Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1893,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

TILLADT AF UNIVERSITETET

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1893.

Efter Verdens Skabelse	586
Siden Reformationen	37
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	44
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Niendes Fødsel	7
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	21
Fra Danmarks Grundlov	4

Mellem Jul og Fastelavn er 7 Uger.

Aaret 1893 er det 6606te i den julianske Periode.

Mosaiske Festdage 1893.

Purimfest	2 Marts.
* 1ste Paaskedag	1 April.
* 2den —	2 —
* 7de —	7 —
* Paaskens Ende	8 —
* Ugefest (Pinse)	21 Maj.
* Sammes 2den Festdag	22 —
Fastedag, Templets Ødelæggelse	23 Juli.
* Nytaarsfest (5654)	11 Septbr.
* Sammes 2den Dag	12 —
* Store Forsoningsfest	20 —
* Løvsalsfest	25 —
* Sammes 2den Festdag	26 —
* Sammes Slutningsfest	2 Oktober.
* Thorah=Glædesfest	3 —
Templets Indvielsesfest (Jul), som fejres i 8 Dage	4 December

Enhver Festdag begynder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

Formørkelser.

I Aaret 1893 indtræffe følgende Formørkelser:

1) En Solformørkelse den 16de April, usynlig hos os. Den er total for en smal Zone, der fra det stille Hav gaar gennem Sydamerika, Atlanterhavet og Midten af Nordafrika. Som partiel Solformørkelse ses den i næsten hele Sydamerika og Afrika, samt i den sydlige Del af Europa og den sydvestligste Del af Asien.

2) En Solformørkelse den 9de Oktober, usynlig hos os. Den bliver ringformig for en smal Zone, der gaar gennem det stille Hav og lidt ind i Sydamerika. Som partiel Solformørkelse ses den i det vestlige Amerika og i Vestindien, paa Sandwichøerne og noget ind paa den asiatiske Side af Beringsstrædet. Paa St. Thomas begynder Formørkelsen tre Kvarter før Solnedgang og er ved Solnedgang størst; Solskivens Sydside ses da formørket indtil $1/5$ af Soldiameteren.

Maanen bliver i 1893 slet ikke formørket.

Det danske Kongehus.

Kong **Christian IX.** til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, sukcederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med

Dronning **Louise** Vilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 September 1817.

Børn:

1) Kronprins Christian **Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med
Kronprinsesse **Louise** Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverig og Norge, født 31 Oktober 1851.

Børn:

1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, f. 26 Sept. 1870.
2) Christian Frederik **Carl** Georg Valdemar Axel, f. 3 August 1872.
3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, f. 17 Febr. 1875.
4) **Harald** Christian Frederik, f. 8 Oktober 1876.
5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878.
6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
7) Christian Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, f. 4 Marts 1887.
8) **Dagmar** Louise Elisabeth, f. 23 Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1. Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, f. 9 Novbr. 1841.

3) **Georg I.**, Hellenernes Konge, (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), f. 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktbr. 1867 med **Olga** Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, f. 3 Septbr. 1851.

4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med Kejser **Alexander III.** af Rusland, f. 10 Marts 1845.

5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med **Ernst August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.

6) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865.

Sønner:

1) **Aage** Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887.
2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888.
3) **Erik** Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil Havnetiden efter den vedføjede Tabel. Den første Talrække i denne Tabel indeholder det hosstaaende Steds Havnetid, den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredje Middelspringflodhøjden i Fod.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	3	44	5	19	1	Hjerting	2	20	6	5	—
Altona	4	54	7	45	8	Husum Havn	2	11	7	25	—
Amrum	0	55	6	49	9	Højer Kanal	2	54	6	33	7
Blaavandshuk	1	19	6	8	6	Krück Aue	3	0	—		—
Blankenese	4	19	7	36	—	List	1	56	6	15	7
Blauort Sand	0	13	6	31	—	Meldorf Havn	1	7	7	45	12
Bongsiel	1	48	6	38	12	Nordby	2	37	6	4	6
Bordelum Siel	2	17	8	37	—	Norderpiep	0	25	6	18	13
Brunsbüttel	1	33	7	14	11	Nymindegab	2	16	5	48	2
Büsum, udenfor						Ording	0	20	7	23	11
Havnen..	0	56	6	15	—	Pelvorm	1	32	6	14	12
Cuxhaven	0	43	6	53	12	Pin Aue	3	22	7	34	11
Dagebøl	1	54	6	54	10	Rendsborg	7	17	7	18	4
Dicksander Gat, ved						Schulau	4	10	7	32	—
Sydenden af Flak-						Seesand	0	25	6	54	10
strømmen	0	36	6	50	—	Skagen	5	37	6	6	1
Esbjærg	2	32	6	3	—	Skallingende	1	51	—		—
Fanø, N. O. Pynt..	2	17	—		—	Støren { Itzehoe...	3	35	—		—
„ N. V. „ ..	1	57	—		—	Støren { Størort..	2	24	7	17	—
Midten af Vest-						Süderoog	0	45	6	44	11
kysten	1	6	—		—	Sydvesthorn	2	18	7	36	9
Frederikshavn	5	37	6	0	1	Sønderho	1	57	6	42	5
Frederiksstad	2	12	7	34	11	Teufelsbrücke	4	39	7	41	—
Glückstad	2	44	7	13	12	Thorsminde Gab	3	9	5	35	2
Hals	8	25	4	57	1	Tvilenfleth	3	32	7	27	—
Hamborg	5	4	7	48	—	Tønningen	1	36	7	11	11
Helgoland	11	45	6	51	10	Vollervik	0	49	6	45	12
Hirtshals	4	3	6	14	1	Vyk	1	56	6	21	10

Eksempel: at finde Klokkeslættet for Højvande og Lavvande den 3dje Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar........ 0 Tim. 2 Min.
Hertil lægges Havnetid for Agger .... 3 — 44 —

3 Tim. 46 Min.

Det udkomne er Klokkeslættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., saa indtræffer Lavvande Kl. 9. 5' om Formidd. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Lavvande om Efterm.

Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i Stedets

I nærværende Almanak antages Dagen overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer. Ethvert Klokkeslæt er angivet i den saakaldte Middeltid eller den Tidsart, som stedse bruges i det daglige Liv, og som derfor alle Ure ere indrettede til at vise. Da denne imidlertid er forskellig fra den Tid, som Solskiven angiver, (sand Tid), bliver det nødvendigt for enhver, som vil stille sit Ur efter Solskiven, at kende den Forskel, som finder Sted mellem Uret og Solskiven. Herom erholdes Underretning ved Hjælp af de Tal, som findes paa følgende Tabel, og som angive, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise i samme Øjeblik, som det efter Solskiven er Middag. Saaledes betegner f. Eks. 12. 4', som findes ved den 1 Januar, at paa denne Dag skal et rigtigt Ur vise tolv og fire Minuter i det Øjeblik, da Solen angiver Middag. Disse Tal kunne for Stedtid anvendes uden Forandring over hele Landet.

Tabel, som viser, hvad Klokken er efter Middeltid, naar Solskiven viser 12.

Jan.	1	12 4'	Marts	30	12 4'	Aug.	14	12 4'	Oktbr.	22	11 44'
„	3	12 5'	April	3	12 3'	„	19	12 3'	Novbr.	14	11 45'
„	5	12 6'	„	6	12 2'	„	23	12 2'	„	19	11 46'
„	7	12 7'	„	9	12 1'	„	27	12 1'	„	23	11 47'
„	9	12 8'	„	13	12 0'	„	30	12 0'	„	26	11 48'
„	12	12 9'	„	17	11 59'	Septb.	2	11 59'	„	29	11 49'
„	15	12 10'	„	22	11 58'	„	5	11 58'	Decbr.	2	11 50'
„	18	12 11'	„	28	11 57'	„	8	11 57'	„	4	11 51'
„	21	12 12'	Maj	6	11 56'	„	11	11 56'	„	7	11 52'
„	25	12 13'	„	23	11 57'	„	14	11 55'	„	9	11 53'
„	30	12 14'	Juni	1	11 58'	„	17	11 54'	„	11	11 54'
Febr.	11	12 14'	„	7	11 59'	„	20	11 53'	„	13	11 55'
„	23	12 13'	„	12	12 0'	„	23	11 52'	„	15	11 56'
Marts	1	12 12'	„	17	12 1'	„	26	11 51'	„	18	11 57'
„	6	12 11'	„	21	12 2'	„	29	11 50'	„	20	11 58'
„	10	12 10'	„	26	12 3'	Oktbr.	2	11 49'	„	22	11 59'
„	14	12 9'	Juli	1	12 4'	„	5	11 48'	„	24	12 0'
„	17	12 8'	„	6	12 5'	„	8	11 47'	„	26	12 1'
„	20	12 7'	„	13	12 6'	„	12	11 46'	„	28	12 2'
„	24	12 6'	Aug.	8	12 5'	„	17	11 45'	„	30	12 3'
„	27	12 5'									

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den sidste Række paa enhver Side betegner Angivelsen af Klokkeslættet for Højvande paa Jyllands fri Vestkyst, hvormed maa sammenholdes den Forklaring over Beregningen af Tiden for Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

De, der ville benytte Solcentrets Op- eller Nedgang til derefter at stille deres Ure efter Stedtid, kunne, naar de befinde sig paa et Sted i Danmark, der ligger lige Vest for Kjøbenhavn, betjene sig af de i Almanakken anførte Klokkeslæt. For de Steder derimod, som ligge nordligere eller sydligere, er beregnet den vedføjede Tabel, der viser, hvor mange Minuter man skal lægge til eller

trække fra de i Almanakken anførte Klokkeslæt for at erfare, hvad Uret bør vise ved Solens Op- eller Nedgang. De anførte Tal gælde imidlertid ogsaa for dem, der ligge omtrent lige øst eller vest; derfor anføres her saavel disse som ogsaa de, der kunne rette sig efter Kjøbenhavn.

Kjøbenhavn = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.

A. Helsingør, Hillerød, Nykjøbing, Skanderborg.

B. Randers, Viborg, Grenaa.

C. Aalborg, Nibe, Løgstør, Thisted.

D. Skagen.

E. Ribe, Assens, Odense, Nyborg, Korsør, Slagelse, Storeheddinge, Kristiansfeld.

F. Nakskov, Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing.

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.													Læg til Opg. Træk fra Nedg.					
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Dec.
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.													Træk fra Opg. Læg til Nedg.					
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Dec.
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6

Loven af 6. Febr. 1880, ved hvilken Kjøbenhavns Middeltid er indført som fælles Tid for hele Kongeriget, medfører, at Urene, som ere stillede efter Stedtid, maa for Steder, der ligge vestlig for Kjøbenhavn, stilles saa meget frem, som Længdeforskellen beløber sig til i Tid, hvorimod de maa stilles tilbage for østlige Steder. Tidsforskellen kan udmaales paa Danmarkskortet, idet man erindrer, at 15 Bueminutter svare til 1 Tidsminut.

Eksempelvis anføres paa nærmeste Minut Klokkeslætsforskellen for nogle vestlige Steder: Hillerød 1', Roskilde 2', Ringsted 3', Sorø 4', Skjelskør 5', Kallundborg 6', Nyborg 7', Skagen 8', Odense $8^3/_4$', Aarhus $9^1/_2$', Horsens 11', Kolding $12^1/_3$', Ribe $15^1/_4$', Holstebro 16', Hjerring 17', Ringkjøbing $17^1/_3$', Blaavandshuk 18'. Af østlige Steder nævnes blot Rønne $8^1/_2$', Neksø 10'.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er fast opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag (jvfr. forrige Side).

Planeterne i Aaret 1893.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 1ste Januar, 29de April, 26de August og 14de December er den i største vestlige Afstand fra Solen, og staar op henholdsvis $1^3/_4$, $^1/_4$, $1^3/_4$ og 2 Timer før Solen. Den 14de Marts, 11te Juli og 5te November er den længst øst for Solen og gaar ned henholdsvis 2, 1 og $^1/_2$ Time efter Solen.

Venus staar ved Aarets Begyndelse op $2^1/_4$ Time før Solen og forsvinder snart i Morgenrøden. Den 2den Maj gaar den bag om Solen og holder sig fremdeles skjult, indtil den mod Aarets Slutning viser sig som Aftenstjerne, og midt i Oktober gaar ned 1 Time, midt i November 2 Timer, sidst i December 4 Timer efter Solen. Den 6te December er den længst øst for Solen.

Mars ses i Aarets første Maaneder indtil henimod Midnat paa Aftenhimlen, hvor den gennemløber Stjernebillederne Fiskene, Vædderen og Tyren og derpaa forsvinder i de lyse Nætter. Dens Afstand fra Jorden er ved Aarets Begyndelse 25 Mill. Mil, derpaa stadig større, indtil den den 4de September gaar bag om Solen og er længst borte fra Jorden, 53 Mill. Mil. Fra først i November bliver den synlig paa Morgenhimlen, hvor den staar op 2 à 3 Timer før Solen, først i Jomfruens, derpaa i Vægtens og Skorpionens Billede. Ved Aarets Slutning er dens Afstand fra Jorden 44 Mill. Mil. Den 25de Januar ses Mars $1^1/_2{}^0$ nord for Jupiter, den 7de og 8de December meget tæt nord for Vægtens Hovedstjerne a libræ.

Jupiter gaar ved Aarets Begyndelse ned lidt efter Midnat, derpaa stadig tidligere, indtil den først i April forsvinder i Aftendæmringen. Den 28de April gaar den bag om Solen. I Juli begynder den at vise sig i Øst før Solopgang, og staar nu stadig tidligere op. Den 18de November staar den modsat Solen, er oppe hele Natten og ses højst paa Himlen ved Midnat. Ved Aarets Slutning gaar den ned Kl. $4^1/_2$ om Morgenen. Jupiter vandrer i Aarets Løb fra Fiskene gennem Vædderen ind i Tyren, hvor den midt i September standser for at vandre tilbage hen imod Vædderen, hvis Grænse den naaer ved Aarets Udgang.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op ved Midnat, derpaa stadig tidligere. Den 29de Marts staar den modsat Solen, er oppe hele Natten og ses højst paa Himlen ved Midnat. I Slutningen af Juni gaar den allerede ned ved Midnat og forsvinder nu i Dæmringen. Den 8de Oktober gaar den bag om Solen. I November begynder den at vise sig paa Morgenhimlen, hvor den ved Aarets Slutning allerede staar op 2 Timer efter Midnat. Saturn opholder sig hele Aaret i Stjernebilledet Jomfruen, hvor den fra sidst i Januar til først i Juni er vestgaaende, ellers østgaaende. Den 9de April passerer Saturn meget tæt syd forbi Stjernen γ Virginis. I November ses den 4^0 nord for Jomfruens Hovedstjerne Spica.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af 51800 Mil. Dens Diameter beløber sig til 469 Mil. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 4, **Saturn** af 8, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** i det mindste af 1 Drabant.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter befinder sig en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke ere synlige uden Kikkert. De opdagedes Antal var ved Begyndelsen af Aaret 1892 naaet op til 323, hvis Middelafstande fra Solen ligge imellem 42 og 85 Millioner Mil,

Januar

1. Maaned **eller Glugmaaned har 31 Dage.** Aar 1[illegible]

Nytaarsdag. Christi Omskærelse, Luc. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5–

			Ned F.		
S.	1	Nytaar.	7 55	Solen nærmest Jorden.	10
M.	2	Abel	Op E.	○ f. M. 2 31′ Eftm.	11
Ti.	3	Enoch	4 18		0
O.	4	Metusalem	5 50	Sol op 8 31′ n. 3 39′.	0
T.	5	Simeon	7 21		1
F.	6	Hell. 3 Kong.	8 47		2
L.	7	Knud Hertug	10 8		2

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luc. 2, 42 til Ende. 2den Række, Marc. 10, 13—16.

S.	8	Erhardt	11 25		3
M.	9	Julianus	Op F.	◑ f. Kv. 11 19′ Eftm.	3
Ti.	10	Paul Eremit	12 42		4
O.	11	Hyginus	1 57	Sol op 8 26′ n. 3 50′.	5
T.	12	Reinhold	3 15	☾ fjærnest Jorden.	6
F.	13	Hilarius	4 34	*Prinsesse Marie.*	7
L.	14	Felix	5 52		8

2. S. e. H. 3 K. Bryllupet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2. Række, Luc. 19, 1–

S.	15	Maurus	7 5		9
M.	16	Marcellus	8 7		10
Ti.	17	Antonius	8 52		11
O.	18	Prisca	Ned E.	● n. M. 2 18′ Fm. Sol. op 8 19′ n. 4 3′.	12
T.	19	Pontianus	5 30		0
F.	20	Fab. Sebast.	6 58		1
L.	21	Agnes	8 26		1

3. S. e. H. 3 K. Jesus gik ned ad Bjærget, Matth. 8, 1—13. 2. Række, Luk. 17, 5—10.

S.	22	Vincentius	9 53		2
M.	23	Emerentius	11 21		2
Ti.	24	Timotheus	Ned F.		3
O.	25	Pauli Omv.	12 51	◐ f. Kv. 7 17′ Fm. Sol. op 8 8′ n. 4 18′	4
T.	26	Polycarpus	2 24		5
F.	27	Chrysostom.	4 1		6
L.	28	Carolus Magnus	5 32	☾ nærmest Jorden.	8

Septuagesima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2den Række, Matth. 25, 14—30.

S.	29	Valerius	6 52		9
M.	30	Lovise	7 48		10

Markedsfortegnelse for Januar 1893.

2. *Holstebro.*	9. *Vejle.*	13. *Esbjerg.*	26. *Aalborg.*
3. *Skive.*	10. *Præstø,*	14. *Frederiksborg.*	27. *Hobro.*
4. *Aalborg,*	- *Ulstrup (Aars H.).*	18. *Næstved,*	- *Esbjerg.*
- *Ny Løgten,*	- *Kolding.*	- *Aalborg,*	28. *Thisted.*
- *Randers (2).*	11. *Helsinge,*	20. *Esbjerg.*	30. *Nykjøb. (p.M.)*
6. *Aarhus,*	- *Aalborg,*	24. *Hjørring.*	31. *Frederikssund,*
- *Esbjerg.*	- *Holsted.*	25. *Aalborg,*	- *Skive,*
7. *Horsens,*		- *N. Sundby.*	- *Ebeltoft.*

106te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Fjerkræhold og Fjerkræavl.

Først i de sidste 10—12 Aar har Fjerkræavlen tildraget sig mere almindelig Opmærksomhed, og ved ihærdig Virksomhed af de her i Landet fremstaaede Fjerkræforeninger er denne Sag da vokset saaledes frem, at vor Ægeksport nu er af virkelig nationaløkonomisk Betydning. I 1891 beløb den sig til henved $7^1/_4$ Mill. Snese, og der kan ingen Tvivl være om, at den kan forøges meget endnu, ja mere end fordobles. Grunden til, at denne Indtægtskilde tidligere har været saa lidet paaagtet, er den, at den for Gaardmanden og den større Ejendomsbesidder altid maa blive af underordnet Betydning; thi Fjerkræholdet trives bedst i det smaa, fordrer derfor ringe Omkostninger, men giver saa ogsaa et, om end forholdsvis godt, dog altid beskedent Udbytte. Af saa meget des større Betydning er derimod Fjerkræholdet for de smaa Ejendomsbesiddere; thi for denne talrige Samfundsklasse kan det, hensigtsmæssigt indrettet og rationelt drevet, blive en væsenlig Kilde til økonomisk Velvære. Det er derfor fortrinsvis med saadanne Fjerkræholderes Tarv for Øje, at nedenstaaende Anvisninger ere givne.

Hønsene ere selvfølgelig den Fjerkræart, som har størst Betydning. Vel er vort Klima med dets hyppige Blæst og Slud ikke det absolut heldigste for Hønseavlen; men dreven med Omhu og Indsigt kan denne dog give et smukt Udbytte, normalt 2 Kr. Netto pr. Høne om Aaret, 100 Procent Fortjeneste af de aarlige Udgifter. Den kan drives med to forskellige Formaal for Øje, Æglægning og Kødproduktion; til en vis Grad kunne disse forenes, men drevne til den højeste Grad maa de nødvendig modvirke hinanden, og det er umuligt, at en Race kan forene den rigeste Æglægning med den størst mulige Kødudvikling. For Øjeblikket er Ægproduktionen det eneste almene Formaal for Hønseavlen her i Landet; fedet Fjerkræ har ringe Afsætning, og Udførsel deraf have vi ikke.

Ved Valg af Race maa man derfor se paa, dels at der lægges mange Æg (ikke under 120 om Aaret), dels at disse ere store (ikke under $2^1/_2$ Pund pr. Snes). Ved Siden heraf kunne ogsaa andre Synspunkter fremstille sig; saaledes er en god Vinterlægning særlig fordelagtig, og Æg med gullig Skal skaffe sig let Afsætning i England. Vore hjemlige Landhøns, som jo have den Fordel at være fuldstændig klimavante, lægge ikke meget rigelig og forholdsvis smaa Æg, og Bestræbelser for at udvikle en egen „Landrace" have ikke haft stort Held med sig, fordi de ere blevne for lidt støttede. Af de fremmede

Februar
eller Blidemaaned har 28 Dage.

					Hø.
O.	1	Brigida	Op E.	○ f. M. 3 1′ Fm. Sol op 7 56′ n. 4 32′.	12
T.	2	Kyndelmisse	6 19		0
F.	3	Blasius	7 43		1
L.	4	Veronica	9 5		1

Sexagesima. **De fire Slags Sædejord,** Luc. 8, 4—15.
2den Række, Marc. 4, 26—32.

S.	5	Agathe	10 22		2
M.	6	Dorothea	11 39		2
Ti.	7	Richard	Op F.		3
O.	8	Corintha	12 57	◑ f. Kv. 9 2′ Eft. Sol. op 7 42′ n. 4 47′.	3
T.	9	Apollonia	2 15	☾ fjærnest Jorden.	4
F.	10	Scholastica	3 34		5
L.	11	Euphrosyne	4 50		6

Fastelavn. **Christi Daab,** Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luc. 18, 31 til Enden.

S.	12	Eulalia	5 57		8
M.	13	Benignus	6 49		9
Ti.	14	**Hv. Tirsdag**	7 23		10
O.	15	**Aske Onsdag**	7 46	Sol. op 7 26′ n. 5 3′.	11
T.	16	Juliane	Ned E.	● n. M. 5 7′ Eftm.	11
F.	17	Findanus	6 6		0
L.	18	Concordia	7 35		0

1. S. i Fasten. **Jesus fristes af Djævelen,** Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luc. 22, 24—32.

S.	19	Ammon	9 5		1
M.	20	Eucharias	10 36		1
Ti.	21	Samuel	Ned F.	☾ nærmest Jorden.	2
O.	22	Peders Stol	12 10	Sol. op 7 10′ n. 5 17′. *Tamperdag.*	3
T.	23	Papias	1 46	◐ f. Kv. 3 4′ Eft.	3
F.	24	Matthias	3 20		4
L.	25	Victorinus	4 43		6

2. S. i Fasten. **Den kananæiske Kvinde,** Matth. 15, 21—28.
2den Række, Marc. 9, 17—29.

S.	26	Inger	5 45		8
M.	27	Leander.	6 25		9
Ti.	28	Ollegaard.	6 50		10

Markedsfortegnelse for Februar 1893.

1. *Aalborg,*
- *Viborg,*
- *Ny Løgten.*
2. *Faaborg,*
- *Bjerringbro,*
- *Nimtofte.*
3. *Randers (2),*
- *Esbjerg.*
4. *Frederiksværk,*
- *Lemvig.*
6. *Bogense,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
7. *Assens,*
- *Skanderborg,*
- *Ringkjøbing.*
8. *Middelfart,*
- *Aalborg,*
8. *Kolind,*
- *Horsens,*
- *Varde.*
9. *Vejle,*
- *Ribe.*
10. *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Esbjerg.*
11. *Silkeborg.*
13. *Odense,*
- *Aarhus.*
14. *Præstø,*
- *Skelskør,*
- *Rødby,*
- *Skanderborg.*
15. *Næstved,*
- *Aalborg,*
15. *Horsens.*
16. *Frederiksborg,*
- *Nakskov,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
17. *Kolding.*
- *Esbjerg.*
18. *Randers.*
20. *Nibe,*
- *Aarhus.*
21. *Maribo,*
- *Rudkjøbing,*
- *Aars,*
- *Skanderborg.*
22. *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Skjørping,*
- *Mariager,*
22. *Horsens.*
23. *Odense,*
- *Hobro,*
- *Vejle.*
24. *Helsingør,*
- *Kjerteminde,*
- *Viborg,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding.*
- *Esbjerg.*
25. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
27. *Thisted.*
28. *Frederikssund,*
- *Sakskjøbing,*
- *Faaborg,*
- *Nykb. (p. M.).*

Racer frembyde **Italienerne** og Varieteterne af den spanske Race, navnlig **Minorkaerne**, størst Fordel. De første ere de rigest læggende: normalt kan i en god Besætning regnes 8 Snese pr. Høne om Aaret; enkelte Dyr lægge 200 Æg og derover. Minorkaerne lægge normalt 7 à $7^1/_2$ Snese, men Æggene ere noget større, $2^3/_4$—3 Pund pr. Snes, medens Italienernes ikke naa over $2^3/_4$ Pd. Disse to Racer ere de stærkest udbredte her i Landet, navnlig Italienerne, der ere lette at holde, haardføre og flinke til at bjærge Føden, men kræve megen Plads; Minorkaerne koste noget mere i Foder, men egner sig for Købstadfolk og andre uden Jord, da de nøjes med indskrænket Plads. De nævnte Racer lægge rent hvide Æg; **gule** Æg lægge kun de asiatiske Racer, **Kochinkinesere**, **Bramaputraer** o. fl., samt de ved Hjælp af disse frembragte Krydsningsracer, **Plymouth-Rocks**, **Wyandottes o. m. fl.** De første ere ikke rigtlæggende nok, de sidste lægge bedre, men alle disse Racer ere meget groft ædende og ikke bjærgsomme, hvorfor de ikke ubetinget tør anbefales. Ved Krydsning mellem Italienere eller Minorkas og en af de asiatiske Racer kan man faa Afkom, som baade lægge gule Æg og ere meget frugtbare og dog ikke alt for groft ædende; men saadan Krydsning maa bestandig foretages paa ny, thi Afkom af selve Krydsningsafkommet udarter i Reglen. Ogsaa til **Vinterlægning** ere saadanne Krydsningshøns, som selve Asiaterne, i Reglen ret flinke; men denne Sag har Opdrætteren i høj Grad i sin egen Haand. Naar man lægger tidlig (i Begyndelsen af April) fødte Kyllinger til og plejer dem godt, begynde de at lægge i September—Oktober og skaffe da Æg paa den Tid af Aaret, da de ældre Høns gerne pavsere.

Næst efter Valget af Race gælder det **Valg af Avlsdyr** og disses rette Behandling. De maa udsøges med særlig Omhu som de bedste af Besætningen, den kraftigste og livligste Hane med veludviklet, stramt staaende Kam og stammende fra en godt læggende Moder, Hønsene ligeledes kraftige og veludviklede Dyr, derhos baade de rigest og tillige som Kyllinger de tidligst læggende. Kun toaarige Dyr bør som Regel bruges til Avlsdyr; særlig kraftige Haner kunne dog endnu bruges som treaarige og ganske undtagelsesvis som fire=

Marts

3. Maaned **eller Tordmaaned har 31 Dage** Aar 189

			Ned F.		Høj
O.	1	Albinus.	7 5	Sol. op 6 53′ n. 5 33′.	11 1
T.	2	Simplicius.	Op E.	◯ f. M. 4 53′ Eftm.	11 5
F.	3	Kunigunde	6 41		0 1
L.	4	Adrianus	8 0		0 4

3. S. i Fasten. **Jesus drev en Djævel ud,** Luc. 11, 14—28.
2den Række, Joh. 8, 42—51.

S.	5	Theophilus	9 18		1 1
M.	6	Gotfred	10 37		1 4
Ti.	7	Perpetua	11 57		2 1
O.	8	Beata	Op F.	Sol. op 6 35′ n. 5 47′.	2 4
T.	9	40 Riddere	1 16	☾ fjærnest Jorden.	3 1
F.	10	Ædel	2 34	◑ f. Kv. 6 4′ Eftm.	4
L.	11	Thala	3 45		4 5

Midfaste. **Jesus bespiser 5000 Mand,** Joh. 6, 1—15.
2den Række, Joh. 6, 35—51.

S.	12	Gregorius	4 43		6 1
M.	13	Macedonius	5 23		7 37
Ti.	14	Eutychius	5 50		8 57
O.	15	Zacharias	6 7	Sol. op 6 17′ n. 6 2′.	10 1
T.	16	Gudmund	6 18		10 48
F.	17	Gertrud	6 27		11 28
L.	18	Alexander	Ned E.	● n. M. 5 24′ Form.	12 4

5. S. i Fasten. **Gabriel Engel udsendes,** Luc. 1, 26—38.
2den Række, Luc. 1, 46—56.

S.	19	Joseph	8 12		0 22
M.	20	Gordius	9 47	☾ nærmest Jorden. *Jævndøgn, Foraar begynder.*	0 57
Ti.	21	Benedictus	11 26		1 32
O.	22	Paulus	Ned F.	Sol. op 5 59′ n. 6 16′.	2 11
T.	23	Fidelis	1 5		2 55
F.	24	Ulrica	2 34	◐ f. Kv. 10 24′ Eft.	3 46
L.	25	Mariæ Bebud.	3 44		4 54

Palmesøndag. **Christi Indtog i Jerusalem,** Matth. 21, 1—9.
2den Række, Marc. 14, 3—9.

S.	26	Gabriel	4 30		6 22
M.	27	Kastor	4 57		7 58
Ti.	28	Eustachius	5 14		9 14
O.	29	Jonas	5 24	Sol. op 5 40′ n. 6 30′.	10 9
T.	30	Skærtorsdag	5 32		10 50
F.	31	Langfredag	5 39		11 25

Markedsfortegnelse for Marts 1893.

1. *Hvalsø,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Ny Løgten.*

2. *Korsør,*
- *Skjelskør,*
- *Nakskov,*
- *Bogense,*
- *Holstebro.*

3. *Roskilde,*
- *Middelfart,*
- *Blokhus,*
- *Esbjerg,*
- *Varde.*

4. *Nyborg,*
- *Hjørring,*
- *Fredericia,*
- *Herning,*
- *Ribe.*

6. *N. Sundby,*
- *Aarhus.*

7. *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg.*

8. *Holbæk,*

8. *Køge,*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Grenaa,*
- *Thirstrup,*
- *Horsens.*

9. *Slagelse,*
- *Rudkjøbing,*
- *Ebeltoft,*
- *Vejle.*

10. *Skibby,*
- *Sorø,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Rønde,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

11. *Kjerteminde,*
- *Randers,*
- *Silkeborg.*

13. *Stege,*
- *Aarhus.*

14. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Sakskjøbing,*
- *Bogense,*
- *Skanderborg.*

15. *Næstved,*
- *Assens,*
- *Aalborg,*

15. *Horsens.*

16. *Frederiksborg,*
- *Haarlev,*
- *Nakskov,*
- *Ringe,*
- *Vejle.*

17. *Roskilde,*
- *Nyborg,*
- *Spørring,*
- *Kolding.*
- *Esbjerg.*

18. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg,*
- *Randers,*

20. *Brobyværk,*
- *Aarhus.*

21. *Storeheddinge,*
- *Maribo,*
- *Odense,*
- *Skanderborg.*

22. *Holbæk,*
- *Køge,*
- *Svendborg,*
- *Hjallerup,*
- *Aalborg,*
- *Horsens,*
- *Høver Kro.*

23. *Slagelse,*
- *Nysted,*

23. *Middelfart,*
- *V.Brønderslev,*
- *Odder,*
- *Vejle,*

24. *Sorø,*
- *Aarup,*
- *Ø. Svenstrup,*
- *V. Hassing,*
- *Vejlby,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

25. *Hjørring,*
- *Løgstør,*
- *Fredericia.*

27. *Vraa,*
- *Ulstrup (Aars H.).*

28. *Haslev,*
- *Ringsted,*
- *Slangerup,*
- *Rødby,*
- *Sæby,*
- *Skjørping.*

29. *Fakse,*
- *Frederikssund,*
- *Skjelskør,*
- *Aalborg,*
- *Hobro,*
- *Esbjerg.*

---

aarige; etaarige maa under ingen Betingelse bruges. Af disse Æg udtages til Rugning de friskest lagte og regelmæssigst formede, altsaa hverken usædvanlig store eller for smaa. Ved nu Aar for Aar at fortsætte med saaledes at udvælge de bedst mulige Dyr til Avlsdyr bringer man sin Besætning op til noget virkelig godt, selv om det er noget mindre godt, man har begyndt med, medens man ved, som det hyppig sker, at vælge fine Rugeæg ud i Flæng af en Kurv, selv om man udsøger de største og bedst udseende, giver sig Tilfældet i Vold og aldrig ved, hvad man faar ud af sine Bestræbelser. For imidlertid at sikre sig, at man virkelig faar Rugeæggene af de udsøgte Avlsdyr, maa man — i alt Fald naar man har flere end een Hane — sondre dem fra de øvrige. Men nu er det en Kendsgerning, at paa intet Tidspunkt trænge Fugle mere til Frihed og Bevægelse end i Parringstiden, og derfor vil man ved at indespærre Avlsstammen i en Indhegning modvirke Dyrenes Natur og, hvis Indespærringen varer længere Tid faa slet befrugtede Æg der giver daarlig Udbytte af Rugningen og svagt Afkom. Det er langt bedre for en Tid at spærre den øvrige Besætning inde; det vil ganske vist medføre Tilbagegang i Æglægningen, men det Tab opvejes fuldtud af den Fordel, at man faar saa meget bedre Tillæg. Men Tiden, hvori denne Sondring staar paa, maa selvfølgelig indskrænkes saa meget som muligt. Idealet vilde være, om man kunde faa lagt alle de Æg, man vil have rugede, samtidig (f. 10de—15de Marts) til Rugning, saa at Kyllingerne fremkom

April
eller Faaremaaned har 30 Dage.

					Høj
L.	1	Hugo	Op E.	○ f. M. 8 8' Fm.	11 5

Paaske. Christi Opstandelse, Marc. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—

S.	2	**Paaskedag**	8 18		0 1
M.	3	**2. Paaskedag**	9 38		0 4
Ti.	4	Ambrosius	10 58		1 1
O.	5	Irene	Op F.	☾ fjærnest Jorden. Sol.op 5 22' n. 6 45'.	1 4
T.	6	Sixtus	12 18		2 1
F.	7	Egesippus	1 31		2 5
L.	8	Janus	2 35	*Christian IX Fødselsd.*	3 3

1. S. e. Paaske. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2den Række, Joh. 21, 15—19.

S.	9	Procopius	3 22	◑ s. Kv. 12 26' Eft.	4 3
M.	10	Ezechiel	3 53		5 3
Ti.	11	Leo	4 13		7
O.	12	Julius	4 26	Sol. op 5 4' n. 6 58'.	8 2
T.	13	Justinus	4 36		9 2
F.	14	Tiburtius	4 43		10 1
L.	15	Olympia	4 50		10 5

2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2den Række, Joh. 10, 22—30.

S.	16	Mariane	Ned E.	● n. M. 3 25' Eftm.	11 3
M.	17	Anicetus	8 54	☾ nærmest Jorden.	12 1
Ti.	18	Eleutherius	10 37	*Flyttedag.*	0 3
O.	19	Daniel	Ned F.	Sol. op 4 47' n. 7 12'.	1 1
T.	20	Sulpicius	12 15		1 5
F.	21	Florentius	1 35		2 4
L.	22	Cajus	2 30		3 4

3. S. e. Paaske. Christi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2den Række, Joh. 14, 1—11.

S.	23	Georgius	3 3	◐ f. Kv. 6 16' Fm.	4 4
M.	24	Albertus	3 22		6 1
Ti.	25	Marc. Evang.	3 34		7 3
O.	26	Cletus	3 43	Sol. op 4 30' n. 7 26'.	8 4
T.	27	Ananias	3 49		9 34
F.	28	**Bededag**	3 56		10 1
L.	29	Peter Martyr	4 1		10 53

4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2den Række, Joh. 8, 21—36.

S.	30	Severus	4 7		11 2

Markedsfortegnelse for April 1893.

4. *Frederiksværk,*
- *Fuglebjærg,*
- *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Aarhus.*

5. *Ruds-Vedby,*
- *Middelfart,*
- *Aalborg.*
- *Ny Løgten,*
- *Klovborg,*

6. *Skamby,*
- *Thise,*
  Bjerringbro,
- *Brestenbro.*

7. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Hesselager,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*

8. *Farum,*
- *Viborg,*
- *Silkeborg.*
- *Vejle.*

10. *Jyderup,*
- *Herning.*

11. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Dalager.*

12. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *N. Snede,*

13. *Skjelskør,*
- *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Vorbasse.*

14. *Sorø,*
- *Esbjerg.*
- *Holsted.*

15. *Kolding.*

17. *Helsingør,*
- *Koldby,*
- *Glæsborg,*

17. *Lunderskov.*

18. *Hørsholm,*
- *Aars,*
- *Hvidbjærg,*
- *Ribe.*

19. *Græsted,*
- *Næstved,*
  Frederikshavn,
- *Aalborg,*
- *Selde,*
- *Lemvig,*

20. *Skive,*
- *Sjelbro.*

21. *Spørring,*
- *Bækmarksbro,*
- *Esbjerg.*

22. *N. Sundby,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*

24. *Sindal,*
- *Høver Kro,*
- *Varde.*

25. *Frederikssund,*

25. *Uggerløse,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Hadsten,*
- *Ribe.*

26. *Aalborg,*
- *Anbæk,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*

27. *Veksø,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Ans*
- *Odder,*
- *Randbøl,*
- *Ringkjøbing.*
- *Esbjerg.*

29. *Nibe,*
- *Viborg,*
- *Ry,*
- *Give,*
- *Hornsyld,*
- *Kolding.*
- *Foldingbro.*

---

samtidig og opklækkedes sammen; men i hvert Fald bør man stræbe at faa lagt flere Rugere paa ens Tid: man sparer derved megen Ulejlighed, og Kyllingerne lykkes godt, medens det ikke er sjeldent, at det andet og tredie Kuld trives daarligere end det første, navnlig hvis de afløse hverandre i samme Kyllingegaard.

Hvad Dyrenes Anbringelse angaar, da maa Hønsehuset være tørt og tæt og saa lunt, at Temperaturen i det ingen Vinternat synker under 4° R., og denne Varmegrad maa holdes ved Dyrenes egen Varme, ikke ad kunstig Vej, hvorfor Huset ikke maa være større, end Besætningen kræver det, $1^1/_2$ eller højst 2 Kvadratfod pr. Individ; til en Besætning paa 50 Høns, som er det højeste Tal der maa dele Natteopholdssted sammen, vil et Hus paa 5 × 5 Alen udvendigt Maal være rigeligt. At anbringe Hønsehuset i saadan Forbindelse med en Kvæg- eller Hestestald, at Varmen derfra trænger ind i det, har vel Fordele med Hensyn til Vinterlægning, men ogsaa Mangler, nemlig at Hønsene let forvænnes og blive for ømtaalige mod Kulde og Slud, at Utøj fra dem kan overføres paa Kvæget, og at tilstrækkelig Udluftning af Hønsehuset vanskeliggøres. Medens dette nemlig om Natten skal være tæt tillukket, skal det om Dagen grundig udluftes for Dyrenes Uddunstninger. Overhovedet maa der sørges for Renlighed med megen Omhu. Der hvidtes eller tjæres jevnlig i Hønsehuset, Stænger, Reder o. desl. afvadskes med Lud eller Karbolvand, Redehalmen skiftes, og man passer, at der ikke findes Ridser eller Sprækker, hvor Miderne kunne holde til. Disse Hønsenes Plageaander, der ikke maa forveksles med det forholdsvis uskadelige Utøj, der findes i Fjerklædningen, opholde sig nemlig om Dagen ikke paa Hønsene selv, men i Hønsehusets Sprækker, hvorfra de om Natten i Tusindvis falde over de sovende Dyr for at fylde sig med Blod, og da de gøre utvivlsom Skade, maa de af al Magt bekæmpes, hvad der alene kan ske ved en gennemført

Maj

5. Maaned. **eller Majmaaned har 31 Dage.** Aar 1893.

				Højv.
M. 1	Phil. Jacob	**Op E.**	○ f. M. **12** 13′ Eft.	11 56
Ti. 2	Athanasius	**10** 2		0 12
O. 3	Korsmisse	**11** 18	☾ fjærnest Jorden. Sol. op 4 15′ n. 7 40′.	0 44
T. 4	Florian	**Op F.**		1 18
F. 5	Gothard	**12** 27	*De lyse Nætter begynde.*	1 54
L. 6	Joh. a Port.	**1** 20		2 33

5. S. e. Paaske. **Beder i Jesu Navn,** Joh. 16, 23—28.
2den Række, Joh. 17, 1—19.

S. 7	Flavia	**1** 55		3 15
M. 8	Stanislaus	**2** 18		4 4
Ti. 9	Caspar	**2** 33	◑ f. Kv. **3** 15′ Form.	5 5
O. 10	Gordianus	**2** 43	Sol. op **4** 0′ n. **7** 53′.	6 17
T. 11	Chr. Himmelf.	**2** 51		7 33
F. 12	Pancratius	**2** 58		8 41
L. 13	Ingenuus	**3** 5		9 40

6. S. e. Paaske. **Naar Trøsteren kommer,** Joh. 15, 26—16, 4.
2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.

S. 14	Christian	**3** 14		10 27
M. 15	Sophie	**Ned E.**	● n. M. **11** 37′ Eftm.	11 13
Ti. 16	Sara	**9** 39	☾ nærmest Jorden.	11 56
O. 17	Bruno	**11** 12	Sol. op **3** 47′ n. **8** 6′.	0 19
T. 18	Erik	**Ned F.**		1 3
F. 19	Potentiana	**12** 24		1 52
L. 20	Angelica	**1** 3		2 41

Pinse. **Hvo mig elsker,** Joh. 14, 23 til Enden.
2den Række, Joh. 14, 15—21.

S. 21	**Pinsedag**	**1** 29		3 32
M. 22	**2. Pinsedag**	**1** 43	◐ f. Kv. **3** 42′ Eftm.	4 29
Ti. 23	Desiderius	**1** 53		5 33
O. 24	Esther	**1** 59	Sol. op **3** 36′ n. **8** 18′. *Tamperdag.*	6 45
T. 25	Urbanus	**2** 5		7 52
F. 26	Beda	**2** 11		8 50
L. 27	Lucian	**2** 17		9 38

Trinitatis. **Christus og Nikodemus,** Joh. 3, 1—15.
2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.

S. 28	Vilhelm	**2** 24		10 20
M. 29	Maximinus	**2** 33		10 57
Ti. 30	Vigand	**Op E.**	○ f. M. 4 13′ Eftm. ☾ fjærnest Jorden.	11 32
O. 31	Petronella	**10** 17	Sol. op **3** 28 n. **8** 28′.	12 8

Markedsfortegnelse for Maj 1893.

1. *Horsens,*
- *Tarm,*
- *Lunderskov.*
2. *Vejle,*
- *Ribe.*
3. *Aalborg,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
- *Vinderup.*
4. *Bjerringbro,*
- *Gjerlev,*
- *Fredericia.*
5. *Frederiksborg,*
- *Skive,*
- *Vejlby,*
- *Kolding.*
- *Esbjerg.*
6. *Randers,*
6. *Kollemorten,*
- *Holstebro.*
8. *Hvalsø,*
- *Thisted,*
- *Aarhus,*
- *Varde.*
9. *Præstø,*
- *Slagelse,*
- *Bogense,*
- *Skjørping,*
- *Thorup Pakh.*
- *Ribe.*
10. *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Hvalpsund,*
- *Kjellerup,*
- *Trustrup.*
12. *Roskilde,*
12. *Svendborg,*
- *Hobro,*
- *Mørke,*
- *Kolding,*
- *Herning.*
- *Esbjerg.*
13. *Aarup,*
- *Viborg.*
15. *Jellinge,*
- *Foldingbro.*
16. *Asnæs,*
- *Slangerup,*
- *Sorø,*
- *Storeheddinge,*
- *Stoholm,*
- *Skanderborg,*
- *Ribe.*
17. *Næstved,*
17. *Aalborg,*
- *Sjelbro.*
18. *Skals.*
- *Anbæk.*
19. *Kjøge,*
- *Truust.*
- *Esbjerg.*
20. *Viborg.*
23. *Skjelskør,*
- *Aabro.*
24. *Ringsted,*
- *Aalborg.*
26. *Marstal.*
- *Esbjerg.*
30. *Vordingborg.*
- *Hjørring.*
31. *Aalborg,*

Renlighed. Gulvet maa fejes, og den om Natten faldne Gødning maa daglig bortskaffes eller i alt Fald gøres uskadelig ved, at man hver Morgen, naar Hønsene ere lukkede ud, kaster en eller to Haandfulde Kalkstøv mod Væggen eller Loftet, saa at det lette Støv spredes over hele Rummet og ved at falde som et tyndt Lag over den friske Gødning dræber alle Indvoldsorme og andre Sygdomsspirer, som kunne findes deri. Har man om Vinteren for Sundhedens Skyld Strøelse paa Gulvet, hvortil Tørvesmul især kan anbefales, gør man vel i at anbringe et løst Dække under Siddestængerne, saa at Gødningen kan falde derpaa og saaledes fjernes, uden at man behøver at skifte Strøelsen, før denne er for fugtig til at kunne bruges længere. Siddestængerne bør anbringes alle i ens Højde og kun en Alen fra Gulvet. Vinduet bør vende mod Øst; vender det mod Vest, foraarsager det stærke Aftenlys om Sommeren en længere Tids Uro mellem Hønsene, naar de ere lukkede ind.

Høns, der nyde ubegrænset Frihed, trives bedst, og deres **Fodring** er billigst og nemmest. Jo mindre Hønsene kunne forsyne sig med Føde efter eget Valg, desto omhyggeligere maa man være med Sammensætningen af deres Foder, som skal bestaa af tre Slags: Korn og lignende melagtige Stoffer, Kød, Mælk eller andre animalske Stoffer og Grønt. Høns, som alene maa fodres af Haanden, skulle, beregnet for 20 Stykker af Middelstørrelse, have 2½ Pd. Korn (Majs, Hvede, Byg og Havre) daglig, samt 1 Pd. Klid og Skraa, 1 Ottk. kogte Kartofler og Roer og en Pot skummet Mælk, de sidste Stoffer sammenæltede til en nogenlunde fast Dejg, der helst gives lunken og straks om Morgenen, naar Dyrene ere lukkede ud, hvorimod det faste Kornfoder gives om Aftenen, kort inden de gaa til Ro. I øvrigt maa man i Sammensætningen af Foderstoffer, navnlig i Blødfoderet, holde en passende Middelvej imellem idelig Gentagen af det samme og en altfor hyppig Skiften. Fortrinligt ved sin Sammenblanding af al Slags er Affaldet fra Køkkenet, og dette kan næppe finde nogen nyttigere Anvendelse end som Foder til Hønsene. Paa den Tid af Aaret, da Dyrene ikke kunne faa frisk Grønt, erstattes dette med raa Roer, som overskaarne paa langs ophænges saaledes, at Hønsene

Juni

6. Maaned. **eller Skærsommer har 30 Dage.** Aar 1893.

			Op E.		Høiv.
T.	1	Nikomedes	11 16		0 26
F.	2	Marcellinus	11 56		1 2
L.	3	Erasmus	Op F.	*Kronpr. Frederik.*	1 39

1. S. e. Trin. **Den rige Mand**, Luc. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luc. 12, 13—21.

S.	4	Optatus	12 23		2 17
M.	5	Bonifacius	12 39	*Grundlovsdag.*	2 56
Ti.	6	Norbertus	12 52		3 37
O.	7	Jeremias	1 0	◐ f. Kv. 2 34′ Eft. Sol. op 3 21′ n. 8 36′.	4 27
T.	8	Medardus	1 7		5 25
F.	9	Primus	1 14		6 34
L.	10	Onuphrius	1 21		7 51

2. S. e. Trin. **Den store Nadvere**, Luc. 14, 16—24.
2den Række, Luc. 14, 25 til Enden.

S.	11	Barnab. Apost.	1 30		9 3
M.	12	Basilius	1 42		10 3
Ti.	13	Cyrillus	2 2	☾ nærmest Jorden.	10 57
O.	14	Rufinus	Ned E.	● n. M. 6 41′ Fm. Sol. op 3 18′ n. 8 42′.	11 47
T.	15	Vitus	10 56		0 11
F.	16	Tycho	11 29		0 59
L.	17	Botolphus	11 48		1 45

3. S. e. Trin. **Det fortabte Faar**, Luc. 15, 1—10.
2den Række, Luc. 15, 11 til Enden.

S.	18	Leontius	11 59		2 28
M.	19	Gervasius	Ned F.		3 11
Ti.	20	Sylverius	12 8		3 54
O.	21	Albanus	12 14	◐ f. Kv. 3 28′ Fm. Sol. op 3 18′ n. 8 45′. *Solhverv, længste Dag, Sommer beg.*	4 43
T.	22	10,000 Mart.	12 20		5 39
F.	23	Paulinus	12 26		6 44
L.	24	**St. Hansdag**	12 33		7 50

4. S. e. Trin. **Værer barmhjertige**, Luc. 6, 36—42.
2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	25	Prosper	12 42		8 52
M.	26	Pelagius	12 54	☾ fjærnest Jorden.	9 46
Ti.	27	7 Sovere	1 12		10 33
O.	28	Eleonora	1 42	Sol. op 3 21′ n. 8 45′.	11 14
T.	29	Petr. Paulus	Op E.	○ f. M. 7 16′ Fm.	11 54
F.	30	[illegible]	10 38		0 13

Markedsfortegnelse for Juni 1893.

1\. *Hjallerup (2).*
2\. *Esbjerg.*
3\. *Hurup.*
6\. *Thisted.*
7\. *Nykb. (p. S.),*
\- *Aalborg,*
\- *Nykb. (p. M.),*
\- *Ny Løgten.*
8\. *Skive,*
\- *Herning.*
9\. *Silkeborg,*
\- *Lemvig.*
\- *Esbjerg.*
10\. *Skanderborg,*
\- *Holstebro.*
12\. *Kjerteminde,*
\- *Horsens (2),*
\- *Ringkjøbing.*
13\. *Korsør,*
\- *Præstø,*
\- *Maribo,*
\- *Varde.*
14\. *Helsinge,*
\- *Holbæk,*
\- *Aalborg,*
\- *Ribe.*
15\. *Kallundb. (3),*
\- *Slangerup.*
16\. *Rudkjøbing,*
\- *Esbjerg.*
17\. *Kjøbenhavn,*
\- *Faaborg.*
19\. *Randers (2),*
\- *Grindsted.*
20\. *Vejen.*
21\. *Næstved,*
\- *Aalborg.*
23\. *Skjelskør (2),*
23\. *Assens,*
\- *Esbjerg.*
26\. *Frederiksborg,*
\- *Ringsted,*
\- *Stubbekjøbing.*
28\. *Sorø,*
\- *Hjørring,*
\- *Aalborg,*
29\. *Ø. Svendstrup,*
\- *Knudstrup.*
30\. *Øsløs.*
\- *Esbjerg.*

---

kunne naa at hakke det bløde Kød ud. Dette skaffer dem tillige en gavnlig Beskæftigelse; thi om Vinteren, naar de staa meget og krybe sammen, især hvis de holdes i Indhegning, falde de let paa Unoder som at plukke Fjerene af hverandre, hvad der kan blive vanskeligt at vænne dem af med igen. I øvrigt kræve de forskellige Aarstider ikke samme Art Fodring: om Foraaret skulle de have mest af Havre, som fremmer Æglægningen, om Sommeren Byg, som udvikler Kødansættelsen, og om Vinteren Majs, som giver Varme. Af animalsk Føde æde de meget af Orme, Snegle o. desl. om Foraaret, hvorimod de om Efteraaret, navnlig i Fældetiden, have bedre af at faa Mælk.

Rugningen bør foregaa paa et stille, helst halvmørkt Sted. Lukkede Reder kunne anbefales, da de sikre mod Uheld; man maa da en Gang om Dagen, helst om Morgenen, tage Rugerne af Reden og sætte dem paa igen; men naar man omgaas Dyrene med Ro, er dette en ringe Ulejlighed. De fodres bedst med Brød og Korn, til Afveksling en Gang imellem lidt Kød og Grønt. De saavel som Rederne holdes omhyggelig rene; Utøjet paa dem maa, for ikke at overføres paa Kyllingerne, ødelægges, hvad der lettest sker ved at indgnide Huden paa de mest hjemsøgte Steder med rød Øjensalve. Æg, der er blevne tilsmudsede ved, at et er knækket, vaskes forsigtig med lunket Vand og skydes derpaa straks ind under Hønen igen, for at Afkølingen ikke skal skade Fosteret. Mange Kyllinger dø fuldt udviklede i Æggene; det kommer gerne af, at de have ligget for tørt, hvorved Hinden under Skallen bliver saa sejg, at Kyllingen ikke kan gennembryde den. Ruger en Høne i et Hul i Jorden sker det aldrig. Man bør derfor i Bunden under Reden lægge en tyk Græstørv med Jordsiden opad. Naar Æggene bryde, lader man Rugehønen uforstyrret, og endnu et Døgn efter Fremkomsten lader man Kyllingerne blive under Moderen; først derefter trænge de til Næring.

Kyllingernes første Føde bør for en væsentlig Del bestaa af dyriske Stoffer, hakkede Æg, blandede med smuldret gammelt Hvedebrød, kun lidt ad Gangen, men mange Gange om Dagen; Mælk er dem særdeles gavnlig; men den maa ikke være i mindste Maade syrlig. Da det er vigtigt, at Kyllingerne hærdes i Tide, maa de kun holdes inde, saa længe det er nødvendigt; er Vejret tilstrækkelig mildt, maa de helst straks sættes i det frie, og Moderen finder da til dem den Føde, de have bedst af, saa at man kun behøver at supplere denne med noget Gryn, helst Boghvedegryn. At bruge egne Kyllingegaarde kan have sine Fordele, naar disse ere tilstrækkelig store; i modsat Fald

Juli

7. Maaned. **eller Ormemaaned har 31 Dage.** Aar 1893.

			Op E.		Højv.
L.	1	Theobaldus	10 46		0 49

5. S. e. Trin. **Jesus lærer af Skibet,** Luc. 5, 1—11.
2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	2	Mariæ Besøg.	10 59		1 25
M.	3	Cornelius	11 8		2 0
Ti.	4	Ulricus	11 16	Sol. fjærnest Jorden.	2 35
O.	5	Anshelmus	11 22	Sol op 3 27′ n. 8 41′.	3 11
T.	6	Dion	11 29	◑ s. Kv. 10 56′ Eftm.	3 51
F.	7	Villebaldus	11 37		4 40
L.	8	Kjeld	11 47		5 42

6. S. e. Trin. **Farisæernes Retfærdighed,** Matth. 5, 20—26.
2den Række, Matth. 19, 16 til Enden.

S.	9	Sostrata	Op F.		7 2
M.	10	Knud Konge	12 2		8 29
Ti.	11	Josva	12 30		9 46
O.	12	Henrik	1 14	☾ nærmest Jorden. Sol. o. 3 35, n 8 35′.	10 49
T.	13	Margarethe	Ned E.	● n. M. 1 38, Eftm.	11 41
F.	14	Bonaventura	9 50		0 6
L.	15	Apostl. Del.	10 5		0 51

7. S. e. Trin. **Jesus bespiser 4000 Mand,** Marc. 8, 1—9.
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S.	16	Susanne	10 15		1 30
M.	17	Alexius	10 22		2 7
Ti.	18	Arnolphus	10 29		2 43
O.	19	Justa	10 34	Sol. op 3 45′ n. 8 26′.	3 18
T.	20	Elias	10 42	◐ f. Kv. 5 53′ Eftm.	3 57
F.	21	Evenus	10 49		4 43
L.	22	Mar. Magd.	11 0	*Hundedagene beg.*	5 39

8. S. e. Trin. **De falske Profeter,** Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	23	Apollinaris	11 15		6 48
M.	24	Christina	11 41	☾ fjærnest Jorden.	8 4
Ti.	25	Jacobus	Ned F.		9 13
O.	26	Anna	12 20	Sol. op 3 57′ n. 8 14′.	10 10
T.	27	Martha	1 18		10 57
F.	28	Aurelius	Op E.	○ f. M. 9 0′ Eftm.	11 38
L.	29	Oluf	9 8		12 16

9. S. e. Trin. **Den utro Husfoged,** Luc. 16, 1—9.
2den Række, Luc. 12, 32 —48.

S.	30	Abdon	9 18		0 34
M.	31	Germanus	9 25		1 7

Markedsfortegnelse for Juli 1893.

1. *Rødby,*
- *Løgstør,*
- *Videbæk.*
3. *Ulstrup(A.H.),*
- *Grenaa.*
4. *Vordingborg,*
- *Ebeltoft,*
- *Hobro.*
5. *Frederiksværk,*
- *Nyborg,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten.*
6. *Bogense,*
- *Viborg.*
7. *Randers (2).*
- *Esbjerg.*
8. *Sakskjøbing.*
10. *Slagelse (2),*
- *Aarhus.*
11. *Præstø,*
- *Middelfart,*
- *Mariager.*
- *Salten.*
12. *Odense,*
12. *Aalborg,*
13. *Fredericia.*
14. *Frederikssund.*
19. *Næstved,*
- *Nykb. (p.F.),*
- *Svendborg,*
- *Aalborg,*
- *Kolind.*
20. *Ærøskjøbing.*
21. *Vilsund,*
- *Vejlby.*
22. *Helsingør,*
- *Nykb. (p.M.).*
24. *Skive (2).*
25. *Roskilde.*
26. *Aalborg,*
- *Odder.*
27. *Holstebro.*
28. *Anbæk.*
29. *Brande.*
31. *Kjøge,*
- *Ringkjøbing.*

---

maa de hellere gaa i Frihed mellem de ældre Høns, og man maa da kun paase, at de faa Fred for disse til at fortære den Føde, man kaster til dem, 14 Dage gamle kunne de æde hel Boghvede, et ypperligt Kyllingefoder, som de dog paa Grund af Udseendet undertiden ere uvillige til at tage straks; men koger man den de første Par Dage, overvindes den Vanskelighed. Med 3—4 Ugers Alderen træde Byg og Hvede til, men Boghveden bibeholdes. I øvrigt maa der som ved de voksne Høns skiftes passende med Foderet, især hvis de maa undvære Friheden, og Køkkenaffald er ogsaa her fortrinligt, kun maa der ingen Syre findes deri, saa længe de ere smaa. Under hele Opvæksten maa Kyllingerne have mindst et Maaltid mere end de voksne Dyr.

Fire Produkter yde Hønsene: deres Æg, Kød, Fjer og Gødning. Æggene ere det vigtigste. Foruden at skaffe sig en rigtlæggende Besætning maa man stedse sørge for, at Hønsene ere i god Foderstand uden dog at blive for fede, og at de ere raske. Ildebefindende medfører straks Tilbagegang eller Ophør i Æglægningen. Er det kun Forkølelse, som hæves ved at holde de angrebne lunt og tørt og give dem Salmiak i Drikkevandet, eller et lettere Fordøjelsesonde, som Diarrhoe, der hæves ved forandret Fodring (kogt Ris er fortrinlig), kan det lønne sig at tage dem i Kur; er Sygdomstilfældet alvorligere, maa man hellere straks aflive Patienten. I hvert Fald maa et sygt Dyr ikke gaa imellem de sunde, da Sygdomme hos Høns meget let antage en smitsom Karakter. Man maa heller ikke lade Hønsene blive for gamle; en fireaarig Høne betaler kun daarlig sit Foder, hvorfor man som Regel bør slagte sine Høns ved deres fjerde Fældning, $3^1/_2$ Aar gamle. Æggene indsamles daglig og anbringes paa et køligt, men om Vinteren frostfrit Sted, helst i Æggebrætter, med den brede Ende nedad. Man kan da nemt passe, at ingen blive for gamle. Afsætter man sine Æg til en Opkøber, bør man aldrig gemme dem hen til højere Priser. I England, hvor vore Æg have et godt betalende Marked, klages der meget over, at vi sælge overgemte Æg, og da vi have farlige Konkurrenter i Rusland og Nordamerika, bør vi gøre alt for at bevare vor Stilling; den Dag, det engelske Marked lukkes for os, vil bringe et føleligt Tab for alle, som afsætte Æg. — Fedning af ungt Fjerkræ er en Forretning, som andensteds, f. Eks. i Frankrig, yder Smaakaarsfolk en god Fortjeneste; men da der her ingen Afsætning er for sligt, overspringes dette Punkt. I Afsnittet om Kalkuner gives en kort Anvisning til Fedning, der ogsaa kan følges ved Høns. Kun et bør paatales, den Uskik at sælge de tidlige

August

8. Maaned. **eller Høstmaaned har 31 Dage.** Aar 1893.

		Op E.		Højv.
Ti. 1	Peders Fængs.	9 31		1 39
O. 2	Hannibal	9 38	Sol. op 4 10′ n. 8 1′.	2 12
T. 3	Nikodemus	9 45		2 45
F. 4	Dominicus	9 54		3 23
L. 5	Osvaldus	10 7	◐ f. Kv. 5 14′ Fm.	4 9

10. S. e. Trin. **Jesus græder over Jerusalem,** Luc. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S. 6	Chr. Forklar.	10 27		5 10
M. 7	Donatus	11 3	*De lyse Nætter ophøre.*	6 37
Ti. 8	Ruth	Op F.	☾ nærmest Jorden.	8 16
O. 9	Romanus	12 1	Sol. op 4 23′ n. 7 47′.	9 39
T. 10	Laurentius	1 24		10 44
F. 11	Herman	Ned E.	● n. M. 9 38′ Eftm.	11 33
L. 12	Clara	8 21		12 15

11. S. e. Trin. **Farisæeren og Tolderen,** Luc. 18, 9—14.
2den Række, Luc. 7, 36 til Enden.

S. 13	Hippolytus	8 30		0 33
M. 14	Eusebius	8 37		1 8
Ti. 15	Mariæ Himf.	8 43		1 40
O. 16	Rochus	8 48	Sol. op 4 36′ n. 7 31′.	2 11
T. 17	Anastatius	8 54		2 44
F. 18	Agapetus	9 4		3 18
L. 19	Sebaldus	9 18	◑ f Kv. 10 42′ Fm.	3 59

12. S. e. Trin. **Den Døve og Stumme,** Marc. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S. 20	Bernhard	9 40	☾ fjærnest Jorden.	4 50
M. 21	Salomon	10 12		5 58
Ti. 22	Symphor	11 3	*Hundedagene ende.*	7 20
O. 23	Zachæus	Ned F.	Sol. op 4 ′50 n. 7 11′.	8 40
T. 24	Bartholomæus	12 12		9 46
F. 25	Ludvig	1 33		10 35
L. 26	Irenæus	2 58		11 17

13. S. e. Trin. **Samaritaneren og Leviten,** Luc. 10, 23—37.
2den Række, Matt. 20, 20—28.

S. 27	Gebhardus	Op E.	○ f. M. 9 33′ Fm.	11 54
M. 28	Lovise	7 41		0 10
Ti. 29	Joh. Halsh.	7 48		0 43
O. 30	Benjamin	7 54	Sol. op 5 3′ n. 6 57′.	1 14
T. 31	Bertha	8 2		1 46

Markedsfortegnelse for August 1893.

1. *Varde.*	3. *Vorbasse.*	16. *Aalborg.*	30. *Aalborg,*
2. *Aalborg,*	8. *Præstø.*	23. *Aalborg.*	- *Ulfkjær.*
- *Ny Løgten,*	9. *Aalborg.*	26. *Lemvig.*	31. *Dalager.*
- *Ribe.*	16. *Næstved,*	28. *Ramme.*	

Kyllinger, fordi de betales bedst, og beholde de sildige til Tillæg; paa den Maade faar man aldrig nogen indbringende Besætning. — Fjerene afgive, naar de renses, sorteres og afrispes, et Produkt, der, blandet med Gaasedun, er anvendeligt til Dyner. Velbehandlede Hønsefjer have en Handelsværdi af 50 Øre Pundet. — Gødningen er meget værdifuld. Naar den af Hønsehuset udfejede Gødning, blandes med lidt Kalkstøv eller pulveriseret Gibs, samles i Fjerdinger o. desl., der ikke bør være for tætte, og stilles paa et Sted, hvor den gennemluftes uden at blive fugtig, afgiver den et Produkt, der for Gartneren er 4 Gange saa værdifuldt som Staldgødning.

Idet vi slutte dette Affnit, skal endnu kun tilføjes dette: Hønen er kun et lille Dyr, men dog er den i Stand til at skabe mangen ubemidlet Families Tilfredshed og Hygge. En Husmandshave er kun en uanselig Plet, men beplantet med gode Frugttræer og Frugtbuske og befolket med en god Besætning Høns og en Række Bistader, kan den blive en virkelig Kilde til Velstand. Frugt, Bier og Høns passe fortræffelig sammen; kun maa man da ikke holde sorte Høns, thi dem kunne Bierne ikke lide.

Kalkunavl er kun paa enkelte Steder her i Landet af nævneværdig Betydning, men kan give et godt Udbytte, hvor der er let Afsætning for unge, fedede Kalkuner. Af Racer er den amerikanske Broncekalkun den største og brugbar til Opblanding med vor hjemlige, noget mindre Kalkun. Til Avl vælges Dyr med buttet Krop og ikke for høje Ben. Behandlingen er omtrent som ved Hønsene; men Kyllingerne ere i deres første Levedage noget sartere og maa beskyttes noget mere mod Vind og Vejr. Dog bør ogsaa de hærdes i Tide for at blive tilstrækkelig stærke til at gennemgaa den vanskelige Periode, da de faa røde Halse. Som større kunne de paa Stub- og Græsmarker omtrent føde sig selv. Fedningen af de unge Kalkuner sker bedst ved Stopning, hvortil bruges en temmelig stiv Dejg af Havre-, Hvede-, Boghvede- og Majsmel samt knuste Kartofler, æltet med Mælk; heraf rulles Nudler af en Fingers Tykkelse, som stoppes i Halsen paa Dyrene og efterskylles med Vand eller Mælk. Man fodrer til fast Tid Morgen og Aften, begynder med et mindre Tal og lader det efterhaanden stige, idet man dog inden hvert Maaltid forvisser sig om, at Kroen er tømt fra det forrige. Ogsaa ved hel Majs, helst skoldet og halvlunken, kunne de blive fede, men Smagen er ikke fuld saa fin. Kalkunerne ere fortrinlige Rugere og bruges ofte til tidlig Rugning af Hønse- og Andeæg, idet man ved at sætte en Kalkun i en lukket Rede med nogle Prøveæg let faar den til at lægge sig paa disse; saa snart da Rugevarmen indfinder sig, giver man den de egentlige Rugeæg. En Kalkun kan endog uden Afbrydelse ruge 3 Sæt Æg og dækker et betydeligt Antal, c. 25.

Ænder betale sig i Reglen kun, naar man har saadanne naturlige Vandsteder, hvor de selv kunne skaffe sig den væsentligste Del af Føden; ellers bliver Omkostningerne til Foderet let større end Udbyttet. Har man Afsætning derfor, er der dog god Fordel ved at drive Ællingernes Vækst saa stærkt fremad, at de med 2 Maaneders

September

9. Maaned. **eller Fiskemaaned har 30 Dage.** Aar 189

			Op E.		Høj
F.	1	Ægidius	8 13		2 2
L.	2	Elisa	8 31		3

14. S. e. Trin. **De 10 Spedalske, Luc. 17, 11—19.**
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	3	Seraphia	9 0	◑ f. Kv. 10 32′ Form.	3 5
M.	4	Theodosia	9 48	☾ nærmest Jorden.	5 1
Ti.	5	Regina	11 1		6 3
O.	6	Magnus	Op F.	Sol. op 5 17′ n. 6 39′.	8 1
T.	7	Robert	12 32	*Dronning Lovise.*	9 3
F.	8	Mariæ Fødſ.	2 7		10 3
L.	9	Gorgonius	3 41		11 1

15. S. e. Trin. **Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.**
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	10	Burchhardt	Ned E.	● n. M. 7 55′ Fm.	11 5
M.	11	Hillebert	6 51		0
Ti.	12	Guido	6 57		0 3
O.	13	Cyprianus	7 4	Sol. op. 5 30′ n. 6 20′	1
T.	14	† Ophøjelse	7 11		1 3
F.	15	Eskild	7 22		2 1
L.	16	Euphemia	7 39		2 4

16. S. e. Trin. **Enkens Søn af Nain, Luc. 7, 11—17.**
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S.	17	Lambertus	8 7	☾ fjærnest Jorden.	3 2
M.	18	Titus	8 50	◐ ſ. Kv. 5 9′ Form.	4 1
Ti.	19	Constantia	9 51		5 2
O.	20	Tobias	11 7	Sol. op 5 44′ n. 6 2′. *Tamperdag.*	6 4
T.	21	Matthæus	Ned F.		8
F.	22	Mauritius	12 32	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	9 1
L.	23	Linus	1 59		10

17. S. e. Trin. **Den Vansottige, Luc. 14, 1—11.**
2den Række, Marc. 2, 14 til Enden.

S.	24	Tecla	3 26		10 4
M.	25	Cleophas	Op E.	○ f. M. 9 13′ Eftm.	11 2
Ti.	26	Adolph	6 3	*Prins Christian.*	11 5
O.	27	Cosmus	6 10	Sol. op 5 57′ n. 5 44′.	0 1
T.	28	Venceslaus	6 20		0 4
F.	29	St. Michael	6 35	☾ nærmest Jorden.	1 2
L.	30	Hieronymus	7 1		2

Markedsfortegnelse for September 1893.

1. *Frederiksværk,*
- *Herning (2),*
- *Ribe.*
2. *Kjøbenhavn.*
4. *V. Brønderslev,*
- *Hurup,*
- *Hadsten.*
5. *Hvalsø,*
- *Aars,*
- *Faarup St.*
6. *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Ny Løgten,*
- *Vejlby.*
7. *Randers (2).*
8. *Nykb. (p.M.).*
9. *Bjerringbro,*
- *Skive,*
- *Grindsted.*
11. *Holstebro (2).*
12. *Præstø.*
13. *Sorø,*
- *Aalborg,*
13. *Kolind,*
- *Tarm.*
14. *Frederiksborg,*
- *Egeskov,*
- *Skræm,*
- *Varde (2).*
15. *Roskilde,*
- *Vordingborg,*
- *Flauenskjold,*
- *Aabybro,*
- *Bække.*
16 *Tværsted,*
- *Løgstør,*
- *Kolding.*
18. *Ulstrup (Aars H.),*
- *V. Hassing,*
- *Thorup Pakh.,*
- *Odder.*
19. *Asnæs.*
- *Aalborg.*
- *Stoholm,*
- *Ulstrup St.,*
19. *Rønde.*
20. *Næstved,*
- *Tudse,*
- *Nysted,*
- *Assens,*
- *Sæby,*
- *Aalborg,*
- *Skjørping,*
- *Thirstrup.*
21. *Skjelskør,*
- *Middelfart,*
- *LøkkensvejKro,*
- *Selde,*
- *Hobro (2).*
22. *Ringsted,*
- *Sindal,*
- *Ans.*
23. *Hjørring,*
- *Skals,*
- *Brande.*
25. *Viborg (2),*
- *Høver Kro.*
26. *Sorø,*
26. *Bogense,*
- *Frederikshavn,*
- *Ebeltoft,*
- *Give.*
27. *Agersted,*
- *Aalborg,*
- *Bjærgets Kro,*
- *Randers,*
- *Silkeborg,*
- *Hornsyld,*
- *Jellinge.*
28. *Koldby,*
- *Glæsborg,*
- *Skanderborg.*
29. *Marstal,*
- *Thisted,*
- *Grenaa,*
- *Horsens,*
- *Spørring.*
30. *Jetsmark,*
- *Nykb. (p. M.),*
- *Vejle.*

Alderen ere slagtefærdige, hvad disse Dyrs næsten ubegrænsede Graadighed selv befordrer. Foderet maa da være udsøgt, især groft malet Korn, blandet med Suppe af Kød- og Fiskeaffald, knuste Kartofler, opblødt Brød og Boghvedegrød, desuden rigeligt Grønt, især Salat. Ænder bør ikke dele Hus med Høns, da disse ikke have godt af Andegødningens skarpe Stank. Andehuset maa være rummeligt og forsynet med Betongulv e. lign., der kan renses ved at overskylles med Vand; Varme behøves ikke, men paa Gulvet eller en Del af dette bredes et godt Lag tør Halm, hvori Ænderne lægge sig; naar det er blevet fugtigt, maa det skiftes, men kan bruges en Gang endnu, naar det bliver tørret og udbanket. Rugende Ænder blive let urolige og opgive Rugningen, hvorfor man hyppig lader Høns eller Kalkuner ruge deres Æg; dog kan man faa Anden til at være stadig, naar man holder den i Ro og ganske sondret fra de andre Dyr, samt kun lader den komme ud tidlig om Morgenen, før der aabnes for disse. Ællingerne bør komme i Vandet, saa tidligt som muligt; dog maa det ikke være for koldt de første Gange. Derimod kunne de i Dunbragten ikke taale Regn, men faa let Krampe deraf. Af Anderacer ere især de franske Rouen-Ænder, de engelske Aylesbury-Ænder og de kolossale amerikanske Peking-Ænder berømte; dog maa det bemærkes, at jo sværere Ænderne ere, desto mindre flyve de, hvorved Brystkødet, som er saa stærkt udviklet hos den vilde And og til Dels hos vor mindre Husand, svinder ind til en Ubetydelighed. Ændernes Fjer og Dun ere, om end ikke saa gode som Gæssenes, dog altid et værdifuldt Biprodukt.

Gæssene ere næst Hønsene det Fjerkræ, som kan betale sig bedst for den lille Jordbesidder, og de fortjene en langt større Udbredelse, end de have. Paa saa mange Steder ligger der Græsstykker hen, som

Oktober
eller Sædemaaned har 31 Dage

18. S. e. Trin. **Hvis Søn er Kristus,** Matt. 22, 34 til Enden.
2den Række, Joh. 15, 1—17.

			Op E.		Højv.
S.	1	Remigius	7 42		2 52
M.	2	Ditlev	8 48	◐ f. Kv. 4 9′ Eftm.	3 48
Ti.	3	Mette	10 14		5 5
O.	4	Franciscus	11 47	Sol. op 6 11′ n. 5 25′.	6 37
T.	5	Placidus	Op F.		8 9
F.	6	Broderus	1 20	*Frederik VII Fødsel.*	9 16
L.	7	Amalia	2 49		10 7

19. S. e. Trin. **Den Værkbrudne,** Matth. 9, 1—8.
2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S.	8	Ingeborg	4 14		10 47
M.	9	Dionysius	Ned E.	● n. M. 9 17′ Eft.	11 20
Ti.	10	Gereon	5 12		11 52
O.	11	Fred. 4. Fødsel	5 20	Sol. op 6 25′ n. 5 8′.	0 8
T.	12	Maximilian	5 30		0 38
F.	13	Angelus	5 44		1 9
L.	14	Calixtus	6 7		1 43

20. S. e. Trin. **Bryllupsklæderne,** Matth. 22, 1—14.
2den Række, Matth. 21, 28—44.

S.	15	Hedevig	6 42	☾ fjærnest Jorden.	2 20
M.	16	Gallus	7 36		3 11
Ti.	17	Florentinus	8 47	*Flyttedag.*	3 50
O.	18	Luc. Evang.	10 7	◑ f. Kv. 12 10′ Fm. Sol. op 6 40′ n. 4 50′	4 51
T.	19	Balthasar	11 31		6 6
F.	20	Felicianus	Ned F.		7 24
L.	21	11,000 Jomfruer	12 57		8 33

21. S. e. Trin. **Den kongelige Mand,** Joh. 4, 46—53,
2den Række, Joh. 4, 34—42.

S.	22	Cordula	2 24		9 28
M.	23	Søren	3 51		10 14
Ti.	24	Proclus	5 21		10 53
O.	25	Crispinus	Op E.	○ f. M. 8 18′ Fm. Sol. op 6 54′ n. 4 34′.	11 31
T.	26	Amandus	4 41		12 9
F.	27	Sem	5 2	☾ nærmest Jorden. *Prins Valdemar.*	0 29
L.	28	Simeon og Judas	5 37		1 11

22. S. e. Trin. **De 10,000 Pund,** Matth. 18, 23 til Enden.
2den Række, Matth. 18, 1—20.

S.	29	Narcissus	6 37		1 57
M.	30	Absalon	7 59		2 48
Ti.	31	Reformat. Beg.	9 32	◐ f. Kv. 11 32′ Form. *Kronprinsesse Louise.*	3 46

Markedsfortegnelse for Oktober 1893.

2. *Sakskjøbing,*
- *Hals,*
- *Hvidbjærg,*
- *Skive.*
3. *Nakskov,*
- *Faaborg,*
- *Aalbæk,*
- *Nibe,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*
4. *Skibby,*
- *Slagelse,*
- *Odense,*
- *Aalborg,*
- *Hadsund,*
- *Ny Løgten,*
- *Bækmarksbro,*
- *Vinderup.*
5. *Ruds-Vedby,*
- *Ærøskjøbing,*
- *Hjallerup,*
- *Aars,*
- *Bjerringbro,*
- *Mariager,*
- *Holstebro (2).*
6. *Aakirkeby,*
- *Fuglebjerg,*
- *Nykb. (p.F.),*
- *Rudkjøbing,*
- *Læsø (2),*
- *N. Sundby,*
- *Gjerlev,*
6. *Fredericia.*
7. *Hvalpsund,*
- *Herning.*
9. *Jyderup,*
- *Vraa,*
- *Ringkøbing,*
- *Aalbæk Mølle.*
10 *Nykb. (p. S.),*
- *Præstø,*
- *Sæby,*
- *Fjerritslev,*
- *Tarm,*
- *Ribe.*
11. *Helsinge,*
- *Sorø,*
- *Svendborg,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Trustrup,*
- *Varde (2).*
12. *Græsted,*
- *Stege (2),*
- *Kappendrup,*
- *Spørring.*
13. *Nyborg,*
- *Løkken,*
- *Fuglsø,*
- *Vejlby,*
- *Kolding.*
14. *Farum,*
- *Kjerteminde,*
14. *Hjørring,*
- *Anbæk.*
16. *Storeheddinge,*
- *Løgstør,*
- *Skjørping,*
- *Mørke.*
17. *Aarup,*
- *Sindal,*
- *Aarhus,*
- *Ribe.*
18. *Næstved,*
- *Brobyværk,*
- *Aalborg,*
- *N. Sundby,*
- *Nimtofte,*
- *Foldingbro.*
19. *Haarlev,*
- *Aalborg,*
- *Kjellerup,*
- *Kollemorten.*
20. *Frederikssund,*
- *Holbæk,*
- *Vordingborg,*
- *Rødby,*
- *Hobro,*
- *Brestenbro,*
- *Kolding.*
21. *Ringsted,*
- *Viborg,*
- *Høver Kro,*
- *Videbæk.*
23. *Helsingør,*
23. *Hesselager,*
- *Klovborg,*
- *Silkeborg,*
- *S. Omme,*
- *Lunderskov.*
24. *Nakskov,*
- *Faaborg,*
- *Skanderborg,*
- *Vrads,*
- *Ribe,*
- *Ølgod.*
25. *Skelskør,*
- *Assens,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalborg,*
- *Horsens.*
26. *Hjallerup,*
- *Sjelbro,*
- *Give.*
27. *Fakse,*
- *Vejle,*
- *Esbjerg.*
28. *Haslev,*
- *Stubbekjøbing,*
- *Randers,*
- *Kolding.*
30. *Hørsholm,*
- *Maribo.*
31. *Kjøge,*
- *N. Snede,*
- *Ribe.*

---

ikke egne sig til Brug for Heste eller Kvæg, men som fortrinlig kunde bruges til Gæs, naar man afdelte dem i 3 Skifter, saaledes at Græsset voksede til paa de to, medens Gæssene vare paa det ene, og hvor Dyrene kunde gaa den hele Sommer, lige til Kulden indtræder. Thi trods deres store Krop ere Gæssene ubetinget de nøjsomste af alle Fjerkræsorter; de æde under hele Opvæksten kun Græs og Urter og behøve alene at forsynes med Drikkevand. Skønt de ere Svømmefugle, er det ikke engang en Nødvendighed for dem at komme i Vandet; kun i Parringstiden behøve de dette, da Parringen foregaar bedst paa Vandet. Om Efteraaret kunne de sættes paa Stubmarkerne. Paa gode Græsmarker bør Gæssene derimod ikke komme; thi deres stinkende Gødning vækker Modbydelighed hos Heste og Kvæg, som derfor vil lade adskilligt Græs staa naar det er besudlet dermed. Naar Kulden indtræder, tages de ind, og da kan Fedningen af de unge Gæs begynde. Denne kan allerede give ret godt Resultat alene ved Fodring med Havre; men bedre endnu bliver den ved Stopning, som bør foregaa i et temmelig mørkt Rum. Leveren, som jo er af Værdi for Tilberedelsen af Leverpostej, udvikles særlig stærkt ved at faa Gæssene til at drikke meget, og dette opnaas ved i deres Drikkevand at lægge en Del Stykker Trækul af Nødders Størrelse, hvilke

November

11. Maaned. **eller Slagtemaaned har 30 Dage.** Aar 189

			Op E.		Høj
O.	1	Alle Helgen	11 6	Sol. op 7 8′ n. 4 18′.	4
T.	2	Alle Sjæle	Op F.		6
F.	3	Hubertus	12 35		7
L.	4	Otto	1 59		8

23. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	5	Malachias	3 20		9
M.	6	Leonhardus	4 41		10
Ti.	7	Engelbrecht	6 1		10
O.	8	Claudius	Ned E.	● n. M. 1 47′ Eft. Sol. op 7 24′ n. 4 4′.	11
T.	9	Theodor	3 50		11
F.	10	Luther	4 10		0
L.	11	Morten Bisp	4 40		0

24. S. e. Trin. Den blodsottige Kvinde, Matth. 9, 18—26.
2den Række, Joh. 5, 17—29.

S.	12	Torkild	5 27	☾ fjærnest Jorden.	1
M.	13	Arcadius	6 31		2
Ti.	14	Frederik	7 47		2
O.	15	Leopold	9 9	Sol. op 7 38′ n. 3 51′	3
T.	16	Othenius	10 32	◐ f. Kv. 6 35′ Eft.	4
F.	17	Anianus	11 55		5
L.	18	Hesychius	Ned F.		6

25. S. e. Trin. Ødelæggelsens Vederstyggelighed, Matth. 24, 15—28.
2. Række, Luk. 17, 20—33.

S.	19	Elisabeth	1 20		7
M.	20	Volkmarus	2 46		8
Ti.	21	Mariæ Ofr.	4 17		9
O.	22	Cecilia	5 54	Sol. op 7 52′ n. 3 40′.	10
T.	23	Clemens	Op E.	○ f. M. 6 59′ Eftm.	11
F.	24	Chrysogonus	3 30	☾ nærmest Jorden.	11
L.	25	Catharina	4 19		0

26. S. e. Trin. Jeg priser Dig, Fader. Matth. 11, 25 til Enden.
2den Række, Matth. 25, 31 til Enden.

S.	26	Conradus	5 36		1
M.	27	Facundus	7 10		1
Ti.	28	Soph. Magdal.	8 47		2
O.	29	Saturninus	10 20	Sol op 8 5′ n. 3 32′.	3
T.	30	Andreas	11 47	◑ s. Kv. 9 58′ Fm.	4

Markedsfortegnelse for November 1893.

1. *Roskilde,*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten.*

2. *Frederiksborg,*
- *Nysted,*
- *Middelfart,*
- *Bjerringbro.*

3. *Korsør,*
- *Svendborg,*
- *Kolding,*
- *Esbjerg.*

4. *Kjøbenhavn,*
- *Veksø.*

6. *Sorø,*
- *Nibe,*
- *Lunderskov.*

7. *Nakskov,*
- *Sakskjøbing,*

7. *Bogense,*
- *Flauenskjold,*
- *Aars,*
- *Grenaa,*
- *Ribe.*

8. *Sorø,*
- *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Aalborg,*
- *Kolind,*
- *Mariager.*

9. *Slagelse (2),*
- *Uggerløse,*
- *Ringe,*
- *Skjørping.*

10. *Nyborg,*
- *Hobro,*

10. *Kolding,*
- *Esbjerg.*

11. *Nykjb.(p. F.),*
- *Randers.*

13. *Ry,*
- *Thim.*

14. *Hvalsø,*
- *Præstø,*
- *Rødby,*
- *Odder.*

15. *Næstved,*
- *Skjelskør,*
- *Kjerteminde,*
- *Aalborg,*
- *Holsted.*

16. *Svendborg,*
- *Hjallerup.*

17. *Vordingborg,*
- *Skive,*
- *Fredericia,*
- *Esbjerg.*

18. *Ringsted,*
- *Give,*
- *Lemvig.*

20. *Holbæk,*
- *Holstebro.*

22. *Aalborg,*
- *Rønde,*

23. *Løgstør.*

24. *Truust,*
- *Esbjerg.*

25. *Viborg.*

29. *Aalborg.*

30. *Slangerup.*

---

de stadig staa og bide i, hvorved de blive tørstige. Foruden Kødet leverer Gaasen et værdifuldt Produkt i fine Fjer og Dun, der indvindes dels af de Dyr, der slagtes, dels ved Plukning. Denne vil, udført i Utide, gøre Skade paa Kødudviklingen og er desuden et Barbari mod Dyrene; men i Fældetiden er den ganske naturlig og uskadelig. For da at faa saa meget som muligt uden dog at berøve Dyrene mere, end de kunne taale, lader man om Morgenen og om Aftenen, naar de drives ud og ind, hver Gaas passere sine Hænder og stryger den et Par Gange op imod Fjerene; man vil da beholde alle løse Fjer og Dun i Haanden, og ikke meget vil gaa til Spilde. De afplukkede Fjer og Dun sorteres omhyggelig, ovntørres og renses for Skæl o. desl. ved at kommes i Poser og slaas med Ris. Vel behandlede afgive Gaasedunene et meget værdifuldt Produkt. Der indføres aarlig Fjer og Dun for store Beløb, som kunne blive i Landet, hvis Gaaseavl var mere udbredt her. Vor hjemlige Gaas er temmelig lille og noget højbenet; derimod har man i de graa Toulouser-Gæs og de hvide Emdener-Gæs et Par fortrinlige Racer, som ogsaa kunne benyttes til Opblanding. Et Par gode Gæs kunne i Modsætning til andet Fjerkræ bruges i en længere Aarrække som Avlsdyr.

Hillerød, i April 1892.

Georg St. Bricka.

December

12. Maaned. **eller Christmaaned har 31 Dage.** Aar 1893.

					Højv.
F.	1	Arnold	Op F.		5 34
L.	2	Bibiana	1 9		6 43

1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9.
2den Række, Luc. 4, 16—30.

S.	3	Svend	2 29		7 53
M.	4	Barbara	3 50		8 51
Ti.	5	Sabina	5 10		9 41
O.	6	Nikolaus	6 31	Sol. op 8 16′ n. 3 26′.	10 23
T.	7	Agathon	7 52		11 1
F.	8	Mariæ Undf.	Ned E.	● n. M. 8 30′ Fm.	11 39
L.	9	Rudolph	3 22	☾ fjærnest Jorden.	12 16

2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luc. 21, 25—36.
2den Række, Matth. 25, 1—13.

S.	10	Judith	4 22		0 34
M.	11	Damasus	5 34		1 10
Ti.	12	Epimachus	6 54		1 46
O.	13	Lucia	8 16	Sol. op 8 24′ n. 3 26′.	2 22
T.	14	Crispus	9 37		2 59
F.	15	Nikatius	10 58		3 38
L.	16	Lazarus	Ned F.	◐ f. Kv. 11 12′ Fm.	4 24

3. S. i Advent. Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10.
2den Række, Luc. 1, 67 til Enden.

S.	17	Albina	12 21		5 20
M.	18	Lovise	1 46		6 29
Ti.	19	Nemesius	3 17		7 43
O.	20	Abraham	4 53	Sol. op 8 30′ n. 3 25′. *Tamperdag.*	8 57
T.	21	Thomas	6 35	*Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	10 1
F.	22	Japetus	8 12		10 57
L.	23	Torlacus	Op E.	○ f. M. 5 27′ Form. ☾ nærmest Jorden.	11 49

4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28.
2den Række, Joh. 3, 22 til Enden.

S.	24	Adam	4 35		0 14
M.	25	Juledag	6 15		1 2
Ti.	26	St. Stephan	7 53		1 46
O.	27	Joh. Evangel.	9 28	Sol op 8 33′ n. 3 30′	2 29
T.	28	Børnedag	10 54		3 10
F.	29	Noah	Op F.		3 53
L.	30	David	12 16	◑ f. Kv. 12 8′ Fm.	4 41

Simeon og Anna, Luk. 2, 33—40. 2den Række, Luk. 2, 25—32.

S.	31	Sylvester	1 37	Solen nærmest Jorden.	5 37

Markedsfortegnelse for December 1893.

1. *Esbjerg.*
4. *Frederiksv.*
6. *Frederikssund.*
- *Aalborg,*
- *Ny Løgten.*
8. *Esbjerg.*
12. *Præstø.*
13. *Frederiksb.,*
- *Sorø,*
- *Aalborg,*
- *Thirstrup.*
15. *Esbjerg.*
16. *Skjelskør,*
- *Randers.*
19. *Bogense.*
20. *Næstved,*
- *Odense,*
20. *Aalborg.*
22. *Esbjerg.*
27. *Aalborg.*
29. *Thisted.*
- *Esbjerg.*

Markedsfortegnelsen er sluttet 22. Juni 1892.

Festkalender

til

Folkets Almanak

for

Resten af Aarhundredet.

Aar.	Paaskedag.	Alm. Bededag.	Chr. Himmelfartsdag.	Pinsedag.	1. Søndag eft. Trinitatis.	1. Søndag i Advent.
1893	2. April.	28. April.	11. Maj.	21. Maj.	4. Juni.	3. Decbr.
1894	25. Marts.	20. April.	3. Maj.	13. Maj.	27. Maj.	2. Decbr.
1895	14. April.	10. Maj.	23. Maj.	2. Juni.	16. Juni.	1. Decbr.
1896	5. April.	1. Maj.	14. Maj.	24. Maj.	7. Juni.	29. Novbr.
1897	18. April.	14. Maj.	27. Maj.	6. Juni.	20. Juni.	28. Novbr.
1898	10. April.	6. Maj.	19. Maj.	29. Maj.	12. Juni.	27. Novbr.
1899	2. April.	28. April	11. Maj.	21. Maj.	4. Juni.	3. Decbr.
1900	15. April.	11. Maj.	24. Maj.	3. Juni.	17. Juni.	2. Decbr.

I Kirkeaaret 1892—93, der ender med den 26de Søndag efter Trinitatis (26de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den **første** Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1893—94, der begynder med 1ste Søndag i Advent (3die December), vil der ordentligvis blive prædiket over den **anden** Tekstrække

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende. Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	1.	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	8.	—	9	—	15	—	9	—	30
—	15.	—	16	—	22	—	16	Maj	7
—	22.	—	23	—	29	—	23	—	14
—	29.	—	30	Novbr.	5	—	30	—	21
Februar	5.	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	12.	—	13	—	19	—	14	Juni	4
—	19.	—	20	—	26	—	21	—	11
—	26. . . .	—	27	Decbr.	3	—	28	—	18
Marts	5.	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	12.	—	10	—	17	—	11	Juli	2
—	19.	—	17	—	24	—	18	—	9
—	26.	—	24	—	31	—	25	—	16
April	2.	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	9.	—	10	—	14	—	8	—	30
—	16.	—	17	—	21	—	15	August	6
—	23.	—	24	—	28	—	22	—	13
—	30.	—	31	Februar	4	—	29	—	20
Maj	7.	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	14.	—	14	—	18	—	13	Septbr.	3
—	21.	—	21	—	25	—	20	—	10
—	28.	—	28	Marts	4	—	27	—	17
Juni	4.	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	11.	—	12	—	18	—	10	Oktober	1
—	18.	—	19	—	25	—	17	—	8
—	25.	—	26	April	1	—	24	—	15
Juli	2.	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	9.	—	9	—	15	—	8	—	29
—	16.	—	16	—	22	—	15	Novbr.	5
—	23.	—	23	—	29	—	22	—	12
—	30.	—	30	Maj	6	—	29	—	19
August	6. . . .	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	13.	—	14	—	20	—	12	Decbr.	3
—	20.	—	21	—	27	—	19	—	10
—	27.	—	28	Juni	3	—	26	—	17
Septbr.	3.	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	10.	—	11	—	17	—	9	—	31
—	17.	—	18	—	24	—	16	Januar	7
—	24.	—	25	Juli	1	—	23	—	14
Oktober	1.	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	8.	—	8	—	15	—	9	—	28
—	15.	—	15	—	22	—	16	Februar	4
—	22.	—	22	—	29	—	23	—	11
—	29.	—	29	August	5	—	30	—	18
Novbr.	5.	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	12.	—	13	—	19	—	13	Marts	4
—	19.	—	20	—	26	—	20	—	11
—	26.	—	27	Septbr.	2	—	27	—	18
Decbr.	3.	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	10.	—	10	—	16	—	11	April	1
—	17.	—	17	—	23	—	18	—	8
—	24.	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1893 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 22. Juni 1892.)

Sjælland, Moen og Bornholm.

Aakirkeby, 7 April og 6 Okt. Heste, Kvæg og andre Kreaturer.

Asnæs, 16 Maj og 19 Sept. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behover til sin Avlings Drift.

Farum, 8 April og 14 Okt. Heste og Kvæg.

Fakse, 29 Marts og 27 Okt. Kreaturer.

Frederiksborg eller **Hillerød,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredie Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 14 Jan., 16 Febr., 16 Marts og 5 Maj Heste og Kvæg; 26 Juni Kreaturer; 14 Sept. Heste, Kvæg og Landbovarer; 2 Nov. Kreaturer; 13 Dec. Heste, Kvæg, andre Kreaturer og Landbovarer.

Frederikssund, Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 31 Jan., 28 Febr. og 29 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 14 Juli, 20 Okt. og 6 Dec. Heste og Kvæg.

Frederiksværk, 4 Febr., 4 April, 5 Juli, 1 Sept. og 4 Dec. Heste og Kvæg.

Fuglebjerg, 4 April og 6 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber.

Græsted, 19 April og 12 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter.

Haarlev Jernbanest., 16 Marts og 19 Okt. Heste og Kreaturer.

Haslev Jernbanestation, 28 Marts og 28 Okt. Kreaturer.

Helsinge, 11 Jan., 12 April, 14 Juni og 11 Okt. Kreaturer og Landbrugsgenstande.

Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 17 April, 22 Juli og 23 Okt. Kreaturer.

Hillerød, se Frederiksborg.

Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer (i Tilfælde af Helligdag den næste Tirsdag). 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 14 Juni Heste, Kvæg og Skovbovarer; 20 Okt. Kvæg; 20 Nov. Kreaturer.

Hvalsø Jernbanest., 1 Marts, 8 Maj, 5 Sept. og 14 Nov. Kreaturer.

Hørsholm, 18 April og 30 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter.

Jyderup Jernbanestation, 10 April og 9 Okt. Heste og Kvæg.

Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer. 15 til 17 Juni Uld.

Kjøbenhavn, Torvedage Mandag og Torsdag med Slagtekvæg, samt Onsdag og Lørdag med Heste og Levekvæg. 18 Marts, 17 Juni, 2 Sept. og 4 Nov. Heste.

Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 19 Maj Heste, Kreaturer og Landprodukter; 31 Juli og 31 Okt. Kreaturer.

Korsør, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 2 Marts, 13 Juni og 3 Nov. Heste og Kvæg.
Nykjøbing, anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 10 Okt. Heste og Kvæg.
Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 18 Jan, 15 Febr., 15 Marts, 19 April, 17 Maj, 21 Juni, 19 Juli, 16 Aug., 20 Sept., 18 Okt., 15 Nov. og 20 Dec. Heste, Kvæg og Kreaturer.
Præstø, 10 Jan., 14 Febr., 14 Marts, 11 April, 9 Maj, 13 Juni, 11 Juli, 8 Aug., 12 Sept., 10 Okt., 14 Nov. og 12 Dec. Heste, Kvæg, Faar og Svin.
Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 14 og 28 Marts samt 11 April og 24 Maj Heste og Kvæg; 26 Juni og 22 Sept. Kreaturer; 21 Okt. Heste og Kvæg; 18 Nov. Kvæg.
Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Mandag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 3 og 17 Marts og 7 April Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 25 Juli Heste og Kvæg; 15 Sept. og 1 Nov. Kreaturer.
Ruds-Vedby, 5 April og 5 Okt. Kreaturer.
Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.
Skibby, 10 Marts og 4 Okt. Kreaturer.
Skjelskør, Torvedag hver Fredag. 14 Febr., 2 og 29 Marts samt 13 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Sept. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Okt., 15 Nov. og 16 Dec. Heste og Kvæg.
Slagelse, første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den næstf. Onsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 9 og 23 Marts samt 13 April og 9 Maj Heste og Kvæg; 10 og 11 Juli, 4 Okt. samt 9 og 10 Nov. Heste og Kvæg.
Slangerup, 28 Marts, 16 Maj og 15 Juni Kreaturer; 30 Nov. Heste og Kvæg.
Sorø, 13 Sept., 11 Okt., 8 Nov. og 13 Dec. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer. 10 og 24 Marts samt 14 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 28 Juni Kreaturer; 26 Sept. Heste og Kvæg; 6 Nov. Kreaturer.
Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 13 Marts, 12 og 13 Okt. Heste og Kvæg.
Storehedinge, 7 og 21 Marts samt 4 April Heste og Kvæg; 16 Maj og 16 Okt. Heste.
Tudse, 20 Sept. Gaasemarked.
Uggerløse Kro, 25 April Heste og Kvæg; 9 Nov. Heste og Kvæg.
Veksø, 27 April og 4 Nov. Heste og Kvæg.
Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 7 Marts, 4 April og 30 Maj Heste og Kvæg; 4 Juli Kreaturer; 15 Sept. Heste; 20 Okt. Heste og Kvæg; 17 Nov. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 21 Febr., 7 og 21 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 30 Okt. Heste.
Nakskov, hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 16 Febr., 2 og 16 Marts, 3 og 24 Okt. samt 7 Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.

Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 27 April, 19 Juli, 6 Okt. og 11 Nov. Heste og Kvæg.
Nysted, 23 Marts, 13 April og 20 Sept. Heste og Kvæg; 2 Nov. Heste.
Rødby, 14 Febr. og 28 Marts Heste og Kvæg; 1 Juli og 20 Okt. Kreaturer; 14 Nov. Heste og Kvæg.
Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 28 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 2 Okt. Kreaturer; 7 Nov. Heste og Kvæg.
Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Juni og 28 Okt. Heste og Kvæg.

Fyen, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 24 Marts Heste og Kvæg; 13 Maj Kreaturer; 17 Okt. Heste og Kvæg.
Assens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 7 Febr. Heste; 1 og 15 Marts, 23 Juni og 20 Sept. Heste og Kvæg; 25 Okt. Kvæg og Faar.
Bogense, Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med lev. Kreaturer. 6 Febr. Heste; 2 og 14 Marts Heste og Kvæg; 9 Maj Kreaturer; 6 Juli og 26 Sept. Heste; 7 Nov. Kvæg og Faar; 19 Dec. Kreaturer.
Kappendrup, 12 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Kjerteminde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 24 Febr. Heste; 11 Marts Heste og Kvæg; 12 Juni Heste; 14 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 15 Nov. Heste og Kvæg.
Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 8 Febr., 3 og 23 Marts, 5 April, 11 Juli og 21 Sept. Heste og Kvæg; 2 Nov. Kvæg og Faar.
Odense, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag; første og tredie Mandag i hver Maaned (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med lev. Kreaturer. 13 Febr. Heste; 23 Febr., 7 og 21 Marts Heste og Kvæg; 10 Maj Kreaturer; 12 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 4 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 8 Nov. Kvæg og Faar; 20 Dec. Kreaturer.
Skamby, 6 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 20 Marts Heste og Kvæg; 18 Okt. Kreaturer.
Egeskov, 14 Sept. Heste og Kvæg.
Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 2 Febr. Heste; 28 Febr. og 18 Marts Heste og Kvæg; 17 Juni Heste; 3 Okt. Kvæg og Faar; 24 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Hesselager, 7 April Heste og Kvæg; 23 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Maj og 29 Sept. Kreaturer.
Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden og fjerde Mandag i hver Maaned fra 1 Okt. til 1 Maj Torvedag med lev. Kreaturer. 4 og 17 Marts Heste og Kvæg; 5 Juli Heste; 13 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 10 Nov. Kvæg og Faar.

Ringe, 16 Marts Heste og Kvæg; 9 Nov. Kvæg og Faar.
Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 21 Febr. Heste; 9 Marts Heste og Kvæg; 16 Juni Heste; 6 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 22 Febr. Heste; 8 og 22 Marts Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 19 Juli Heste og Kvæg; 11 Okt. og 3 Nov. Heste, Kvæg og Faar; 16 Nov. Heste og Kvæg.
Ærøskjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 10 Marts og 20 Juli Heste og Kvæg; 5 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 3 Okt. Kreaturer.
Agersted, 27 Sept. Kvæg og Faar.
Blokhus, 3 Marts Kreaturer.
Flauenskjold, 12 April Kreaturer; 15 Sept. og 7 Nov. Kvæg og Faar.
Frederikshavn, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 19 April Heste og Kvæg; 26 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 25 Okt. Kreaturer.
Hjallerup, 22 Marts og 27 April Heste og Kvæg; 1 og 2 Juni Heste; 5 og 26 Okt. samt 16 Nov. Kvæg og Faar.
Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag; hver Lørdag fra Okt. til Jul med lev. Kreaturer. 24 Jan. og 4 Marts Heste; 25 Marts Heste og Kvæg; 30 Maj og 28 Juni Heste; 23 Sept. og 14 Okt. Kvæg og Faar.
Jetsmark, 30 Sept. Kvæg og Faar.
Læsø, 6 og 7 Okt. Kreaturer.
Løkken, 13 Okt. Kreaturer.
Løkkensvej Kro, 21 Sept. Kvæg og Faar.
Sindal, 24 April Heste og Kvæg; 22 Sept. og 17 Okt. Kvæg og Faar.
Skræm, 14 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Sæby, Torvedag hver Lørdag. 28 Marts Heste og Kvæg; 20 Sept. og 10 Okt. Kvæg og Faar.
Thise, 6 April Kreaturer.
Tversted, 16 Sept. Kvæg og Faar.
Vester Brønderslev, 23 Marts Heste og Kvæg; 4 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 11 Okt. og 8 Nov. Kvæg og Faar.
Vraa, 27 Marts og 9 Okt. Kreaturer.
Øster Svenstrup, 24 Marts Kreaturer; 29 Juni Heste.

Aalborg Amt.

Aabybro, 15 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Onsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin. 26 Jan. og 7 Marts Heste; 19 Sept. Kvæg og Faar; 19 Okt. Kreaturer; 13 Dec. Heste og Kvæg.
Aars, 21 Febr. og 18 April Kreaturer; 5 Sept. Kvæg og Faar; 5 Okt. og 7 Nov. Kreaturer.
Hadsund, (paa den nordre Side af Fjorden ved Hovedgaarden Dalsgaard), 3 Maj Kreaturer; 4 Okt. Kvæg og Faar.
Hals, 2 Okt. Kvæg og Faar.

Hvalpsund, 10 Maj Kreaturer; 7 Okt. Kvæg og Faar.
Løgstør, 25 Marts Kreaturer; 1 Juli Heste og Kvæg; 16 Sept., 16 Okt. og 23 Nov. Kvæg og Faar.
Ribe, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, anden og tredie Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 20 Febr. Kreaturer; 29 April Heste og Kvæg; 3 Okt. Kvæg og Faar; 6 Nov. Kreaturer.
Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Okt. til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 25 Jan. og 6 Marts Heste og Kvæg; 22 April Kreaturer; 6 og 18 Okt. Kvæg og Faar.
Skjørping, 22 Febr. og 28 Marts Heste og Kvæg; 9 Maj Kreaturer; 20 Sept., 16 Okt. og 9 Nov. Kvæg og Faar.
Ulstrup (Aars Herred), 10 Jan. og 27 Marts Kreaturer; 3 Juli Heste og Kvæg; 18 Sept. Kvæg og Faar.
Vesterhassing, 24 Marts Kreaturer; 18 Sept. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjergets Kro, 27 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Fjerritslev, 25 Febr. Heste og Kvæg; 10 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Hurup, 3 Juni Heste; 4 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Hvidbjerg, 18 April Kreaturer; 2 Okt. Kvæg og Faar.
Koldby, 17 April Kreaturer; 28 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jul med levende Kreaturer. 30 Jan. Heste og Kvæg; 28 Febr. Heste; 25 April Kreaturer; 7 Juni Heste; 22 Juli, 8 Sept. og 30 Sept. Heste Kvæg og Faar.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 28 Jan. og 27 Febr. Heste; 8 Maj Kreaturer; 6 Juni Heste; 6 og 29 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 11 Okt. (Store Onsdag) Kvæg og Faar; 29 Dec. Heste.
Vilsund, 21 Juli Kvæg og Faar.
Østløs, 30 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aabro, 23 Maj Kreaturer.
Aus, 27 April Kreaturer; 22 Sept. Kvæg og Faar.
Bjerringbro, 2 Febr., 6 April, 4 Maj, 9 Sept., 5 Okt. og 2 Nov. Kreaturer.
Kjellerup, 10 Maj og 19 Okt. Kreaturer.
Knudstrup, 29 Juni Kreaturer.
Selde, 19 April Kreaturer; 21 Sept. Kvæg og Faar.
Skals, 18 Maj Kreaturer; 23 Sept. Kvæg og Faar.
Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 3 og 31 Jan. og 1 Marts Heste og Kvæg; 20 April og 5 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste; 24 og 25 Juli, 9 Sept. og 2 Okt. Heste Kvæg og Faar; 17 Nov. Kreaturer.
Stoholm, 16 Maj og 19 Sept. Kvæg og Faar.
Ulstrup Station, 19 Sept. Kvæg og Faar.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med levende Kreaturer. 1 og 24 Febr. Heste og Kvæg; 8 og 29 April, 13 og 20 Maj Kreaturer; 6 Juli Heste og Kvæg; 25 og 26 Sept. (Tostemarked) Kvæg og Faar; 21 Okt. og 25 Nov. Kreaturer.

Randers Amt.

Ebeltoft, 31 Jan., 9 Marts og 4 Juli Heste og Kvæg; 26 Sept. Kvæg og Faar.
Faarup Station, 5 Sept. Kvæg og Faar.
Fuglsø, 13 Okt. Kvæg og Faar.
Gjerlev, 4 Maj Kreaturer; 6 Okt. Kvæg og Faar.
Glæsborg, 17 April Kreaturer; 28 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 8 Marts og 3 Juli Heste og Kvæg; 29 Sept. Kvæg og Faar; 7 Nov. Kreaturer.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 27 Jan. og 23 Febr. Heste og Kvæg; 29 Marts, 12 Maj og 4 Juli Kreaturer; 21 og 22 Sept. Kvæg og Faar; 20 Okt. og 10 Nov. Kreaturer.
Kolind, 8 Febr. Heste og Kreaturer; 12 April, 19 Juli, 13 Sept. og 8 Nov. Kreaturer.
Mariager, Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 22 Febr. og 11 Juli Kreaturer; 5 Okt. Kvæg og Faar; 8 Nov. Kreaturer.
Mørke, 12 Maj Kreaturer; 16 Okt. Kvæg og Faar.
Rimtofte, 2 Febr. Heste og Kvæg; 18 Okt. Kvæg og Faar.
Ny Løgten, første Onsdag i hver Maaned Kreaturer.
Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 4 og 5 Jan., 3 og 4, 18 og 25 Febr., 11 og 18 Marts Heste; 6 Maj Kvæg; 19 og 20 Juni Uld; 7 og 8 Juli Heste; 7 og 8 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 27 Sept. Kvæg og Faar; 28 Okt. Kvæg Faar og Uld; 11 Nov. Kreaturer; 16 Dec. Heste og Kvæg.
Rønde, 10 Marts Kreaturer; 19 Sept. Kvæg og Faar; 22 Nov. Kreaturer.
Sjelbro, 24 Febr., 20 April og 17 Maj Kreaturer; 26 Okt. Kvæg og Faar.
Thirstrup, 8 Marts Heste og Kvæg; 20 Sept. Kvæg og Faar; 13 Dec. Kreaturer.
Thorup Pakhus, 9 Maj Kreaturer; 18 Sept. Kvæg og Faar.
Trustrup, 10 Maj og 11 Okt. Kvæg og Faar.
Vejlby, 10 Febr. og 24 Marts Heste og Kvæg; 5 Maj Kreaturer; 21 Juli, 6 Sept. og 13 Okt. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med lev. Kreaturer. 6 Jan., 6, 13 og 20 Febr., 6, 13 og 20 Marts Heste; 4 April Kreaturer; 8 Maj Kvæg; 10 Juli Heste og Kvæg; 17 Okt. Kvæg og Faar.
Aubæk, 26 April og 18 Maj Kreaturer; 28 Juli og 14 Okt. Kvæg og Faar.
Brestenbro, 6 April og 20 Okt. Kreaturer.
Hadsten, 25 April Kreaturer; 4 Sept. Kvæg og Faar.
Horsens, Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med levende Kreaturer. 7 Jan., 8, 15 og 22 Febr., 8, 15 og 22 Marts Heste; 7 April og 1 Maj Kreaturer; 12 og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Sept. og 25 Okt. Kvæg og Faar.
Høver Kro, 22 Marts, 24 April, 25 Sept. og 21 Okt. Kreaturer.
Klovborg, 5 April Kreaturer; 23 Okt. Kvæg og Faar.

Nørre Snede, 12 April og 31 Okt. Kreaturer.
Odder, 16 Febr. og 23 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 26 Juni Kvæg og Faar; 18 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 14 Nov. Kreaturer.
Ry, 29 April Heste og Kvæg; 13 Nov. Kreaturer.
Salten, 11 Juli Heste og Kvæg.
Silkeborg, Torvedag hver Lørdag, første Lørdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 8 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Kvæg; 27 Sept. og 23 Okt. Kvæg og Faar.
Skanderborg, Torvedag hver Tirsdag, første Tirsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 7, 14 og 21 Febr., 7, 14 og 21 Marts Heste; 16 Maj og 10 Juni Heste og Kvæg; 28 Sept. og 24 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Spørring, 17 Marts og 21 April samt 29 Sept. Kreaturer; 12 Okt. Kvæg og Faar.
Truust, 19 Maj og 24 Nov. Kreaturer.
Vrads, 24 Okt. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 29 Juli Kvæg; 23 Sept Kvæg og Faar.
Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 4 og 25 Marts Heste og Kvæg; 4 Maj Kreaturer; 13 Juli Heste og Kvæg; 6 Okt. Kvæg og Faar; 17 Nov. Kreaturer.
Give, 29 April Kreaturer; 26 Sept. og 26 Okt. Kvæg og Faar; 18 Nov. Kreaturer.
Hornsyld, 29 April Kreaturer; 27 Sept. Kvæg og Faar.
Jellinge, 15 Maj Kreaturer; 27 Sept. Kvæg og Faar.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer. 10 Jan., 10, 17 og 24 Febr., 10, 17 og 24 Marts Heste; 15 og 29 April, 5 og 12 Maj Kreaturer; 16 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 13 og 20 Okt. Kvæg; 28 Okt. Kvæg og Faar; 3 og 10 Nov. Kvæg.
Kollemorten, 6 Maj og 19 Okt. Kreaturer.
Randbøl, 27 April Kreaturer.
Sønder Omme, 26 April Kreaturer; 23 Okt. Kvæg og Faar.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 9 Jan., 9, 16 og 23 Febr., 9, 16 og 23 Marts Heste; 8 April og 2 Maj Kreaturer; 30 Sept. og 27 Okt. Kvæg og Faar.

Ringkjøbing Amt.

Bækmarksbro, 21 April Kreaturer; 4 Okt. Kvæg og Faar.
Dalager, 11 April Kreaturer; 31 Aug. Heste, Kvæg og Faar.
Herning, 10 Febr. og 4 Marts Heste og Kvæg; 10 April og 12 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste og Kvæg; 1 og 2 Sept. samt 7 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 2 Jan., 6 Febr. og 2 Marts Heste og Kvæg; 22 Apil og 6 Maj Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 27 Juli Kvæg og Faar; 11 og 12 Sept. samt 5 og 6 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 20 Nov. Kreaturer.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 4 Febr. Heste; 19 April Krea=

turer; 9 Juni Heste og Faar; 26 Aug. Kvæg og Faar; 3 Okt. Heste Kvæg og Faar; 18 Nov. Kreaturer.

Ramme, 28 Aug. Kvæg og Faar.

Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 7 Febr. Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 12 Juni Heste og Faar; 31 Juli Kvæg og Faar; 9 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Tarm, 1 Maj Kreaturer; 13 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 10 Okt. Kvæg og Faar.

Thim, 13 Nov. Kreaturer.

Ulfkjær, 26 April Kreaturer; 30 Aug. Heste Kvæg og Faar.

Videbæk, 1 Juli Kreaturer; 21 Okt. Kvæg og Faar.

Vinderup, 3 Maj Kreaturer; 4 Okt. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Mølle, 9 Okt. Kvæg og Faar.

Bække, 15 Sept. Heste Kvæg og Faar.

Esbjerg, Torvedag hver Tirsdag, Lørdag desuden for Fisk. Hver Fredag fra 6 Jan. til 7 Juli og fra 27 Okt. til 29 Dec. Marked med Kreaturer (dog i Stedet for Langfredag Onsdag 29 Marts, og i Stedet for Bededag Torsdag 27 April).

Foldingbro, 29 April, 15 Maj og 18 Okt Kreaturer.

Grindsted, 19 Juni Kreaturer; 9 Sept. Kvæg og Faar.

Holsted, 11 Jan. Heste og Kvæg; 14 April og 15 Nov. Kreaturer.

Lunderskov, 17 April, 1 Maj, 23 Okt. og 6 Nov. Kreaturer.

Ribe, Torvedag hver Lørdag. 9 Febr. og 4 Marts Heste og Kvæg; 18 og 25 April, 2, 9 og 16 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste, Kvæg og Faar; 2 Aug. Kvæg og Faar; 1 Sept. Kvæg; 3, 10, 17, 24 og 31 Okt. samt 7 Nov. Kvæg og Faar.

Varde, Torvedag hver Torsdag. 8 Febr. og 3 Marts Heste og Kvæg; 24 April og 8 Maj Kreaturer; 13 Juni Heste Kvæg og Faar; 1 Aug. Kvæg og Faar; 14 og 15 Sept. samt 11 og 12 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Vejen, 20 Juni Heste og Kvæg.

Vorbasse, 13 April Kreaturer; 3 Aug. Kvæg og Faar.

Ølgod, 22 April Kreaturer; 24 Okt. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kvægmarkeder i Hertugdømmerne.

Slesvig.

Aabenraa, 14 og 28 Febr., 26 April, 3 Maj, 20 Juli og 18 Dec. Kvæg.

Arnum, 1 Maj og 2 Okt. Kvæg.

Bollerslev, 29 April og 6 Okt. Kvæg.

Broager, 12 Maj og 3 Nov. Kvæg.

Fjelde, 15 April og 13 Sept. Kvæg.

Flensborg, 30 Jan. og 7 Marts; hver Fredag i April og Maj; 14 Juli og 11 Sept.; 20 (2) og 26 Okt.; 2 og 9 Nov. Kvæg.

Frederiksstad, 20 Juli og 2 Okt. Kvæg; 5 Okt. Heste.

Gram, 10 Maj og 21 Okt. Kvæg.

Haderslev, 9 Jan. og hver Mandag fra 13 Febr. til 19 Juni

(dog ikke i den stille Uge, og, hvis Helligdag, da Tirsdag), hver Mandag fra 18 Sept. til 13 Nov. Kvæg.
Hanved, 1 Maj og 29 Sept. Kvæg.
Husum hver Torsdag fra 1 Adv. til Hansd. (dog ikke i den stille Uge, og dersom ellers Festd., Onsdag forud), og i 3. til inkl. 7 Uge e. Mikkelsd. Kvæg; fra Hansd. til Adv. hver Tirsd. Faar og hver Onsdag Kvæg; 20 Marts, 26 Juni og 18 Sept. Kvæg.
Kliplev, 8 April og 9 Sept. Kvæg.
Krop, 23 Okt. Kvæg.
Langhorn, 29 April og 19 Aug. Kvæg.
Lyksborg, 12 Juni Kvæg.
Læk hver Tirsdag fra 14 Febr. til 18 Juli (undt. i den stille Uge) Kvæg; 8 Maj, 28 Aug., 11 Sept., 4, 9, 17, 23, 30 Okt., 7, 13, 20, 27 Nov., 4, 11, 18 Dec. Kvæg.
Løgumkloster, 28 Febr., 13 Marts, 13 April, 2 Maj, 15 Juni, 18 Juli, 16 Aug. og 3 Okt. Kvæg.
Nybøl, 30 Jan., 24 April, 1 Maj, 17 Juni, 16 Okt. og 6 Nov. Kvæg.
Skjærbæk, 27 April og 18 Okt. Kvæg.
Slesvig, 9 Jan., 1 Marts, 4, 11, 25 April, 2, 9 Maj, 5 Sept. (2), 20, 27 Okt. og 3 Nov. Kvæg.
Sønderbrarup, 27 April, 31 Juli (2) og 14 Okt. Kvæg.
Toftlund, 27 April og 25 Okt. Kvæg.
Treia, 14 April og 28 Sept. Kvæg.
Tønder, 13 Jan., 17 Febr., hver Fred. (undt. Langfredag) fra 3 Marts til 26 Maj, hver Fred. fra 7 Juli til 15 Dec. Kvæg; 4 Sept. Kvæg.
Tønning hver Onsd. fra 28 Juni til 15 Nov. Kvæg; 21 Aug., 14 Sept., 16, 23, 30 Okt. og 6 Nov. Kvæg.

Holsten.

Altona hver Mand., Onsd. og Fred. Kvæg.
Elmshorn, 2 Okt. Heste, 1 Nov. Kvæg.
Heide, 6 Febr. og 11 Juli (2) Heste, 30 Sept. Kvæg, 29 Dec. Heste.
Horst, 19 April og 16 Okt. Heste og Kvæg.
Itzehoe, 2 Marts Heste, 17 April Kvæg, 1 Sept. Heste, 7 Sept., 27 Okt. Kvæg.
Kiel, 19 Febr. (2) Heste, 21 April Kvæg, 2 Juli (2) Heste, hver Torsdag fra 20 Juli til 9 Nov. Kvæg, 8 Okt. (2) Heste.
Neumünster, 4 Maj, 21 Aug., 20 Okt. Heste og Kvæg.
Oldesloe, 24 Marts, 23 Juni, 22 Sept. Heste og Kvæg.
Wandsbeck, 10 April, 29 Maj, 28 Aug., 9 Okt. Heste og Kvæg, hver Torsdag Kvæg (hvis Helligdag Onsdag).
Wedel, 14 April, 25 Maj, 26 Okt. Kvæg.

Paa undertegnedes Forlag udkommer for 1893.

P. Holt: Lommebog for Landmænd

28. Aargang.

Denne overordentlig udbredte Lommebog indeholder blandt andet følgende **særdeles nyttige**, og for enhver driftig Landmand for en stor Del **uundværlige Meddelelser, Tabeller, Regnskabs- og Noteringsblade.**

Kalender for 1893. Markedsfortegnelse. Det danske Kongehus. Statsraadet. Rigsdagens Medlemmer. Landboforeninger og landøkonomiske Selskaber. Statsdyrskuekommissionen. Statens landøkonomiske Konsulenter. Institutioner og Foreninger m. v. af særlig Interesse for Landmænd. Landbrugs-, Havebrugs- og Skovbrugskandidater. Landbo- og Folkehøjskoler. Om Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. Regler for Foderets Sammensætning. Fodringsmidlernes gennemsnitlige Indhold af fordøjelige Bestanddele. Fodernormer for Husdyrene. Om Mælk og Mælkeridrift. Grosserersocietets Notering for fineste Smør. Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal. Græsmarkers Behandling, — Foderplanter, — Frøblandinger m. m. Samling af Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. Aldersgrænsen for Pattedyr. Parringsforholdet og Parringsdriftens Varighed. Drægtighedskalender. Kapitelstaksterne. Vejrforholdene i Danmark. Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. Omsætning af udenlandske Mønt-, Maal-, Vægt- og Prisforhold til tilsvarende Forhold i Danmark. Tabel over de til Beplantning af 1 Td. Land nødvendige Planter. Forholdet mellem den hollandske og den danske eller engelske Kornvægt. Omsætning af engelske Smørpriser pr. Centweight til danske Priser pr. Pd. Beregning af runde Træers Kubikindhold. Forholdet mellem forskellige faste og flydende Legemers Rumfang og Vægt. Annuitets-, Amortisations- og Rente-Tabeller. Arbejds-Tabel. Udtog af Jagtlovgivningen. Om Stempellovgivningen. Post og Telegramtakster. Jærnbane-Køreplaner og Persontakster.

Noteringskalender for 1893. Tabeller til Optegnelser vedkommende Jordbruget og Mejeriet samt en hel Del andre nyttige Regnskabs- og Noterings-Tabeller.

Holts Lommebog for Landmænd 1893
koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

P. Holts Lommebog for Forretningsfolk.

16de Aargang for 1893

udgør en hel lille Statskalender med mangfoldige af enhver Forretningsmand og **Privatmand** ofte savnede Oplysninger.
Pris indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre. I Læderbind 2 Kr.
Faas gennem alle Landets Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Tolv Tids-Sonetter.

I.

Det klæge, tunge Jordlag Kærnen dækker,
som ligger gemt i Muldets dybe Nat,
der ruger mørkt som Dragen om sin Skat
og lukker til for Lyset alle Sprækker.

Den tykke Taage sig fraoven lægger
ned over Jorden som en Goliath
og indespærrer som i Kasemat
hver Livets Spire, der mod Lyset rækker.

Giftsvangre Dunster fra vor Digtnings Moser,
fra Videnskabens Tællepraas, der oser,
fra Nyhedskræmres stinkende Aviser,

fortære Folkelivets røde Roser,
forføre Tidens Ungdom til Betiser
i Djævelskabets frække Entrepriser.

II.

Der mangler Kærlighedens Glød i Snillet!
Der mangler stille Hvileplads ved Laagen,
som fører bort fra Tvivlen og fra Taagen
og ind, hvor hvert et Længselssuk er stillet.

Der mangler Renhed i hvad vi har villet
og det at staa paa Post, bestandig vaagen,
beredt til Kamp, mod Talen og mod Bogen,
hvori højlovet blev hvert Afgudsbilled.

Der mangler Alvor, Mod og fuld Respekt
for d e t, som evig sig fra Jord vil højne;
der mangler rene, klare Barneøjne

i denne gennemreflekterte Slægt,
hvis første Talsmænd villig gøre Ægt
hos Øversten for alle Verdensløgne.

III.

Hvem løfter Aaget, som vor Gerning trykker?
Hvem revse vil den onde Slægt med Svøber,
der Retfærds Kald til Tugt i Slaget røber
mod Døgnets Kravl, der Sandhed overskygger?

Hvem kommer med Johannes' Kraft og døber
en Nytid, som i Aandens Jordan dykker
og gaar mod Fristelsernes vilde Nykker
med Villiens Adelskab, der Sejren køber?

Hvem rejser sig som Kæmpe mellem Dværge
og viser Pilgrimskarens Karavaner
en Vej mod større Maal, ad nye Baner?

Hvem fører an til Aandens høje Bjærge
og jager bort derfra med dragent Værge
Enhver med Egenkærlighedens Planer?

IV.

Jeg tror endnu paa vore danske Kvinder,
som føde rene Døtre, ædle Sønner,
og værne deres Liv med stærke Bønner
og give dem til Eje Adelsminder;

med stort Eksempel Ondt de overvinder,
med yndig Kærlighed de Bedring lønner,
med Renheds Syn og Sans de Midlet skønner,
hvorved de Børnene til Hjemmet binder.

I Dagligstuen Arnen de bevare
Og samle ved dens Flammer himmelklare
en Slægt, som Verden ellers vilde rane;

fromt Bibelbogens Aand de aabenbare;
foruden Ord de trindt omkring formane
til Valfartsgang ad Retfærds lige Bane.

V.

Jeg haaber end paa Mænd, som ej vil tinge,
men give Løgnen dens fortjente Straf
og træffe Lokes Æt, som Thor den traf,
saa den faar Mjølners Mærker i sin Bringe.

Jeg haaber end paa Mænd, som kunne tvinge
Retten til Sejr og sige myndigt: „Skaf
os efter Sandheds klare Paragraf
af med den Yngel, der vor Kraft vil stinge!“

Jeg haaber end paa Mænd, som ikke dvasker,
naar Ærens Lov har viist hvad der er Ret,
men som gaar frem med fældet Bajonnet

mod hver en Nidding, hver en lumsk Bagvasker,
og sønderriver Karnevalets Masker,
saa man kan se det rigtige Portræt.

VI.

Jeg tror og haaber end paa vore Bønder,
som fødte Kingo, Stub og Rasmus Rask,
og mange Flere, bag hvis Pandebrask
til Fremtids Næringsstof der fandtes Tønder.

I dem er Brakjord god med rige Ynder
og Urkraft, der kan som en kæk Krabask
brat muntre op en Slægt, blaseret, dvask,
med alle Færdighedens ækle Synder.

Men Aand maa gennemgløde Kødsbegæret,
den sande Friheds Røst maa vorde æret,
Mistænksomhed maa holdes under Tømme

og Havesygen bringes under Sværdet;
Halvdannelsen maa ydmygt Pladsen rømme
for Vidskabs og for Skjaldskabs Herredømme.

VII.

Jeg haaber trygt paa Folkets sunde Sans,
som gammel Sæd og Gudsfrygt vil bevare,
og som til Slutning dog formaar at klare
hvad der er løjet eller ægte Glans,

som vel sig varer for at gaa til Dans
med Intethedens hule Gøglerskare
og ikke bryder op for hver Fanfare,
der hilser smaa Profeter her til Lands.

Jeg tror paa Arbejdskraftens stærke Evne,
som bringer spejet Liv i Ligevægt,
og som i Haandværkskamrets Varetægt

kan holde vilde Lyster paa det Jævne,
saa Pligt og Retfærdsfølelse vil hævne
al Vold, der øves imod Ærens Slægt.

VIII.

Jeg stoler end paa dette Liv, der vælder
hen over Land fra vore Præstegaarde,
Barmhjærtighedens Hjem i Tider haarde,
med hjælpsom Færd i tusend Bagateller.

Om deres Kraft vor Digtnings Bog os melder:
her randt Poul Møllers, Winthers Digteraare,
her Ingemann fik Glans i Smil og Taare,
her Gundtvig kvad, og Blicher skrev Noveller.

End Richardt derfra slaar Guldharpens Strænge!
Hans Aand med Lunet og med Alvorsrøsten,
med Granskerpræget og med Kristentrøsten,

forkynder Hvad der har sig vugget længe
til Liv paa vore Præstegaardes Gænge,
med Fred fra Vesten og med Lys fra Østen.

IX.

Jeg tror paa mangen lille Landsbyskole,
hvor Læreren sin store Gerning favner
og spænder Viljens Kraft og tænder Bavner
for mangt et Bondebarn i stumpet Kjole.

Eksemplet taler der fra Lærestole,
og Kærnen skilles ud fra golde Avner;
der bødes paa Saamangt, som Barnet savner,
saa det tilsidst i Klarhed kan sig sole.

Der rækkes Aandens underfulde Nøgler,
som lukker op for Vækstens Muеligheder;
der jages bort det Hedenskab, der gøgler

med Oprørsaandens frække Grueligheder;
ved Tugt og Kærlighed, ved Roes og Tøjler
opfostres der en Række Samfundsdueligheder.

X.

I Mørke tidt jeg ud i Landet vanker
og ser da mange Lys bag Ruder klare;
der ligger Hjemmenes den store Skare,
de egeskaarne, stærke Samfundsplanker;

der Livets sunde Hjærtepulse banker;
der er den Lægedom, som skal bevare
hver Kærne god for Fristelse og Fare;
der er den Havn, hvor Pligten kaster Anker.

Der vaager Kærlighed med klar Lanterne:
der lystrer Stræbsomhed sit høje Kald;
der bringes Offeret saa glad og gærne;

der gror i Skyggen Foraarets Konval;
der hentes Vand fra Trofastheds Cisterne;
derfor de lysne gennem Mørkets Fald.

XI.

Jeg tror paa Menigheden, „Verdens Salt“,
som frisker og fornyer Livets Kilde,
og uden hvilken meget snart der vilde
gaa Vissenhed og Raaddenskab i Alt.

Guds Kirke rejser kærlig Hver, som faldt,
den trøster ømt Enhver, som lider ilde,
den siger aldrig kort og haardt: „For silde!“,
den svigted ingensinde, hvor det gjaldt.

Den samler trætte Folk fra Livets Trængsel;
straks ved dens Indgang Daabens Kilde rinder,
og fra dens Alter Nadverlyset skinner.

Dens Favntag værner, og dens Samfund binder;
dens Salmetoner aabne Livets Fængsel,
saa Sjælen flyver hjem med Himmellængsel.

XII.

Mest stoler jeg paa ham, den høje Frænde,
der ydmyg, kærlig, viljefast og from
til disse mørke Skyggedale kom,
for dem at dømme, som ej ham vil kende;

han kan det Onde til det Gode vende,
han rense kan sin høje Helligdom
for Syndeflodens fraadefulde Flom,
at ej den mer skal Font og Alter skænde.

Paa Qvarantania som Sejervinder
han stod engang trods Fristelsernes Brydning.
Det syntes, som han faldt for sine Fjender;

men Paaskemorgen viste hans Betydning.
Hans Kraft endnu med hellig Gennemgydning
i Levedygtighedens Aarer rinder.

Nicolaj Bøgh.

Mester Mortens Juleaften.

Fortælling af M. Henckel.

Med Tegninger af Knud Gamborg.

Det var en højhellig Juleaften for noget over hundrede Aar siden.

Sneen laa tæt og hvid sammenføget og sammenpakket i de snævre Gader, dækkende Husenes Tage og Bislag, og fra Tagrenderne med de snirklede, spidst tilløbende Dragehoveder hang Istapperne ned som klare, funklende Krystaller. Klokken var nylig slaaet fire fra Stadens samtlige Kirker, og Sangspillet fra Helligaands var faldet ind med Salmemelodien: „Vor Gud han er saa fast en Borg", der nu tonede højt og lydeligt gennem den kolde, skarpe Vinterluft og ringede Julen ind.

Det var allerede bælmørkt inde i Gader og Stræder mellem de snævre Rækker af sælsomme gamle Huse med deres fremspringende Karnapper og Bislag. Kun en enkelt døsigt brændende Tranlygte, der paa denne hellige Aften var tændt noget tidligere end ellers, kastede hist og her en Lysning over de nærmeste Omgivelser, og ud gennem de tæt siddende Vinduer med deres mange smaa Ruder, paa hvilke Frosten havde tegnet sine Isblomster, begyndte efterhaanden Julelysene at skinne. Det var just heller ikke mange Mennesker, der færdedes ude paa denne Tid. Der var ikke, som i vore Dage, Liv og Færdsel i Kjøbenhavns Gader, Rumlen af Vogne og Støjen af travle Fodgængere, belæssede med Pakker, der rende hinanden paa Ærmet for at købe Julegaver i oplyste Butiker, og hæste af Sted i Besøg til Slægtninge og Venner, hvor Juletræet og det festligt dækkede Bord venter i al sin lokkende Glans. Kun nogle Arbejdere, der vare blevne forsinkede, Tjenestepiger og Karle, som gik de nødvendige Byærinder, og enkelte agtbare Borgermænd, plantende den lange, sølvbeslagne Stok i Sneen, medens de langsomt og sindigt bevægede sig fremad, eller enlige Kavallerer, der havde siddet og dreven Eftermiddagen hen paa en Vinstue eller i den bekendte Kælder „de tre Rømere" paa Køb-

magergade, saas i de skumle, tavse Gader — ellers havde Beboerne allerede lukket og stænget for deres Huse og beredte sig til at nyde Julenadveren med deres Husstand lunt og godt inden Døre, givende Omverdenen og Kulden der udenfor en god Dag — eller rettere Aften.

I Snedkerens, Morten Mikkelsens, lille Hus i Snaregade var der ogsaa søgt efter bedste Evne at gøre det saa festligt som muligt — hvad der rigtignok ikke vilde sige meget, for der var mange Munde, som skulde mættes, og Smalhans var Kok. Mester Morten havde haft Uheld med sig paa den sidste Tid, havde lidt forskellige Tab og havde ikke haft Arbejde nu i flere Uger i den strenge Kulde, saa at han bestandig var kommen dybere i Borg og Gæld. Otte Børn havde han at forsørge, uden at han i Øjeblikket vidste, hvor han skulde tage Brødet fra til den næste Dag; aabnede der sig ikke en Udvej, fik han sælge alt, hvad han ejede, Rub og Stub, det fattige Smule Indbo og Huset, der for den Sags Skyld var forfaldent nok, en lille ussel, brøstfældig Rønne, der næppe kunde holde sammen; men det havde dog ydet ham og hans Ly nu i saa mange Aar, havde, saa fattigt det end var, dog været et Hjem i Ordets sande Betydning, og Udsigten til at forlade det var sandelig tung.

Intet Under derfor, at den lille ellers saa glade Mand, som plejede at se Livet fra den lyse Side og sætte sin Lid med frejdigt Mod til Gud, i denne Aften sad tavs og sorgfuld med Haanden under Kinden, og grublede og grublede uden at agte paa Rollingerne, der havde maattet slaa sig til Taals med en Rundtenom Brød og en lille Skive Flæsk — den sidste i Spisekammeret — til Deling i Stedet for den gode, varme Risengrød med en Klat Smør i, som plejede at vanke slig en Helligaften. Nu havde de yngste Medlemmer af den lille, skuffede Skare flokket sig om den ældre Broder, der havde faaet dem lokket hen i en Krog og fortalte dem Historier, skønt hans egen slunkne Mave raabte højt paa Tilfredsstillelsen af sine Krav og Taarerne stode ham i Øjnene af Medfølelse med Forældrene.

Husmoderen selv gik til og fra — en lille, stilfærdig Kone med et mildt Ansigt, der saa ud til en Gang at have været køn og blomstrende. En Del proprere og pænere kunde hun kanske nok have været, og det kunde der ogsaa have været i Stuen og hele Huset over, men hvorledes skulde hun kunne overkomme det med de mange Børn? Tolv havde hun haft; de tre havde Vor-

herre gemt, og en, det ældste Pigebarn, var det gaaet ilde. Trolig sled og slæbte hun i det fra Morgen til Aften, og godt var Hjertet, retskaffent hendes Sind — det havde ogsaa stakkels Mester Morten set paa og inderlig lykkelig havde de levet tilsammen — naar undtages den ene store Sorg med Datteren — aldrig havde der været et ondt Ord imellem dem, og nøjsomme og taknemmelige havde de været i deres smaa Kaar. Men nu — hvad skulde der blive af dem allesammen, saa mange som de vare?

Sagte nærmede Madam Mikkelsen sig sin Ægtefælle og lagde Haanden paa hans Skulder. Han fo'r sammen og saa paa hende med et saa inderlig forknyt Udtryk, at Taarerne begyndte at trille ned ad hendes stakkels magre Kinder.

„Morten, hjertekære Mand! Kunde det dog ikke tænkes, at . . ."

„Hvad mener du, Abelone? Har du tænkt dig en Udvej, saa sig frem."

„Jeg mente, at . . . at om du kanske kunde bestemme dig til at gaa til . . . til Dorthea . . ."

Ordene kom nølende, hviskende og frygtsomt. Og dog havde de en mærkelig Virkning paa den blide lille Snedker. Han fo'r næsten harmfuld op mod Konen, idet han slog i Bordet for hende.

„Lone, Lone, er det dit Alvor? Gaa til hende, der har bragt Skam og Skændsel over vort ærlige Navn, over dig og mig og os alle, hende, der lever i Synd og Vanære! Tage hendes Penge . . ."

„Hun er vort Barn! Uskyldig sad hun en Gang paa dit Knæ, legede med sine Søskende her i denne selvsamme Stue. Din Kæledægge var hun — og kærligt var hendes Hjerte, blødt som Voks; ikke en Flue kunde hun gøre Fortræd! Aa Gud, tror du, at, om hun vidste, hendes Forældre og smaa Søskende led Nød, hun da vilde have Ro, førend hun var kommen os til Hjælp?"

Morten Mikkelsen rejste sig. „Tal ikke mere til mig derom, Lone," sagde han i en bevæget, men bestemt Tone. „Dorthea var en Gang mit Hjertes Stolthed, men — nu har jeg længst revet hende ud deraf. Intet taler til hendes Undskyldning, den letfærdige Taske. Hun voksede op i et fattigt, men retskaffent Hjem, saa ikke uden hvad som godt var, og saa fulgte hun alligevel sine lave Lyster, lod sig forføre og løb bort med en Knægt, der drog hende ned i Armod og Usselhed, indtil hun endte som Maitresse for denne Struense og andre Herrer af hans Kaliber.

Nej, Mutter — hun er død for os, og ikke vilde jeg røre en Skilling af de Penge, hun har tjent ved sit syndige Levned."

Abelone hulkede højt med Hænderne for Ansigtet. Mester Morten klappede hende paa Skulderen og sagde: „Græd ikke, Lone, der er udgydt Taarer nok for den Sags Skyld, skulde jeg mene. Men giv dig nu kønt tilfreds, du og Børnene skulle ikke mangle Brødet i Morgen, tænker jeg. Nu gaar jeg hen til Kristoffer Vintapper i Raadhusstræde; han er en brav Karl og nægter mig sikkert ikke nogle Skillinger i Forskud paa Arbejde, som jeg jo saa kan udføre for ham, eller et lille Laan kanske blot — saa komme vi dog allenfals ikke til at sulte paa den høje Helligdag, og siden — ja, saa finde vi vel paa Raad; endnu har jo dog den gode Gud aldrig forladt os, vil heller ikke gøre det nu!"

Saa tog han den luvslidte Kjole ned fra Knagen og den bulede Hat, sin Stok i Haanden, og med et fortrøstningsfuldt Nik til Lone og Rollingerne traskede han af Sted ud i den mørke Vinteraften.

Det sneede, og den skarpe Vind, der hylende og klagende, som om den var besat, fo'r om Gadehjørnerne, blæste ham lige ind i Ansigtet og gennem de luvslidte Klæder. Han gik rask til nedad Raadhusstræde uden at møde et Menneske, og havde næsten naaet Kristoffer Vintappers, da han bemærkede to Mænd, der stod i Samtale i den lille Smøge, hvortil Husets ene Side vendte ud. Den egentlige Nedgang til Vinkælderen i Gaden var lukket og stænget, og han drejede derfor ind i Smøgen, hvorfra en Bagdør førte ind til Gaardsrummet hos Kristoffers. Der var bælmørkt, han maatte famle sig frem for at finde Døren i Muren, og uden at de to Mænd mærkede ham, var han saa tæt ved dem, at han kunde høre hvert Ord, de sagde — Ord, der pludselig fik ham til at holde sit Vejr tilbage og aandeløs trykke sig ind i Krogen.

Han syntes bestemt, at han skulde kende den ene af Stemmerne; tilhørte denne underlig skrattende, lidt høje og spinkle Røst dog ikke ham, den lange Skriver ude hos den rige Negociant Sander paa Kristianshavn? Ham, han saa ofte havde købt Brædder af ude paa Oplagspladsen, og som altid kneb paa Maalet, vilde stikke ham de daarligste Varer ud? Den anden Persons Udtale lød norsk og var spækket med Eder og plumpe Udtryk — snart truende, snart overtalende.

„Naa ja, det bliver saa ved Aftalen, Junker Sprinkelben," lød det fra den sidste, „har I en Gang sagt A, maa I ogsaa

sige B, og forhjælpe os til Tingene paa en anstændig og proper Maade. Sander er sgu rig nok til, at han kan taale saadan en Smule Tab, han, der ej alene har den største Brænde- og Tømmerhandel her i Staden, men nu ogsaa selv ruster Skibe for at hjemføre alle de ostindiske Sager, Sukker, Kryderier og andre Kolonialvarer, hvorpaa han jo har faaet Monopol."

„Ja vist har han flere Penge paa Kistebunden, end han har Brug for, saa i Grunden skader det vel ikke at lænse ham en Kende; men ser du, Anders Braaten, det nytter ikke at fare saadan frem i Huj og Hast; vi maa være forsigtige, ellers nappe de os, min Salighed, og vel er jeg lysten efter Penge, men vove Livet

for den Sags Skyld og blot for at tjene dig og de andre, det har jeg dog ikke i Sinde."

„Hør nu, Skriver, kom nu blot ikke med Udflugter, I, der selv er saa grisk efter Penge, som nogen Ravn efter Bytte! Det gaar ikke, at I forsøger paa at trække jer ud af Sagen og faa os andre til at holde Lyset; en Kæltring er og bliver I, og holder I ikke, hvad I har lovet, brandstage mig, om jeg saa ikke disker op med den gamle Historie, I ved nok . . . saa er Strikken jer vis alligevel."

Skriverens Stemme lød pludselig mere dæmpet, som rystende af Skræk. „For Guds Skyld, Anders, ti stille; jeg vil jo gøre alt, hvad du og dine Kammerater forlange af mig, men tal ikke saa højt, der kunde jo komme nogen . . ."

„Jo pyt, i det Hundevejr og paa denne Tid, hvor de fleste sidde og æde deres gode, varme Julenadver? De Asener — som om nogen havde en Tanke tilovers for os arme Stympere, der drive om for Lud og koldt Vand, og skyes og haanes, blot fordi vi have forsyndet os en Smule mod Lovene — som om de ikke stjæle til Hobe fra hverandre, de Store med de Smaa! Denne Gang skal nu for Resten være den sidste; er jeg først naaet op til gamle Norge igen, saa har jeg i Sinde at føre et nyt og bedre Levnet."

Skriveren lo. „Ja, du ender vistnok som en ærlig Mand en Gang, Anders Braaten! Men, det er en bansat Kulde at staa her i længer . . . og . . . hørte du ikke en Lyd, som om nogen rørte sig her tæt ved?"

„Sludder, det var vel Vinden, eller nogen, der skraalede op inde til Kristoffers. I er og bliver dog en Kryster, Jokum Skriver; kunde jeg skelne eders lange Fjæs, er jeg sikker paa, at I var ganske bleg om Næbet. Men lad det nu faa en Ende da med den Sludder. Det bliver jo saa ved Aftalen — vi ere paa Pladsen til den angivne Tid, og naar det belejlige Øjeblik er der, lukker I os ind gennem Vinduet, efter at I føist har sørget for, at Døren til Sanders Stue staar paa Klem — Pengeskrinet staar jo foran paa Skrivekontoret til venstre?"

„Ja, det større med al den klingende Mønt, Sletdalere, Specier og Guldstykkerne, men det andet med alle Værdipapirerne staar i det indmurede Skab i Væggen, og det bliver der ingen Tid til at dirke op — jo kanske, naar vi ventede til Midnat . . ."

„Er han gal, Skriver — saa ere Hundene jo løse paa Pladsen, og Maanen kommen frem . . ."

„Naa ja, det er da endelig ogsaa sandt! Nej, det bliver saa, som vi have bestemt; naar I faa Tegnet, et tændt Lys, som vor ny Stuepige, en Satans køn Tøs, med hvem jeg alt har lidt Maskepi for, uden at hun dog begribeligvis aner noget om vore Planer, har lovet at sætte i Forstuevinduet, naar alle Folkene ere komne til Ro, saa kunne I liste jer nærmere — jeg skal være der."

De to Gavtyve vekslede endnu et Par Ord og fjernede sig saa, medens den lille Snedker klemte sig op i sin Krog med tilbageholdt Aandedræt.

Hans smaa, skæve Ben rystede under ham, og Tænderne klaprede i hans Mund dels af Kulde, dels af Skræk. Hvad var det dog ikke for en Opdagelse, han havde gjort, og det paa en højhellig Juleaften! Et saa storartet Tyveri — et saa nedrigt Bedrageri mod den rige Sander, og det ved hans egen skurkagtige Skriver, hvem der endogsaa var Tale om, at han vilde give sin egen Datter til ægte, for hans store Dygtigheds Skyld — jo, det var en artig Historie!

Men hvad havde han, Mester Morten, vel andet at gøre, end skyndsomst at aabenbare, hvad Skæbnen saa sælsomt havde gjort ham til Medvider i? At gaa til Kristoffers, kunde der naturligvis ikke mere være Tale om — han maatte af Sted, der var ingen Tid at spilde, ud at advare den rige Mand, hvis Velfærd og halve Ejendom i dette Øjeblik stod paa Spil.

Og Lone og de sølle Rollinger? Sultne gik de i Seng i Aften, skulde de nu ogsaa staa sultne op i Morgen, en høj Helligdag, paa hvilken alle Mennesker jublede og vare glade over den Frelser, som var dem født? Han skævede hen til Lyset, der blinkede ud gennem de tillukkede Skodder hos Kristoffers — derinde var lunt og varmt, nok at spise og drikke, og Julestue legede de sagtens efter gammel Skik at dømme efter Larmen, Latteren og Skraalene, som trængte ud til ham; naar han kom tilbage fra Kristianshavn, vilde det sagtens være for sent, alt lukket og slukket og Kristoffer Vintapper sove de Retfærdiges Søvn — men, det fik altsammen ikke hjælpe. Hans Pligt var det, at komme Tyvene i Forkøbet; de gik tidlig til Ro ude hos Sanders, det vidste han, og nu, medens han stod der og lyttede til Skurkenes Samtale, var Klokken alt syv slagen paa vor Frue Kirke.

Og saa skyndte han sig af Sted, ikke samme Vej de to Kæltringer havde taget, men langs Kanalen, hvor Stormen hvinede

og peb i Skibenes Takkelage, over Højbro og Slotsholmen forbi den lange, skumle Børsbygning og ud over Knippelsbro — vaad, gennemfrossen og med Tankerne paa dem derhjemme i den lille Stue i Snaregade, som sagtens snart vilde begynde at undre sig over, hvor Fatter blev af.

* * *

Ude i Enden af Torvegade paa Kristianshavn laa den rige Villum Sanders store, anselige Gaard.

Der var Velstand baade ude og inde, og Værelserne vare udstyrede med en Blanding af gammeldags Hygge og en vis overdreven Luksus, som Moden var begyndt at foreskrive selv i borgerlige Huse. Dagligstuen med dens Dragkister og Kommoder og Opstilling af Porcelæns Krukker og Kopper, samt den lange Sofa med det stive Hestehaarsbetræk, der i Slutningen af forrige Aarhundrede var begyndt at afløse Slagbænkene, og over hvilken der hang Silhouetter af alle Familiens Medlemmer, lige fra Bedstemoder med sit umaadelige Sæt à la Fontange, til det mindste Barn i Sløjkjolen med Ranglen i Haanden, repræsenterede det jævne, mere solide; men inde i Stadsstuen, hvortil Døren stod aaben, saa man Stole og Borde med forgyldte, snirklede Ben, Gueridoner og Lysekroner, og der hang ikke faa Malerier paa Væggene, store, hollandske Landskaber og Frugtstykker, afvekslende med Portrætter af pudrede Herrer og Damer.

I Dagligstuen var det store Klapbord slaaet ud og festlig dækket med en fin Damaskes Dug og massive Sølvlysestager, og der sad Husherren for Bordenden, omringet af sin Hustru og sine Børn, lige overfor sin gamle Moder, en ærværdig Matrone i Flasketrøje og et storblommet Kattunsskørt, med et Par forunderlig klare, aarvaagne Øjne, der glimtede frem under de store, runde Glarøjne, som i Reglen gled hende langt ned paa Næsen. Foruden Familien vare endnu tre Bodsvende til Stede, som altid paa Højtidsdagene spiste sammen med Husbond og Madmoder, og en ung Sømand, Understyrmand om Bord paa et af Villums Skibe, der i Smug vekslede forelskede Blikke med sin Reders ældste Datter, en smuk, tyveaars Pige, der rigtignok saa ud til at fortjene en bedre Skæbne, end at blive splidset til den visne, lumske Jokum Skriver. Denne selv, som havde begært Frihed, fordi hans Fader efter Sigende var bleven syg, havde derimod ikke indfundet sig —

hans Plads ved Bordet stod tom, heldigvis dog uden at han savnedes af nogen, allermindst af sin udkaarne Brud.

De vældige Grødfade vare tømte, Bergfisken og den saftige Flæskesteg havde man ladet vederfares al mulig Retfærdighed, og de sade nu ved Resterne af Æbleskiverne og en dampende Punsebolle, af hvilken Husfaderen just havde skænket en sidste Omgang i Glassene, for at alle samtlige, inden man skiltes, kunde ønske hinanden en glædelig og lyksalig Fest, og havde derefter bedt fra Bords, hvorpaa man var i Færd med at rejse sig, da det bankede paa Døren og en Karl stak Hovedet ind for at melde, at Mester Morten, den lille Snedker fra Snaregade, som af og til kom for at købe Træ paa Oplagspladsen, stod udenfor og ønskede at tale med Husbond i et vigtigt Anliggende.

„Ej, det var en mærkelig Tid at vælge," udbrød den rige Købmand en Smule ærgerlig. „Gaa og sig til ham, at han hellere maa komme igen i Morgen tidlig; Sagen er vel næppe af saa stor en Vigtighed, sagtens nogle Planker, som han i Øjeblikket ikke har Penge til at betale."

Karlen gik, men kom lidt efter tilbage igen og sagde, at Snedkeren forsikrede, det hastede; han maatte endelig have Seigneur Sander i Tale endnu denne Aften, og det snarest mulig — om nogle Timer vilde det være for sent.

„Hvad er det dog for en gaadefuld Snak," udbrød Villum Sander, men gav dog Befaling til, at man skulde føre Manden ind i hans egen Stue, uden at give Agt paa, at den smukke Stuepige, som i dette Øjeblik just bar et af de tomme Fade ud, ved at høre Snedkerens Navn fo'r sammen, som stukken af en Slange, og i kendelig Forvirring skyndte sig af Sted.

Lidt efter stod Mester Morten, bukkende og skrabende, foran den rige Negociant, drejende Hatten forlegen mellem sine blaafrosne Fingre, og hostende indledende til, hvad han havde at sige.

„Naa, min gode Mester, hvad er det saa i Grunden for vigtige Tidender, han har at bringe mig, som ikke kunde være opsatte til i Morgen?" spurgte Villum Sander med sin overlegne Mine, der røbede, at han var den rige Mand, uagtet den ikke var uden en vis Godmodighed. „Eller hvorfor kom han ikke tidligere paa Dagen?"

„Ak, Monsieur Sander, det er saa vist meget mod min gode Vilje, at jeg kom hid i en saa ubelejlig Stund, havde heller ej fordristet mig dertil, om det kun havde været mig selv, det drejede

sig om, men her staar meget mere paa Spil. Hvad jeg har at aabenbare, vil sikkerlig komme eder meget uventet, og mine Ord ville kanske næppe staa til troende, og dog . . ." — den lille Mand saa sig forsigtigt om — „her kan dog vel ingen høre os?"

„Nej, vær I kun ganske rolig; Stuen her ligger, som I ser, i en afsides Del af Huset, og desuden — her tænker ingen

paa at lure, jeg har kun sikre og paalidelige Folk i mit Brød."

Der gik en underlig Trækning hen over Snedkerens Ansigt ved disse Ord, men da Villum Sander begyndte at røbe visse Tegn paa Utaalmodighed, tog han fat paa sin Beretning og fortalte Ord til andet den Samtale, han saa uventet var kommen til at høre mellem Jokum Skriver og den norske Matros, en

Beretning, som Købmanden hørte næsten uden at fortrække en Mine, men han var bleven dødbleg, og begge hans Hænder knugede sig om Kanten paa Stolen, til hvilken han lænede sig.

„Mand," udbrød han pludselig og greb den lille Snedker i Armen, „er det nu ogsaa ganske, saa som han siger? Kan ingen Fejltagelse her være mulig? Husk, at det er en Anklage mod en Mand, hvem jeg hidtil skænkede min hele Tillid, og dersom man gjorde ham Uret . . ."

Mester Morten rystede paa Hovedet. Nej, han var altfor sikker i sin Sag; jo mere Villum Sander saa paa hans ærlige Ansigt, jo mindre tvivlede han om Forklaringens Rigtighed; desuden — han vilde jo snart selv kunne overbevise sig om sin Skrivers Utroskab.

Han saa til Uret. „Forholder det sig, som han siger, min gode Mand, da tænker jeg vel, vi skulle faa nappet de Kæltringer i rette Øjeblik. Men Klokken er først halv ni nu; før om en Time kunne vi vel ikke vente dem. Tøv en Kende her, mens jeg gør en lille Runde og taler med Folkene."

Og Købmanden forlod Stuen. Udenfor i den lille Forstue, der førte ud til en Bagtrappe og havde et Vindu i Gavlen ud til Gaardspladsen, hørtes i det samme Lyden som af et halvkvalt Skrig, og han syntes, at han dunkelt skimtede Omridsene af en menneskelig Skikkelse, der smuttede ham forbi. Han raabte, men ingen svarede, og da han havde staaet et Øjeblik og lyttet, fjernede han sig i den Mening, at han maatte have taget fejl — det havde kanske været Katten; han var jo ikke saa lydhør mere.

Det varede en god Stund, inden han kom tilbage til Stuen, hvor den lille Snedker var bleven staaende med bankende Hjerte, og hvert eneste af de tynde, graasprængte Haar paa sit Hoved strittende til Vejrs i en Slags unævnelig Rædsel ved Tanken om, hvad der forestod; nu, da han havde advaret Købmanden, ønskede han intet inderligere end blot at slippe bort saa hastig som mulig.

Endelig kom Villum Sander tilbage.

„Alt er i Orden," sagde han og nikkede. „Folkene have faaet deres Instrukser og holde sig parate — om lidt vil det se ud, som om de ere gaaede til Ro. Den Pokkers Tøs til Stuepige var dog intet Steds at finde; jeg skulde næsten tro, hun har anet Uraad. Det er ellers saadan en ferm og skikkelig Pige — at hun havde sligt Maskepi, vilde jeg forsvoret, saavel som det om Jokum. Men hør, nu slog Klokken ni, ræk mig Lyset der."

Han greb Messingstagen med det osende Tællelys, listede forsigtig ud og satte det i Vinduskarmen, kom tilbage og lod Døren staa paa Klem. Saa drog han den skælvende Mester Morten, der var i næsten lige saa stærkt Sindsoprør, som kunde han være en af Gavtyvene selv, der skulde nappes, med sig ind i en Krog af det mørke Værelse, hvorfra de gennem Dørsprækken kunde holde Øje med Forstuen, og hviskede til ham, at han maatte holde sig stille som en Mus og ikke give en Lyd fra sig, før han sagde ham til. Ovre paa den anden Side af Gangen holdt to af Bodsvendene Vagt, saa de tre Kæltringer maatte gaa saa sikkert i Fælden, som om de allerede havde dem.

Der forløb vel en halv Time, medens de med tilbageholdt Aandedræt stod der og ventede og lyttede. Hos Villum Sander dukkede allerede Tanken op: om nu det hele var Hjernespind, eller en fejlagtig Opfattelse af Snedkeren, og Jokum alligevel være uskyldig?

Saa knagede pludselig Trappen under en Mands listende Fjed. Gennem Dørsprækken saa de ventende, at det var Skriveren, som efter at have staaet stille et Øjeblik og lyttet, nærmede sig Vinduet, aabnede det og bøjede sig ud. „Pst! — pst! — er du der, Anders?"

„Javel, vi ere her begge to," lød det nedenfra. „Er alt i Rigtighed, Jokum Skriver, og tør I nu ogsaa forbande jer paa, at I ingen Lurendrejerier har for med os?"

„Hvor falder du nu paa det? I Stedet for at staa der og føre Faddersladder, skulde I hellere se at faa Skankerne med jer og komme op. Har I sat Stigen til?"

„Akkurat, Skriver, og jeg er begyndt at entre op, men brandstage mig, om her ikke er mørkt, som i min Moders Dragkisteskuffe, efter at I flyttede Lysepraasen. Halløj, hvad er det — ingen Slingren i Valsen, hold fast paa Stigen, dit Bæst dernede, eller . . ." Resten tabte sig i et Brøl, fulgt af nok et, en Larmen af Stemmer, der raabte i Munden paa hinanden, og da den forfærdede Skriver bøjede sig ud af Vinduet, saa han Gaardspladsen oplyst af Lygter, og Karlene, med stærke Mads Jyde i Spidsen, i Færd med at binde Hænder og Fødder paa hans to Medskyldige, der laa sprællende paa Jorden med den vældige Stige imellem sig.

Han indsaa, at alt var tabt. Muligvis kunde han dog endnu redde sig ved Flugt, men — han havde gjort Regning uden Vært,

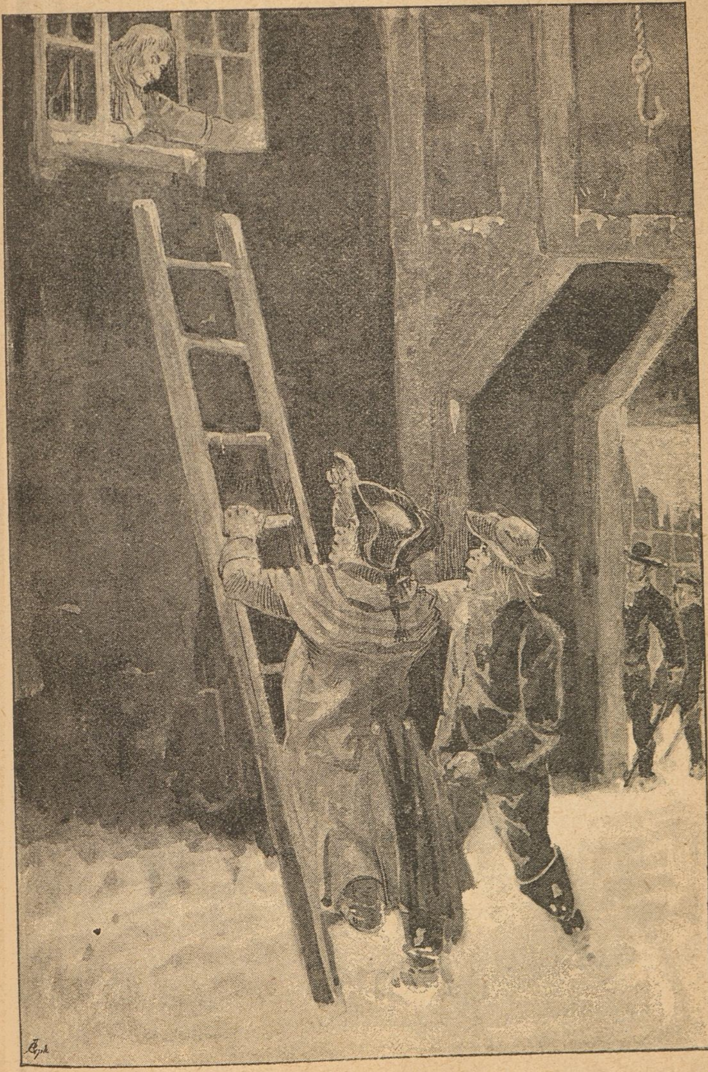

eller rettere sagt uden Mester Morten. Idet han saa lydløst som mulig trak sig tilbage fra Vinduet, følte han sig greben bag fra ved begge sine Arme og holdt fast som i en Skruestik; en af Bodsvendene, hvem han i lang Tid havde drillet og været paa Nakken af, holdt ham med et ondskabsfuldt Grin Lyset lige under Næsen, og nu lød hans Principals tordnende Røst i hans Øre:

„Elendige — Skurk! — saa har jeg da endelig lært ham at kende, har grebet ham paa fersk Gerning! Bestjæle mig vilde han, plyndre mig, der har troet ham, som kunde han være min egen Søn . . ." Købmanden maatte holde inde et Øjeblik, Harmen kvalte næsten hans Stemme, medens han ruskede Skriveren saaledes frem og tilbage, at det formelig knagede i hans Ribben.

„Naa, naa," gispede Slynglen med et frækt Forsøg paa at spille den uskyldige. „I skulde nødigt gøre mig slige Beskyldninger, Husbond, jeg, som just vilde have aabenbaret jer det hele Anslag, naar jeg først havde lokket Gavtyvene i Fælden . . ."

„Ho, ho — saa det vilde du, din nederdrægtige Hundestejle, din visne Løgnhals," lød det henne fra Trappen, hvor Anders Braaten og hans bundne Kammerat kom til Syne mellem deres Bevogtere. „Du vilde taget os ved Næsen alligevel, men glemte, at vi to have et lidet Regnestykke at gøre op . . ."

„Stille!" bød Villum Sander. „Eders Brøde er klarlig bevist ved en Styrelse af Forsynet, der lod denne brave Mand her" — han pegede paa Snedkeren — „blive Vidne til eders Samtale i Smøgen denne selvsamme Aften, og alle eders Kæltringestreger ville nu, tænker jeg, komme for Dagens Lys."

„Det har sin Rigtighed, eders Velbaarenhed," brummede Nordmanden. „Tvivl kun ikke paa, at jeg nok skal tale fra Leveren og ikke skaane ham der —" her spyttede han en Skraa lige i Ansigtet paa den rasende Skriver, som, idet hans lumske Øjne fo'r rundt i Kredsen og standsede ved Mester Morten, knyttede Hænderne ad denne med en saa glubsk og forbitret Mine, at den lille Mands Heltehjerte sank, hvad man i daglig Tale kalder ned i hans Bukser, og han uvilkaarlig skjulte sig bag Købmandens brede Ryg.

Larmen havde imidlertid hidkaldt de øvrige Husbeboere; baade Madamen, Jomfruen og Pigerne flokkede sig i mere eller mindre lette Paaklædninger i Dørene, talte og spurgte i Munden paa hinanden, og pegede paa Skriveren, hvem den smukke Jomfru Sander maalte med et saadant Blik af Haan og Foragt, at han

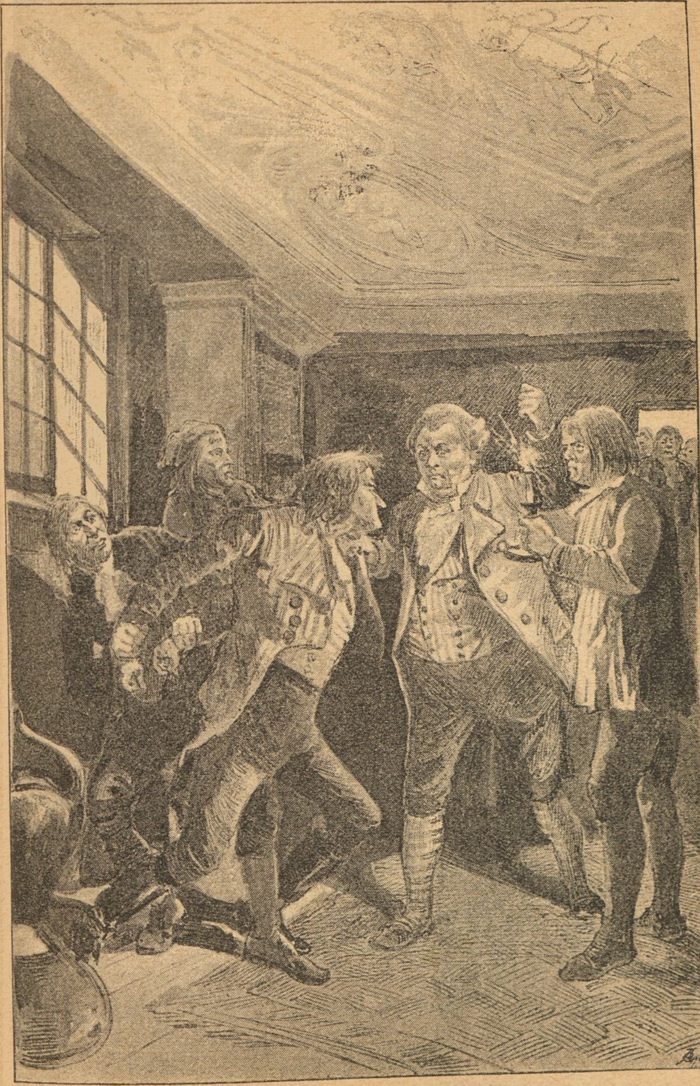

maatte slaa Øjnene ned. Men under al Forvirringen, og medens den gode Jokums lidet hæderlige Fortid afsløredes af hans Medskyldige, hvorved det viste sig, i hvilken Udstrækning han virkelig havde snydt sin Principal, smuttede Mester Morten ubemærket bort og ud af Huset. Han havde gjort sin Skyldighed, men det pinlige Forhør brød han sig ikke om at overvære; det var haardt nok at være den, som havde bragt Nød over sine Medskabninger, selv om det var Skurke og Kæltringer; bleve de nu kanske hængte, saa vilde han dog være til Mode, som om deres Blod maatte komme over ham! Aa, var han dog aldrig falden paa at gaa til Kristoffers! Det var hans onde Skæbne, som maatte have ført ham ud denne Aften. Og nu — tomhændet og med uforrettet Sag vendte han tilbage til Abelone og de stakkels Unger, der sagtens vare fulde af Angst over hans lange Udebliven.

Og saa travede han af Sted saa hastig, som hans smaa korte Ben vilde bære ham, grublende og grundende og rystende den ene Gang efter den anden paa sit ærlige Hoved, utilfreds med sig selv og med den hele Verden.

* * *

Det sneede ikke mere, og Maanen var begyndt at titte frem mellem de tykke, sorte Skymasser som bag et sønderrevet Slør. Vinden syntes dog snarere at være tagen til end af, og den lille Snedker kæmpede sig frem med ludende Hoved og gysende af Kulde i sine tynde, luvslidte Klæder. Netop som han var lige ud for Holmens Bro fik han, ved at dreje Hovedet for et af de heftige Vindstød, Øje paa en Skikkelse, som stod og bøjede sig ud over Rækværket. Vandet i Kanalerne var endnu ikke frossent; den tynde Isskorpe smeltede og brødes af de mange smaa Baade og Pramme, som om Dagen gled frem og tilbage mellem Slæbestederne og Pæreskuderne, der laa fortøjede langs Bolværket, og mørkt og uhyggeligt laa det tavse, graasorte Dyb der og gabede En i Møde.

Skikkelsen paa Broen stod ubevægelig og stirrede derned. Det var en Kvinde, hvis Klæder og lange, opløste Haar flagrede vildt i Stormen, medens hun med begge Hænder holdt sig fast i Rækværket, som om hun endnu betænkte sig og gøs tilbage for det afgørende Spring. Saa gjorde hun en pludselig Bevægelse — slap Taget.

Men i samme Øjeblik var Mester Morten ved Siden af hende, rev hende med et Angstraab tilbage, og holdt hende fast af

al sin Kraft. Hun drejede Hovedet og søgte forfærdet at rive sig løs. „Slip mig," stønnede hun, „lad mig være."

Men Mester Morten holdt fast. „Ulykkelige, i hvad der saa end kan tynge paa eder, ved I ikke, at det at søge Døden er en

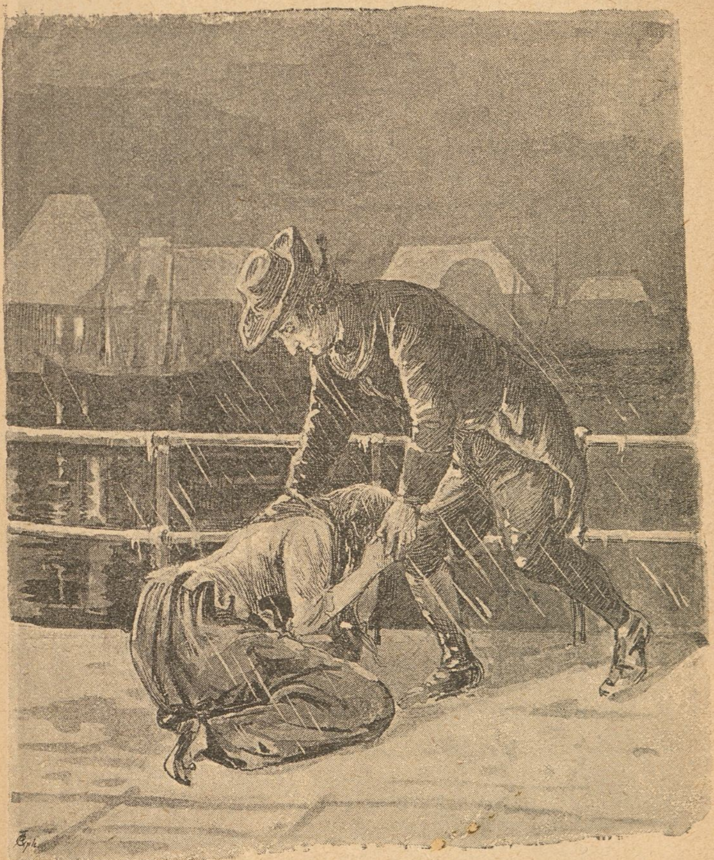

Synd? Kun han, som gav os Livet, har Ret til at tage det igen."

„Aa Gud — aa Gud!" Hendes Hoved sank ned paa hendes Bryst. I dette Øjeblik faldt Maanelyset klart og fuldt

hen over hendes Ansigt, og Snedkeren tumlede et Skridt tilbage, ja havde nær sluppet Taget i hendes Arm.

„Herre Jesus!“ udbrød han. „Dig er det . . . dig . . .“ Den ulykkelige Kvinde sank hændervridende ned for hans Fødder.

„Ja, Fader — om jeg da end tør kalde jer saaledes — mig elendige, foragtelige Skabning er det, som søger Døden, fordi jeg ikke længer kan leve dette Liv, ussel og fornedret som jeg er! Vær barmhjertig . . . hold mig ikke tilbage, for mig er ingen Frelse alligevel. Jeg er fortabt, fordømt af Gud og Mennesker . . .“

„Gud fordømmer ingen, som angrer ærligt og oprigtigt! Ham selv var det, som førte mig hid i denne Stund, lod min Arm være den, som drog dig tilbage fra det frygtelige Spring . . . Barn, Barn . . . tror du da, at jeg atter vilde slippe dig?“ Den lille, spinkle Mand i de fattige, tyndslidte Klæder stod ikke længer sammenkrøben og forknyt, uvis om han havde handlet ret eller ej. Ja, nu vidste han, at det var Vorherre selv, som havde ledet hans Fjed denne Aften, for at han skulde frelse sit Barn, sit eget Kød og Blod, der ellers vilde have været fortabt. —

Og han rettede sig, hævede sit Blik i stum Taksigelse mod den mørke Nathimmel, og fæstede det saa paa den faldne Datter ved sin Fod — hende, for hvem han endnu faa Timer i Forvejen vilde have lukket sin Dør.

„Kom,“ sagde han, „kom med mig.“

„Dog vel ikke til . . .“

„Til dit Hjem og din Moder — jo. Var du kommen, da du levede i Overflod, Dorthea, og vilde have delt med os, jeg vilde hellere have tigget mit Brød end taget det af din Haand; men nu, da du er ulykkelig og forladt, skal alt være glemt og tilgivet . . . om du kun selv vil!“

„Glemt!“ hulkede hun. „Som om noget paa Jorden kunde bringe mig til at glemme mig selv og hvad jeg forbrød! Aa, Fader, Fader, jeg har været slet, syndede jo alt, inden jeg endnu ret vidste, hvad Synden var, sank stedse dybere, mens jeg Taabe troede, at jeg vilde blive hævet til Højhed og Glans! Han forlod mig, den mægtige Mand, som siden selv blev styrtet og paa Skafottet maatte bøde, fordi han havde driftet sig til at tage en Dronning i Favn, og dog havde han svoret med dyre Eder, at han elskede mig. En af sine Tjenere havde han spillet mig i Hænderne paa — han var ligesaa falsk og troløs som hans Herre. Da

greb Fortvivlelse mig over det Liv, jeg førte; hjem turde jeg ikke gaa, men . . . jeg vilde dog forsøge at tjene mit Brød paa en ærlig Maade, og fik ogsaa Plads som Tjenestepige hos den rige Villum Sander . . ."

„Villum Sander," gentog Snedkeren. „Var det da kanske dig, som . . ."

„Var falden i den lumske Skrivers Garn . . . ak ja! Naar han talte og lokkede for mig, var det som om al min gamle Syndighed paa ny fik Magt over mig, men intet vidste jeg om hans Bedragerier før nu i Aften, det sværger jeg ved den alvidende Gud! Han havde lovet at ægte mig, og jeg troede ham, haabede kanske en Gang som en agtet og ærlig Mands Kone at kunne vinde tilbage, hvad jeg havde tabt. I Morges havde han bedt mig sætte et Lys i Gavlvinduet, naar de andre Folk vare gaaede i Seng, saa vilde han komme op til mig paa mit Kammer, hvor vi uforstyrrede kunde tale sammen. Jeg vilde have gjort det, men saa var det, at I var kommen, Fader — jeg stod uden for Døren og hørte eder fortælle Villum Sander, hvad I havde opdaget, og Forfærdelsen lammede mig næsten. En Tyv og Bedrager! Og jeg var, uden at vide det, lige ved at blive medskyldig i det skændige Anslag . . . det var Guds Straf, der var kommen over mig for mine Synder . . . Saa var det, jeg flygtede bort, for at skjule mig og min Skam for evigt dernede i de dybe, kolde Vande, hvor ingen længer kunde friste mig og haane mig og støde mig tilbage . . . det var min sidste, min eneste Havn!"

Faderen gøs. Om han var kommen blot nogle faa Minutter senere, vilde hun nu have ligget stiv og kold, Bølgerne have lukket sig over hende! Eller om han nu ikke var kommen efter Forbrydelsen, ikke var gaaet ud for at advare Købmanden, almægtige Gud! Vilde hun saa kanske ikke være bleven dragen endnu dybere ned i Vanære og Elendighed, prisgiven som hun var til en samvittighedsløs Skurk, dragen med ham ind paa Forbryderbanen?

Han vovede ikke at tænke Tanken til Ende, medens han stod der og saa paa den hjælpeløse Skikkelse, der gennemrystedes af sin Hulken. Saa bøjede han sig ned over hende, strøg med sin Haand blødt og varsomt hen over hendes Haar, og sagde i en Tone fuld af medlidende Ømhed, der som kvægende Balsam lagde sig over hendes Saar:

„Lille Dorthea, stakkels Barn! En Havn har du dog endnu tilbage, dit gamle Hjem . . ." Han holdt inde med en pludselig

bitter, skærende Fornemmelse af, at heller ikke en Gang dette Hjem vilde sagtens ret længe kunde give hende eller nogen af hans Kære Ly. „Dine Forældres Kærlighed, for ser du . . . Børnene kunne forsynde sig nok saa haardt, den dør dog ikke, tror jeg, saa længe der slaar et Hjerte i vort Liv! Naa, naa, græd nu ikke mere . . . alt kan jo blive godt endnu.“

„Aa, Fader, Fader . . I er saa god, og jeg . . .“

„En simpel, enfoldig Mand er jeg, Barn, og forstaar kun daarligt at udlægge Ordene for dig, som jeg gerne vilde, men det forstaar din Moder! Hvor den bedste Trøst er at finde, ser du, det kan ingen lære dig bedre end hun . . . kom . . . følg mig i Guds Navn til hende!“

Og saa drog han sin Datter med sig gennem de øde, menneskètomme Gader, varsomt ledende hendes vaklende Fjed, ligesom han havde gjort, da hun som en lille Glut havde trippet sine første, ubehjælpsomme Skridt ved hans Side, og hun klyngede sig til ham, tryg og fortrøstningsfuld, ligesom den Gang. —

I Døren til det lille Hus i Snaregade stod Abelone og spejdede ængstelig efter sin borteblivende Ægtefælle.

„Fatter, Fatter, hvor bliver du dog af? Aa, Gud være lovet og takket, at jeg har dig igen!“ Hun var lige ved at kaste sig om Halsen paa ham, men ved Synet af den halvt bevidstløse Skikkelse ved hans Arm veg hun et Skridt tilbage. Hvad i Alverdens Navn betød dog dette? Ordene døde paa hendes Læber.

„Lone,“ hviskede den lille Snedker, „se her, hvem jeg har bragt dig . . . en uventet Julegæst . . .“

Da slog lille Abelone Morten Snedkers sine Hænder sammen med et højt Skrig — men i næste Øjeblik laa Datteren i Moderens Arme, hvilende sit trætte Hoved ved hendes Bryst — det bedste Sted paa Jorden vel, hvor et stakkels forpint Menneskebarn kan havne — og varme Taarer vædede det kolde Ansigt.

Uden mange Ord eller Forklaringer førtes den vildfarne Pige atter ind i det Hjem, hun frivilligt havde forladt, og som i dette Øjeblik syntes hende rigere, bedre og lykkeligere end det stolteste Palads paa Jorden. Ingen Bebrejdelser rettedes imod hende — Kærligheden havde slettet hendes Skyld, givet hende den tabte Barneret tilbage!

Og endnu længe efter, at hun var bleven bragt til Ro, syslede Forældrene stille omkring hende, deres genfundne Førstefødte, medens Mester Morten efterhaanden i en hviskende Tone fik

meddelt sin Kone Aftenens forunderlige Hændelser. Et forknyt Glimt af Skuffelse malede sig i Lones stakkels trætte Ansigt, da hun kastede sit Blik hen over de sovende Børn, der i Morgen vilde vaagne ligesaa sultne, som de vare gaaede i Seng, og begges

Tanker mødtes i den samme Bekymring: hvad skal der blive af os? Hvormed skulle vi mætte de mange Munde?

I det samme bankede det stærkt paa Gadedøren, og Mester Morten, der var ganske fortumlet og greben af al den Sindsbevægelse, han havde haft, gik ud for at lukke op.

Det var en af Bodsvendene fra Sanders med en stor Kurv paa Armen. Han skulde hilse saa flittig fra Madamen og sige, at det var nogle Fødevarer; hun var bleven ganske forskrækket, da hun hørte, at Snedkeren var gaaet, uden at have faaet hverken vaadt eller tørt, men nu vidste hun jo nok, at de vare mange Munde til Huse, og derfor sendte hun denne lille Forsyning til Helligdagene. Tillige skulde han hilse fra Husbond, om Mester vilde komme ud til ham i Morgen og modtage en lille Pengesum, som en ringe Erkendtlighed for den store Tjeneste, han havde vist ham — Arbejde havde han ogsaa til ham, om han ønskede det!

Mad til Rollingerne . . . Penge . . . Arbejde . . .

Et Øjeblik løb det næsten rundt for lille Mester Morten; men da han kom ind igen til sin Lone, syntes han ikke længer, at Stuen var fattig, mørk og trang. Den havde udvidet sig for hans glædestraalende Blik — Lyset skinnede ind i hver en Vraa, og medens han greb sin lille Ægtemage om Livet og snurrede hende rundt, havde han nær istemt et rungende Hurra.

„Mutter . . . hjertekære Lone . . . saa dejlig og lykfalig en Juleaften det dog blev! Travrigt saa det ud . . . saa travrigt som ingen Sinde før; men se kun, om ikke Vorherre har vendt det til det gode altsammen! Fortjeneste, Arbejde har han givet mig, og frem for alt . . . vort Barn har han givet os tilbage — hvad Nød have vi nu? Gaa vi nu kanske ikke den velsignede Juletid i Møde rigere end de rigeste?"

Og Lone smilede og nikkede, medens hun med sine ru og snavsede Fingre tørrede Taarerne af sine Kinder. Over deres Barns Leje gav de to saa hinanden Haanden, og medens de bøjede sig over hende, der nu smilede fredeligt og lykkeligt i Søvne, klang det inderst i deres Hjerter: I Himlen er større Glæde over een Synder, som omvender sig, end over de mange, som ikke have Omvendelse behov!

Det gamle Stueur derhenne i Krogen, hvis „tik — tak" nu i saa mange Aar havde lydt for dem i Sorg og i Glæde, faldt i det samme til Slag, og Gøgen sprang frem oven for Skiven med sit allerlystigste Kukkuk, men ude paa Gaden istemte Vægteren just sin Sang:

Det var ved Midnatstide
vor Frelser han blev født!

Fiskehandelen.

Tegning af Klæstrup.

Per Fisker taler ad Vinduet ind
til Bagerens fede Malle:
„Lille Jomfru skal Di ha' levendes Torsk?
Sikken Krabat, hvor blank og trind
den er sku hverken mat eller dorsk!
— Ska' vi Handel sla' om dem alle?"

Skovhovedkonen med Mine haansk
Fisken med Øjnene pejler:
Kalder det du en Torsk — ja maaske en skaansk
hæ, det, om jeg ikke fejler,
kalder hjemme vi Hundestejler!"

Landsoldaten paa Feltøvelse.

Indkvartering.

Skitse af **Edv. Egeberg.**

Med Tegninger af Knud Gamborg.

Klokken to skulde de være i Byen, havde Fureren sagt; Klokken fire Afmarch fra Lejren for at række et Stykke frem inden Solen fik for stærk Magt — det var meget varmt den Sommer — men nu var Klokken tre, og endnu var de ikke at se.

Omtrent alt, hvad der havde Ben at gaa paa, og som kunde undværes hjemme, var udvandret. Rokkende gamle havde slæbt sig op paa en lav Bakke overfor Byen, hvorfra man saa en lille Fjerdingvej ud ad Landevejens hvide, støvede Linie. Fra den solvarme Bakkeskrænt søgte røde og rindende Øjne at fange det første Glimt af Soldaterne. Unge Mænd og Koner, Piger og Karle var gaaet længere frem i Terrænet. De spejdede fra nogle høje Lyngbakker mod Vest. De yderste Forposter dannede Byens Børn. Da de havde faaet Middagsmaden tillivs, vare de halede ud ad Landevejen for at møde Soldaterne.

Solen brændte haardt; Luften dirrede hen over Lyngtoppe og tørre Marker. Faarene laa og gispede med Hovederne bag hinandens Rygge; Hundene løb med Tungen ud af Halsen og hede Øjne; Støvet rejste sig dovent i Hælene paa Køerne, der i Kobbel dreves ud i Marken — det var en ligefrem fordummende Hede! Men man holdt ud paa sit Udkig; Middagssøvnen maatte der slaas en Streg over paa saadan en Højtidsdag.

Der var aldrig før set Soldater i Byen — nok en enkelt Strejfer, som var hjemme i Pinsen for at præsentere sig i Kongens Klæder for de undrende Hjemfødninger, men aldrig blanke

Knapper, blaa Bukser, Sabler og Geværer i saadan Masse, som man ventede i Dag.

De gamle Mænd laa og opfriskede Minder fra deres Soldatertid — den Gang, da man laa inde 9 — ni — Aar, i salig Frederik VI's Tid, da man fik Prygl som tørt Brød og regaleredes med tyske Skældsord og Eder. Der var Søren Dyhr, som havde staaet ved „de Horsens Kyrasserer", men som paa Grund af sine Fødders indgroede Tilbøjelighed til at pege ud til Siderne var bleven oversat til Fodfolket — og der var Jens Bomholt, som havde været med i Frankrig i Aarhundredets Begyndelse, og som fra den Tid bar en Broncemedaille paa sin Søndagsfrakke — og der var gamle Smede-Jens, som laa i Kjøbenhavn det Aar, „Engelskmændene tog vor Flaade", og som trods sine halvfems Aar — ja man vidste egentlig ikke hvor gammel han var — havde bevaret en rank Soldaterholdning — og der var — ja, der var endnu flere gamle Fyre, som med røde Topluer paa de graa og skaldede Hoveder og med rystende Knæ selv gik omkring som Minder om store Begivenheder derude i den store Verden.

De yngre Mænd glædede sig til at høre nyt fra Garnisonsbyen, hvor ogsaa de havde ligget, og til at se de ny Remingtonbøsser, som der gik saa meget Ry af, men hvis Godhed de paa Forhaand vare fast bestemte paa at underkende i Sammenligning med Minieriflerne, som de selv havde skuldret med.

Og Børnene! Ja, de havde ikke sovet sidste Nat af Forventning. Hvem vidste? Maaske kunde man faa Lov at fingre lidt ved disse smukke Bøsser, trække den blanke Sabel ud af Skeden og et kort Øjeblik drømme sig ind i den Fryd, det vilde være, om man selv en Gang fik Lov at bære en saadan Herlighed.

Man spejdede og spejdede oppe fra Lyngbakkens Top.

„Det er strengt at gaa i Dag," bemærkede en høj, bleg Mand, „men det var værre den Nat, vi rømmede Dannevirke. Kulden er værre end Varmen. Ja, det var en haard Nat. Der var mange, som den Gang fik et Knæk, som de ikke siden har forvundet — her hostede han — der falder ogsaa mange i Dag..."

„Der er de!" raabte en ung skarpsynet Pige.

Helt ude i Horisonten, hvor Vejen kravlede op af en dyb Dal, saas nogle korte Glimt i samme Takt som et langsomt Fodslag. Det var de Hundreder af Remington'er som lynede i Solen. Kort efter skød en langstrakt, sort Masse sig frem ad den hvide

Vej. Snart saa man Obersten i Spidsen for Bataillonen — saa glimrede de gule Messinginstrumenter og man begyndte at kunne adskille Kompagnierne — saa kom de hvide Snore paa Sergenternes Ærmer til Syne — og da Bataillonen kom lige ud for Bakken, blinkede det atter stærkt, kompagnivis helt bag over — alle Geværer kom „i Hvil“ og saa faldt Musikken ind med en Marsch.

Ryggen rettedes, der kom Retning i Geledderne, den sløve, udasede Flok var pludselig blevne til Soldater med Rejsning og fast Fodslag. Pigerne i Byen skulde dog se, at man ikke var saa helt væk endda, trods Støvet paa Klæderne, de tørre Halse og de ømme Fødder.

Byens Smaadrenge, som skridtede ud ved Siden af Kompagnierne, stadig med Retning indefter, følte sig ogsaa som Soldater, holdt Fodslag med disse og svingede med Bataillonen ind paa en stor, flad Mark udenfor Byen, hvor der traadtes af, og Kvartersedler uddeltes.

Præstegaardsforpagterens Pige havde travlt med Madlavningen i Køkkenet. Det blev hendes Part at koste tyve Soldater. Stine fyrede, hakkede, æltede og kørte rundt med Sleven, saa hun svedte ved det. 25 Gr. i Skyggen samt en anden 5—6 Grader tilsat af Komfurets Varme og endnu et Par ved den megen Bevægelse — det kunde nok bringe en fyldig Skønhed som Stine i Damp. Sveden drev ned ad hendes røde og runde Kinder, ned ad Halsen og forsvandt under Bomuldslivet paa Stines fyldige Barm. Hun var af den Slags bløde Boller, som det er en ren Svir for unge, livsglade Soldater, som i længere Tid har været vant til at haandtere haarde Ting, Bøsser og Sabler, at tage paa.

Stine var ret ofte henne ved Vinduet for at se, om de taktfaste, blaa Ben ikke snart vilde vise sig, og da de endelig dundrede mod Stenbroen, var der nær sket en Ulykke med Bøffen, thi Stine blev vel længe ved Vinduet. Det lod næsten til, hun ventede nogen.

Der blev stor Trængsel omkring Brønden og stor Efterspørgsel efter Spande og Fade. Under megen Prusten, Skyllen og Skummen rensede Jenserne sig for Landevejsstøvet, og da det var gjort, blev der roligt i Gaarden igen. De var nu gaaede til Ro rundt i Lader og Stalde. Befriede for Tornysterens Tryk, Støvlernes Gnaven, plejede de de hudløse Fødder og deres egen Magelighed og Middagssøvnen omkring i Halmen.

Hønsene laa som ellers og baskede i noget Grus i Skyggen

af Kohuset; Ænderne laa og snapsede i noget stinkende Mødding-vand, og Gaardhunden sov med Hovedet udenfor Huset.

En Times Tid senere begyndte de ømfodede Jenser at humpe ud af Udhusenes Døre i de rummelige Bajstrøjer, uensartet Fod-beklædning og med Piber i Munden. I samtalende Grupper ned-lod de sig paa Vognstænger, Tærskemaskiner, Vandtrug, Lyngknipper og andet siddeligt og, styrkede af Søvnen til Bedrifter under Vaabenhvilen, vejrede de i Retning af Bryggers og Køkken efter Gaardens Piger. Lidt kvindeligt Selskab kunde smage godt til Eftermiddagspiben.

Stines Skikkelse inde i Forpagterens Køkken tiltrak sig snart Opmærksomheden, og det varede ikke længe, før en lille „fejs" [fiks] Fynbo rakte Hovedet ind ad Døren og spurgte om Forlov at træde ind.

Han fandt sig hurtig til Rette med Køkkenbordet som Sæde og Stolen som Fodskammel. Fra dette ophøjede Sæde indledede han Samtalen. Han betroede Stine, at han var Skræ'er og stammede fra Vesterhæsi'e ved Fobaarre.

Det var en Fornøjelse at høre ham behandle Stine. Med en kælen, lidt underdanig Stemme fortalte han løst og fast, medens hans livlige Skrædderøjne dels glinsede af stille indvendig Fryd over at være i Nærheden af saa megen kvindelig Ynde, dels ud-sendte smaa fiffige Blink, især naar han fortalte om de fynske Pi'er. „De fynske Piger, de er saa fromme" osv. sang han — denne meningsløse Folkepoesi turde være almindelig bekendt. Hans bløde, smørrede Stemme vakte virkelig Forestillingen om, at de fynske Piger var af et særdeles blødt og eftergivende Stof.

Stine delte sin Opmærksomhed nogenlunde ligelig mellem Skrædderen og Maden.

Han fortalte livligt om Høstens Tid paa den lille frugtbare Ø, om de mange „Jærn", det meget Gammeløl, der flød i den Tid, den lille „Donner" man gik med Dagen igennem, de lune Løjer bag Aahnstederne, Fjasen med Pigerne. Skrædderen glædede sig til at komme hjem og for en Tid haandtere Leen i Stedet for Naalen. Det var jo lige mod Høst.

„Vil du med derover en Tur, Stin'?"

„Det kunde være Sjov nok," mente Stine.

„Saa skal du være min Høstpi'e!"

„Aa, du har nok en Pige derovre, Skrædder!

„Ikke det der li'ner! Nej, jeg vilde til Jylland for at finde mig en!"

„Har du saa fundet en?“

„Ja!“

„Hvor da?“

„Her i Byen!“

„Hvordan ser hun ud?“

„Hun er middelhøj med brunt Haar og røde Kinder og en sød Mund...“

Skrædderen missede underfundigt med Øjnene.

„Er den stor?“ frittede Stine og kneb derpaa Munden sammen.

„Som et lille Kirsebær,“ forsikrede Skrædderen.

„Og Øjnene?“ spurgte hun igen, nysgerrig efter at se hele sit Ansigt portrætteret.

„Øjnene! Lad mig se! De er omtrent som dine. Aa, kom lidt her hen, Stin'!“

„Stine nærmer sig.“

„Lidt nærmere! Saadan!“

„Hvad vil du?“

„Se Øjnene!“

„Du er et Sludderhoved, Skrædder,“ siger den af Blufærdighed og Køkkenvarme rødmende Stine og trækker sig tilbage.

Skrædderen har imidlertid som en øvet Jæger ikke forsømt Lejligheden til at gøre et Skud. Han kneb hende fortroligt i hendes tykke, røde Arme.

„Hør, Skrædder! Du kunde gerne hjælpe mig lidt i Stedet for at sidde der og opholde mig med din Sludder.“

„Med Fornøjelse,“ siger den galante Ridder af Naalen og springer i Haab om, at denne lille Tillidspost skal blive Trappestigen, ad hvilken han naar til et lille fortroligt Aftenmøde med Stine, adræt ned af Bordet.

„Hvad skal jeg bestille? Vugge den lille? Hakke Persille?“

„Du kan gaa ud af Bagdøren der og kløve mig lidt af det Brænde, som ligger derude.“

I Forbifarten tager han om Stine, og med en Hurtighed, som tyder paa, at det ikke er første Gang, han har forsøgt den Manøvre, visker han Stine om Munden med sit tynde, lyse Fuldskæg.

Stine slaar efter ham, men Naal er allerede ude af Døren. Hun ser sig halv forskrækket om, som om hun var bange for, at nogen havde set det, og tager derpaa fat paa sit Arbejde.

Lidt efter viser der sig et nyt Ansigt i Døren til Gaarden:

„Go'dav! Mæfaalov og kom' indenfor?"

Og ind traadte en bred, solid Jyde med et kødfuldt og stærkt solbrændt Ansigt. Han havde en stor Hage og lidt Underbid. Ørene stod ud fra Hovedet som paa en vagtsom Hund og skallede af den stærke Solvarme, de havde været udsat for.

Stine, skønt selv indfødt Jyde, havde som Følge af et Par Tjenester i en nærliggende Købstad, vænnet sig til at se overlegent paa jydsk Sprog og ubehøvlet Væsen. Hun betragtede ham derfor dels fra Siden, ligesom kun halvt vidende om hans Nærværelse, og dels, skønt hun var mindre end ham, fraoven og nedad.

Han lod sig imidlertid ikke forbløffe, men avancerede jævnt fremad mod Køkkenbordet, og, da han ikke var saa højtflyvende som Skrædderen, nedlod han sig paa Køkkenstolen og plantede sine sivskobeklædte Fødder paa Gulvet.

Efter nogle smaa Sug af sin lille Træpibe, indledede han med nogle sindige Bemærkninger om den stærke Varme; men da Stine nu vendte ham Bagsiden, som det for Resten var ham en ren Tilfredsstillelse at betragte, og kun svarede med Enstavelsesord, skiftede han Emne og gik over til at underholde hende med Fortællingen om de Besværligheder, han havde af sine Støvler, som gnavede, samt om de hudløse Fødder.

Heller ikke hudløse Fødder kunde skabe Interesse hos Stine. Han havde ikke Skrædderens Fremstillingsevner, og hudløse Fødder er jo egentlig ikke noget hyggeligt Emne.

Saa spillede han sin bedste Trumf ud:

„Skal a hjælpe dæ?" spurgte han.

Det hjalp. Stine tog ham til Naade med hans store Øren og hudløse Fødder. Hun hældede til samme Anskuelse som Rationalisterne og mente, at det er Gerningerne, det kommer an paa.

Med et af Stines Forklæder for blev han sat til at hakke Persille. Han tog fat med ærlig Villie og hakkede saa at sige med hele sin Jydekrop.

„Du maa ikke hakke Brættet i Stykker!" advarede Stine.

„A ska naak pas po!" beroligede han.

Lidt efter kom Fynboen ind igen med Favnen fuld af Brænde. Han skævede noget til Jyden, men sagde dog ret kammeratligt:

„Naa, det er dig, 67. Du kan nok ogsaa finde op ad Køkkentrappen."

67 gryntede noget, der kunde ligne et Ja, og blev ved sit.

„Hvordan gaar det med „Fejerne"? Er de „vove" endnu?

Da den anden ikke svarede, henvendte han sig til Stine:

„67 var „dejt vov" i Dag paa Marschen!"

„Hvad var han?" spurgte Stine.

„Han var daarlig; hans jydske Poter var for store til Futteralerne eller maaske var Futteralerne for smaa — jeg ved skut'te — men han fik da daarlige „Fejer".

Stine lo, og det æggede Skrædderen til yderligere at gøre sig lystig over 67.

Det ligner jo heller ikke noget, at han gaar og lapser sig med Børnefodtøj som Støvler paa 12 Tommer.

Jyden passede fremdeles sin Persille; han var, hvad man paa jydsk kalder „vil-døv" og lod, som om han ikke havde hørt noget.

Skrædderen huggede ind igen.

„Har du hørt," henvendte han blinkende til Stine, „hvorledes Jyderne bære sig ad at brygge Øl?"

Behagelig berørt ved, at Skrædderen rask væk forudsatte, at hun ingen Jyde var, tilstod hun, at det vilde hun gerne vide.

„Jo, ser du! De hænger bare en Pose Malt ned i Brønden, og saa øser de op. Det ude ved Kanten bruge de til Hverdag og det i Nærheden af Posen, naar der kommer fremmede."

Endelig hævede 67 Røsten.

„Skal a sej' dæ, Stine, hvorfor Jyderens Øl er saa tynd?" spurgte han sindigt uden at vende sig.

„Ja, lad os høre det," sagde den videbegærlige Stine.

„De kommer po, te di bruger fynske Hummel! Dem er der aalti brøget po tov Gaang, inden vi for'et."

Stine lo. Hendes Landsmand havde virkelig pareret ganske godt. Han var dog maaske ikke saa dum, som han var platfodet.

„Den er for gammel, 67! Den maa du gaa længere ud paa Landet med," paastod Skrædderen. „Men hvorfor køber Jyderne vor Humle?" fortsatte han Fægtningen. „Det er fordi de er saa dumme, at man kan prakke dem alt muligt paa."

„A ved it," sagde 67 sindigt som før, „om Hummelkræmeren bliver righ, men Vindkræmeren vejster fra, der go mæ Uldtøv po Fyn, vi sto sæ godt."

Skrædderen var for Øjeblikket læns for et passende Svar og indskrænkede sig derfor til at advare:

„Nej, gift dig aldrig med en Jy'e, Stin'."

„Da ved a it, om der skuld vær noven Stuerhed ved aa fo en Skræjer," mente den urokkelige 67. „Den Slav go dæ jo tyw po Puhnet aav, og saa ska di endda ha Pæsjannet mej."

Den kunde Stine ikke staa for. Hun lo, som hun var kildret, og det var ikke fri for, hun anstillede en Sammenligning mellem Skrædderens tynde Skikkelse og 67's Ladedørs-Ryg.

„Nej, gyvt dæ aaller mæ en Fynbo, Stine," for 67 fort, „saa kommer do te aa lav' Boghvedegrød hver Daw. Do ved jo naak, te di mimrer mæ Munden, nær di gor øvver en Boghvedeager!"

„Kan du stikke den, Skrædder," spurgte Stine.

Skrædderen gjorde et mat Forsøg og svarede:

„Det er sku da altid bedre end at komme ud paa Heden og æde Lyng med Faarene."

67 fandt det ikke Umagen værd at svare herpaa, og der blev en Stilstand mellem Rivalerne. Jyden hakkede videre og Fynboen gav sig til at fyre under Gryden med det medbragte Brænde.

Da aabnedes Døren med et rask Greb, og ind sprang en rask Soldat i fuld Uniform, med blanke Støvler og Kasketten i Nakken. Han stillede sig i Honnørstilling indenfor Døren.

Stine fløj hen imod ham. Han tog Haanden fra Huen, tog om hendes Liv og gav hende et rigtig Trykkys.

De andre to saa benauede og ikke saa lidt misundelige ud. Det er jo en Velkomst, som udelukkede al Forklaring angaaende Stines Forhold til den ankomne.

Med Armen om Stines Liv vendte han sig mod dem. „Jæ tror Pinedød 67 hakker Persille og Skrædderen er bleven Fyrassistent!" sagde han paa bredt sjællandsk.

Skrædderen rejste sig fra Fyrstedet, og 67 løste langsomt Stines Forklæde og hængte det paa Køkkenstolen. Det saa ud til, de havde mest Lyst til at nedlægge Arbejdet.

„Det er min Forlovede: Skomagersvend Jensen," præsenterede Stine.

De andre to mumlede noget om, at de havde den Fornøjelse at kende ham.

„Ser I," fuldendte Sjællænderen Præsentationen, „det er den bedste Tyes [Tøs] mellem Skagen og Ejderen og hun vil hverken ha'e jydsk Øl eller fynsk Humle, men en ægte sællandsk Kærnesnaps som mig."

Om Aftenen spillede Bataillonsmusikken i Præstegaarden. Det var en dejlig, sval Aften med gulrød Aftenhimmel og dampende Enge. Rundt om fra Byen kom Soldaterne trækkende med Piger, og Dansen gik lystig hen over den knudrede Stenbro.

Hunden var krøben ud af sit Hus og betragtede, siddende paa Halen, forbavset dette uvante Liv, og den gamle Præst kom ud i Gangdøren med sin Pibe i Munden og saa til.

Stine fløj fra Arm til Arm. 67 og Skrædderen fik ogsaa deres Part i hende, men mest dansede hun naturligvis med sin Skomager.

Han klemte Bollen ind til sig og hviskede: „Til Skiftedag kommer jeg og henter dig. Saa skal du være Skomagerkone, og saa skal der blive Gang i Støvlerne, du!"

— Der var Humør over hele Linien.

Lejrturen nærmede sig sin Ende, og bag de anstrængende Dage paa de støvede Landeveje, de store Bakker med den høje Lyng vinkede de Hundreder fredelige Hjem, de stille Sommeraftener med Hjejleskrig over de vide Heder og Nattergalesang i Øernes Smaalunde, glade Høstdage med Leernes Klang og raske Høstpiger.

Enevold Skovhuggers Raabuk.

Fortalt af Jens Stytte.

Med Tegninger af
R. Christiansen.

Enevold Stamp, Skovhuggeren, havde faaet et Horn i Siden paa Reinhardt, Handelsbetjenten hos gamle Købmand Egh — „Tykke Egh paa Hjørnet", som man ogsaa kalder ham der inde i Byen.

Og det kom bare af en Hare, oven i Købet en død Hare. Reinhardt, en temmelig langstrakt og smækker ung Mand med store, udliggende Øjne, fyldig Mund og en rent overvældende Færdighed i at bruge den, drev nemlig for egen Regning og med gamle Eghs Tilladelse, lidt Handel med Harer og Fuglevildt, som han købte af jagtøvende Fiskere og andre Folk fra Landet og solgte til en Vildthandler ovre i Hovedstaden. Og en Dag, Skovhuggerens Kone kom daskende til Bys med en prægtig stor Hare, Enevold havde haft Held til at tage af Dage, brugte Reinhardt sine udmærkede Talegaver saa godt, at Sissel

Skovhuggers — godtroende Tosse hun var! — lod ham faa den for en Krones Penge og et halvt Fjerdingspund Mellemskraa.

Haren var nu ærlig over to Kroner værd. Men Reinhardt havde bl. a. forklaret, at der var sket et enormt Fald i Harerne paa Grund af Overproduktion i Rusland og Indførselsforbud til Tyskland, saa det var lige ved at løbe rundt i Hovedet paa Sissel, og hun syntes næsten, det var en hel Velgerning, „Eghs Krambodsvend" gjorde ved at skille hende af med Dyret.

Enevold derimod skal have sat et slemt langagtigt, forbavset Fjæs op og skudt Munden ud i en spids Tryne, da hun kom hjem og fortalte ham Udfaldet. Men han sagde ikke meget til det. Han strøg sig bare et Par Gange under den lange, skæve Krognæse, nikkede dybt og mumlede hen for sig med stor Blidhed:

„Jo=v, du er et grum Stykke Kvindfolk at skikke ud paa Vildthandel. Du skal snart komme af Sted igen."

Og en Aftenstund, en fjorten Dages Tid efter, sad han og unge Knud Skrædder i Enrum og havde det baade morsomt og travlt med at omskabe en lille død Ræv til en stor Hare. Det er jo nu ingen lige Sag. „For det er jo saadan lidt imod Naturens Orden og Indstiftelser," bemærkede Enevold tørt. Rævekroppen satte sig nok ogsaa paa det kraftigste imod Forvandlingen; men Knud Skrædder var en kunstfærdig og Pokkers flink Fyr til at bruge Naal og Traad, ikke helt ukendt med den Hutterske mathematisk=geometriske Tilskærermetode, og Enevold var jo heller ingen Dumrian; Mikkel maatte til sidst kønt lade sig putte ind i Mortens Pels.

„Da er det saapinnede den første Hare, a har bragt til Verden!" sukkede Enevold med et hult Smil og holdt den ud i en stiv Arm. „Den er hel god . . . saadan efter Omstændighederne. En kan se paa den med al Fornøjelse, du."

Det syntes Skrædderen ogsaa — han laa paa Knæ med Hænderne støttet mod Laarene og kluklo.

Pluskel i Haarlaget og noget skrutrygget var Haren rigtignok, dertil mistænkelig dinglevorn i Bentøjet, især hvor Harehovedet var øget sammen med Rævehalsen. Men hvad! Sissel kunde jo, om fornødent, foregive, at Hundene havde tumlet lidt glubsk med den, da den faldt, saa gled den nok i Reinhardt.

Og det var ogsaa lige ved, at Vildthandleren havde gaaet paa den formummede Gavtyv. Han havde allerede taget Pungen frem, stod og rodede om i Smaapengene, snakkede og pruttede med

Konen. Men i det samme fik Butiksdrengen Øje paa Sammensyningen langs ad Bugen og kæppede straks højt op om det. Reinhardt sprang til, endevendte og undersøgte Dyret og sprættede til sidst Maven op paa det.

Saa var hundrede og et ude.

„Infamt Snyderi! . . . Det er en Kat . . . en Hund, en Hund!" udbrød han opbragt og sprang forfjamsket om. „Hvem har skudt den? Hvor kommer den fra?"

„En Hund! Er her en Hund? Jag den ud!" buldrede gamle Købmand Egh arrigt op inde i det lille Kontor, og kom rokkende hen i Døren med en løftet Stok. Der var nemlig ikke den Ting i Verden, den tykke gamle Ungkarl hadede og afskyede

saadan af inderste Hjerte, som Hunde. „Hvor er Bæstet? Herut med den, straks!“

Reinhardt var i tre-fire lange Spring henne hos sin Herre og skyndte sig at sætte ham paa det rette Spor.

„Skindet er syt paa. Er det en Kat . . . er det en Hund, Hr. Egh?“

„Hvad Pokker ved jeg!“ svarede Hr. Egh. „Hent os Dyrlægen. Hent Politiet, Hans!“

Ud sprang Drengen ad Døren til Gaden, ud smuttede Sissel ad Døren til Gaarden, om ad en Smøge og slap bort i Skumringen. Hjem kom hun saa vred som en Tysker.

„I to lumske Malukkeser!“ skældte hun fra Køkkendøren og klippede med Ildklemmen ad Enevold og Skrædderen, der om Aftenen kom svippende ud til Skovhuggerens for at høre, hvordan Handelen var gaaet. „Der var a sølle uskyldige Kvindfolk lige ved at komme i Raadstuehullet for jere Pisallekers Skyld!“

„Du fortalte vel, hvor Haren kom fra, lille Sissel?“ spurgte Enevold med udsøgt Blidhed og søgte at skjule et Smil.

Nej. Men havde hun bare gjort det! ønskede hun.

„Vi skulde selv ha' gaaet,“ mumlede Enevold til Skrædderen. „Kvindfolk duer ikke til saadan noget.“

* * *

En Dag, et Fjerdingaars Tid efter, sloges et stort Skilt op over en Dør skraas over for Købmand Egh paa Hjørnet, et Skilt med i Øjne faldende store Guldbogstaver paa.

FERNANDO REINHARDT,
URTEKRAM- & DELIKATESSE- SAMT VILDTHANDEL,

stod der paa Skiltet.

Reinhardt var kommen fra gamle Eghs paa en lidt hovedkulds og underlig Maade. Han havde i længere Tid været, hvad ondskabsfulde Menneskeunger kalder „bidt af en gal Jæger“. Først slog det ud paa den Maade, at han om Søn- og Helligdage efterstræbte Købmandsgaardens Spurve og Naboernes Tagruder med Salonbøsse. Snart gav Rudernes Ejere sig imidlertid til at kræve Vederlag og bande paa, de vilde ikke have deres Hustage forvandlet til Jagtmark; Spurvene i Eghs Gaard syntes nu heller ikke om det og bed snart Mærke i ham. Lige saa snart de paa

langt Hold øjnede et Glimt af Jægersmandens lange, snigende Skikkelse, svirrede de øjeblikkelig op paa Vingerne med høje Rædselsskrig — „Der er han igen!“ — og styrtede i vild Flugt bort over Mure og Tage, som Høgen saa var efter dem.

Den Jagt kunde jo ikke blive til noget, indsaa Reinhardt. Saa købte han sig en rigtig, toløbet Jagtbøsse og en flot Taske med Net og Frynser og øvrigt Tilbehør, og slog sig sammen med Barber Seidel, en ivrig Sportsmand, der havde skaffet sig Ret og Adkomst til at skyde efter Vildtet paa Byens Marker. Her ude havde de nogle mindre behagelige Sammenstød bl. a. med en Avlsbrugers Vogterdreng og en lille, gammel Kone, der begge nedlagde kraftig Indsigelse mod at henregnes til Markens Vildtstand, noget, Retfærdighedens Haandhævere ogsaa gav dem fuldt Medhold i.

Saa var det, det hændtes med Barberens store, langhaarede Hund. De havde aftalt en større Jagtudflugt langs Strandkanten en Søndag Morgen meget aarle. Men Seidel fik uventet Forfald, og sent paa Lørdag Aftenen, da gamle Egh var gaaet til Ro, listede Reinhardt derfor Hunden op paa sit Værelse og tøjrede den der til et Bordben. Det var nu et Bovestykke, der grænser lige til Dumdristighed. Noget af det første, der tildrog sig, da Reinhardt vaagnede Søndag Morgen, var, at han sprang op og gav Hunden et Spark og derpaa smak et Vindu op, sprang ned og kaldte Pigen op paa Værelset, men hun slog sippet med Nakken, spurgte ham, om han troede, hun var Renovationskusk eller Skraldemand, og løb fnisende sin Vej. Derimod tog Gaardskarlen sig paa at fjerne Barberhundens Visitkort, og rask og grundigt gjorde han det ved Hjælp af Vand og Skruppekost. Men op paa Formiddagen, da gamle Egh. kom stampende ind i sit Kontor for at gaa Posten igennem, faldt hans Øjne straks paa en stor graa, vaad Sky paa Gibsloftet over hans Hoved.

„Døttepine . . . Hans, hvad er det her? Har I væltet Vandkanden oppe paa Gulvet?“

Og kom det hele ikke saa for en Dag.

„En Hu—nd!“ raabte Købmand Egh forfærdet. „En Hund lige over mit Hoved! Er Mennesket ble'n gal. Vil han slaa mig ihjel paa Stedet . . . med en Hund!“

„Jeg vil ikke høre Deres Grovheder, Hr. Egh,“ sagde Reinhardt, da han vendte tilbage fra Jagten. Og han sagde det stolt, med oprejst Pande. Det kunde han. Paa Hjemvejen havde han

mødt lille Madam Mortensen, Kollektricen, der hilste ham med straalende Miner. „Lykken har smilet til Dem, Hr. Reinhardt: Gaars Eftermiddag har De vunden Summa tre tusinde og fem hundrede Kroner. Maa jeg grattelere!"

Og saa var det, han aabnede Forretningen skraas over for gamle Egh paa Hjørnet.

„Pokkers saa flot den Reinhardt slaar paa: holder Hest, holder Gig, holder Hund!" sagde somme Folk der inde i Byen.

* * *

Saa en blank Septembersøndag, ud paa Eftermiddagen, et Aars Tid eller halvandet efter, stødte Knud Skrædder, idet han kom ud i Skovkanten, paa Enevold Skovhugger, der som en anden Zigeuner laa og strakte sig i Solskinnet op ad en græsgroet Grøftevold. De havde begge været ude paa Nøddeplukning i Skoven.

„Lad Hvile falde paa dig, Skrædder," indbød Skovhuggeren venskabelig.

Knud lod Nøddeposen dumpe af Nakken og satte sig. Han var usædvanlig ordknap, mærkede Enevold snart.

„Er du saadan indvendig syg . . . i Maven, hvad? Du hænger jo med Vingerne som en luset Gæsling, tykkes mig."

Skrædderen svarede ikke noget lige straks. Nej, han skadede intet, hvor Maden skulde ligge, drønnede han endelig. „Men derfor kan En jo godt fejle noget . . . andre Steder."

„Ja, aak, Guj bevar's, ja!" Skovhuggeren bed sig en frisk Skraa. „Du vil ikke ha' en med?"

Skrædderen rystede paa Hovedet. „Du ved jo vel ellers nok, hvordan det staar til med mig."

„Du kan vel ikke rigtig komme i Land med'et med Else Mari. Naa — haa, det trækker sig nok i Lave."

„I Aftes viste hendes Mo'r mig rent ud Døren med haarde Skældsord. Saadan en sølle Pjalt Humpel Skrædder! kaldte hun mig."

„Se se, se se! . . . Ja, hun har nok faaet et Dælens kannenakket Væsen, forhenværende Maren Bødkers, siden hun arvede de her mange amerikanske Skjellinger og blev gift med Skolemesteren . . . Men hvad sa' Else Mari? Og hvad sa' han til 'et?"

„Ikke stort. Han sad ibag en stor Avis og lurede hen paa

mig over Brillerne, og sa' bare „hem, hem" et Par Gange. Else Mari var af Vejen — lukket inde vel sagtens."

„Hum," summede Skovhuggeren tankefuld.

Knud Skrædder og Else Marie Bødkers havde i over Aar og Dag haft et godt Øje til hinanden, og Pigens Moder, Bolsmandsenken Maren Bødkers, havde til at begynde med ingenlunde set skævt til nogen af dem for den Sags Skyld; for Knud var en hel net Karl med et godt Lov imellem Folk, flink og dygtig i sit Fag, og af en Skrædder at være ualmindelig ordholdende. Men det havde fremkaldt et Omslag i Marens Sind, da hun for godt tre Fjerdingaar siden uventet arvede en Slump Penge — Folk sagde femten Tusinde — efter sin Mands Broder ovre i Amerika, og et halvt Aars Tid efter blev gift med Lærer Jespersen, en Mand oppe i det halve Hundrede, en noget tavs og værdigstiv lille Mand, som havde gjort sig omtalt ved adskillige Tilløb til at springe ind paa Rigsdagen.

„Meningen er jo nok den," mumlede Skrædderen, „de vil ha' hende overtalt til at ta' den her langbenede Købmand Reinhardt. Der handler de jo nu, og han gør Besøg her ude hvert andet lidt."

„Hyit!" fløjtede Enevold ud af en lang, spids Mund og nikkede. „Du siger sgu noget!" Med et fo'r han over Ende og spidsede Øren som en afskediget Trompeterhest, der hører Lyd af Horn. Et Steds ude til Marks faldt der to Skud Puf i Puf. Nu kom der to til.

„. . . Pokker er det for en Bombedèren? . . . Ude i Mosehullerne . . . efter Bækkensiner vel sagtens," sad han og smaasnakkede hen for sig.

„Og de faar hende vel ogsaa nok snakket til det," sukkede Skrædderen forknyt. „For det er jo et fint Gifte . . . En anden kan ikke byde hende det paa den Fod, desværre!"

„Skyd Kallunet op i dig!" brød Enevold ud og gav ham et djærvt Puf. „Du skal Pinnede holde i med Pigen og stive hende Ryggen, saa hun ikke gaar hen og gi'r tabt. Føj, føj! vær da nu ingen Ærtekælling!"

Og Skovhuggerens Ord faldt ikke paa Stengrund. Lidt efter hug Skrædderen Næven i Nøddeposen og svor paa, han skulde ved første Lejlighed slaa begge Skankerne over paa Reinhardt med en god stærk Kæp.

Enevold negrede paa Hovedet. Det var jo, mente han,

næsten det samme som at skære Halen af anden Mands Hest eller at tilføje et Medmenneske en alvorlig Legemsbeskadigelse. „Va'r dig for det! Ellers faar du den ny Herredsfoged at se eller og en anden Dæwl . . . Næj, vi maa pønse paa at komme en anden Vej ud.“

Og inden Skovhuggeren naaede hjem, havde han — slu Hund han var! — faaet pønset ud, at skulde han kunne give Skrædderen og hans Hjertenskær en Haandsrækning, gjaldt det først og fremmest for ham om at bringe sig i Kridthuset hos de gamle i Pigens Hjem. Først maatte han sørge for, at et Rygte om, at han og Knud Skrædder var blevne Uvenner, fik Fødder at gaa paa. Hvorpaa han vilde indynde sig hos Else Maries Moder ved at give hende „De“ og „Madam“ efter en større Maalestok, og hos Lærer Jespersen ved at søge Oplysninger og snakke med ham om politiske Spørgsmaal. „For En maa jo drive paa de Kiler, der trækker“ — det kendte han som Skovhugger. Det sidste, det med Jespersen og Politiken, vilde desværre blive ham den haardeste Nød at knække, indsaa Enevold. Han maatte derfor helst nu straks gaa over til Søren Smed og tilsnige sig en Times forberedende Øvelser eller to. Søren Smed var jo voldsomt inde i Politik og evig og altid rede til at gaa paa det Emne med krum Hals.

Enevold gjorde saa. Og her modtog han uventet en højst interessant Oplysning. Den „Bombarderen“, der havde bragt ham til at spidse Øren ovre paa Grøftevolden i Skoven, hidrørte fra ingen ringere Person end Reinhardt og hans smukke toløbede Baglader, og den havde taget Livet af to af Søren Smeds otte Ænder, som havde Vane til at skeje ud og snadre i Mosehullerne der uden for Byen. I god Tro til, at de var vilde, havde Jægersmanden knaldet løs paa Ænderne og satte et yderst flovt Ansigt op, da Smeden, der netop kom hen ad Vejen oven for Mosen, med vrede Ord og truende Fagter styrtede ham i Møde og paastod noget andet.

„Hvad Ende tog det saa, Søren?“ Enevold stod og rystede i lydløs Latter.

„Først gjorde han sig brøsig; men saa smed han mig glat 5 Kroner for Ællingerne — flot Ka'l, den Ros skal han ha'!“

* * *

Og mærkværdigt nok, det lykkedes virkelig Enevold at faa Indpas hos Skolelærer Jespersens. Han kom der næsten daglig. Madam Jespersen havde lejet ham — for hun var en fremtalende

Kone med et styrende Væsen — til at save og kløve og stable Skolebrændet i Hus. Og ved samme Lejlighed havde hun ladet nogle Ord falde om, at hun maaske en Gang vilde bede ham tage ud paa Jagt med Husets gode bekendt, Hr. Købmand Reinhardt.

„Det skal a gøre med stor Fornøjelse, Madammen."

„Jenvold tittelerer mig altid med „De" og „Madammen" — passer det sig ellers rigtig imell' wos?" smilte hun.

„Jow, Guj bevar's, lille Madammen, det skal nok passe," svarede Skovhuggeren alvorlig og med en ærbødig Hovedbøjning. „Enhver skal ha' efter sin Tilkommelse, saadan som vi har lært i vor Børnelærdom: Ære, hvem Ære bør. Den Skat Skat, den Told Told, den Ære Ære! . . . Det er en viis Vej."

Det var ikke den første, men den anden Dag, han stod og savede og kløvede Favnebrænde omme bag Brændeskuret, at Else

Marie kom smuttende der ud og gav sig til at samle Splinter op i Forklædet.

„Saa I er bleven uens, du og Knud Skrædder?“ sagde hun uden at se op. „Det kom brat paa.“

„Saamænd gjorde det saa,“ mumlede han langsomt og i en bekymret Tone, idet han strøg sig om Munden med et lunt Smil. „Det staar for Resten vist skreven op i Brevet henne i min Trøjelomme altsammen, tror a nok.“

Hun slog rask to forbavset spørgende Øjne op paa ham, sprang saa hen til Trøjen og snappede Brevet frem.

„Jo, du har ikke rødt Skæg for ingen Ting!“ nikkede Pigebarnet, og de brune Øjne lo skælmsk. „Du bær' Ræven baade for uden og for inden.“

„. . . snilde som Duer og enfoldige som Slanger, det gælder det om her i Verden.“

*

*

*

Velagtede Hr. og Fru Jespersen!

Nærværende for i al Ærbødighed at meddele Dem Underretning om mit forestaaende Besøg i Deres Hjem Søndag den 13. Novbr. førstkommende for at afvikle et for mig enormt vigtigt Anliggende, Dem forhaabentlig ikke helt uventet, og hvorom nærmere Meddelelse ved Gensyn. Forhaabende at træffe Dem alle hjemme og i bedste Velbefindende

tegner med særdeles megen Højagtelse og Forbindtlighed

Deres

F. Reinhardt.

P. S. Jeg kommer fra Morgenstunden og tager Bøssen med til en lille Jagttur.

„Ja vist: jeg kommer fra Maanen!“ brummede Lærer Jespersen og gav Brevet et lille Dask. „At Mennesket da nu ikke kan skrive saadant uden i den skruede Forretningsstil! Oprigtig talt, saa vil jeg helst holde mig uden for det hele, lille Mo'r.“

„Det kunde nok ligne dig! Det er godt, En er uden ved 'et! sa' han, Degnen, ilav Drengene sloges . . . Nej, du holder nu bare kønt hid, Fa'rlil, ved du d e t!“

„Hun synes virkelig ligesom at have nogen Tendens til Despotisme,“ tænkte Manden og gik ud.

Under fire Øjne ude i Køkkenet havde Moder og Datter straks efter en kort Samtale, som Madam Jespersen endte med at pudse sin Næse med et skarpt Smæld og sige: „Lyst mig her, Lyst mig der! Pjat-Pjat og Hejbej. Det er da et ti, tyve Gange anderledes æstemerligt Gifte end med en sølle Skræddertrævl. Og understaar du dig i at give ham Nej, gør jeg dig, Gud hjælp' mig, arveløs!“

Søndagen, den skæbnesvangre Søndag, randt op med det herligste Vintervejr, det nydeligste Jagtvejr: klar Frost, hvid Jord, blank Luft.

Enevold var tilsagt til Jagten og mødte i god Tid, mødte med nyraget Ansigt og i sin gode, langskødede Altersfrakke for ret at hædre Gæsten og tækkes Madam Jespersen — desværre havde han tillige indbalsameret sine Træskostøvleskafter saa umanerligt i harsk Tran og gammelt Rævefedt, saa Madamen fik ondt af Lugten, maatte tage Hoffmannsdraaber og vovede næsten ikke komme Køkkenet, hvor han sad, paa ti Skridt nær. Men Else Marie holdt Persen ud og havde en Hoben fortrolig Smaasnak med den gamle Skovtrold.

„Saadan er Planen lagt. Nu maa du endelig staa mig bi og være ved Haanden i Tide,“ sagde hun. Og Enevold nikkede og kneb det ene Øje i.

Inde i Dagligstuen vrikkede Madam Jespersen urolig om, kastede langelige Øjne ud ad Vejen, kom til sidst op i det gnavne Hjørne, og gav den skikkelige Jespersen knortede Ord — altsammen fordi Gæsten trak det i Langdrag med sit Komme.

Endelig dagedes hans høje Skikkelse langt ude paa den hvide Vej.

„Nu kommer han sgu. Dæk Bordet i en flyvende Fart!“ raabte Madam Jespersen og styrtede hensynsløs ud i Køkkenet. Nu maatte hun trodse Skovhuggerens Træskostøvler, enten det saa gik op eller ned.

„Der kan ikke blive Tid til lang Æden, lille Madammen; for . . . æ . . .“

Men Madammen havde hverken Tid eller Ro til at høre paa Enevold; hun fo'r hid og did og rappede paa Datteren. „. . . sølle Karl, han maa jo være bundsulten. Saadan en lang Vej.“

Saa luntede Skovhuggeren ud i Gaarden, hilste ærbødigt paa Vildthandleren og satte ham straks Ild i Jægerblodet med den vigtige Meddelelse, at det var paa allerhøjeste Tid, de kom af Sted, for ellers „blev Sporene iskolde“, og hele Fornøjelsen gik fløjten.

„Ja, jeg er parat!“ udbrød Reinhardt med kampfærdig Livlighed.

„Snik Snak!“ Og Madam Jespersen tog ham i Ærmet og trak ham ind til Frokostbordet. Men frem og tilbage uden for Vinduerne saas Enevold vanke som en levende Mindelse om de „kolde Spor“.

„Hem, um, hvad jeg vilde sige, bedste Hr. Reinhardt,“ tog Jespersen langsomt til Orde, efter at hans Kone i Smug havde sendt ham nogle opfordrende Blinkninger og et lille Spark paa Skinnebenet, „jeg og min Kone skal nødvendigvis være til Stede ved en kirkelig Handling i Dag, saadan fra halv et og maaske til Klokken tre; men De behøver nu ikke at udstrække Jagtudflugten saa længe for den Sags Skyld . . .“

„Vor Datter Else Mari bliver hjemme,“ afbrød hans Kone — det gik ikke raskt nok, syntes hun —. „De maa komme tilbage, naar som helst De lyster og vil, lille Reinhardt.

Jægersmanden smilte og bukkede to Gange ind over Bordet. „Tak, mange Tak. Jeg forsikrer Dem, det skal være mig en enorm Fornøjelse at underholde Deres Frøken Datter paa bedste Maade, Frue.“

Saa hørtes den utaalmodige Skovhuggers Træskostøvler komme trumpende ind i Forstuen — trump, trump, trump!

* * *

Da Reinhardt et Par Timer efter kom tilbage fra Jagtturen og havde hvilt sig et Kvarters Tid i Lærer Jespersens Gyngestol, tog han alvorlig fat paa at underholde Husets Datter paa bedste Maade. Og denne smukke, menneskevenlige Handling iværksatte han paa den Maade, at han først trak sit Vejr rigtig dybt, sprang saa op og gik rask hen og styrtede sig ned paa det ene Knæ en trefire Tommer fra Stolen, Pigebarnet sad paa.

„Hu!“ skreg hun halvt forskrækket og fo'r op, for Knæfaldet kom hende virkelig uventet paa. „Nej, hvad er det for taavle Kunster!“

„Vær rolig, Frøken, hør mig, kære Else Marie!" hviskede Jægersmanden og famlede om efter hendes Hænder. „Dag og Nat bor Deres hulde Billed i min Barm. Jeg kan ikke leve uden Dem. Jeg elsker Dem, forstaar De, elsker Dem ligefrem over alt i Verden . . ."

Da kommer Enevolds Træskostøvler dumrende ind i Køkkenet med voldsomt Bulder og et Hastværk, som den røde Lue saa slog op af Husets Tag. Han river Dagligstuedøren op og hvæser ivrig:

„Aa Dø' og Pin', lille Vildthandler, en Raabuk, en stor, dejlig Raabuk ovre i Skoven. Kom, kom! Vi kan snupp' den lige saa let, som vi kan klø wos i Hovedet."

Kun den, der selv er bidt af en gal Jæger, kan til fulde forstaa, hvad der nu gik af Reinhardt.

„En Raabuk!" brød han ud og snap i flyvende Hast sin Bøsse, Hue og Taske. „Ved Sankt Hubertus . . . en Raabuk!" styrtede ud gennem Køkkenet, faldt, saa lang han var, over Hunden

ude i Haven og amputerede derved et af Jespersens smukkeste Dværg-frugttræer. Op igen og af Sted. „En Raabuk!"

Det er undertiden forbunden med adskillig Vanskelighed at komme en Raabuk paa Skud — og især da naar det er en, Enevold har sluppet til Skovs. I Skumringen kom en træt, langbenet ung Mand ene ind i et Udflyttersted ovre paa den anden Side Skoven og spurgte om, hvor han var i Verden og hvor Vejen gik til Lærer Jespersens.

„Aa, han bor i Nabosognet, stive tre Fjerdingvej her fra!" svarede Husmanden og fulgte den vildfarne Mand ud til Kørevejen.

Et Stykke fra Skolen mødte han Lærer Jespersen, der gik ud for at spille sin sædvanlige Uge-Whist med Sognefogden og Dyrlægen. Den uheldige Jægersmand var i et Nu oppe i en livlig Skildring af den mislykkede Raabukkejagt. En Tid lang stod Jespersen og sagde bare „hm" og „naa" og „saa"; men omsider kom han til Orde.

„Meget uheldigt, Hr. Reinhardt, ja vist saa . . . Ja undskyld, jeg skal videre. Hvis De gaar hjem til mit, skal De for Resten ikke gøre Regning paa at faa min Datter i Tale. Hun paastaar, at et Menneske, der kan bryde af midt i sin Friertale for at rende ud paa Jagt efter Enevold Skovhuggers Raabukke, har hun ikke Spor af Fidus til. Og det holder jeg sandelig med hende i. God rolig Nat!"

Otte Dage efter blev der lukket for F. Reinhardts Urtekram- & Delikatesse- samt Vildthandel. Og det kom Knud Skrædder til gode: nu fik han sig en flink Kone og en god Kone.

„Tak du min Raabuk!" lo Enevold.

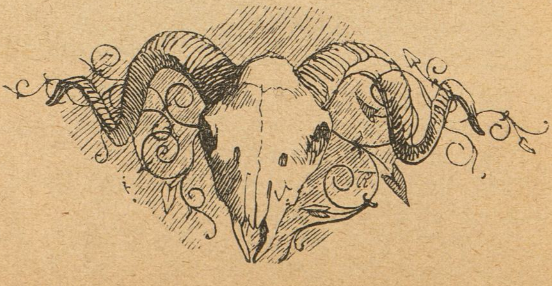

Gamle Skikke.

Nytaarsminde fra Barndomstiden.

Af **Robert Schak.**

Med Tegninger af R. Christiansen.

> Nyd kun din Ungdoms Glæder; —
> men gør det bare saa,
> at glad i Alderdommen
> du tænke kan derpaa!

Blandt de mange gamle Folkeskikke, som nu lidt efter lidt er ved at forsvinde, hører ogsaa Nytaarsløjerne.

Det er med disse, som med saa mange andre Fornøjelser af samme Slags: saa længe de kan henføres til, hvad man kan kalde „uskyldig Morskab“, da er de baade fornøjelige og berettigede; men naar de udarter til raa Kaadhed, der ofte har sørgelige Følger, som saa mange Gange er Tilfældet med Nytaarsskydningen, da er det bedre, de rent forsvinde.

For hvem, der har haft en glad og lykkelig Barndom, er Julen vistnok særlig den Tid, da Barndomsminderne i størst Mangfoldighed, som et Mylr af kære, gamle Venner melde sig som Gæster fremfor nogen anden Tid af Aaret. Dette er i hvert Fald Tilfældet med mig, og iblandt saadanne Kærminder fra min Barndomstid staar Nytaarsløjerne ikke i sidste Række.

Nytaarsskydning var der ingen af os (mine Brødre og mig) der deltog i; det tillod min Fader ikke. Han ejede en gammel Bøsse med Flintlaas, der — i Parenthes bemærket — havde en vis Berømmelse, idet min Bedstefader dermed i sin Ungdom — om ved Aar 1812 — skulde have skudt to Ulve i Udkanten af Bigum Skov under Stamhuset Tjele. Denne gamle Muskedonner blev regelmæssig af min Fader renset og pudset en Gang hvert andet Aar Dagen til Nytaarsaften.

Saa længe jeg kan huske tilbage, havde det nemlig været en gammel Skik, at min Fader og hans Nabo — en jævnaldrende

Gaardmand — skiftevis „skød Nytaar ind“ hos hinanden og samtidig med deres Familier aflagde hinanden en lille Nytaarsvisit.

Uagtet de altsaa godt vidste af hinandens Komme at sige, saa var det dog et helt Studium for dem, at overliste hinanden, saaledes for den, der skød, at faa sig gemt saa godt, at den anden ikke med Lethed kunde finde ham, og omvendt.

Engang havde Hans (saaledes hed Naboen) skjult sig i en Bradegrav — et aflangt Hul i Jorden, der brugtes ved Hørbrydning — der var gravet bag ved vor Lade. For at løsgaaende Kreaturer eller ogsaa Folk, der tilfældigvis kunde komme forbi om Aftenen, ikke skulde komme til Skade, var der lagt Stænger over Graven og ovenpaa disse nogle Knipper Halm. I dette snævre Fængsel maatte Hans, der var en høj og svær Mand, ligge maaske en god halv Time, uden at nogen kom i Tanker om at søge ham der. Han havde imidlertid ligget og faaet Bøssen ladet paany; og da min Fader og vi andre kom forbi og saa godt som havde opgivet at faa ham funden, stak Hans Bøssepiben op mellem et Par Halmknipper og trykkede løs, saa det døvede Ørene paa os.

Hans steg derpaa op af Graven, og med den alvorligste Mine af Verden gav han min Fader Haanden med de Ord:

„Godaften, Niels! et glædeligt Nytaar vil jeg ønske dig, og Tak for det gamle! Men jeg synes næsten det var en Skam, du lod mig ligge saa længe i den Frost og Kulde, inden du kom og bød mig indenfor!“

Min Fader havde her lidt et Nederlag, der krævede grundig Hævn ad Aare.

„Ja, Nabo!“ sagde Hans, da han bød Godnat, „kan du nu pudse mig lige saa godt til næste Nytaarsaften, saa maa du kalde mig Tokke-Mans!“

„Du kan tro, det skal jeg saa ogsaa gøre med en god Vilje!“ svarede min Fader, idet han gav ham et kraftigt Haandslag.

Næste Nytaarsaften, saa snart Nadveren var sat til Livs, gik min Moder, mine Sødskende og jeg over til Naboens. Vi gik ind i Stuen og hilste paa Husets Folk, ligesom vi vilde gøre paa enhver anden almindelig Aften. Men dette, at vi kom, var Hans et Tegn paa, at han nu hvert Øjeblik kunde vente min Fader. Han og hele Husets mandlige Besætning stillede sig derfor parat til at styrte ud, saa snart Skuddet faldt. Hans og

Forkarlen stod ved Gangdøren og de øvrige ved Køkkendøren for til to Sider at kunne komme ud saa hurtig som mulig.

Efter nogle Minutters Forløb lød et saa øredøvende Knald, som om hele Huset skulde vælte. Kvinderne skreg og holdt sig for Ørerne, medens Hans med sit Mandskab styrtede ud ad Dørene.

Grunden til, at Knaldet lød saa stærkt, var den, at min Fader var gaaet ind i Gangen og havde fyret gennem den ydre Gangdør ud i Gaarden.

Efter Skydningen trak han sig hurtigt tilbage i Krogen bag Stuedøren saaledes, at han skjultes af Døren, naar denne lukkedes op. Hans og Karlen kunde derfor saa godt løbe gennem Gangen uden at faa Øje paa ham, hvilket de ogsaa gjorde.

Saa snart de var vel ude i Gaarden, gik min Fader ind i Stuen, hvor han modtoges med en hjertelig Latter over hans vellykkede Puds. Her sad han nu og fik sig en Pibe Tobak og en gemytlig Passiar, medens Hans og hans Folk gennemsøgte hele Gaarden for at finde ham.

Det varede vel en halv Times Tid, inden de kom ind igen. Vi kunde høre paa Hans's Røst, da de kom forbi Vinduerne, at han var ærgerlig over at maatte give sig fortabt.

„Jen skulde næsten tro, at han var sunken i Jorden!" snærrede han, idet han lukkede Stuedøren op.

Men da han saa kom ind og saa min Fader sidde i Ro og Mag for Bordenden! Naada! — ja dette Syn var unægtelig Penge værd. Men endnu kosteligere var det Ansigtsudtryk og den Anstand, hvormed min Fader rejste sig, gav Hans Haanden og sagde:

„Godaften, Nabo! — eller Tokke-Mans! maa jeg vel nu kalde dig. Glædeligt Nytaar og Tak for sidst! Nu kan vi vel være kvit fra sidste Nytaarsaften?"

Ja — jo — ganske vist, det kunde Hans jo ikke med Grund indvende noget imod, og dermed var altsaa dette Mellemværende opgjort.

Under Kaffedrikningen og bag efter ved Tobakspiberne udspandt der sig nu mellem disse to gamle Naboer en livlig Samtale, der hovedsagelig drejede sig om deres unge Dage og de Eventyr, de i den Tid havde oplevet.

„Har du kendt den gamle Mikkel Bak fra Klotrupgaarden der nede du ved paa den anden Side Hobro?" spurgte Hans blandt andet min Fader.

„Ih Josses, jo!“ var Svaret, „han var jo vidt bekendt. Jeg har endog været i hans Gaard, efter at jeg var bleven Mand. Det var engang jeg leverede en rødblisset treaars Plag til ham, som han havde købt paa Hobro Marked. Han handlede ikke saa lidt med Heste den Gang. Jo, Mikkel Bak kan jeg saa godt huske, og hans Kone med; jeg tror nok, hun hed Kjesten!“

„Ja, ja, ja! snak om en Ting!“ afbrød Hans, „Kjen-Steffens fra Klotrupgaarden! bevares vel! hun var jo i sine unge Dage den „stragestе“ Pige i Miles Omkreds. Jo, for ser du jeg tjente jo i den Tid som Dreng der i Sognet, og derfor kender jeg jo saa godt hele Religheden om, hvordan det gik til, at hun og Mikkel fik hinanden. Og ved det, at det nu er en Nytaarsaften, saa kom jeg pludselig til at tænke derpaa, thi det var en Nytaarsaften, at den gamle Steffens — Kjestens Fader — gav dem sit Samtykke.

Han kunde vel den Gang være henved en fire—fem og tyve Aar, og Mikkel Bak var maaske et Aars Tid eller to ældre. Han havde tjent ved de Horsens Kyradsserer; og kort efter at han var kommen hjem, kom han til at bestyre en Nabogaard til Klotrupgaarden. Da disse to Gaarde kun laa et Par Bøsseskud fra hinanden, saa var det jo slet ikke saa sært, at Mikkel og Kjesten tit traf sammen. Og, kort at fortælle, Enden paa dette Naboskab blev, at de to blev Kærestefolk.

Naadada! Det kan nok være, at Folk nu fik noget at snakke om. Saa vidt havde endnu ingen drevet det med Kjesten, og dog havde hun haft Friere maaske i Snesetal. Hendes Fader havde ogsaa et Par Gange forsøgt at foreslaa hende en og anden, som han fandt passende; men hun havde givet ham det Svar, at den Ulejlighed kunde han godt spare sig, for det skulde hun nok selv besørge, hvis hun iøvrigt fik Lyst til at gifte sig. Og med den Besked maatte Steffen saa lade sig nøje, om han endog gjorde det med en lidt misfornøjet Knurren.

Kjesten satte i Almindelighed altid sin Vilje igennem hos Faderen. Og det kom maaske for en Del af, at hun, der var eneste Barn, næsten siden sin Konfirmation, da hendes Moder døde, havde styret Gaarden for Faderen. Og det gjorde hun saadan, at han ikke kunde andet end være særdeles tilfreds dermed; og det var han. Kjesten var hans Øjesten.

Nu havde hun gjort sit Valg.

„Men det Valg er binede ikke efter mit Hoved!“ gnavede

gamle Steffen i en misfornøjet Tone, da han havde faaet Nys om Sagen og i den Anledning var ved at spørge Datteren ud.

„Det gør jo heller ikke noget! lo hun og saa Faderen nok saa skælmsk ind i Ansigtet, naar det bare er efter mit Hoved; for det er jo mig, der skal giftes med ham!"

„Men Gaarden er binede min!"

„Ja, det forstaar sig; men den er der jo heller ingen, der vil tage fra jer, saa længe I lever; og naar I dør, saa har I

jo ingen Brug for den mere, saa maa vi vel nok faa den? hvad! maa vi ikke nok?" føjede hun til med sit skælmske Smil.

„Ja, det skal du dog ikke bande paa!" lød Svaret med et grumme bestemt Nik.

„Nej!" lo hun og pillede ham i Frakkekraven, „det kunde aldrig falde mig ind. Jeg bander jo aldrig. Men hvad har I egentlig imod Mikkel Bak, Fader?"

„Ja, hva' — tu hvad har jeg imod ham!" vrissede Steffen og var lidt i Forlegenhed med, hvad han skulde sige, „tu æ jeg det det imod ham, at . . . edde . . . at . . . du!"

„At han ikke har Penge nok!" afbrød hun ham rask.

„Ja . . . æ . . . jo aaja!" svarede Steffen lettet, nu blev han jo selv fri for at sige Grunden.

„Ja, jeg synes nu, at alle de, der eje mest, skulde gifte sig med nogen, som intet ejer, saa blev Rigdommen mest ligelig fordelt!" sluttede hun Samtalen, idet hun skyndte sig ud i Køkkenet.

„Det er dog lige godt et Pokkers Pigebarn — Moderen grangivelig op ad Dage!" mumlede Steffen ved sig selv og saa efter hende. Men hun kan binede endnu som altid før svøbe dig om en Finger, bitte Steffen!" lagde han smilende til, idet han stolprede af ud i Gaarden.

Tiden gik nu til hen først paa Vinteren. Mikkel Bak blev ved at komme til Klotrupgaarden som sædvanlig, og han og Steffen snakkede saa venligt sammen, som om der slet ikke havde været dem noget imellem. Sagen var den, at gamle Steffen i Grunden syntes rigtig godt om Mikkel; den eneste Fejl, han kunde se hos ham, var den, at han ejede for faa Penge. Tu — det forstaar sig, vel var han en Gaardmandssøn, der nok kunde arve nogle Skillinger, men i Forhold til Kjestens Arv var det jo dog kun Smaating, der ikke var værd at nævne.

En Aften saadan et „bitte Stød" før Jul var Mikkel som sædvanlig ovre at se til Kjesten. Steffen var i Perlehumør. Samtalen var kommen til at dreje sig om, hvilke Nytaarsløjer, de havde været med til at øve. Og Steffen vilde gerne gaa for at have været en ren Himmelgavtyv i den Retning.

„Ja, det er nu det samme!" siger han saa lige med eet, idet han slaar Mikkel venskabeligt paa Skulderen, „er du nu Karl for i Aar igen at spille Kjesten det samme Puds, som du spillede hende sidste Nytaarsaften, saa maa I for Resten godt lade Præ=

sten lyse for jer, saa snart I selv synes. Lad os nu se, goden Kisse, hvad du duer til!" føjede han til med et lunt Smil, „jeg skal sige dig, i Aar skal du faa med gamle Steffen at gøre, for jeg vil binede selv staa Vagt, forstaar du!"

„Av! det sidste var det værste!" var Mikkel klog nok til at udbryde, medens han betænksomt kløede sig bag Øret og paatog sig en meget forknyt Mine," men vil I passe jer selv, Steffen, og holde jer uden for Sagen, saa skal jeg nok gøre et Forsøg!"

„Ha, ha, ha!" lo Steffen og gned sig fornøjet i Hænderne, „nej, det gør jeg binede itt', ser du. Lad os kun nu se, om du kan svare til dit Mikkelnavn!"

„Ja, nu maa jeg jo se at lægge Hovedet i Blød den Tid, der er tilbage," svarede Mikkel med en spagfærdig Mine, „for jeg kan nok skønne paa, at det vil gøres behov, om Udfaldet ellers skal lykkes mig."

Det omtalte Puds, som han havde spillet Kjesten forrige Nytaarsaften, bestod i, at han havde stjaalet hendes Grødgryde, saa da hun kom for at øse Nytaarsaftensgrøden op, var baade Gryde og Grød forsvunden, hvorimod der paa Skorstenen stod en gammel sprukken Lergryde fyldt med Tørvesmul. Nu havde Steffen givet ham den Opgave at gentage Spøgen, og Prisen derfor skulde være hverken mere eller mindre end Kjesten selv.

Naadada! hvad sker! Snasnart Nytaarsringningen var endt, stillede Steffen sig paa Vagt i Køkkenet, og han veg heller ikke et Minut derfra, da han maaske havde en lille Mistanke om, at Kjesten muligvis kunde faa i Sinde at gaa over paa Fjendens Parti, som der jo ogsaa godt kunde tænkes at være nogen Rimelighed for.

„Det skal binede da, synes jeg, gaa til med Trolleri og Heksekunster, hvis han skal narre os!" udbrød han engang imellem ligesom halvt for sig selv, idet han skottede hen til Ildstedet for at se, om Gryden hang paa sin Plads.

Datteren gav ingen Svar paa disse Glædesytringer. Det kunde maaske hænde sig, at hun ikke var slet saa glad ved, om Spasen skulde ryge i Lyset som Faderen.

Pludselig, mens Datteren var et Vend inde i Stuen, lyder det tæt udenfor Vinduerne: Hrrut, hrrut, hrrut!"

Steffen, der straks kunde høre, at det maatte være een med en saakaldet „Rumlepotte", løb hen og trykkede Næsen flad imod Vinduesruden, for om han kunde opdage, hvem det var.

„Kjesten! Kjesten! nu har vi ham binede! hviskede han ivrigt, idet Datteren kom tilbage, „bliv nu her og pas godt paa, mens jeg løber ud og faar . . .!

„Men Fa'er dog!" afbrød hun ham og slog Hænderne

leende sammen, „hvor i al Verden er Gryden bleven af?"

„Hva' — hva' — hvad siger du, Kjesten?" udbrød Steffen i største Befippelse og løb hen og kiggede op i Skorstenen.

Jo, Sodstangen sad godt nok paa sin Plads og Jærnlænken og Krogen ligesaa, der var intet mærkeligt at opdage, men Gryden var forsvunden.

Efter at have undersøgt hver en Krog baade i Køkken og Bryggers paa det nøjagtigste, gik Steffen helt forfjamsket ind i Stuen og satte sig for Bordenden med Haanden under Kinden og spekulerede.

„Hm, hm!“ mumlede han en Gang imellem, „jen kunde virkelig næsten komme i Tanker om, at det hele er gaaet til med Hekseri og Trolddomskunster, ellers forstaar jeg det ikke!“

Efter at han havde siddet saaledes et godt Kvarters Tid, gik Stuedøren op, og ind kom Mikkel Bak med den savnede Gryde i Haanden.

„Godaften og glædeligt Nytaar!“ hilste han nok saa alvorligt.

„Tak! og dig det samme!“ svarede Steffen og skottede efter Gryden.

„Kvindfolkene hjemme har fundet denne her Gryde ude paa vort Skorstensskød,“ begyndte Mikkel; „de kunde ikke forstaa, hvor den var kommen fra, naar den ikke var kommen ned igennem Skorstenen. Den skulde da vel ikke høre hjemme her ovre? Jeres „Nættergryde“ har jo for Vane at blive borte Nytaarsaften!“

Da han talte om, at Gryden maaske var kommen ned gennem Skorstenen, gik der ligesom en „lille Praas“ op for Steffen om, hvad Vej Gryden havde taget. Han rejste sig hurtigt op fra Bænken og gik hen og lagde sin Haand fast gaa Mikkels Skulder.

„Ja, bitte Mikkel Bak!“ begyndte han med et lidt tvungent Smil, „overlistet mig har du, det skal jeg tilstaa, og Prisen, du ved, skal jeg ogsaa ærligt lade dig faa, jeg kan tro, det havde jeg vel gjort alligevel, men jeg tænker nu ellers,“ føjede han til med et siffigt Blik, „at Gryden snarere er gaaet o p gennem vor Skorsten, end at den er faret n e d gennem jeres, hva? tror du ikke det samme?“

„Jo,“ svarede Mikkel og kløede sig bag Øret, „I har ligegodt lugtet Lunten, Steffen; men,“ var han klog nok at føje til, „det var jo ikke mere, end jeg vidste i Forvejen, at Skam skulde tage sig paa spille Filur med jer, i hvor gammel I er!“

Den gamle der maaske ikke var helt fri for at være bleven en lille Smule gnaven over, at han var overlistet, følte sig ved

denne Slutning fuldstændig formildet. Og Mikkel maatte nu fra først til sidst fortælle, hvordan han havde baaret sig ad.

Han havde af tykt Staaltraad lavet sig en firegrenet Krog, som han havde bundet i Enden af en lang Sejlgarnssnor, og med dette Redskab havde han fisket Gryden op gennem Skorstenen, mens hans Hyrdedreng, der var i Ledtog med ham, havde lokket Steffen hen til Vinduet ved at gøre Spektakel udenfor med en Rumlepotte.

Se saaledes klarede Mikkel den Sag. Men næste Foraar kom ham og Kjen' Steffens „tilhobe", og gamle Steffen gjorde da et Bryllup med sin Datter, der varede i tre samfulde Dage, og som der længe gik Ry af vidt og bredt omkring. Det var ind i Maj Maaned, men hvad Datum det var, kan jeg ikke sige, som endelig ogsaa kan være det samme, men een Ting mindes jeg endnu saa grandgivelig, som om det var sket i Gaar, og det er, at da jeg og nogle flere Drenge og Piger fra den Kant af Byen gik med Mælk og Fløde til Bryllupsgaarden, da hørte vi for første Gang dette Aar Kukmanden oppe i Skovsiden. Vi talte da om nede i Gildesgaarden, at det var tidligt paa Aaret han lod sig høre, da Skoven endnu ikke var sprungen ud, hvortil gamle Steffen bemærkede: „Ja, saa skal der saamænd mange Piger giftes i Aar, siden Kukmanden kukker paa bar Kvist!" Det var første Gang, jeg hørte dette Mundheld.

Hermed endte Hans sin Fortælling.

I det samme kom Ma' Hansd'er — hans Kone — ind og satte Kaffen paa Bordet, og da vi under livlig Passiar havde drukket den, tog vi Afsked med gensidige Ønsker om et glædeligt og velsignet Nytaar, og begav os derpaa velfornøjede hjem.

Saaledes endte denne Nytaarsaften, der endnu efter næsten to Snese Aars Forløb staar for min Erindring, som var det hele sket for ganske nylig.

Fra vort jydske Amerika.

En Fortælling af **Folkvar Krag.**

Med Tegninger af R. Christiansen.

Det var i min Ungdom, jeg fra Østjylland blev kaldet til en Stilling oppe ved Viborg i Nørlyng Herred. Egentlig var det nok Sværmerier fra Ungdomslæsningen, som drev mig derop — Steen Blichers Hede og Carit Etlars Tatere og den Slags. Men jeg blev snart kølet af. For en Afvekslings Skyld kan det være interessant nok at spadsere i vor Bedstefa'ers Knæbukser og langskødede Kjole, men i Længden maa vi nok bede om vore egne Klæ'er.

Jeg savnede Sommerfrodighed og Fuglesang, Træer og Blomster, men først og sidst Mennesker.

Der laa en fire, seks Gaarde, som de kaldte for Kirkebyen. Velstaaende var de vistnok med Tusinder af Spareskillinger og Hundreder af Tønder Land, men der var noget søvnigt og virkeløst

over den hele Rigdom, som i Grunden selvgroet strømmede ind fra de uoverskuelige Arealer.

„Endnu laa Bonden og sov i Mag,
endnu var Marken en Hede."

„Kaalgaardene" sov med Graabynke til Overdyne, og Luften var søvnig inde i de fluemyldrende Stuer — og alle Egnens Fremtidsmuligheder sov under Fordoms og Lunheds Pude. —

Det var en herlig, solblank Søndag Eftermiddag i Juni. Jeg blev træt af at staa ved mit Vindue og stirre efter Tegn paa, at Byen stod op af Middagssøvnen. Tilsidst tog jeg min Hat og gik over til min gode Nabo Annes Wollesen. Det var en lille bred og tung Stump denne Annes Wollesen. Sindig og sløv. Sommer og Vinter, ude og inde, bar han den samme Lammeskinds Kabuds, og lod med lige Ro Julisolens Straaler som Vinterstormens Isslag falde paa sin tynde Vesteryg. Havde han — som om Søndagen — ikke Brug for sine Hænder, begravede han dem uafladelig saa dybt i Bukselommerne, at „Smækkens" Hjørner krængedes og viste deres hvide Foer over Maven.

Imidlertid var det mere Træghed end Fordom, der ankrede Annes Wollesen ved det gamle. Havde nogen en lummer Høstdag taget Lammeskindshuen af hans sveddryppende Hoved og givet ham en Straahat paa, vilde han villigt have indrømmet det fordelagtige i Byttet.

Han sad alene i Stuen ved Kakkelovnen og blundede.

„Puh, den Lummerhede, Annes Wollesen — her er ikke til at være inde!"

„Da er der vahr ude — her er da Ly for æ Sol."

„Ja, men det er ogsaa beklageligt nok, Annes Wollesen, at vi i den hele By ikke har saa meget som et løvrigt Træ at søge Skygge under en saadan Sommer Eftermiddag."

„Aa-h — aa-h — aa — ja, ja — saamænd!" gabede han og strakte Benene fra sig.

„De skulde sandelig gøre Begyndelsen med at anlægge en Have — hvilken Fornøjelse . . ."

„Jow, rimeligvis."

„. . . for Deres Børn og Forskønnelse for . . ."

„Aa — ja, ja, ja, ja — saamænd!"

Jeg lod mig ikke genere af hans Søvnighed, men fortsatte med en Missionærs Iver om Havevæsenets Poesi og Nytte. Under

Foredraget opmuntredes jeg ved, at Annes Wollesen nikkede mere og mere bifaldende. Til sidst blev jeg dog noget betænkelig ved, at han saa udelukkende benyttede denne stumme Tilslutningsform og besluttede at afnøde ham en anden.

„. . . og hvad siger De om en Flagstang midt i Plænen til Dannebrog?“

„Orrr — orrr — orrr . . .“

„Hm!“

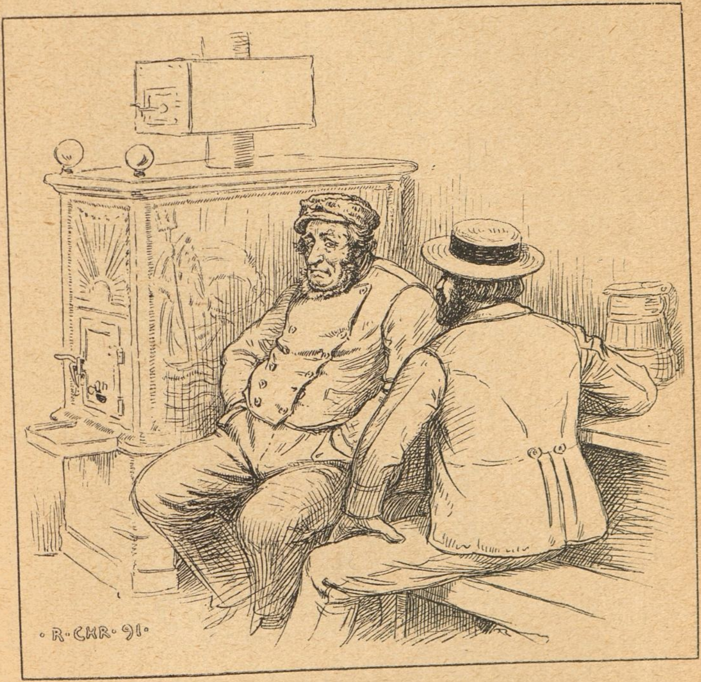

„Det var noget for en gammel Soldat som Dem,“ raabte jeg næsten for at vække ham.

Nik, nik, nik.

Utilfreds med hans Medhold listede jeg bort uden at byde Farvel.

Langt ude paa Markerne ejede Sognet en Sjældenhed, en lille Bakke beplantet med mandshøje Bjærgfyr — der drev jeg ud

med min Tegnebog og Blyant for dog at faa Eftermiddagen til at gaa. Undervejs stødte jeg paa en af Egnens faa Daglejere, som strøg Tørv i et Mosehul.

„Jen maa knibe sig til at stryge til sit eget Forbrug om Søndagen — de søgne skulde jen helst tjene lidt ved andre,“ bemærkede han som en Slags Undskyldning for sit Søndagsarbejde.

Da jeg kendte ham som en agtværdig Arbejder, blev jeg siddende hos ham, mens han spiste sin Mellemmad. Den bestod af en tommetyk Rugbrødskive med et lillebitte Stykke haardstegt Flæsk til. Sin Drikkeflaske fyldte han af en forbiflydende Bæk.

„Det er haardt Arbejde,“ bemærkede jeg og saa paa den store, dyndfyldte Sluf.

„Aa — det kan endda gaa — naar jen blot kunde evne at faa nok saa ernærendes en Føde.“

„Er Daglønnen daarlig?“

„Saamænd er den ej, naar jen kan faa Arbejde, men Ulykken er, at jen maa tit gaa ledig, især om Efteraar og Vinter — havde jen blot en Knald Jord til at tage sig til i Mellegodlav.“ —

Næppe havde jeg ligget i Plantagen en halv Time, da jeg til min Overraskelse saa en ung Pige fra Viborgvejen styre hen imod den. Pigen kendte jeg snart, det var Annes Wollesens Tjenestepige, en Datter af Tørvegraveren; hun havde i Dag haft Tilladelse til at gaa til Viborg.

Jeg ønskede at være ubemærket og gemte mig dybere mellem Buskene. Men ogsaa hun lod til at ville give sig gode Stunder. Ikke langt fra mit Skjul strakte hun sig magelig paa Grønsværen med Armene til Hovedpude. Det var en frisk og køn Bondepige. Det frodige Haar var vistnok rødt, men med en behagelig gullig Glans, og hendes velskabte Ansigt havde den skære, hvide Hud, som er lyshaarede Mennesker egen. Vandringen og Vinden havde pjusket Haaret fuldt af Smaakrøller og farvet Kinder og Læber med en varm, sund Rødme.

Hvilken Ungersvend vilde ikke gerne holdes fangen af disse runde, nøgne Arme, der struttede frem af de opsmøgede Kjoleærmer!

Jeg besluttede i Tide at slaa koldt Vand i Blodet og bøjede mig ivrig over min Tegnebog, men snart fik Bjærgfyrrene nyt Besøg. Annes Wollesens Tjenestekarl, en net og arbejdsflink Fyr, som netop — efter hvad man sagde — havde givet sin forrige

R·CHR·91

Husbond Stødet til denne Plantning, listede sig hurtig ind til Pigens Skjul.

Han fik de hvide, runde Arme om sin solbrændte Nakke, mens han hurtig gav og fik en Række Kys.

Saaledes. Uskyldig var jeg bleven Lurer ved et Stævnemøde. At give sig til Kende nu vilde være det samme som at forpurre deres Stævnemøde og gøre dem grænseløs forlegne.

„Hvad Besked fik du saa, bitte Dorret?“

„Nu har jeg fæstet mig til Købmand Sørensens i Viborg og skal have næsten dobbelt saa meget i Løn som ved Annes Wollesens.“

„Jeg tykkes snart lige godt, jeg er ked af at komme af med dig saa langt.“

„Da faar jeg det rigtig nok møj' bejer, Anton — jeg faar en Kammer som nogen Jomfru og jenne indvendig Arbejde i de pæneste Stuer og Køkken — jeg talte med Ane Mette, som nu har været derude en Aar, hun stod lige og skulde til Skovfest med en Mængde Købstadkarle! — Men naar jeg nu kommer hjem, saa kan jeg begynde med at malke mine tolv Køer og ende ved Kalvene og Svinene!“

„Bare du int' bliver for fin og glemmer mig, bitte Dorret!“

„Puh — blot du int' bliver for stor paa det og glemmer at skrive efter mig, naar du bliver Propentær i Amerika!“

Han havde trukket hende over paa sine Knæ og sluttet sine Arme fast om hendes Liv. Nu bortjog han hendes Frygt med saa mange velmente Kys, at de næsten tog Vejret fra hende.

„Men jeg kommer int' til Amerika, inden min gamle Mo'er er død, Dorret.“

„Hvi gør du int' det?“ spurgte hun fortrydelig.

„Jeg kan int' komme over at gøre hende saa forfærdelig imod — du ved jo ogsaa, jeg holder hende fri for Fattigvæsenet.“

„Men du kan jo støtte hende mange Gange mere derovre fra. Det skal være forfærdeligt, som de tjener der — Lars Peters Søn . . .“

„Tror du int', jeg har hørt det! Det er jo ogsaa det, der trækker, for kunde jen se en Udvej til en Knald Ejendom herhjemme, saa blev jen jo livaller helst i sin Hjemming. Kan du int' godt forstaa, at det trykker at sige Farvel for bestandig til sin gamle Mo'er?“

„Men hun lever saamænd heller int' længe."

„Det tror jeg heller int' sjel, bitte Dorret." —

Det blev en lang Indespærring for mig, inden at Fremtidsplanerne vare afdrøftede. Først hen imod Solnedgang blev Anton forsigtigt jaget i Forvejen og selv forsvandt hun efter en passende Ventetid. —

Aftensolens Lys rødmede de talrige Mosehullers Vand og gjorde de vide, sorte Heder end mere mørke og hemmelighedsfulde. Den hele øde Flade laa aaben for Solens Afskedsblik og lyttede i Stumhed til dens Farvel. Ingen Aftentravlhed, intet Dagsliv, der søgte Nattero. Kun Solen alene mindede om, at en Dag gik i sin Grav.

Skulde den saaledes gaa ned over denne Egn i endnu hundrede Aar?

Med Uret kaldtes den for fattig og vrangvillig. Se hvor fugtigfrodigt Græsset blinkede her i den lille Plantnings Læ! Skulde disse vide Sletter kun kunne bringe Tørvegraveren tørt Brød og Kærestefolk Rejsepenge til Viborg og Amerika!

Du nye, undergørende Tid! o sving din Tryllestav ud over denne Egn, hvad enten den kommer paa Dampens eller Ordets Vinger!

* * *

Efter at Dorthe til November Flyttedag var kommen til Viborg, blev Forbindelsen mellem Kærestefolkene næsten ganske afbrudt. Den barnlige Flovhed, som gammeldags Bønderfolk endnu føle ved offentlige Kærlighedsforhold, bidrog mest dertil. Brevskrivning kunde ikke videre benyttes, baade fordi de bægge kun besad den Færdighed deri, som et Par Tjenestebørn kan erhverve i en Hedebiskole, og fordi Anton ikke havde Lejlighed til at skrive og bortsende Breve uden at røbe Hemmeligheden.

Kun naar han en sjælden Gang var i Viborg, kunde de stjæle sig til at veksle et Par Ord. Men Omgivelserne vare dog uheldige for ømmere Stævnemøder, og ogsaa forekom det Anton, at Dorthe blev mindre og mindre ivrig for at hjælpe ham til Lejlighed. Værre blev det, da hun til Maj byttede Plads og kom til at tjene hos en højtstaaende Embedsfamilie.

Saa en Sommerdag, just som Annes Wollesen stod ved sin „Skive" og langede efter Kruset for at skylle en Kende Markstøv

af Halsen, bankede det let og pænt paa hans Dør. Det var en saa usædvanlig Lyd der paa Pladsen, at han som elektriseret gav Kabudsen et kraftigt Skub i Nakken og spændt rettede sig mod Døren.

„Væ'sgue!"

En fuldkommen Dame traadte ind. Med nysselig Sommerhat og Pandehaar, lys Overstykke og Handsker og alt, hvad der saadan hører til.

„Kender De mig ikke, Anders Olesen?"

„No skul' da Fanden . . . er 'et Dorret . . .!"

Annes Wollesen kløede sig noget betuttet i Nakken og listede snarest ud efter sin Kone.

„Gaa du ind til henner, for det kan jeg sgu int' have med at bestille," brummede han.

Anton, der tilfældig var sysselsat i Gaarden med at læsse

Gødning, skulde kort efter ind og spise Mellemmad. Med Vilje trak han Tiden ud, til de andre Folk havde afspist, og mens Madmoderen gik efter hans Mellemmad, fik han og Dorthe et lille Øjeblik alene.

„Du bliver vel til i Aften?"

„Jeg lovede Fruen at være hjemme før Solnedgang."

„Kunde du int' have taget Lov en Krum' længer!"

„Jeg holder heller ikke af at gaa alene paa Landevejen om Natten."

„Du ved vel nok, jeg gerne vilde følge dig lige til Viborg."

„Det vil jeg ikke have dig til, efter at du har staaet og slidt saadan hele Dagen."

„Aa—aa!"

„Ja Gud ved, hvordan du kan føle dig tilfreds med at blive ved med det — jeg har jo saa tit talt med dig om, dog i det mindste at tage en Plads som Gaardskarl eller Hotelkarl i en By."

„Det kan jo int' hjælpe noget, jeg tænker paa at lægge mit Arbejde til Side, naar jeg vil til Amerika."

„Hvordan har din Moder det?"

„Tak, ved det gamle."

„Du kommer saamænd aldrig til Amerika! Det er ogsaa sært, din Moder er saa kællinget med det."

„Ja er det nu det, Dorret. Jeg tykkes ogsaa for min egen Skyld, at jeg gerne vilde være om hende, til de hviler hende i æ Kjærgaard."

Nu kom Annes Wollesens Kone med Mellemmaden.

„Kan du ken' Dorret?" spurgte hun Anton.

„„Dorret", „Dorret", siger I alle herude — det lyder saa fælt, nu jeg ikke er vant til det" — vrissede Dorthe.

„Ja, hvad skul' det vær'?" spurgte hendes gamle Madmoder.

„I Viborg kalder de mig Dorthea."

„Detea — ja skuld' det nu være skjønner'? — naar det skulde være helt rigtig, skulde det jo være Dorthe." —

Efter dette Besøg fattede Anton den bestemte Beslutning at sætte alle Hensyn til Side for at faa en afgørende Samtale med Dorthe. En smuk Søndag Eftermiddag bad han derfor Annes Wollesen om Tilladelse til at gaa til Viborg. Han klædte sig i sin bedste Vadmelsstads og foldede sit brogede Stadshalsklæde sirligt over Vesten. Piben derimod, som ellers var hans stadige Ledsager, naar han var i Pudsen, tænkte han slet ikke paa.

I Viborg nærmede han sig temmelig dristig Porten til et fornemt Hus og trak forsigtig i Messingklokken. Lette, trippende Trin, som fik hans Hjerte til at banke, lød ned ad en Trappe, og en ung Frøken aabnede Porten.

„Med Tilladelse — her tjener nok en Pige, som hedder Dorret — jeg vilde gerne haft hende i Tale!"

„Hun er lige taget til Skovfest med sin Kæreste."

„Med sin Kæreste!" — fo'r det ud af ham.

Frøkenen kastede et hurtigt Blik paa hans Ansigt.

„Men naar De skynder Dem, kan De træffe dem paa Banegaarden endnu . . . denne Vej, min Ven!"

Det peb og ringede ham imøde fra Banegaarden. Sveddryppende banede han sig hensynsløst Vej ud til de tætpakkede Vogne — Viborg Tjenerstand holdt Skovfest.

„Varsko!"

„Se Dem for, De der!"

„Dorret, Dorret!" raabte han og trængte sig frem mod en fyldt Vogn.

„Men Gud dog, Anton!"

„Jeg er gaaet her ud for at tale med dig."

„Toget gaar paa Øjeblikket."

„Bliv hjemme — jeg maa tale med dig."

„Nu har jeg købt Billet og . . ."

Fnisen og Smaalatter begyndte at bryde igennem fra det muntre Rejseselskab.

„Søjer den Bonde no'et her?" —

„Alle østpaa?" spurgte Betjenten og smækkede Døren.

„Dorret — du — det troed' jeg int'!"

„Jeg kan da ikke . . ."

„Færdig!"

„Hy-y-y!" — Lokomotivet tog Ordet og endte Trætten.

* * *

Jeg havde sat mig i Hovedet, at Anton skulde holdes fra at rejse til Amerika. Vi Midtjyder havde langtfra Raad til at undvære vor braveste Ungdom. Da derfor hans Moder hen paa Efteraaret døde, var Tiden kommen til at skride ind, thi forskellige Forhold tydede paa, at han snarest agtede at bryde op.

Annes Wollesen maatte være den, der vilde hjælpe mig, thi

han holdt meget af Anton og havde ham at takke for flere Aars trofast Tjeneste. Jeg gik derfor over til ham og førte Amerikarejsen paa Bane.

„Ja hvad skal vi sige om det, naar der int' er Plads for ham herhjemme."

„Plads? Hvor mange Tønder Land Hede har De for Eksempel, Annes Wollesen, som egner sig til at opdyrkes?"

„Aa — en fyrre — halvtres."

„Ser De det — det er en Skam, at saa megen Jord Aar for Aar ligger hen i Unytte, fordi Folk ikke kan overkomme mere, end de har under Plov."

„Det løber jo ikke væk og æder int' Brød, som vi siger."

„Men det giver desværre heller intet Brød, og selv her paa Egnen er der mange, som savner det. Det er trist at se, at en Skare midtjydske Husmandsbørn hvert Foraar rejser til Amerika for at faa Brød, mens deres Hjemegn ligger halvdyrket hen og venter paa ufødte Gaardmandsbørn. Og dem, der rejser, det er oftest dem, der bedst kunde dyrke Heden op."

„Vil De have, vi skulde give de fattige vor Ejendom?"

„Slet ikke. Men lad mig til Eksempel fortælle Dem, hvad jeg har set paa en af vore Smaaøer. Der var alle Folk Sømænd, og der var et stort Skibsbyggeri. Og enhver hæderlig Sømand, som havde gennemgaaet sine Ting, endte altid med selv at faa Skib at føre. Øens Befolkning hjalp hverandre dertil. Havde man Tro til en fattig Fyr, tegnede man sig efter Evne for faa eller mange Aktier, til han fik nok til en Skude, og som tiest fik man gode Rentepenge deraf."

„Det var for Resten køn't," mente Annes Wollesen.

„Men hvorfor kan vi ikke gøre det samme her paa Landjorden! Lad os tegne et Tusind Kroner i Aktier og laane Anton til at købe en Hedelod for — der er Sikkerhed nok for Pengene."

„Hvor er den?" spurgte Annes Wollesen tvivlende.

„Ejendommen løber jo ikke væk, som I siger, den maa altid være de Skillinger værd igen, og dernæst er Anton en Karl, der nok forstaar at gøre Penge frugtbringende paa vor Hede."

„Der er nøj om 'et."

„Og hvert Aars Arbejde, han lægger paa Jorden, maa vistnok være Sikkerhed for Renterne, om han ikke skulde kunne holde, og Ejendommen blev solgt." —

Annes Wollesen havde rejst sig op. Jeg fik ham vunden

for min Plan. Og i hans Kølvand fulgte saa som sædvanlig en Flok, der ejede Hjerte nok bag de gammeldags Klæ'er, men savnede nye Tanker. —

Da Anton kom for at bede mig til Begravelsen, kunde jeg meddele ham den lykkelig gennemførte Plan. Den greb ham stærkt, thi Velvilje og Anerkendelse giver Lyst og Mod.

„Ja, naar det staar sig saadan, saa tror jeg, jeg faar Lyst til at blive hjemme ved alle mine gode Venner," sagde han — „jeg har altid haft bedst Lyst til at blive hjemme, men paa det sidste var jeg lige godt kommen til at længes svart efter at komme hjemme fra."

„Jeg ved, hvad der er i Vejen, Anton" — sagde jeg og lagde Haanden paa hans Skulder — „men ingen behøver at rejse udenlands for at slukke Sorgen, ude paa din kendte, jydske Hede vil Livet og Arbejdet ogsaa bringe dig Trøst."

Da førte han sin arbejdsgrove Haand op til Øjet og viskede en Taare bort. —

Han havde ikke opsøgt Dorthe siden hin Dag paa Stationen. Ad Omvej lod han hende dog faa Underretning om Begravelsesdagen, og den Dag, vi samledes til Ligfølge ude i Hytten, lagde jeg Mærke til, at han paafaldende ofte gik udenfor og længe stirrede ud ad de krogede Veje.

„Venter du flere?"

„Nej — saamænd."

Der kom heller ingen. Dorthe var forhindret i at komme, thi hendes Tilstand hindrede hende i at gaa lange Fodture. —

Vinteren efter var Anton og en „Kampestensmurer" ivrig beskæftigede med at køre og kløve Sten ude i Heden. Det var Begyndelsen til det Syn, som glæder enhver fædrelandssindet Hedeboer: der rejser sig et lille Hus paa en gunstig Plet i Heden, Muren er af Kampesten, Taget af den knæhøje Lyng. Aar efter Aar strække nye Boghvede-, Kartoffel- og Rugagre sig længere og længere ind i den omliggende Hede — som kvælende Bast og Baand om deres sorte Fjende. Aaringer gaa, og Huset bliver til et „Vinkelsted" og Vinkelstedet til en grundmuret Gaard — det er et Eventyr, som kun Hedens Børn kan digte. —

Saa langt er Anton ikke naaet endnu. Men et Par velnærede Stude og Køer græsse om hans hyggelige, omplantede Hjem, hvor han lever et lykkeligt Familieliv. Thi han har virkelig Familie. Da Dorthe var tabt for ham, og han havde Brug

for en Kone til at hjælpe sig med Bedriften, saa ægtede han en Husmandsdatter, der „stod ham an".

Men hvor hverdags hans Kærestehistorie end endte i det ydre, saa kunde dog enhver, som kendte den, ofte hemmelig udforske Tegn paa, at Antons Bryst indesluttede et dybt bevaret Minde. Saa man ham f. Eks. færdes paa Viborg Gader, vilde man kunne bemærke, at han sendte hurtige, undersøgende Blikke efter hver forbigaaende Købstadkvinde.

Hidtil havde han dog spejdet forgæves — undgik hun ham, eller var hun ikke længere der tilstede?

*   *   *

Da var det en Middag, Dagen før Juleaftensdag. Det var en saare streng og vedholdende Vinter. Men inde hos Antons beredte man sig vel forsynet til en glædelig Jul. Man havde slagtet Grisen og bagt en Ovn fuld dejligt Sigtebrød, der nu laa opstablet paa Køkkenbordet og sendte en fristende Duft ud i den iskolde Luft. Konen havde lige faaet Bugt med den værste Rengøring og faaet Kaffekedlen over Ilden — Familien skulde have et lille hyggeligt Eftermiddagsmaaltid oven paa den megen Travlhed.

Da bemærkede Konen fra Køkkenvinduet, at atter en af de mange fattige Kvinder nærmede sig, som fra Viborg omsværme Landsbyerne paa saadanne Tider for at betle. Hun var kun iført en Tvistes Kjole og havde et gammelt Sjal bundet over Hovedet.

„Den Stakkel!" mumlede Huskonen medlidende og udsøgte hende en Sigtekage.

„Hvem bor ellers her?" — spurgte Tiggersken, da hun havde takket for Kagen — „det er et nyt Sted!"

„Det gør Anton Bek . . . men! . . . er 'et int' Dorret?"

„Aa, Gud hjælp mig!" udstødte Tiggersken fortabt — „skal jeg selv komme og vise jer min Elendighed!"

Anton var hurtig kommen til og rakte hende Haanden: „Guds Fred, Dorret, du skal være velkommen her — bliv og drik en Taar Kaffe med os!"

Hun blev og drak Kaffen, og imens fik de hendes Historie. Den var af den gamle, kendte Slags fra mange smaa Købstadhjem: om forføreriske Kammerater og halve Bajere — om Vinterarbejdsløshed, Sult og Kuld' i en Baggaard.

Det lindrede Hjertet at fortælle det ud til gamle, retsindige Venner!

Da hun atter var rejsefærdig, hviskede Husmandskonen til sin Mand: „Jag Studene for, Anton, og ag hende en Klat Tørv hjem til at varme sig paa Julen over — saa vil jeg stikke et Korn Fødevarer i en Kurv til hende — Vorherre har jo været god ved os!"

„I Jesu Navn, Maren" — svarede Anton — „som du tøkkes."

Landsbybreve.

Meddelte af **Anton Andersen.**

Med Tegninger af R. Christiansen.

I.

Herdrup, August 1891.

Kære Ven!

Ja, du kan sagtens have det godt, nu du gaar derinde i Kongens København. Du ønsker at høre noget her fra din gamle Hjemegn, og jeg skal da forsøge at sætte lidt sammen til dig og haaber, at du der igennem kan leve dig lidt ind i Forholdene, hvis du ikke i de fem Aar, du har „strøget Sten" derovre, er bleven alt for fornem.

Det gaar kun smaat med Høsten, og Arbejdet har sandelig ikke været nogen tør Spøg! Nej, desværre! Det vaade har vi saamænd haft nok af i Sommer. Uger igennem har det Dag efter Dag øsregnet; ja, dette Udtryk forslaar ikke. Himlen har aabnet sine usynlige, men uhyre Sluseværker over vore Hoveder og sendt os et saadant Styrtebad, at vi jævnlig har været nær ved at gaa fra Vejret i mere end een Betydning. Kornet staar mange Steder under Vand eller dog i Vand paa Markerne. Vaade som Karklude gaar Karlene og høster, forsynede med Regnkappe og lange Støvler, medens Pigerne, som de bedst kan, med drivvaade Flagrehatte og opkitlede Skørter vader bag efter.

Du kan tro, vor Mor er ikke i godt Humør. Hun har sin Nød med alle de forregnede og forkomne Arbejdsfolk, der ved Madtiderne klistrer sig op ad Komfuret for at varmes og tørres, saa hun knap kan røre sig for dem, og der staar en Damp af vaade Skørter og Frakker, saa hun ser dem som i en Taage af Mosebryg. Det er jo heller ikke rart for hende med Maden i denne

Tid; for naar hun tror, hun har dem, saa har hun dem ikke, og naar hun tror, hun ikke har dem, saa har hun dem — Høstfolkene forstaar du.

Som rimeligt er, gaar de jo til og fra. Mangen Kvartdag bliver der hvilet. Der bliver jo en Dagleje ud af det alligevel, og saa er de da i Tørrevejr saa længe. Ja, det er rigtig nok en stridig Høsttid. Somme Tider maa vi krybe i Læ under Hegnene, eller hvor vi bedst kan, og Folkene bliver vaade baade udvendig og indvendig! Naa, det forstaar sig, der skal jo noget til for at holde Varmen i saadant et Hundevejr, for bitterlig koldt er det. Jeg gik og „frøs af"; men nu har vor Mor strikket mig en Nattrøje til at gaa med om Dagen, og den hjælper godt.

Ikke blot Kornet lider ved al denne Regn; ogsaa Tørvene faar en Ulykke. Mange af vore er bogstavelig talt gaaede i Graven igen af bare Græmmelse, og andre har indgaaet en vidt forgrenet Sammensværgelse med Græsset og Moseurterne. Og nu de arme Høveder! De staar der paa Marken og fryser og gaar rent fra Mælken, saa der kun kommer tomme Spande paa Mejerierne. Men det forstaar sig, ogsaa det er godt for noget, for saa har da Mejeristerne Helligdag, hvad de jo ikke har efter Helligdagsloven.

Mest ondt gør det mig for vor „Lillepige", en lille fregnet Tøs, vi fik Majdag. Hun er sygelig af sig og lider saa meget af al den Regn, saa hun er kommen til at se rent ynkelig ud. Hun er kun nitten Aar og har svært ved at gaa med i Marken. Jeg binder saa nogle Neg for hende, naar hun bliver for langt tilbage. Den første Gang var hun nær ved at synke i Jorden af Undseelse, for hun er nu saa undseelig, at hun til de fleste Tider ser ud, som om hun bad om Undskyldning for, at hun var til. Men nu ser hun op paa mig med et Par smaa gode Øjne, der siger Tak paa deres Vis. Men det kan da nu for Resten være nok om vor Lillepige.

Nu skal jeg fortælle dig, at gamle Tante Fine fra København har været her i Besøg i denne Tid. Det er mange Aar siden, hun har været herovre, og saa vilde hun dog gerne paa Landet endnu engang, det gamle Skind. Hun bildte sig jo naturligvis ind, at det var ligesom i hendes unge Dage, da vi endnu havde Sommer i August! Og vil du tænke dig, saa havde hun gaaet og glædet sig til, at hun skulde over hos Maren og spise friskkærnet Sommersmør, drikke sød Fløde og svælge i Rødgrød og Kage! Herregud! saa lidt har hun fulgt med Tiden! Hvem har

nu Raad til at spise „sit eget Smør"? Ak nej! Vi hjælper os med denne hersens nymodens Margarine, der skal kaldes Smør, men nok egentlig er et Slags „Kunstfedt". Og nu Fløden! Den har vi for længe siden givet Afkald paa. I Te smager den ikke godt og bruges ikke af „fine" Folk, og i Kaffe kan den undværes. Hvorfor da holde paa den, naar vi kan faa Penge for den paa Mejeriet? Men saa Rødgrøden! Ja, ogsaa her forregnede Tante Fine sig. Vor Mor vilde nemlig vente med den til Oktober, da Sukkeret bliver billigt; men da der saa ingen Bær er til den Tid, skyder det nok helt over for i Aar.

Stakkels gamle Tante Fine! hun maatte give Afkald paa alt, hvad hun havde glædet sig til. Smørret holdt hun ikke af, sort Kaffe havde hun hjemme, Oksekød er jo ikke at tænke paa for Tiden, og Flæsket kunde hun ikke tygge! Men det er sandt, imens vi er ved Flæsket. Det er dog i Grunden rart med alle de nymodens Opfindelser! Vil de nuværende høje Kornpriser holde sig eller maaske gaa noget højere op, saa skal du faa at se, det varer ikke længe, førend der bliver opfunden et Slags Kunstflæsk. Og saa kan vi saamænd sende alle vore Svin til England. Vi slipper da baade for Trikiner og Tuberkler, hvad vi slet ikke er sikre paa nu, da vi sender vore bedste Grise ud af Landet, men køber amerikansk Flæsk i Stedet.

Men det var Tante Fine, vi kom fra. Det var i et og alt en uheldig Rejse for hende, og hun forsvandt derfor snart igen. Ingen Steder kunde hun jo komme hen for at se sig om, formedelst det altid regnede. Rigtignok havde hun sin store tærnede Paraply med, en ren Vanskabning af en Paraply for Resten, men da det altid blæste saa vældigt, kunde hun sjælden gøre Brug af den, da Vinden lige straks tog dem bægge to, og derfor rejste de ogsaa snarest igen — Tante Fine og Paraplyen, forstaar

du; og nu er det vist et stort Spørgsmaal, om hun nogen Sinde oftere begiver sig paa den Galej. Jeg tænker, hun bliver nok derovre i sin Hovedstad og lever højt paa Minderne om de „gode gamle Dage“.

Nu faar det være nok for denne Gang, for jeg skal ud og hjælpe vor Lillepige med at samle Potetter. Venligst Hilsen fra

din Ven

Kristen Krogsgaard.

II.

Herdrup, September 1891.

Kære Ven!

Nu har vi da endelig faaet Kornet i Hus. Ja, det er jo rigtig nok ikke i Hus altsammen endnu; men det er da ikke Vejrets Skyld, men Pladsens, og alle Steder se vi nu Hæs ved Hæs uden for Gaardene. Det er i Grunden ganske rart med disse Hæs; der har nu Himlens Fugle et dækket Bord, for ikke at tale om vor Nabos Høns, der har fuldstændig fri Fortæring, saa længe der er Spor af Hæs.

Men inden jeg glemmer det, maa jeg endelig fortælle dig, at her vrimler af Soldater til alle Sider ligesom i Ufredens Tider, saa En gerne kan blive betænkelig ved det. De drager paa Gæsteri omkring i Fyn, ligervis som Kongerne i gammel Tid; men jeg tror, de har det godt, hvad Fortæringen angaar. De faar Risengrød og Æggekage og har allerede begyndt at takke i Aviserne, andre til et godt Eksempel! Undertiden kan de dog have det strengt nok, for de slaas akkurat ligesom i rigtig Krig, undtagen at de jo ved i Forvejen, hvem der skal falde.

I et Par Dage har Kanonerne tordnet saa forfærdeligt her i Nærheden, at vor Mor ikke engang turde gaa ud for at give Kalvene! Og hedt har det nok ogsaa gaaet til i Kampen; jeg hører, at flere af de stakkels Jenser havde hvide Bind om Panden. Mange faldt nok ogsaa, saa de maatte gaa og sanke dem op og køre dem bort i disse hersens „Ballancevogne“, eller hvad det er, de kalder dem.

Vi blev helt skidt tilpas ved al den Skydning. I Gaar, da jeg gik ned ad Landevejen uden at tænke paa nogen Ufærd, hører jeg pludselig et „Klink, klink!“ og en Susen i Luften. Jeg skal ikke nægte, at jeg blev lidt „antereret“ og kom af Vejen i en Fart, for man kunde jo aldrig vide, om det muligt kunde være en Kanonkugle, der var gaaet forkert i Byen, ligesom Tilfældet var

med det stakkels chilensiske Krigsskib „Presidente Pinto". Men da jeg ser mig om, er det kun en Soldat, der farer forbi, saa at

Faarene forfærdede piler op over Bakken med Halen i Vejret, og straks bag efter ham kommer en „Rapport" farende som besat paa en af disse moderne Tingester, som vi i gamle Dage kaldte for en skikkelig Væltepeter, men som de nok nu med et finere Navn kalder for en „Bisikker". Det er jo ogsaa saadan en Slags Ballancevogn!

Ja, det maa jeg da endelig fortælle dig, at en af vor gamle Præst's Sønner besøgte os paa saadan en „Bisikker" i Søndags. Det var ham, som kom til Handelen i Odense; han staar et Steds paa Vestergade, men hvor, kan jeg ikke huske. Han havde en anden Fyr med sig, og lige sølle saa de ud i Klæderne bægge to, saa det er godt, at den gamles Øjne er lukkede. De havde saamænd nær kyst baade vor Mor og Pigerne ud af Gaarden, saadan saa de ud. Ja, nu skal du høre: De havde virkelig kun Nattrøje paa og saa et Par Underbukser, der stumpede dem midt paa Benene. Og sikken et Par Sko! Vorherre bevar's! De havde aabenbart aldrig set Smørelse, siden de kom fra Mester, men gloede dem om Fødderne, røde som en Rævebælg. Da de havde faaet Skrotten fuld og Lommen stoppet med Æbler, jog de af Sted igen.

Det er mærkelig nok med vor Lillepige, for hun er kommen til at se helt godt ud i den senere Tid; Fregnerne er næsten ikke at se, og saa har hun faaet et Par kønne røde Kinder, der skinner, saa det er en Lyst.

Soldaterne, som laa her, kunde ogsaa Pokkers godt lide hende; og især var der en Underkorporal med et bitte umyndigt Overskæg, han gik og gned efter hende alle Vegne. Saa var det en Aften, de holdt til her udenfor Porten og lavede en vældig Spektakkel

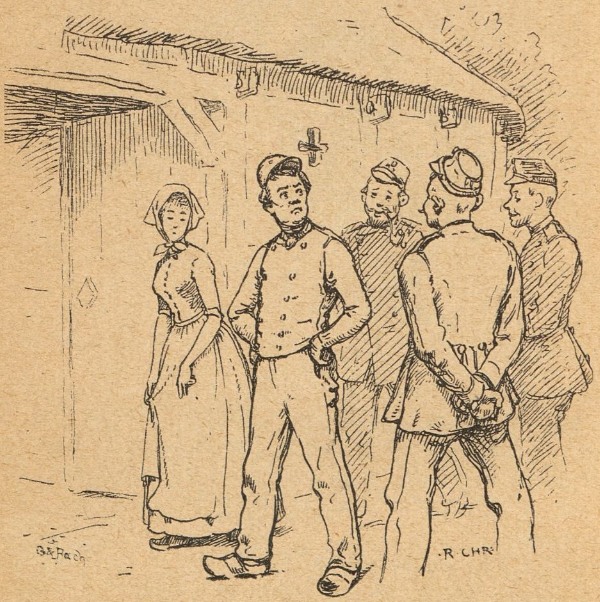

at hun da ogsaa var kommen derud. Hun stod saa undselig for sig selv med Hænderne under Forklædet og tog ingen Del i deres Sjov. Men saa kommer der jo straks en Flok Flabe hen og skal gøre Dikkedarer med hende, og hun var jo rent forknyt. Jeg kom just i det samme, og jeg laante navnlig ham Underkorporalen et Par Øjne, der sagde saadan noget som, at det var raadeligst, han holdt sig paa Maatten!

Hun gik saa med ind gennem Porten, og jeg kunde mærke, at hun var helt ræd for alle de Mennesker. Man ved jo heller aldrig, hvad Folk der stikker i de Klæder.

Jeg gik tæt hen til hende og sagde:

„Var du bange for de Flabe?"

„Ja," sagde hun helt forfjamsket og vendte Ansigtet om imod mig, saa jeg tydelig saa de smaa gule Fregner paa Næsen, „nu skal du ha' saa mange Tak."

Jeg ved ikke, hvordan det gik til, at jeg kom til at tage hendes Haand mellem bægge mine.

„Er dine Forældre levende?" spurgte jeg.

„Nej," kom det uhyre spagfærdigt, og hun trykkede sig tæt op til mig og blev saa underlig lille.

Saa trykkede jeg hendes Haand og sagde Godnat; men længe efter at jeg havde trukket min store, stribede Hvergarnsdyne op over Hovedet, kunde jeg se hendes lille, tungsindige Ansigt med et forgæves Tilløb til Smil.

Men det er da for Resten mærkeligt, at jeg kommer til at slutte alle mine Breve med Meddelelser om vor Lillepige. Næste Gang skal jeg nok holde mig i Skindet. Venligst Hilsen fra

din Ven

Kristen Krogsgaard.

III.

Herdrup, Oktober 1891.

Kære Ven!

Nu har vi da faaet Rugen i Jorden. En Del af den var jo allerede spiret i Forvejen, og den er da ogsaa kommen godt op rundt omkring.

I denne Tid gaar det løs med Jagten. Hver Dag svirrer der en eller anden forbi med lange Støvler, Bøsse med Nikkelstads og Taske med Frynseværk. Det værste er med alle disse Køtere og uopdragne Hønsehunde, som jager os Faarene og „Klojdene" Pokker i Vold. Jeg kan nu egentlig heller ikke begribe, hvad de Jægere gaar efter. Det kan dog næppe være for Vildtets Skyld, for det er der kun lidt af og mange om. Og det, der er, jages af Sted over Marker og Hegn, saa det aldrig

ved, hvor det skal skjule sig eller bjærge en Bid for Livet. Det har altid forekommet mig, at være en Synd med al denne Jagen. Herregud, det stakkels Vildt er jo ogsaa glad ved Tilværelsen, lige saa vel som vi, og vi kan godt leve det foruden. Jeg tænker, at mangen Jæger gaar efter det „tamme Vildt", og det fejler ikke, at en og anden af de unge i denne Tid skyder Pappegøjen.

Men lad mig nu fortælle dig noget om en anden Slags Skydning, vi har haft.

Vi havde i Søndags vor første lille Præmieskydning i vor nyoprettede Skyttekres. Det var lidt koldt for Fingrene; men ellers gik det helt fornøjelig til. Det endte med en større Træfning, hvor vi dængede hinanden ordentlig til med fordærvede Kartofler. Nej, det er sandt, det endte saamæn med baade Knald og Bal; men det var da først om Aftenen. Jeg vandt for Resten en Feltflaske ved Præmieskydningen; hvad Brug, jeg skal gøre af den, kan jeg jo siden spekulere paa. Jeg vilde ellers heller have haft „Husflidsbogen" eller en anden god Bog; men det gik hos os, som det gaar de fleste Steder: Vi fik „Svaneknive", Spadserestokke, Urkæder o. lign., der er højere i Kurs end Bøger!

Som du kan tænke dig, skulde jeg jo have et Pigebarn med til det Skyttebal, og det blev naturligvis vor Lillepige. Aa! Det er sandt, hende maatte jeg jo ikke røre ved denne Gang. Hun hedder nu for Resten Hanne, og saa kan jeg jo kalde hende saadan, saa slipper du for Lillepigen.

Hun var lidt længe om at komme i Tøjet, og de andre Piger, som var inde og tog vore med, stod og hviskede indbyrdes og gjorde vittige Bemærkninger, imens de ventede paa hende; for de troede naturligvis, at hun kom til at se følle ud i Klæderne — hun gaar gerne saa tarvelig til daglig —, men Goddag, Lars! Da hun kom ind i Dagligstuen, havde de allesammen nær tabt Næse og Mund. De stod der og spilede Øjnene op og var færdig at daane af Forbavselse. De var jo i flunkende ny Hvergarnskjoler og saa stive som en Pind; men hun mødte nok i nydelig „Uldenkjole" og med Slør for det lille blege Ansigt, og lignede grangivelig en Prinsesse.

„Jeg troede virkelig, at det var Degnens Sofie," hørte jeg den store Trine hviske, „jeg kunde saamænd ikke kende hende."

Du kan tro, jeg gottede mig og var ikke saa lidt stolt af min „Dame", og hun var da heller ikke af Gulvet hele Aftenen.

Da Punsen kom frem, skulde der jo holdes Taler; men der var naturligvis ingen, som vilde begynde. Saa langt om længe begyndte Sognefogdens Ludvig at klemme paa. Ja, nu skal du faa hele Talen:

„Æhøm! Hm! Ja jeg ..., æhøm! ... Jeg er nu ikke nogen stor Taler, ... hm, ... men da vi i Dag, ... i Aften, ... holder ... æhøm ... holder vor første Skyttefest her i Sognet, ... saa synes mig dog, ... hm, at ... saa skulde vi drikke ..."

„Ja, lad os det," raaber En.

„... saa skulde vi drikke en Skaal, ... æhøm ... saa vil jeg udbringe en Skaal for ..."

„For Skytteforeningen," brøles der.

„Nej for ... for Skræd ... for Skyttekongen, han leve!"

„Bravo, Bravo! Ja, han skal leve," raabes fra alle Kanter.

Saa springer Skyttekongen op paa Bordet. Det var ham, Skrædderen, Niels Holst, du ved; og saa begynder han:

„Mine Herrer og ...! Nej, om Forladelse! Mine Damer og Herrer! Desformedelst i den Anledning, at I har været saa venlige at drikke min Skaal. Jeg er glad over det Skyttebal, og det er I vist ogsaa. Det har ligegodt været Kommers i Dag! Men da jeg i Aften er saa højt paa Straa, at jeg er bleven Konge, ... det bliver jeg kanske aldrig mer. Ja, ja! Er jeg Konge, saa vil jeg ogsaa udnævne en Dronning, og Skyttedronningen, det er „Fanneme" And's Krogsgaards Lillepige, det siger jeg med Forlov! for hun er ligefrem det nysseligste lille „Kvintømmer", der kan stikke i et Par Sko."

Og nu kom der jo saadan en Grinesalve, at det var storartet, og de brasede op med Hurraer og Bravo i det uendelige baade for Skrædderen og Pigebarnet, saa hun var nær ved at synke sammen af Undseelse.

Men for Resten var det sandt nok, hvad Skrædderen sagde, skønt han kan tørre sig om Munden med Taalmodighed, hvad Hanne angaar, for den Aften blev vor Lillepige til „min lille Pige". Ja, nu ved du det og kan tage dine Forholdsregler.

Med mange Hilsener er jeg din gamle Ven

Kristen Krogsgaard.

IV.

Herdrup, November 1891.

Kære Ven!

Denne Gang varer det noget længe, førend du faar Brev fra mig, og Maaneden havde nær rendt fra mig, men nu kommer det da paa „Sid'kastet“. Jeg har nemlig i lang Tid været fuldstændig optaget, eller rettere sagt: der er en anden, som fuldstændig har optaget mig, og det baade Nat og Dag. „Aa—haa!“ kan jeg allerede høre du siger, „der har vi ham igen med sin Lillepige!“ Men der tog du dog fejl, min Ven. Nej, det er denne hersens „Fluense“, der har optaget mig. Den regerer for Resten hele Egnen.

Jeg har været saaledes i Lav med den Dame, at jeg ikke tiere ønsker at gøre hendes Bekendtskab. Hun har knuget og rystet mig saa forskrækkelig, at jeg nær havde glemt at tage Vejret; og hun har raset i Hoved og Mave, i Bryst og Ryg, og været nær ved at splitte hvert et Led ad. Mer end een Gang har jeg ønsket hende der hen, hvor Peberet gror, eller hvor Pokker hun nu er kommen fra.

I gamle Dage hørte vi aldrig Tale om saadan noget. Da kunde vi faa en dygtig Forkølelse engang imellem og en reglementeret Snue. Saa drak vi Hyldete og blev røget med gamle Klude under Næsen, og saa var det forbi; men nu tager Pokker ved Papirerne. Nu smitter den ene den anden! Og Luften og Vandet og hele „Kodillen“ er fuld af lede Udyr og „Skanhatte“, saa En knap tør gabe i sit eget Hus mer, langt mindre i de andres, uden at resikere at faa en eller anden Pestilense paa Halsen.

Det maa dog vist nok være en svag Slægt, der lever nu om Stunder; for alle Vegne, hvor vi hører, befinder Folk dem som paa et Sygehus. Her i Herdrup gaar hvert andet Menneske og drages med „Fluensen“, med Tuberkler, Svamp i Benene, Mavekatar, Blegsot, Halssyge og alskens „Skab“, saa det ser ikke videre lysteligt ud; thi naar Doktoren skal være Kok og Apoteket Spisekammer, saa duer 'et ikke, du! Alle Mennesker faar Humørsyge, og Pengene — ja, de faar rent ud sagt Svindsot.

Men hvordan staar det til med de umælende! Ikke et Haar bedre! Hele Verden er efter min Mening forpestet. Se, i gamle Dage, da havde Menneskene d e r e s Sygdomme, og Dyrene havde d e r e s. D e r var ingen Maskepi. Men hvad nu?

Nu har Svinene Difteritis, Hestene „Fluense“ og Køerne

Tuberkler! Ja, dem skal vi jo endogsaa kunne faa af en sølle Høne nu. Og ikke saa meget som et Loppestik kan hverken Folk eller Fæ faa, uden at det ender med Blodforgiftning! Mennesker smitter Dyr, og Dyr Mennesker. Vor Degn mener, at det kommer af vort nære Slægtskab med Kvæget. Men vor Gammelmor er sikker paa, at al den megen Smitte og Daarligdom skriver sig fra de moderne Mejerier og det indførte Sul. Men er det sølle med Nutidens Mennesker, hvad skal der da blive af den Slægt, der fødes op med Centrifugemælk og Kunstprodukter?

Men nu nok om det for denne Gang.

Rasede „Fluensen“ her i Gaarden og plagede mig arme Synder, saa rasede vor Mor ikke mindre, den Gang hun opdagede, at jeg for Alvor havde Sind til vor Lillepige. Jeg satte jo Ryggen imod, skød Skuldrene tilbage og tog imod Uvejret uden at kny synderlig. Først da „Bygen“ var i Færd med at drage bort, rejste jeg mig og begyndte at tale til hendes bedre Jeg. Der kom jo endnu lidt Hagel, men det hele stilnede saa af lidt efter lidt.

Vor Mor hører nu til de gammeldags Bønderkoner, der takserer et Menneskes Værdi efter Pengeposens Vægt. Jeg er eneste Barn og har nok, og saa vil jeg hellere have en K o n e uden Penge, end jeg vil have P e n g e og en Kone oven i Købet.

Hanne blev da ogsaa kaldt ind, og du kan tro, vor Mor hun læste hende Teksten, saa det stakkels unge Barn gerne var krøbet i et Musehul og skjult sig der, havde det ikke været for Pladsens Skyld. Nu stod hun og tog imod Overhalingen, medens Fingrene krammede om Forklædet, som var hun rent gaaet fra Samlingen. Engang imellem tørrede hun en lille ulykkelig Taare bort og saa saa „naalig“ hen paa mig, som vilde hun sige: „Det er ogsaa din Skyld, Kristen.“ Og det var det jo da for Resten ogsaa, eftersom det var mig, der begyndte; jeg saa da ogsaa grov skamfuld ud.

Men vil du saa tænke dig: den Gang nu vor Mor rigtig havde banlyst hende, gaar hun min Sandten lige hen og ta'r Mor om Halsen og siger:

„Du maa ikke være haard ved mig, Maren; jeg har slet ingen Forældre, og ingen i hele Verden jeg er glad ved uden Kristen. Du ved ikke, hvor jeg holder af ham, Maren, og nu vil du gøre mig ulykkelig for hele Livet.“

„Aa ja—a! Aa ja—a!“ hørte jeg Mor stønne, og hun sank lige om paa en Stol. Hanne stod ved hende, og saa græd de bægge to.

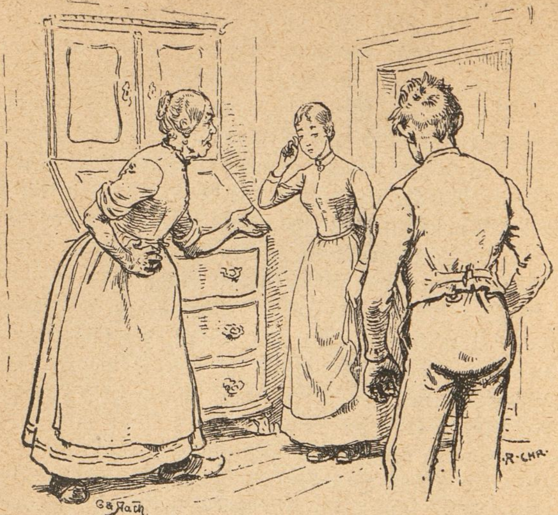

„Maren," begyndte hun igen, „du maa ikke være vred paa mig, hører du. Jeg skal være saa god ved dig, jeg skal gøre al Ting for dig og pusle rigtig om dig; jeg har jo ingen Mor."

„Aa Herregud dog!" kom det fra vor Mor.

„Vi skal faa det saa godt og velsignet, Maren," græd Hanne, „du maa ikke være vred paa mig."

„Jeg kan jo ikke være vred paa dit lille Spøgelse," sagde den gamle, „nu skal det være glemt."

Saa gik jeg nok hen og lagde en Arm om Livet paa hver af dem og saa til „hvilken Side hver anden Gang"; og det hjalp.

Vor Mor rejste sig og kogte Kaffe, og vi satte os ind i Fremmedstuen og bildte os ind, at vi var i Besøg hos os selv.

Lev nu vel og vær hilset af

din lykkelige Ven
Kristen Krogsgaard.

V.

Herdrup, December 1891.

Kære Ven!

Det kniber med at faa skreven til dig i denne Tid, for vi har stor Travlhed, og Dagene er jo kun to korte, mørke Ender.

Saadan lige ind under Jul har Folk jo altid travlt, især

Fruentimmerne, der skal have renset alt det aargamle Snavs ud og have pudset op alle Vegne. Og vi Mandfolk skal jo tærske og saadan noget. Dernæst har vi alle de velsignede Pølsegilder i denne Tid, hvorved vi bliver saa „bovet" som en Blodpølse, men utilpas alligevel.

Vi har selv slagtet i Gaar; vi gjorde det af med den største So, vi havde i Gaarden, og to brogede Grise oven i Købet. Vor Mor tænker nemlig frem i Tiden, og hun ved nok, at der inden vi har Jul igen, maa blive et „Generalknald" til Ære for Hanne og mig. De hakker løs ude i Køkkenet, som gjaldt det Livet, og der staar mig en vældig Lugt i Næsen af Nelliker og Løg, saa du maaske endog af Brevet kan faa en svag Duft af Pølsen. Hanne har lagt sig et nyt hvidt Smækkeforklæde til, og det klæder hende fortræffeligt, og saa er hun naturligvis bleven „ringet".

Jeg kunde ikke dy mig, uden at jeg vilde skrive til gamle Tante Fine i København og fortælle hende om min Forlovelse med Hanne. Hun kunde saa godt lide det lille Pigebarn, da hun var her i Sommer, for det var mest hende og vor Gammelmor, der tog sig af Tante. Og der kom redelig ogsaa Svar fra hende, skrevet med nogle ærværdige gammeldags Kragetæer, som jeg dog til sidst fik fortolket. Nu skal du faa lidt af hendes Brev: „Du ligner din salig Fader, han tog det heller ikke saa nøje med Skillingen, og havde altid et aabent Øre for Smaafolk. Ok ja! Det var rare Tider, den Gang Anders var ung, og jeg kom over i Besøg hos jer. Da havde Bønderne endnu Raad til at spise, hvad de selv avlede baade af Mark og Fæ; de gik omkring med røde Kinder og sunde Maver, og „Nerver" var kun til for de fornemme. Jeg tror, at der er godt Tømmer baade i dig og i din Hanne, og med jer vil der nok komme Lykke i Gaarden; de gode gammeldags Tider vil komme igen, og jeg kommer maaske endnu en Gang over til Fyn og gæster de kendte Steder. Ja, kære Kristen, hvis din Hanne er den, som jeg antager hende for, saa kan hun vente, at gamle Tante Fine en Gang i Tiden, naar hun faar sin Afsked bevilget og gaar paa de lange Rejser, efterlader hende sine 4000 Rigsdaler."

Se, saadan skriver det ærlige gamle Skind. Du kan tro, det gnavede i mig, at hun ikke blev rigtig godt modtaget i Sommer, hvad jeg jo før har fortalt dig. Men kommer hun en Gang til, saa . . .

Længer kom jeg ikke, fordi Kristoffer „Byster“ kom for at byde os til Bryllup hos Rasmus Knudsens paa Fredag. Jeg husker ikke rigtig, om jeg har fortalt dig, at Gine har været forlovet et halvt Aars Tid. Nu „faldt hun ned“ i Søndags — af Prækestolen naturligvis, og paa Fredag skal altsaa „Slaget“ staa.

Der er et Bras' og en Travlhed deromme i disse Dage, saa ingen faar Søvn i et Øje, hverken der eller i Nabolaget. De har reven Hovedet af alle Gæssene og af den bensyge Gris med. Jeg er vis paa, det bliver et ordentligt „Ruf“. Rasmus Knudsen har jo nu ikke flere Døtre at „licitere“ bort end Gine, og han er Mand for at gøre et flot Bryllupsgilde, det kender du nok fra den Tid, du var her.

Hun skal for Resten have en Enkemand fra Torup. Han har, mellem os sagt, nylig maattet betale, fordi han havde solgt en Hest, der var „Krybbebider“. Naa, det kommer jo ikke mig ved. Men naar du hører, at han er Søskend'barn til Lars „Smørsten“, saa ved du nok, hvad Race, han er af. Ikkesandt! Det er den gamle danske med de store Øren! Han har været gift to Gange før, og Gine bliver altsaa Nummer tre; jeg siger velbekomme og Gud ske Lov for min Lillepige.

Efter Jul rejser hun hen til Moster Karen og bliver der til engang hen i Foraaret. Det bliver strængt nok for os bægge to; men vi skal jo tage Hensyn til Præsten ogsaa, forstaar sig. Naar vi saa er naaet over Sædetiden, og Storken er kommen, saa kan du gerne begynde at smøre dine Sko, for saa kimer vi til Bryllup, og du skal være Æresmand, det vil jeg sige dig paa Forhaand. Og saa skal du faa at se, at Skrædderen havde Ret: Den villeste Pige i Lavet, det er „Fanneme“ And's Krogsgaards Lillepige, skønt hun endnu har Fregner paa Næsen.

Indtil da lev vel og modtag Ønsket om en glædelig Jul fra os alle sammen ved

din gamle Ven
Kristen Krogsgaard.

Hyrden og Hertugdatteren.

Et Sagn fra Riesengebirge,

fortalt af **Ingvor Bondesen.**

Fra Dresden gaar Jærnvejen øst paa til Schlesiens Hovedstad Breslau. Omtrent midtvejs ligger Stationen Greiffenberg, en By af Størrelse som Holbæk eller Varde; fordum var den bekendt ved sin blomstrende Lærredshandel; i den katolske Kirke er Jordested for den grevelige Slægt Schaffgotsch. Nu til Dags er der intet som helst mærkeligt ved den lille By ved Queisfloden; men syd for Byen knejse Ruinerne af Borgen Greiffenstein paa en skovbevokset Bjærgkolle. Til denne gamle Borg og til Stamfaderen for ovennævnte adelige Slægt knytter sig følgende Sagn.

I ældgamle Dage var Egnen omkring det nuværende Greiffenberg dækket af milevide, uigennemtrængelige Skove. Fredelige Hyrder boede i Dalstrøgene ved Bjærgenes Fod og vogtede deres Hjorder paa de yppige Enge langs Queisfloden under den mægtige Hertug Bolkos Værn*).

Da hændte det, at et frygteligt Uhyre i Fugleskikkelse begyndte at hjemsøge Egnen. Et eller andet Sted dybt inde i Skovene byggede det sin Rede, man vidste ikke hvor; men nu og da saa man det tage Flugten ud over Bjærg og Dal, og da skulde der ogsaa snart spørges svare Ulykker: snart var det et Dyr i Hjorden, snart en Hyrde eller et af hans Børn, der vare blevne dets Ofre. Selve Fuglen var et saa gyseligt Uhyre, at man aldrig før

*) Formodentlig Bolko den Anden, som i Midten af det fjortende Aarhundrede var Hertug af Schweidnitz og Jauer, et paa den Tid selvstændigt Fyrstendømme, som senere kom under Bøhmen og 1741 afstodes til Preussen.

eller siden i Schlesieland har set dets Lige; mellem Vingespidserne maalte det tyve Alen, og dets Styrke var saa vældig, at det kunde flyve bort med den tungeste Okse i sine Kløer.

Over hele Landet bredte sig den største Nød og Jammer; Hyrderne vovede sig næppe udenfor deres Husdør, endsige ud paa Græsgangene med deres Hjorder, Sorgen over de dræbte knugede Hjemmene, og i Stalden stod Kvæget og sultede langsomt til Døde. Daglig gik der Bud til Hertugen med Bøn om at gøre noget for sit ulykkelige Folk og om muligt at dræbe Uhyret, før dets Unger vare udvoksede; thi skete dette, vilde baade Land og Folk gaa den visse Undergang i Møde.

Hertugen lod da sine Herolder ride gennem Landet og udlove baade Land og Penge til den, der kunde dræbe Fuglen Grif og dens Unger. Der var ogsaa mange, baade Riddere og Svende, der viste stor Iver for at tjene den udlovede Løn, og som droge ud for at opsøge Fuglens Rede; men de fleste vendte hjem med uforrettet Sag, og de enkelte, som vovede sig i Kast med Uhyret, bukkede under i Kampen, saa til sidst var der ingen mere, der djærvedes til at tage Striden op. Hertugen forhøjede Sejrslønnen, men det baadede intet, og alt imens udstrakte Griffen sine Røvertog til de mere beboede Egne og udbredte i stedse videre Ringe den største Skræk og Forvirring.

Endelig greb Hertugen til det sidste Middel: under Gjald af Trompeter og Pauker lod han udraabe over hele sit Land, at den, som fældede Uhyret og dets Yngel, skulde hjemføre hans Datter, den skønne Prinsesse Agnete, som Brud og have store Forleninger. Alt forgæves. End ikke Haabet om at vinde Hertugdatteren, saa navnkundig hun end var for sin Ynde og Dejlighed, formaaede at overvinde Frygten, og det vingede Utyske vedblev at hærge Landet.

Paa den Bjærgtop, hvor nu man ser Ruinerne af den gamle Borg Greiffenstein, laa i de Dage Borgen Neuhaus, som tilhørte Hertugen. Nede ved Bjærgets Fod og ikke langt fra det Sted, hvor den Gang en Træbro førte over Floden, levede en gammel Hyrde med sin eneste Søn, en høj og frejdig Ungersvend ved Navn Gotsche Schof, og Gotsche drev hver Dag sin Hjord ud over Bjærge og gennem Dale uden at kende til nogen Frygt.

Mangen Gang havde den unge Hyrde været i Ærinde paa Borgen, og der, saa vel i Stalden som i Stegerset, havde han set den skønne Prinsesse, og saa utroligt det lyder, elskede han

Fyrstedatteren med hele sit unge Hjertes Varme og Lidenskab. Dag og Nat var hun i hans Tanke, og hvor han gik og stod, pønsede han kun paa Lejlighed til at se hende, at møde hende for at faa et Blik af hendes venlige, blaa Øjne og et lidet Nik som Svar paa sin dybe, ærbødige Hilsen.

Der var jo intet Haab for ham, den fattige Hyrdedreng, om nogen Sinde at komme hende nærmere, og dog kunde han ikke udrive hendes Billede af sit Hjerte; tungsindig flakkede han om med sin Hjord inde i de trange Bjærgkløfter og de dybe Skovtykninger og drømte de eventyrligste Drømme om at blive Prinsessens Ligemand og vinde hendes Hjerte; men mellem Drøm og Virkelighed var en bundløs Afgrund, og med bitter, nagende Smerte følte Gotsche, at aldrig kunde der slaas Bro over denne Afgrund.

Da skingrede Trompeterne ud over By og Land og forkyndte viden om, at den, som fældede Uhyret, skulde vinde Hertugdatteren, og et Haab, der for første Gang laa indenfor Mulighedens Grænse, tændtes i Gotsches Bryst; i alle Tilfælde — Afgørelsens Stund var nær; enten vilde han fælde Griffen og dens Yngel eller ogsaa finde Døden i Kampen mod Uhyret.

Sin Beslutning tav han stille med, men fra nu af spejdede han hver Dag efter Fuglen for om muligt af dens Flugt at kunne slutte sig til, hvor den havde sin Rede. Og da han omsider troede saa nogenlunde at vide, hvor Stedet var, brød han en Morgen op fra Hjemmet, væbnet med en Økse og en lang Stang, med en fyldt Madpose og et let, fortrøstningsfuldt Sind.

To Dage gennemstrejfede han paa Kryds og tværs den Bjærgskov, hvor efter hans sikre Formening Griffen havde sin Rede, men al hans Søgen var forgæves. Modløs tiltraadte han Tilbagevejen den tredje Dag; henimod Aften var han i Nærheden af sit Hjem, men inden han naaede det, kastede han sig, overvældet af Træthed og Mismod, ned i det høje Græs, og med Hjertet opfyldt af Smerte og bitter Skuffelse faldt han i Søvn.

Han havde dog ikke sovet længe, da han vaktes ved en frygtelig Brusen i Luften og fornam ligesom stærke Vindstød. Han troede, det var et Uvejr, som var i Færd med at bryde løs, og slog Øjnene op. Grenene svajede, og Kviste og Blade dryssede ned over ham; han ventede hvert Øjeblik at se et skærende Lyn; men i det Sted formørkedes pludselig den lyse Nathimmel over ham, og han skimtede Uhyrets vældige Vingefang, idet det lavt strøg hen over Skovens Toppe. Hurtig springer han op for, saa

godt det lader sig gøre, at følge Fuglen; da ser han til sin Forbavselse, at den slaar ned i Kronen af en mægtig Eg i Nærheden, og i det samme hører han de utaalmodige Skrig, hvormed Ungerne

modtage den i Dødsangest brølende Okse, som Uhyret holder i sine Kløer. Med højt bankende Hjerte skjulte Gotsche sig i Krattet tæt ved Egen; derpaa gennemtænkte han, medens Natten forløb, atter

og atter sin Angrebsplan, og ventede, da Dagen omsider brød frem, kun paa det Øjeblik, da Uhyret atter vilde forlade sin Rede for at flyve ud efter et nyt Bytte.

Saa snart Uhyret var borte, gav Gotsche sig til at samle en Mængde tørre Ris og Grene. Dem bandt han sammen til et stort Knippe, befæstede Knippet paa sin Stang og rejste derefter denne i Vejret saaledes, at den støttede sig til en af Egens nederste Grene. Nu klavrede han selv op i Træet, slog Ild og antændte Knippet. Da de tørre Grene stod i Brand, greb han Stangen og skød den med det flammende Risknippe højt til Vejrs. Det lykkedes ham at befæste det i en Grenekløft lige under Reden; da dette var sket, trak han Stangen til sig, krøb ned af Egen og vendte atter tilbage til sit forrige Skjulested i Krattet.

Det varede ikke længe, før Ilden ogsaa antændte Egens Top, og snart stod hele den mægtige Krone indhyllet i Røg og Luer. Med Henrykkelse saa Gotsche, hvorledes de unge Griffe forgæves værgede sig mod Ilden, der nu ogsaa greb fat i Reden. Snart skingrede Ungernes frygtelige Skrig ud over Skoven, medens tykke Røgsøjler væltede op fra Reden, og Flammerne steg mod Himlen fra det vældige Baal.

Da bruste det højt i Luften, og stærke Vindstød varslede Uhyrets Komme. Det havde mærket Røgen af den brændende Rede og ilede nu sit Afkom til Hjælp. I snævre Kredse og under vilde, sønderrivende Skrig fløj det rundt om Baalet og slog med sine vældige Vinger ind i Ilden for at slukke den. Men for hvert et Vingeslag blussede Luerne end højere, afsved Uhyrets Svingfjer en efter anden og kastede det til sidst halvkvalt og forbrændt til Jorden.

Imidlertid havde Gotsche bundet sin Økse fast paa Stangen og gik nu med dette Vaaben løs paa Uhyret. Griffen værgede sig som rasende med Vinger og Kløer, men Gotsche undveg ved snare Spring dens Angreb og fordoblede sine Hug, indtil Uhyret omsider laa uden Livstegn.

Med Jubel i Hjertet skyndte Gotsche sig hjem for at fortælle sin gamle Fader, hvad Bedrift han havde øvet; men paa samme Tid strømmede Folk til fra alle Sider; thi Røgen af den brændende Rede var set viden om tillige med Uhyrets fortvivlede Kredsslag om Baalet. Da Almuen erfor, at Gotsche havde dræbt Uhyret og dets Unger, blev der Glæde uden Lige. I Spidsen for en Del raske unge Karle med Reb og Strikker samt et Spand

stærke Okser drog nu Gotsche tilbage til Egen. Han opsamlede af Asken Hovederne af de tre unge Griffe; derpaa bleve Rebene lagte om Uhyrets Krop og Okserne spændte for, og saa gik det ad Borgen til. Undervejs voksede Skaren, der fulgte Gotsche, til et helt Folketog, og i Spidsen for et saadant drog han ind ad Borgporten med sit Bytte.

Hertugen og Hertuginden, Prinsesse Agnete og alle Hoffets Damer og Herrer vare underrettede om det skete og mødte Gotsche i den indre Borggaard. Med Gru og Undren slog Hoffet Kreds om det dræbte Uhyre og den unge Helt; paa et Vink af Hertugen

traadte denne frem og fortalte jævnt og frimodigt fra først til sidst, hvorledes han søgte og fandt Uhyret, og hvorledes det lykkedes ham at fælde det og dets Yngel. Under Gotsches Fortælling var der bleven dødsstille i den store Forsamling; Prinsesse Agnete og Hoffets Damer betragtede med Velvilje og Beundring den slanke, stærktbyggede Ungersvend, men de stolte Hofmænds Sind fyldtes mere og mere med Avind og Misnøje. Næppe havde Gotsche endt sin Fortælling, før Folket paa ny brød ud i Glædesraab, og høje Røster mindede Hertugen om hans Løfte og fyrstelige Ord; men

da traadte den hertugelige Bannerherre Grev Moritz af Falkenstein ud af Riddernes Hob og talte med høj Røst til Hertugen, saa alle kunde høre det.

„Vel er det saa," sagde Bannerherren, „at Eders Naade har lovet Prinsessen til den Mand, som gav Uhyret Bane, men det var forudsat, at denne Mand var Prinsessen jævnbyrdig eller dog af adelig Æt. Denne raske Knøs har med Snildhed og Mod nyttet de Vaaben, han forstod at bruge; men disse Vaaben vare et Risknippe og en Buløkse; en Fyrstedatter kan ikke vindes ved dem. Belønning har han fortjent, men løn ham med Guld og Sølv; dermed er han og bedst holden."

Gotsche blev ved denne Tale purpurrød i sit Ansigt, og han tilkastede Prinsessen et smerteligt og bønligt Blik, som bragte denne til at slaa Øjnene ned. Hofmændene gave deres Bifald til kende med Bannerherrens Ord, men den store menige Hob brød ud i en harmfuld Mumlen. Da hævede den ædle Hertug Bolko sin Røst og sagde:

„Vist nok havde jeg ventet, at en Mand af adelig Byrd vilde have fældet dette Uhyre og derved fortjent min Datters Haand, saa som det er en Ridders første Pligt at øve mandig Daad til Værn for Bonde og Borger. Men da nu I adelige Herrer have overladt Værket til denne Ungersvend, saa maa ogsaa Lønnen tilfalde ham; thi jeg kan ikke bryde mit fyrstelige Ord."

„Eders Naade," tog Bannerherren atter til Orde, „kan umuligt give Eders Datter til en ufri Hyrde. I kan ikke bringe den Spe over Eders fyrstelige Hus."

„Det kan jeg ikke," svarede Hertugen med et Smil. „Han maa først drage ud til fremmede Hoffer for at øve sig i Vaabenbrug og kende artige Manerer; men efter denne Begyndelse at dømme skulde jeg næsten tro, at han er lærenæm, saa han ingenlunde vil bringe Spe over vort fyrstelige Hus."

Derpaa drog Hertugen sit Sværd, bød Gotsche knæle ned og slog ham til Ridder i hele Hoffets og alt Folkets Paasyn. „Og stat nu op, Hr. Ridder! Fra i Dag af er denne Borg din; men til Minde om din djærve Daad give vi den Navnet Greiffenstein."

Da syntes Folkets Jubel ingen Ende at ville tage, men Hertug Bolko vedblev:

„I Morgen ved Solopgang møder du her ved Borgporten med hele din Hjord; derefter driver du den ud, og saa stort et

Stykke Land, som du med den i Følge kan indkredse, inden Sol gaar ned, skal være din Ejendom."

Gotsche stammede forgæves for at finde Ord til at takke den ædle Hertug. Han var overvældet af sin store Lykke, og for hans indre Øje rullede Billede efter Billede frem af et Liv fuldt af Vaabendaad og Kærlighed, saaledes som han saa inderligt og brændende havde attraaet det. Med dyre Eder lovede han sig selv at blive en ærlig og ægte Ridder i Sind og Færd.

Næste Morgen, da Solen stod op, var Gotsche med sin Hjord foran Borgporten. Fulgt af mange Folk begyndte han sin Vandring over Bjærg og Dal, gennem Skove og Enge, saa at han, da Solen gik ned, havde kringgaaet et stort Stykke Land. Hele denne Strækning med Skove, Bjærge, Landsbyer og alt, hvad den ellers rummede, gav Hertug Bolko ham til Ejendom. Derpaa lod den unge Ridder sig med største Nidkærhed undervise i alle Haande Vaabenøvelser og adelige Idrætter, og inden to Gange Fuldmaane drog han ud i det fjerne for at vinde Ære og Navn.

I det tyske Rige rasede paa den Tid blodige Fejder. Gotsche tog Tjeneste i Kejserens Hær og øvede saa mangen kæk Vaabendaad, at Kejseren snart lagde Mærke til den unge Ridder, udnævnte ham til sin Vaabendrager og gav ham store Forleninger, ja skænkede ham til sidst sin egen Seglring.

Øst for Greiffenstein ved Boberfloden laa Borgen Lähnhaus. Her gik imidlertid den skønne Prinsesse Agnete og ventede længselsfuldt paa sin Brudgom; thi fra den Dag af, da Gotsche stod i Borggaarden som Sejrherre, havde han vundet Hertugdatterens Hjerte. Men kun nu og da naaede et dunkelt og forvirret Rygte om ham ud til Schlesieland; til sidst forstummede enhver Efterretning. Prinsessen græmmede sig; alle troede Ridderen død.

To Aar forløb; da holdt Hertug Bolko en stor Fest paa Lähnhaus med Ridderspil, med Leg og Dans og alle Haande brogede Optog. Herolder red rundt i Landet og indbød Riddere fra nær og fjern til at forherlige Festen ved deres Nærværelse.

Den store Turneringsdag randt op. Paa et ophøjet Sæde, omgiven af alle sine Lensmænd, sad Hertugen i fyrstelig Pragt med Prinsessen ved sin Side. Af hendes Haand skulde Sejrherren modtage Kampens Pris. Mandelig stred de gæve Riddere, og Turneringen nærmede sig alt sin Slutning; da holdt der en fremmed Ridder foran Skranken og forlangte at deltage i Vaabenlegen. Han var iført en simpel Overkjortel af mørkt Tøj, hvor-

under man skimtede Ringbrynjens tætte, blanke Staalmasker. Paa Hovedet bar han en Tøndehjælm uden Tegn eller Klæde; Skjoldet var ligesaa prunkløst som alt det øvrige; tre Fuglehoveder vare malede derpaa. Han nægtede at nævne Kampdommerne sit Navn, men til Gengæld drog han Brynjehandsken af sin højre Haand og fremviste en Ring, for hvilken de høje Riddere ærbødigt bøjede sig. Hjælmen skjulte den fremmedes Aasyn, og ingen anede, hvem han var; kun Prinsessen følte sig betagen af en sælsom Uro; da han hilsende red forbi Hertugens og hendes Sæde, rødmede og blegnede hun næsten paa een Gang og vidste ej selv hvorfor.

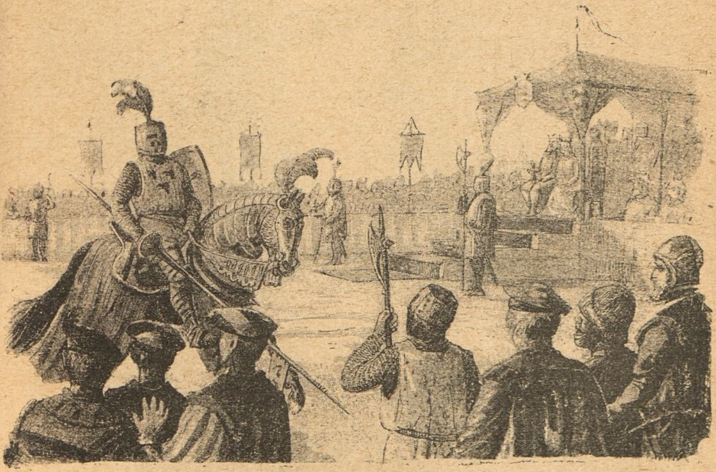

Den fremmede Ridder optog Kampen, og det viste sig snart, at det ikke var første Gang, han førte Værge. Den ene Modstander efter den anden rullede i Sandet, og til sidst vovede ingen mere at stille sig imod ham; Kampdommerne erklærede ham enstemmig for Sejrherre.

Derpaa førte de ham under Trommers og Trompeters Gjald op til det fyrstelige Sæde, for at han af Prinsessens Mund kunde modtage det Pandekys, som Datidens Ridderskik krævede, at hun skulde give ham, saa og Kampprisen af hendes Haand. Men der nu den fremmede knælede ned foran Hertugdatteren, løftede Hjælmen op med bægge Hænder, satte den paa sit Knæ og saa hende op i

de milde, sørgmodige Øjne, da kendte hun det af Solen brunede Ansigt, de dristige Træk, de bønlige Blik — da kendte hun sin egen Ridder, og med et Glædesskrig sank hun afmægtig i hans Arme.

Stor var Jubelen blandt høje og lave, da nu alle kendte Griffens sejrrige Banemand. Hertugen omfavnede ham rørt og bød straks, at der skulde redes til Bryllup. Den næste Dag fandt

Vielsen Sted i Borgkapellet, og Festen fortsattes endnu otte Dage som Bryllupsfest. Men Gotsche Schof blev Stamfader til en mægtig Slægt, der senere føjede Aneherrens Fornavn til Familienavnet og lod sig kalde Schaffgotsch.

Greiffenstein, Kynast og de mange andre Borge paa Nordsiden af Riesengebirge, som have været i Slægtens Eje, ere forlængst Ruiner; men den Dag i Dag blomstrer den gamle, adelige Æt i Schlesien og ejer udstrakte Godser der, hvor Stamfaderen som Hyrdedreng drev sine Faareflokke. Den nuværende Besidder af disse Godser er Grev Ludvig Schaffgotsch (født 1842), der bor paa Slottet i Warmbrunn.

Jakob skal giftes!

Af Anton Nielsen.

Med Tegninger af O. Hermansen.

Gaardmandsenken var lige ved at dø.

Hun var færdig med Skiftet efter sig, det havde hun selv besørget; hun var færdig med Doktor og med Præst, hun var færdig med Afskeden fra sine to yngste Sønner, men hun havde vinket Jakob hen til sig.

Han var den ældste, en Karl paa 30 Aar. Hun var altsaa ikke færdig med ham, hun havde famlet efter hans Haand, han havde grebet hendes; den var næsten ubevægelig.

„Du bliver hos mig, Jakob," stønnede hun.

„Ja, Moder!"

Han gav hendes Haand et Tryk; hun følte det, men kunde ikke gengælde det.

„Jeg er saa let om Hjertet," hviskede hun.

„Gud ske Lov og Tak, Moder!"

De to andre voksne Sønner sad henne ved Vindusbænken og græd; de vendte deres Ansigter bort, at Moderen ikke skulde se det. Jakob sad med tørre Øjne, men hans Bryst gik stærkt.

„Det er ... din Skyld ... Jakob, at jeg kan ... dø saa let."

„Ja, Gud Fader ske Lov og Tak!"

„Du faar kun ... Sorg og Slid ... i Arvegods efter mig."

„Jo, jeg faar det, at jeg aldrig kan glemme dig."

„Nej, det kan du ikke. Og saa faar du, — at din Moder velsigner dig ..."

„Det er meget, det er nok. Saa er jeg rig."

„Ja, for saa ... vil Gud ... ogsaa velsigne dig ... det er mere. — Tænk paa din ... Moders Velsignelse, naar det ser mørkt ud ... for dig."

„Ja, Gud, lad mig huske det!"

„Jeg kan ikke mere. Min Jakob ... Farvel. — Nu skal jeg hvile mig," sukkede hun.

Hun lukkede Øjnene; det gav nogle Ryk i den Haand, som Jakob holdt. Hendes udtærede Legeme rystedes af lette Trækninger, hun drog nogle faa klagende Suk — saa blev hun stille.

Dødskampen kom saa pludselig og blev saa hurtig endt, at Jakob ikke kunde faa kaldt sine Brødre hen til Sengen; men nu raabte han:

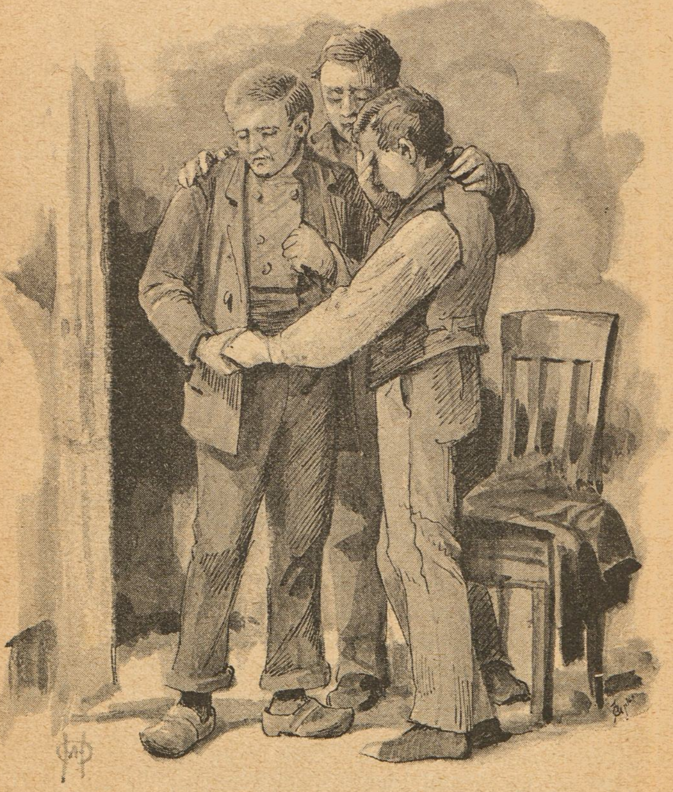

„Kristian og Peter! Aa! Nu døde Moder!"

De vare straks derhenne og stod tavse og forfærdede, men saa siger Peter, den tyveaarige:

„Nej, hun ligger jo og smiler — og hun rører sig. Nej, Moder er ikke død endnu!"

Men Jakob tog hendes kolde, stive Haand.

„Jo, Moder er død!“ sagde han med bristende Stemme.

„Aa, Moder er død!“ gentog de andre.

Jakob brast nu i en voldsom Graad. Han slog Armene om Halsen paa bægge sine Brødre. Og der stod de længe, de tre store, stærke Mennesker; de holdt hverandre omslynget, og Taarerne fløð rigelig. Begge Tjenestepigerne og en fremmed Kone kom ind ad Døren, men Brødrene rørte sig ikke. Konen trak Pigerne med sig bort igen; hun vilde ikke forstyrre Hjertets store Time.

Det skal man aldrig; den kommer ikke saa tit.

*　　*
*

Hvorledes havde Familien haft det i Forvejen? Aa, det er snart fortalt. Den afdøde Fader var en køn, ung Karl fra en Naboby. Han var kommet ind der paa Gaarden og havde faaet „Datteren og Stedet“. Manden var skikkelig nok, men havde aldrig været vant til at bestille noget; derimod havde han flotte Tilbøjeligheder. Han byggede hele Gaarden om paa 2 Aar, kom derved i en vældig Gæld, havde ikke Mod eller Kraft til at arbejde sig ud af den, men opgav det helt, slog sig til Drik og døde, da Jakob var 18 Aar.

Der havde været megen Tale om at sælge Gaarden, men Konen sagde til Familien, at hun kunde ikke forlade sit Fædrehjem eller gøre sine Drenge husvilde, saa længe der var Mulighed i hun kunde blive der.

Og hun blev, skønt Familiens kloge Hoveder spaaede hende, at hun og alle Børnene vilde snart komme til at rende nøgne fra Gaarden.

Men hvor de sled, disse Mennesker, især Moderen og Jakob. Hvor de sparede, hvor de laante og prakkede! De solgte de fine Møbler og købte simple i Stedet, de solgte de bedste Heste og erstattede dem med ringere, de solgte dyre Fødevarer og levede ved den simpleste Indsidderkost. Ja, der var et Kniberi uden Ende. Men de vare glade med hverandre, for de havde det store Haab, at de skulde kunne bevare Hjemmet. Og det Haab blev opfyldt. Da Moderen døde, var der ingen Gæld til Købmanden eller anden Smaagæld, heller ingen Restance med Renter, men der var heller ikke betalt en Skilling ud paa den store Gæld, som Faderen havde efterladt. Den Gang Moderen var noget over halvtreds, var hun

ligefrem slidt op. En Forkølelse tog saa hendes sidste Kræfter. Da hun baade af Lægen og af hvad hun selv kunde føle fik Sikkerhed om, at Døden nærmede sig, fik hun Jakob hen til sin Seng og sagde:

„Ja, du ved jo, Jakob, at jeg skal snart af Sted.“

Jakob drog et dybt Suk.

„Nu vil vi skifte, inden jeg dør, dersom du vil som jeg. Og det vil du jo nok, for vi har hjulpedes godt ad i mange Aar. Gud ske Lov for de gode Børn!“

„Moder, du maa ikke rose os. Vi kunde jo ikke andet end følge dig.“

„Ja, saa ved jeg da, jeg maa love og takke Gud for vor Enighed i at holde paa Hjemmet. Men hvordan skal det nu gaa, naar jeg er borte?“

„Ja, sig os det, Moder! Det skal du bestemme.“

„Det bedste for jer alle, hvorved I kunde ske ens Ret, var at sælge Gaarden med Rub og Stub og dele Pengene. I kunde vel nok faa en 10,000 Kroner hver, nu da Marken er i saadan en god Orden.“

„Skulde vi saa løbe fra dit gamle Fødehjem, herfra hvor hver Krog i Huset og hver Plet paa Marken minder os om dig? Skulde vi forlade vort Hjem, som du og alle vi andre har stridt for i saa mange Aar? Det kan aldrig være din Mening, Moder!“

„Nej, det er ikke min Mening. Men det var det rigtigste og retfærdigste. Og Gud forlade mig, at jeg forlanger af dig, at du skal blive her og overtage Hjemmet! Det er Synd, jeg gør imod dig, Jakob!“

„Hvor kan det falde dig ind, Moder! Det er jo saadan, vi ønsker det allesammen.“

„Men dersom du nu skal give dine Brødre 10,000 hver — vi kan vel ikke byde dem mindre —, hvor skal du saa kunne forrente de Penge tillige med alt det øvrige?“

„Jeg kan jo sælge noget af Jorden.“

„Aa, Jakob, naar jeg tænker paa, at der skal skæres et Stykke ud af min Faders og Farfaders og Oldefaders Lod, saa er det ligesom der skulde skæres et Stykke ud af mit eget Hjerte. Men Gud naade mig! Jeg er en dum og daarlig Moder!“

„Jeg kunde vel ogsaa gifte mig nogle Penge til,“ sagde Jakob med dump Stemme og nedslagne Øjne.

„Men du har kanske Lyst til een i Forvejen, en som ingen

Ting har. Ja, jeg ved det ikke. Men sig mig det, min Dreng, for nu er det Tid at tale rent ud."

„Nej, Moder. Ja den Gang jeg var en Snes Aar, da var det den Kristine," sagde han rødmende. „Men hun er væk for længe siden. Hun kunde ikke vente efter mig — og det var da heller ikke til at forlange. Men siden den Tid er de mig lige kære alle sammen. Naar ikke man kan faa den, man vil have, saa kan det være lige meget hvem man faar."

„Men dersom du nu faar een, som du ikke kan enes med, og I kommer til at leve i en daglig Elendighed, hvad vil du saa tænke om din Moder, som har ført dig i den Ulykke?"

„Jeg kommer aldrig i saadan en Ulykke, Moder, for du kan da tænke, at jeg vil have at vide i Forvejen, om det er et godt Menneske, førend jeg binder mig."

„Ja, om ogsaa hun er et godt Menneske og du er et godt Menneske, saa er det slet ikke sikkert, at I to gode Mennesker kan leve godt sammen. Dersom hun nu ikke kan lide dine Brødre, hvad saa?"

„Saa kan de rejse ud at tjene, og det vil de nok alligevel. Men et Hjem og et Tilhold, det skal de altid have her, saa længe jeg er her."

„Aa Gud, Jakob! Du kan rigtignok tage enhver tung Sten bort fra mit Hjerte! Gud vil lønne dig for det, ja det ved jeg."

„Hvad Løn skulde jeg vel have mere, naar jeg kan lette dit Hjerte!"

„Ja, det har du gjort. Nu maa Vorherre kalde paa mig, naar han vil, den ene Dag hellere end den anden. Se, Jakob! du kender ikke meget til Verden, for du har altid været hjemme hos mig, men jeg ved det bedre, hvad for en Støtte det er for unge Mennesker, som skal færdes iblandt fremmede, at have et godt Hjem. Det er jo bedst, naar de har Forældrene; det har I nu ikke, men naar jeg gaar bort, saa ved jeg, at du vil være baade Fader og Moder for Kristian og Peter. Og saa at du bliver her i din Moders gamle Hjem, at ikke det skal i fremmedes Hænder! Naar jeg er død, saa gaar min Jakob her og tænker paa sin Moder hvor han kommer, ude eller inde. Ja, Gud har været med os! Jeg kan sagtens dø glad!"

Og hun døde ogsaa let og glad, som allerede er fortalt.

* * *

Familien og alle Folk i Byen havde nu i deres Godhed og Visdom sørget for Jakob og hans Brødre, derved at de havde bestemt, at Gaarden skulde sælges og Udbyttet deles. Allerede Begravelsesdagen talte de om det med Jakob og fortalte ham enstemmigt, at det var det ene rigtige. Jakob havde ikke Stunder til at afhandle Sagen denne Dag; han fik altid saa travlt med noget, hver Gang en begyndte at tale om det. Slægt og Venner talte ellers helt uegennyttigt og i en god Mening. De kunde jo nok se den Udvej, at Jakob kunde gøre et Fornuftgiftermaal for at faa Penge, og de var heller ikke bange for den Slags Ægteskaber; men de ansaa Jakob for at være rent uskikket til at stifte saadan et Parti.

Han var jo vel kun 30 Aar, men var allerede noget stiv og kroget af Slid. Han var ikke køn, og den Skønhed, som laa i hans ærlige Ansigt og trofaste Øjne, kunde de ikke se. Han var ikke morsom eller blot munter, han kunde ikke danse, han var gammeldags klædt — aa, hvor skulde han faa en ordentlig Kone! Han kunde maaske faa et gammelt, vanskabt Skrummel, som ingen andre vilde have, men det var jo rædsomt, det skulde han ikke faa Lov til! Men Jakob havde ejheller i Sinde at spørge nogen om Forlov. Han var enig med sine Brødre om al Ting, og han vilde gaa sin egen Vej. Men det sagde han ikke, hverken Begravelsesdagen eller senere hen. Han hørte taalmodig paa Grunde og gode Raad, men hvad han vilde blev de ikke klog paa.

En Dag kom der et flot Køretøj med fire Bønder paa ind i Gaarden. Jakob kendte kun den ene af dem. Det var hans Farbroder, som boede 3 Mil borte. Han var ellers aldrig kommet der i Gaarden siden hans Broder døde, og havde ikke en Gang været med til Enkens Begravelse. De fik spændt fra, kom ind og fik noget at leve af og blev snart noget oprømte.

„Ja, nu er det sgu mange Aar siden, jeg har været her," sagde Farbroderen.

„Det er saa," svarede Jakob. „Vi har ogsaa sommetider ventet at se dig."

„Aa, det er jo en lang Vej. Og hvad Fa'en! da min Broder døde, saa var jo Svogerskabet ude. Ha, ha, ha!"

„Ja, det har vi jo nok mærket."

„Og nu er din Moder ogsaa død! Ja, hvad Fa'en! den Vej skal vi jo alle sammen. Nu maa her jo blive en Forandring. Nu siger jeg Tak for Mad. I er ogsaa færdige!" sagde han til

sit Selskab. „Ja, saa er det bedst, vi kommer ud at se os om, for vi har sgu en lang Vej hjem."

De fik Ild paa Piberne. Først forlangte de at se Stuerne. Jakob var ikke glad ved det, for der var Stuer nok, men der var ikke meget i dem. Farbroderen bemærkede til de andre, at det kunde blive kønne Stuer, naar de blev pudsede op og møblerede. Saa eftersaa de Udhusene, og saa gjorde de en Runde i Marken. De fulgte hverken Vej eller Sti, men de skulde hen paa hver eneste Plet, og da det var Foraarstiden, saa var det slemt at gaa næsten over alt. Alle Vegne kom de med kritiske Bemærkninger, men dog ikke med nogen, som kunde fornærme Jakob. Tværtimod roste de

Driften og Behandlingen; de kunde ogsaa se, at der havde været godt Korn og Græs.

Da de kom hjem igen og sad om Kaffen, siger Farbroderen:

„Naa, I synes jo ganske godt om det hele. Ja, det er jo da især dig, det angaar, Jens Pedersen! Hvad synes du?"

„Jo, det kan sgu godt gaa an. Der skal jo kostes noget."

„Ja, hvad Fa'en! saa bliver Prisen ogsaa derefter. Naa, vil du saa sige os den nøjeste Pris, Jakob, for vi har nu ikke Lyst til at prutte og prakke."

„Hvad mener du, Farbroder?"

„Aa, jeg mener sgu saadan en 30,000, eller lidt mere, for det hele med Besætning og Redskaber. Hvad mener du, Jens Pedersen?"

„Ja, det er ogsaa min Mening. Maaske jeg kunde lægge 5000 til, for det er jo svære Bygninger," føjede han til, da han kom til at se paa Jakobs forbavsede Ansigt.

„35. Ja saa er det sgu ikke noget at betænke sig paa. Det er ikke at misbyde, vel, Jakob? Du glor jo ligesom du nylig havde faaet Øjne! Du kunde da ikke have ventet ret meget mere."

„Naa, I vil købe Gaarden?"

„Er det først nu, du opdager det. Du har nok ikke meget Omløb i Hovedet?"

„Nej, det kan være lidt nok, men der er da heller ikke nævnt et Ord om det i al den Tid, I har været her."

„Ikke det? Ja, det kan sgu gerne være. Men det var jo let nok for dig at forstaa, saadan som vi gik og eftersaa al Ting. Hvad Fa'en skulde vi ellers herhenne?"

„Det er sandt nok, Farbroder! Du plejer ikke at overløbe os. Ja, hvor tykhovedet jeg er, saa kunde jeg dog nok begribe, at der var maaske een af jer, som vilde købe Gaarden. Men da der ikke blev nævnt et Ord om det, saa kunde jeg dog ikke vide det for sikkert. Og det kunde aldrig falde mig ind at byde Gaarden fal, da jeg ikke har i Sinde at sælge den."

Alle Mændene sprang op, og Farbroderen raabte: „Nu har jeg min S'æl aldrig hørt Mage. Ikke sælge Gaarden! Og saa har din lange Lømmel gaaet og holdt os for Nar hele Dagen!"

„Eller ogsaa I har holdt mig for Nar, og faaet mig til at traske om med jer alle Vegne, uden at sige jer Mening. Naar I ikke havde sagt, hvad I vilde, saa kunde jeg jo gøre mig til Nar, naar jeg sagde, at jeg ikke vilde sælge. Og saa havde jeg jo ogsaa ligesom vist jer Døren med det samme. Nej, den Skik har jeg ikke lært."

„Og saa har du narret os den forbandede lange Vej, dit . . ."

„Jeg har hverken narret jer eller nogen, for hverken jeg eller mine Brødre har sagt til et eneste Menneske, at Gaarden skulde sælges."

„Hvem Fa'en var det dog, der fortalte os det? De skal dog ske . . . Naa, ja saa har vi ikke mere at gøre her. Vi kan sgu da sige, vi har udrettet noget. Men hvad den slemme Syge tænker du dog paa, Dreng! Bilder du dig ind, at du kan forrente alt, hvad du skylder bort, og saa dine Brødres Arvepart? Saa tosset kan du da vel ikke være?"

„Synes du ikke snart, det kunde være nok med at lade mig

høre min Dumhed? Den kan jeg jo ikke selv gøre ved, og den er værst for mig selv. Men saa dum er jeg dog heller ikke, at jeg fortæller, hvad jeg har i Sinde, til et Menneske, der kun gaar ud paa at spotte mig."

„Tak, den var jo ren! Ja, sejl du bare din egen Sø! Nu sejler vi vor."

De fik nu spændt for og kom af Sted."

* * *

Da Pigerne i Gaarden havde opdaget, hvad de fremmede havde til Ærende, kom det snart over hele Byen og Egnen. Og da Folk saa blev kloge af, at Jakob ikke vilde sælge, saa vidste de ogsaa med det samme, at han skulde giftes. Men hvem skulde det være med?

Ja, hvem skulde det være? Jakob drøftede denne Sag med sig selv og med sine Brødre. Disse, som vare komne lidt mere ud end han, kendte nogle rige Piger og Enker, som de nævnede for Jakob. Og skønt hans Hjerte krympede sig ved at tænke paa, at han skulde sælge det til den højestbydende, saa besluttede han sig dog til at begynde paa sin Tiggergang i næste Uge. Der var ingen anden Udvej.

Men inden han endnu var kommet nogen Steds, fik han Besøg af en Nabo, som, under mange Omsvøb, aabenbarede ham, at en Mand af hans Familie havde en Datter, som han nok vilde have ind i dette Sted. Og det skulde ikke blive saa knapt med Medgiften. Naboen tilbød at være Vejviser og Ordfører. Jakob takkede, men vilde helst afgøre det alene.

Dagen efter kom han saa i sin bedste Puds og kørte af Sted. Alle Folk i Byen saa efter ham. Han kunde læse i deres Øjne, at de vidste hvad han kørte efter. Jakob naaede Byen og den anviste Gaard. Da han havde sagt, hvem han var, blev han modtaget venligt af Mand, Kone og 2 giftefærdige Døtre. Der var altsaa et lille Udvalg, for Jakob begreb snart, at han kunde faa hvilken han vilde. Pigerne saa ret godt ud, men de var dygtig forfinede; de snakkede fornemt blandt andet.

Jakob var nogle Timer i „Familiens Skød", men Giftermaalssagen blev ikke berørt. Derimod fik han en Mængde Spørgsmaal om sin Gaards Areal, Hartkorn, Drift, Bygninger, Besæt-

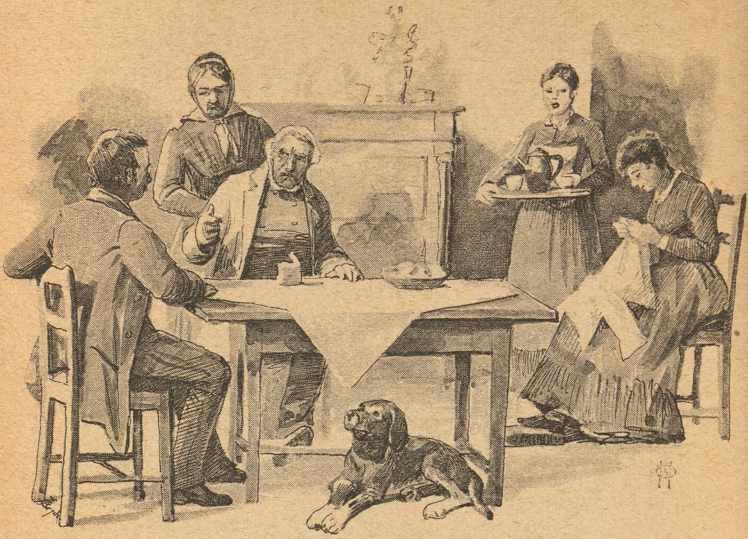

ning, Gæld, Skatter og om Arven til hans Brødre. Jakob gjorde ærlig Rede for det hele.

Da han skulde hjem og Manden hjalp ham af Sted, fik han ren Besked.

„Ja, jeg har jo sendt dig Bud om dette her, Jakob, og efter hvad du siger, saa synes jeg det kunde passe godt nok for Anne Kirstine, og hun kan nok faa 15,000 eller saadan. Ja, den anden skal have lige saa meget — og hun er heller ikke forlovet, saa jeg ved itte, hvad du synes, Jakob?"

„Ja, det ved jeg knap selv, for det er jo saa nyt for mig. Nu skal du have mange Tak for alt godt. Jeg skal have tænkt rigtig over det, for det er jo ikke noget Hestebytte, og dersom jeg saa bestemmer mig for een af dem, saa skal jeg snart være her igen. Farvel!"

Jakob smurte paa Hestene. Manden stod og saa efter ham med et langt Ansigt.

Paa Hjemvejen havde Jakob mange Slags Tanker. Ak, havde bare Kristine været fri! Hun var saa ligefrem, saa dagligdags, ligesom han selv. Og disse Piger han havde set i Dag!

De vare saa snørte, de havde saa fine bløde Hænder, de havde saadan en grim Pomadelugt, og de pjattede saa fornemt. Nej, han kunde ikke tage nogen af dem! Men hvordan var vel andre Piger, som han kunde vente at faa, og som kunde hjælpe ham ud af Pengekniben? Disse saa da rigtig skikkelige ud. Men Kristine stod for ham igen. Mon han dog ikke kunde træffe een, som lignede hende!

Da han kom hjem, fortalte han sine Brødre, hvad Indtryk han havde faaet af de to Piger. Og begge Brødrene vare enige om, at der skulde Jakob ikke komme mere, hvis han vilde lyde deres Raad. Efter et Ophold sagde Kristian:

„Men der er ellers een, jeg har tænkt paa mens du var borte. Da jeg var Soldat havde jeg en Kammerat, som jeg var saa eviggode Venner med. Han bor i Ringby, det er 4 Mil herfra. Jeg har tit lovet at besøge ham, det er et mageløst godt Menneske — og rig."

„Ja, men det skulde vel være en Pige, Jakob skulde have, og ikke et Karlfolk," sagde Peter skælmsk.

„Du kan vel vente, til jeg bliver færdig, din lille Tosse! Se, denne Karl, Søren hedder han, har en eneste Søster, og vi spøgede saa tit med, at jeg skulde have hende. Hun er vist noget ældre end jeg, saa det kunde jo nok passe for dig, Jakob. Og de er voldsom rige. Skal vi ikke tage derhen og se til dem, hvad Jakob?"

„Herregud! skal jeg nu have saadan en Tur igen! Men der er jo ikke andet for. Jeg skal jo have een."

„Ja, jeg tænker nok hun bliver den rigtige. Dersom hun ligner sin Broder, saa kommer du ikke til at fortryde det."

„Ja, jeg kan jo godt prøve det med," svarede Jakob.

Da Jakob et Par Dage efter kørte ud igennem Byen i sin bedste Stads, blev han atter begloet og bekigget. Var der to Mennesker i Nærheden af hinanden, stak de Hovederne sammen og hviskede. Jakob kunde se paa dem alle, at de tænkte eller sagde: „Nu skal han ud at bejle igen."

Denne Løben Spidsrod pinte Jakob saaledes, saa han blev fristet til at køre hjem igen — men saa huskede han sin Moders bedende Øjne, saa følte han hendes Haandtryk — og kørte videre.

Vejen var lang, men Tiden gik da temmelig godt, fordi Kristian var med.

Noget over Middag naaede de Gaarden. Der var ikke et

Menneske at se. Brødrene stod af og saa raadvilde paa hinanden nogle Minutter. Da bliver Køkkendøren revet op og en stor Pige kommer springende ud. Hun stampede i Stenbroen, saa det klang i hele Gaarden. Hun var svært bygget, rødmusset og sorthaaret, ret køn. Et lille mørkt Overskæg klædte hende heller ikke ilde.

„God Dag! Hvor er I fra?" spurgte hun med stærk Røst.

„Vi er fra Randrup!"

„Det er jo langt! Lad os saa spænde fra!"

Hun tog paa Seletøjet med saadan en Rasfhed og Færdighed, saa Brødrene havde nær tabt baade Næse og Mund.

„Ja, I kunde sgu da gerne være lidt med," sagde hun.

Brødrene skyndte sig at faa fat.

„Sikken en lang Rejse, I har lagt jer ud paa," sagde hun spørgende, men tillige noget befalende.

„Ja, jeg er kommet for at besøge Sønnen her i Gaarden. Jeg har været Soldat sammen med ham, og vi var saa gode Venner. Du er naturligvis hans Søster?"

„Halløj Kosak! Saa det er dig, der skal ha' mig! Det var sgu Sjov! Jeg synes ellers, du har biet noget længe. Du er nok ikke meget hidsig paa mig. Ja, ja! Du behøver ikke at skulme. Jeg har ikke solgt mit Skind endnu. Ha, ha, ha! Du skal ikke bilde dig ind, jeg har ventet efter dig, men der er ingen, som vil have mig; de er bange for mig. Hvad er det for en Snegl, ham du har med?"

„Det er min Broder."

„Det er en temmelig mosgroet Fyr! Saa kan jeg sgu bedre lide dig."

De fik nu Hestene ind i Stalden. Brødrene turde næsten intet sige. Hun havde aldeles „taget Pippet fra dem".

Hun trak dem udenfor Gaarden:

„Se, der gaar min Fader og min Broder og pløjer ude paa den Banke. Nu kan I drevse ud til dem, mens jeg og Moder faar lavet nogen Mad til jer, for I er vel sagtens et Par forsultne Hunde, naar I har kørt saadan en Tur."

Brødrene blev alene.

„Bare vi var vel hjemme!" sagde Jakob.

„Ja, jeg sagde et dumt Ord den anden Aften. Jeg sagde: dersom hun lignede sin Broder, saa kom du ikke til at fortryde, hvis du tog hende. Hun ligner ham desværre alt for meget. Det er lige som jeg hørte og saa ham. Det var dog ogsaa et for-

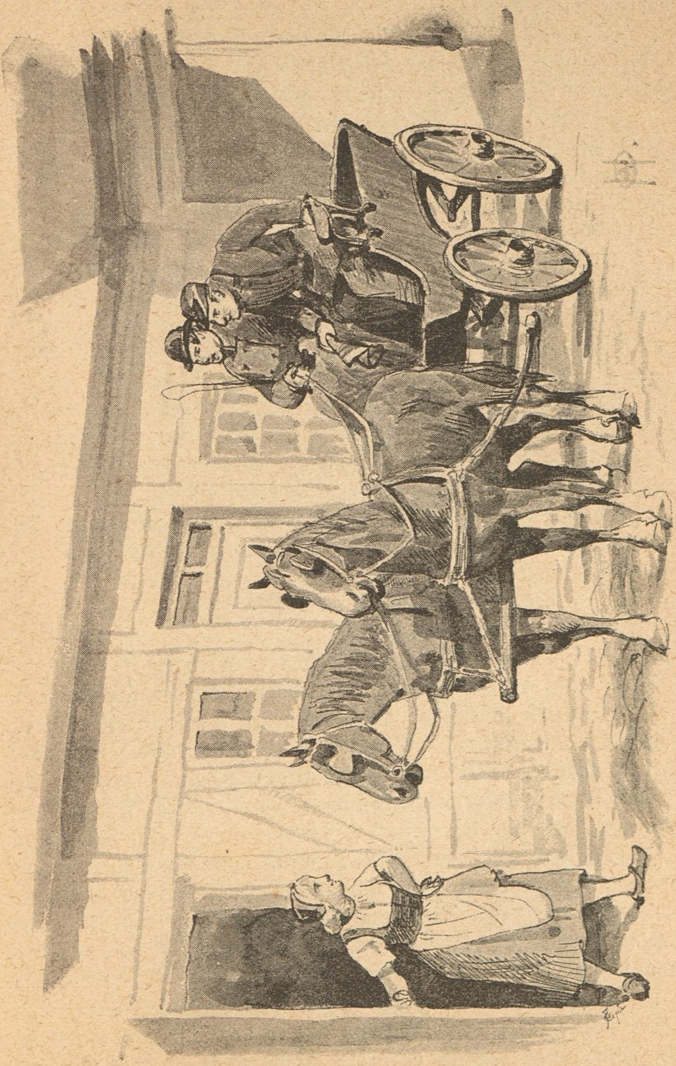

skrækkeligt Stykke Fruentimmer! Hun kunde tjene for Avlskarl, hvor det skulde være!"

De naaede nu ud til Mandfolkene. Kristian gav den Forklaring, at han var kommet til at huske paa sit gode Venskab med Søren, som han tit havde tænkt at besøge. Og saa i Dag, da det var saadan godt Vejr og de ikke kunde komme til at bestille noget i Marken der hjemme, saa havde han taget over tvært at køre herhen og faaet sin Bróder til at følge med.

Manden og Sønnen spændte nu fra Plovene, og de kom alle hjem til Gaarden. De kom til Bords med hele Familien, og her maatte Kristian op med sin Forklaring igen; Brødrene maatte jo desuden frem med mange Oplysninger om deres hjemlige Forhold. Derefter siger saa Manden til Jakob:

„Ja, du skal jo saa gifte dig, kan jeg tænke?"

„Jeg vil sgu ikke have ham!" erklærede Datteren.

„Han vil vist heller ikke ha' dig, Maren! Det kan jeg mærke paa ham, saa I bliver nemme at skille," sagde Søren.

Nu kunde den fornuftige Jakob ikke bare sig for at le, og de lo alle sammen af Hjertens Grund, undtagen Maren.

„Jeg synes ellers nok, du kunde have ventet med at sige nej, til han havde forlangt dig," sagde Faderen, halvt leende.

„Ja, I kan grine saa meget I vil. Jeg ved jo godt, han er kommet herhen for at bejle til mig."

„Hvem har sagt dig det?" spurgte Søren.

„Aa, jeg er sgu lige saa klog som et Menneske."

„Ja, men der er ogsaa tossede Mennesker til," sagde Søren.

Da Maren ikke vidste noget at svare hertil, gjorde hun sig et Ærinde ud i Køkkenet. Saa sagde Faderen til de fremmede: „I synes vist det er et underligt Stykke Pigebarn, og derfor skal I vide, hvordan det er gaaet til, at hun er blevet saadan. Vi bor jo her alene ude paa Marken, og hun kunde ingen Smaapiger faa til at lege med, saa havde hun ikke andre Kammerater end Søren og vor Hyrdedreng. Hun vilde aldrig være inde hos Moderen, for hun var den Gang svagelig og vanskelig, men hun rendte altid ude hos os Mandfolk. Og da hun gik i Skole, vilde hun altid lege med Drengene og slaas med dem. Siden den Tid har hun blevet ved med at arte sig paa den Maade. Vi ler nok tit ad hende, men jeg og „vor Mo'er" er dog somme Tider skamfulde over hende, og vi er ogsaa bekymrede for hende, thi hvad skal det blive til!"

„Aa, det bliver til, at hun faar en gammel Nathue, som hun kan bukke begge Ender sammen paa," mente Søren.

„Nej, du er fri, Moppe! for jeg vil have en Mand, som kan rigtig tumle mig!" sagde Maren, som lige var kommet ind ad Døren.

Nu lo de igen, og Faderen sagde:

„Ja, du kunde vistnok behøve saadan een, men hvor findes han?"

De fik nu andre Ting paa Gled, derpaa saa de Kreaturer, Husene og Marken. Saa tog Brødrene venlig Afsked med de muntre Folk og kørte hjem, mere raadvilde end de vare kørte bort.

Da de kom hjem, gav Kristian en morsom Beretning til Peter om denne Bejletur, og de lo omkap. Men Jakob sad henne i en Krog og var meget forknyt. Da de yngre Brødre lagde Mærke til det, sagde Peter:

„Hør, Jakob, skal jeg nu ikke prøve paa at skaffe dig en Kone?"

„Nej, du skal ikke. Nu skal jeg ikke have mere af den Slags Ture for det første."

„Hvad mente du med det, Peter? Det er vel ikke andet end Spøg?" spurgte Kristian.

„Jo, det er saadan: Jeg var jo borte med de Svin i Morges. Saa trækker Slagteren mig hen i en Krog og siger, at han ved saadan en rar ung Enke, som har et Bolssted og sidder godt i det, om ikke Jakob vil prøve sin Lykke der."

„Naa, han vidste ogsaa, at jeg skal giftes! Ja, jeg bliver snart til et Ordsprog for hele Landet," sagde Jakob.

„Han skrev Adressen op til mig. Her staar Peder Jørgensens Enke, Havby ved Tingerup Station. Det var ellers farligt, saa han roste Enken — og hun havde ingen Børn."

„Hør, Jakob!" siger Kristian. „Det falder mig ind, at hun maa være den rigtige. Saadanne Enker, de har dog prøvet noget mere end de tossede Gaardmandstøse, som aldrig have været uden for en Dør — du skulde prøve det med!"

„Nej, lad mig nu være i Fred! Nu har jeg gjort mig til Nar to Gange."

„Men alle gode Gange er tre," sagde Peter.

Naa, kort at fortælle: Jakob maatte jo give Køb. Den næste Dag kørte Kristian de to andre Brødre til Stationen, saa de kunde komme med det første Tog. Det var saa tidlig, saa

Jakob slap for alle nysgerrige Blikke. Da de naaede Tingerup Station, traf de heldigvis en Dreng, som kunde sige dem, hvor Enken boede; de vilde ikke spørge en Voksen. Efter at de var gaaet en halv Mil, kom de til et nydeligt lille Sted med tre Længer, omgivet af Træer.

Modet begyndte at synke hos Jakob ved Tanken om den Skærsild, han nu skulde gennemgaa. Hvad skulde han dog sige? Men det kom helt af sig selv.

Brødrene saa et ungt Kvindfolk gaa og hænge Vadsketøj op ude i Haven.

„Det er nok Pigen," sagde Peter, „hende vil vi ikke snakke med, saa faar hun straks Mistanke."

Men hvad Pokker gaar der af Jakob! Farer han ikke med Stormskridt i halvt Løb hen til „Pigen", tager hende i Haanden, som han ikke vil slippe igen, og raaber højt: „Er det dig! Men er det dog dig?"

„Jo, Jakob! Jeg har vel ikke forandret mig saa meget?"

„Aa, nu er jeg dog et lykkeligt Menneske, dersom det ellers gaar, som jeg tænker."

Og for at prøve paa det, lagde han Armen om hendes Liv og saa hende ind i Øjet. Jo, det skulde nok gaa, læste han.

Men stakkels Peter stod i den højeste Forbavselse; ingen lagde Mærke til ham. Han troede, at Jakob var lige paa en Gang bleven smaatosset. Da siger hun:

„Er det din Broder, Jakob?"

„Ja, Peter! Du kan ikke blive klog paa det! Det er Kristine! Ja, du har maaske aldrig hørt det før. Hun har i mange Aar været min bedste Ven. Ja, jeg har da aldrig haft nogen anden. Hun er Enken her. Er det dog ikke mageløst! Og nu! Dersom nu . . .!"

„Ja, lad os nu gaa inden for!" sagde Kristine smilende. „Vær'sgod!"

Da de kom ind vilde hun naturligvis sætte Mad frem, men Jakob sagde:

„Nej, der er noget, jeg trænger mere til. Lad os faa afgjort det først, ellers kan jeg ikke synke en Mundfuld."

Han trak hende ind i en anden Stue. Efter en halv Time kom de tilbage igen med hinanden om Livet.

„Naa, Jakob! Jeg er vist den bedste Vejviser!" udbrød Peter.

„Ja, du er god nok, min kære Broder. Men der er vist

En, som er klogere og bedre end os alle, som har stilet det saadan. Nu skulde bare Moder se herned!"

Da Brødrene kom til deres egen Station om Aftenen, var

Kristian der for at hente dem. Da han fik Jakobs Ansigt at se i det stærke Lampeskær, gav han ham Haanden og sagde:

„Til Lykke, Jakob! Det maa jeg vel nok sige?"

„Ja, det maa du sige to Gange, Kristian."

Et Eventyr i Spanien.

Meddelt af **Carit Etlar.***)

Vagten ombord var sat, og Styrmand Hermansen fortalte:

Barcelona er en af de jammerligste Lossepladser, jeg har været inde paa. Først er Klareringen af ethvert fremmed Skib forbundet med en Mængde intetsigende Omstændigheder, Brøvl og

Vigtigmageri; dernæst faar man undertiden ikke engang Lov til at løbe ind i selve Havnen, men maa finde sig i at blive liggende i et Bassin, hvor Fartøjerne, selv i Havblik, staa Fare for at støde

*) Skrevet 1849.

deres Agterfortøjning i Stykker, hvilket var Tilfældet med en Engelskmand, som endda havde været saa forsigtig at føre Kætting over paa Molen. Grunden dertil ligger i, at Havet, naar det udenfor er uroligt, sætter svære Dønninger ind i det aabne Bassin, og det gør undertiden Skibene større Skade, end selve Stormen.

Mandfolkene i Barcelona ere ogsaa saa som saa, de bære sædvanlig en lang, krum Dolk i Bæltet, og det bistre og mugne Udtryk i deres solbrændte Ansigter viser tydelig, hvor ligegyldigt det vilde være dem, at have et Menneskeliv paa Samvittigheden, især saa længe det ikke koster mere end en halv Dublon (omtrent 9 Kr.) at faa fuldstændig Aflad for hvilket som helst Mord. Kvinderne ere smukke, vævre og smagfuldt klædte; hver

Dag, naar Vejret tillader det, kan man se dem i hele Skarer spadsere op forbi Markedspladsen hen til den lille Dyrehave, som ligger inde i selve Byen. Alle Slags Sydfrugter ere her yderst billige; vi købte de største Vindrueklaser for en eller to danske Skilling, og behøvede aldrig at gaa et Skridt efter dem, da Koner og Piger hele Dagen løb langs med Skibene med store Kurve fulde.

Endskønt der nu kom mange om Bord til os, medens vi laa der, købte vi dog næsten altid af een og samme. Det var en ung Pige, atten eller nitten Aar gammel; hendes Ansigt var smukt, men blegt, og i hendes mørke Øjne laa et sørgmodigt Udtryk, der efter vor Mening gjorde hende meget interessant. Som sagt, vi købte bestandig af hende, og til Gengæld udsøgte hun altid de største og bedste Druer til os. Det Regnskab er let at fatte.

En Dag stod jeg længe og saa i Land efter den lille Pagitta, det hed hun. Da jeg ikke kunde faa Øje paa hende, vinkede jeg ad en af de andre Frugtpiger, for at købe nogle Vindruer. Just som vi stod og handlede sammen, fik jeg Øje paa Pagitta; jeg raabte paa hende, og vinkede ad den anden, at hun gerne kunde gaa sin Vej, hvorover hun blev yderst forbitret. Da Pagitta vilde gaa om Bord over Landstillingen, begyndte den, jeg havde jaget i Land, at skælde ud og udstøde Trusler imod hende. Pagitta svarede i Begyndelsen meget koldblodigt herpaa. Deres Ordveksel blev imidlertid hæftigere, og til sidst gjorde den fremmede en Bevægelse med begge Hænder omkring Halsen, lo haanligt og pegede op mod en Bakke i Nærheden, hvor der stod en Galge rejst.

Da Pagitta saa dette Tegn, syntes hun pludselig at blive et andet Menneske; hendes Øjne gnistrede, Hænderne knugede sig krampagtig sammen, og før det var mig og mine Kammerater, som Striden havde kaldt sammen, muligt at hindre det, havde Pagitta grebet den anden i Brystet og revet hende fra Molen ud i Vandet, hvorefter hun udstødte et Frydeskrig, som endte med en ildelydende Latter. Vi satte naturligvis straks vor Baad agterud for at ile den ulykkelige til Hjælp, men da der den Dag gik en usædvanlig høj Rulling, var Pigen gaaet ind under Skibet, og vi fik hende ikke fisket op, inden hun var død. Pagitta blev straks omringet af en Mængde Mennesker; deriblandt var der naturligvis ogsaa et Par Politibetjente, som, efter at have opskrevet Navnet paa vort Skib og sørget for den druknede, tog Pagitta med og førte hende op i Byen, fulgt af den hele Skare.

Dagen efter blev vort Mandskab kaldt for Retten, hvor ogsaa

vor Konsul maatte trippe op. Vi gav Forklaring over alt, hvad vi havde set, og det stod endda ikke længe paa; men det bedste ved den hele Sag var, at jeg ved samme Lejlighed blev bekendt med Pagittas sørgelige Historie og fik Grunden at vide, hvorfor den stille og, som det synes, saa godmodige Pige havde begaaet dette Drab.

Det var i Aaret 1848 kun nogle Aar siden at Barcelona sidst blev hjemsøgt af den ulykkelige Borgerkrig, der saa længe og saa ofte har hærget Spanien. Opstand mod Regeringen fulgte efter Opstand, Slagsmaal og blodige Optrin i Gaderne, lidt Bombardement oppe fra Klippefortet Montjuich. Det var især nordpaa, fra de modige og krigslystne Basker, at Spektaklerne fremgik; de sloges og bleve slagne, nedsablede, skudte eller til en Forandring hængte, men den republikanske Stemning blev den samme, saa snart de vildledte havde hvilet sig lidt, begyndte de paa en frisk, og næsten altid var Barcelona Arnestedet for Urolighederne.

Paa samme Tid havde Pagitta sig en Kæreste ved Navn Talez, der tjente under en af de Insurgenthobe, som havde deres Samlingsplads i Omegnen af Barcelona. Hendes Fader Gonzales var Baadfører og holdt med Dronningens Parti; han manglede aldrig paa Samlingspladsen, med den vel bekendte lange Bøsse over Skulderen, saa snart Stormklokken kaldte til Vaaben, hvilket paa den Tid skete temmelig hyppigt. En tidlig Morgen fandt der atter en hæftig Kamp Sted i Gaderne mellem Dronningens Parti og en Bande, der om Natten havde forsøgt at overrumple Kastellet. Insurgenternes Plan mislykkedes. De bleve trængte tilbage og flygtede ind i Smaagaderne, hvor Kampen fortsattes. Gonzales var naturligvis med i Kampen; hans Hustru stod i Gadedøren og ventede med ængstelig Utaalmodighed paa hans Tilbagekomst, eftersom Geværilden for lidt siden var sagtnet. Pludselig hører hun Larm i Nærheden, et Menneske kommer styrtende ned ad Gaden og trænger sig ind gennem Døren, hvor hun og Pagitta staa. Det var endnu i det tidlige Morgengry, og Pagitta genkendte ikke dette af Støv og Krudtdamp sværtede Ansigt; men saa snart han begyndte at tale, kastede hun sig til hans Bryst; det var hendes Elsker Talez. Han bad Moder og Datter om at skjule sig og fortalte, at han i Kampen var bleven adskilt fra sine Kammerater og tagen til Fange; de Kongeligsindede vilde have hængt ham paa en Lygtepæl, og han troede sig redningsløst fortabt, da Dødsangsten

pludselig gav ham Mod til endnu en Gang at gøre et Forsøg paa Frelse. Idet den ene af Borgerne vil fastgøre Strikken paa Lygtepælen, river han Geværet fra den anden, slaar ham til Jorden med Kolben, og tog Flugten ned gennem en Sidegade, hvorfra han nu kom til deres Hus.

Medens Talez fortalte dette, hørtes Stemmer udenfor, og Pagitta bragte hurtig sin Elsker ned i en Kælder, hvor han skjulte sig.

Da hun kom tilbage, fandt hun to Borgere, der dog ikke var kommen for at søge efter den undvegne Talez, men derimod for at berette Moderen, at Gonzales var haardt saaret og laa paa Hospitalet. Konen forlod Huset med de to Mænd, og Pagitta blev alene tilbage med sin lille Broder, en Dreng paa ti Aar. Talez steg op af sit Skjul, satte sig paa Kælderlemmen og gav sig i Samtale med Pagitta; den lille Dreng gik og legede i Stuen. Det blev lyst paa Gaden, Morgensolen skinnede ind gennem de smaa, grønne Ruder.

„Se, Pagitta!" raabte pludselig Drengen, idet han kom slæbende med et Gevær, „hvorfor er Fader gaaet ud at slaas uden at tage sin Bøsse med."

Uden at give Agt paa Drengen, svarede Pagitta: „Sæt Bøssen hen i Krogen, Omez, den tilhører ikke Fader."

„Ih, jo vist, Søster! Kender du ikke vort gamle Gevær? Se kun! Du har jo selv syet Remmen sammen."

Pagitta kastede blot et Blik paa Bøssen og blev ligbleg; hun vidste, at Talez havde bragt denne Bøsse med sig, da han kom. Det næste Blik faldt spørgende paa hendes Elsker, der bleg som hun nikkede med Hovedet uden at sige noget.

„Det var da ham, du slog til Jorden," hviskede hun endelig.

„Det var ham, som vilde hænge mig," svarede Talez med skælvende Læber. „Man værger sig, som man kan, og jeg kendte ham ikke i Mørket."

Drengen havde vekselvis betragtet dem begge, medens disse Ord bleve sagde; han syntes at forstaa alt, og udbrød med et lynende Blik paa Soldaten:

„Naar jeg bliver stor, Talez, saa dræber jeg dig, ligesom du har dræbt min Fader."

Pagitta søgte at bringe Drengen til Tavshed, og Barnet lod endelig til at have glemt alt; han gav sig til at lege, som før, men Pagitta skjulte omhyggelig Bøssen nede i Kælderen.

Moderen vendte endelig tilbage med den Besked, at Gonzales allerede var død, og Talez forblev i Huset til om Aftenen, fordi han haabede at slippe ud af Byen, naar Mørket faldt paa.

I kan nok tænke jer, hvorledes den ulykkelige befandt sig; han saa den dybe Sorg hos Familien, der i Gonzales mistede deres eneste Forsørger, og dertil kom Bevidstheden om, at det var ham, netop ham, som havde foraarsaget denne Ulykke; hvad der trøstede ham var, at Enken ikke syntes at ane det ringeste om hans Deltagelse i det skete. Pagitta tav, og Barnet lod til at have glemt alt. Dagen svandt paa denne Maade langsomt bort, Talez stod i Stuen hos de to Kvinder, uden at tale til nogen af dem. Da det blev Aften, beredte han sig til at tage bort. Pagitta gik ud i Køkkenet og pakkede en lille Kurv fuld af Levnetsmidler til den ulykkelige. Da hun kom tilbage, var Moderen gaaet ud og havde taget den lille Dreng med sig. Pagitta og Soldaten ventede hende med Utaalmodighed, det gunstigste Øjeblik til Flugt syntes at være for Haanden; senere maatte de befrygte, at Porten vilde blive lukket eller strængt bevogtet. Den gamle Kone kom imidlertid ikke, og Flygtningen stod beredt til at forlade Huset, da Døren pludselig blev revet op og Moderen traadte ind, fulgt af fire haandfaste Karle.

„Der har I ham!" raabte hun med en Stemme, som skælvede af Raseri. „Grib ham og gør med ham, hvad I ville — husk, han har myrdet min Mand!"

Folkene greb Talez, der lod sig binde og føre bort, uden ringeste Modstand. Idet han gik, strakte han Hænderne ud imod den Stol, hvorpaa Pagitta nylig havde siddet, men den ulykkelige Pige bemærkede det ikke; da hun saa de fire Mænd træde ind tillige med Moderen, fattede hun alt, hun udstødte et Skrig og sank besvimet om paa Gulvet.

Der blev gjort kort Proces med den stakkels Talez; otte Dage efter hængte de ham op i den store Galge, som stod ved den lille Dyrehave, og Pagitta maatte, fordi hun blev beskyldt for at have skjult Forbryderen, overvære Eksekutionen, staaende med et Krucifiks i Haanden ved Galgens Fod. Derfor var den stakkels Pige bleven saa rasende, da hendes Medbejlerinde gjorde Hentydning til Elskerens Skæbne.

Hvad der senere blev af Pagitta, ved jeg ingen Ting om.

Lige haardt nok!

Tidlig op og sent i Seng
maa jeg arme Skomagerdreng.
Hele Dagen maa jeg ase,
hjælpe Mutter, passe Rikke,
ud med Fodtøj, hjem at flikke.
Hvem der bare dog maatte ligge —
aa—aah! — lidt endnu og dase.

G. Aa.

Rasmus og Inger.

Fortælling af Zakarias Nielsen.

Med Tegninger af Alfr. Schmidt.

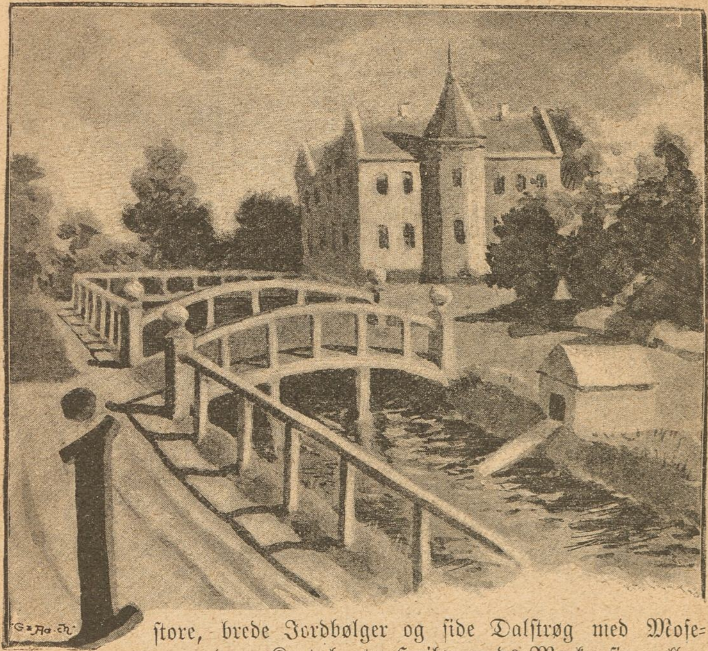

I store, brede Jordbølger og side Dalstrøg med Mosegrund og Krat bugter Højbygaards Marker sig mellem to Skove, ud imod Østersøen. Knejsende paa et Højdepunkt midt i den 300 Tdr. Land store Lod ligger selve Gaarden og lyser fornemt op mellem Linde- og Elmetræer med sine hvide Mure, sit lille blaa Spir og sine lyse Rækværker.

Højbygaard, der i sin Tid var Midtpunktet i et ikke ubetydeligt Gods, var desværre forlængst sunket ned til at være en ganske almindelig Proprietærgaard, tilmed bortforpagtet; men den midalderlige lille Borg i Forbindelse med Levningerne af de gamle Grave gav endnu Gaarden en vis Glans i alle omkringboende

Folks Øjne, og den Omstændighed, at Gaardens Forpagter skrev et lille fransk „de“ foran sit Navn, bidrog ikke lidet til at øge Glansen i de mere dannedes Øjne.

Kun et eneste Barn, en Søn, var Frugten af det Ægteskab, som Forpagteren Hr. Sofus de Bang og daværende Husjomfru Sørine Jespersen indgik med hinanden for henved 30 Aar siden. Det var en god stor Frugt, fyldig og tung, sund af Lød, men desværre saare ufin.

Med det Koketteri overfor Bonden — Bondens Djærvhed, Bondens Urkraft, hm ... Bondens Adel — som var oppe i visse fornemme Kredse i vor Friheds Morgen, havde Forældrene givet deres lille Søn Navnet Rasmus Jespersen de Bang; men da der under Drengens Opvækst viste sig Tegn til, at han vilde blive en meget tyk og klodset Rasmus Jespersen, blev de betænkelige, for det var slet ikke deres Mening eller Ønske, at han skulde blive saadan — egentlig — — folkelig, saadan, at hans Væsen og Ydre bragte Folk til at glemme det lille fine „de“.

Men Naturen dannede Drengens Legeme, som den vilde have det. Den havde dannet Fru Sørine til en stor, fyldig Dame, den havde i sin Tid dannet Klokker Jespersen, hendes Fader, til en sand Kæmpe, og noget lignende skulde nu Rasmus være. Især ødslede Moder Natur meget Næringsstof paa det midterste Parti af Drengens Krop, det under Brystet og Ryggen.

Dette fik nu være, hvad det var; men at den store Dreng fandt en særlig Fornøjelse i at drage sine Støvler af og spanke omkring i Gaarden med Mælkedrengens snavsede Træskostøvler paa, at han spyttede i store parabolske Linier og foretrak Mads Røgters uskønne Sprog for det Hjertesprog, hans Moder havde lært ham, og endelig: at han med Svinedrengen ansaa det for en gammel taabelig Fordom, at Næse og Øren ikke skulde kunne undvære Vand og Haandklæde — alt dette var meget værre.

Værst af alt var det dog, at hans Hoved havde saa uendelig lidt Husrum for boglig Viden. Naturligvis maatte og skulde der være Plads for 27 Bogstaver og en Del Tal, foruden til en hel Del andre Ting; men Gemmerne var som sagt meget knebne og dertil saare utætte, saa utætte, at de indespærrede Beboere øjeblikkelig brød ud, naar de saa deres Snit. Især var „g“ og „q“ et Par forskrækkelig snedige Krabater, der smuttede ud, lige saa tit som de blev puttede ind.

I mange Aar gik en Lærer fra Egnen hver Eftermiddag ud

til Højbygaard og underviste ham; men det blev kun meget faa og ufuldkomne Brudstykker af det nittende Hundredaars Viden, der fæstnede sig i Rasmus' Hoved.

En paa Gaarden værende ung Pige, Frk. Nøffling, en noget bidsk og vranten ung Dame med Briller og en meget lang spids Næse, prøvede at læse Fransk med ham, men det vilde slet ikke gaa.

„Du er og bliver et Kødho'de, Dreng!" var Faderens Erklæring.

Og da denne Erklæring blev raabt ind i Rasmus' Øren 365 Gange om Aaret — somme Aar 366 Gange — gik den lidt efter lidt over i hans Bevidsthed som en Kendsgerning, der desværre næppe lod sig modsige. At hans Moder ofte skændte paa ham, naar han i sin Klodsethed gjorde hende en Kop eller Tallerken fattigere, eller naar han med Forglemmelse af sit lille „de" kom med Udtryk og Slagord fra Stalden, bidrog yderligere til at fæstne den Forestilling hos ham, at han var og blev en mislykket Skabning. Da nu Pigerne tillige skældte ham ud, naar han med sine Støvlesinker forsynede deres pæne Køkkengulv med en hel Mængde smaa Hestesko af Snavs, og da endelig Frk. Nøffling evig og altid rettede paa ham: „Ikke sidde saadan og hænge paa Stolen!" „Ikke pille i Næsen!" osv. — saa vil man forstaa, at han følte det som en Frigørelse, hver Gang han slap ud til sine Venner Karlene, Røgteren og Niels Hjulmand.

Niels Hjulmand var Enkemand og boede med sin Datter Inger, og sin gamle Konemoder i et lille nydeligt Husmandssted ved Landevejen, dybt nede i en Hulning med en Aa og grønne Skrænter, halvvejs mellem Højbygaard og Kirkebyen. Samme Husmandssted havde noget vigtigt ved sig: Skrabejærnet ved Døren, Roserne op ad Væggen, den hvidmalede Havelaage og det lille udstaaende Bræddetag med det blaamalede Træ-Spir over Indgangen — alt dette gav Huset et vist fornemt Præg og viste, at Niels Hjulmand ikke forgæves havde gaaet i 20 Aar og set paa Højbygaards Hovedbygning.

Naar Niels var paa Arbejde paa Gaarden, havde han stadig Rasmus i Hælene. Rasmus kendte nemlig ingen større Glæde end at hugge og tømre. At faa en Naver under Maven og høre den skrige dybt nede i en Egebjælke — det var rene Aandens Nydelser for Drengen.

„Det lader virkelig til, at den Dreng har Haandelag," sagde Hr. de Bang med en vis indre Stolthedsfølelse.

„Haandelag?" gentog Niels Hjulmand og fik et Udtryk af uendelig Glæde. „Jeg siger, at Herrens Søn er den eneste her paa Gaarden, der kan ta' paa en Økse, det siger jeg; men det er noget, Herren har bedre Forstand paa!"

„Jaja, jeg har ikke noget imod, at han i sin Fritid staar og tømrer lidt; han har godt af det."

„Godt af det! Den, der kan bruge sine Næver til praktisk Arbede — jeg siger, han kan noget, han skal nok reterere sig; men det er noget, Herren har bedre Forstand paa end en simpel Mand."

Under en saadan Samtale kunde Rasmus staa og være helt rød i Hovedet, saa usigelig glad og taknemmelig for ethvert lille rosende Ord.

„Hm — Arkitekt?" — — Hr. Bang saa Langsyner. „Vor navnkundige Landsmand, Arkitekten, Professor N. J. de Bang i Wien." — — Men naar saa Rasmus erklærede 14 og 15 at være 39, endda efter en meget lang og meget omhyggelig Udregning, faldt alle Hr. Bangs Langsyner sammen.

Rasmus blev konfirmeret. Stor, tyk og sværlemmet gik han og slentrede om paa Gaarden, uden at nogen tog sig synderlig af ham. Forældrenes Bestemmelse var, at han skulde være Landmand og engang i Tiden forpagte Højbygaard; men hvordan han skulde lære at føle en Ko om Haleroden, hvordan han skulde faa Forstand paa Foder-Kager og Gødningsstoffer, det var Hr. Bang en Gaade. Naa, kanske det kunde komme.

Rasmus selv brød sig ikke det fjerneste om Halerødder og Kager, han havde bare een Drøm: Øksen. Tidlig og sildig kunde man finde ham i Huggehuset, ofte stak han af op til Hjulmandens Hjem og arbejdede sammen med Niels og Svenden, saa Sveden drev ned over hans Kinder.

Hr. Bang forsøgte en Landbrugsskole; men Rasmus var omtrent lige saa klog, da han kom hjem, som da han drog ud.

Det praktiske Landbrug kunde han endda nok komme efter, og intet Arbejde var for svært for hans Kæmpekræfter; men Lyst — nej! „Gør nu det, Rasmus!" „Gør nu det, Rasmus!" lød det Dagen igennem. Ja — han gjorde det, men han gjorde det nødig.

Da han blev ældre, fik han en Forvalters Myndighed over

Folkene og maatte naturligvis udruste sig med de fornødne lange Støvler, en Stok under Armen og en skødesløst anbragt Tøjhat paa Hovedet. Egentlig myndigt var hans Udseende ikke, naar han stod og drev over Folkene; men han havde heller ikke Brug for ret megen Myndighed — desformedelst at han var saa gode Venner med sine undergivne og kunde med et godt Ord faa dem til at gøre, hvad det skulde være.

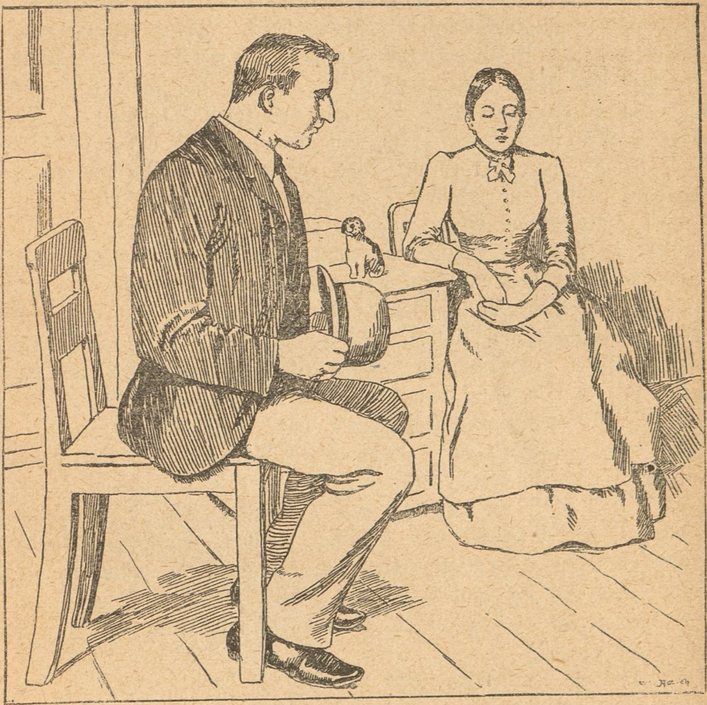

Det kunde hænde, at han om Søndagen kom drivende op til Niels Hjulmand og smed en lang Arm frem: „G'dav, maa jeg ikke sidde lidt og sludre med jer? Jeg er fær' at krepere af Kedsomhed derhjemme." Da blev Niels Hjulmand lind i Leddene, fik Bud efter et Par Bajere og to Cigarer, og det gik nu lystigt med „Hr. Bang" og „Hr. Forvalter" . . . „Ja, det er noget, De kender bedre end jeg, Hr. Forvalter."

Naar Niels Hjulmand var borte, slog Rasmus sig ned hos Inger (den gamle Bedstemoder var død). Hvordan disse to Mennesker orkede at faa slaaet et Par Timer ihjel sammen, var rent ufatteligt; thi de var lige indskrænkede og lige faamælte. Det var formelig, som det lumrede af Forlegenhed om Hovederne paa dem, naar de sad og pinte sig selv for at hitte paa et Ord at sige. Længe kunde de sidde tavse og gnide Fingrene mod hinanden. „Hm!“ Saa kom endelig Rasmus med et lille Kvæk, for han var alligevel den, der kunde bedst. Men det var det samme om igen ti Gange: om Varmen, om Klokken osv. Klokken blev især brugt meget. „Nu er Klokken nok snart 6.“ — „Ja, nu er den snart 6.“ Og efter et langt Ophold: „Nu gaar Klokken til 7.“ — „Ja, den gaar saamænd ogsaa til 7!“

Skønt Inger var en net Pige, endog smuk, vilde hun daarlig have passet som Skønhed i en Roman, da hendes Ansigtslød kun i saare ringe Mon mindede om det saa meget lovpriste „Mælk og Blod“. Brunt, ensfarvet, lidt groft i Huden, men med fine Linier ved Munden og et mildt Lys i Øjne̕ne sad det under en tyk Hvælving af mørkt, glinsende Haar og saa paa En med et inderlig trofast Udtryk. Flink var hun i Huset, hendes afdøde Moder havde opdraget hende til Huslighed og Orden og sørget for, at hun tidlig kom ud og lærte noget.

Da Stuepigen paa Højbygaard paa en Gang fik Kærestenykker og stak af med en Sadelmager til Amerika, kom Fru Bang med eet i stor Pigeforlegenhed.

Niels Hjulmand traadte paa Hosesokker ind i den fine „Indtre“, saa et Øjeblik paa et fiffigt Ansigt i Spejlet og styrede derefter hen imod Dagligstuedøren, hvor han stod taalmodig en halv Times Tid og bankede med en Kno.

„Hvad er det dog for en Banken ... ih, men det er jo Niels Hjulmand!“

„B'r om Forladelse, gode Frue! Jeg havde tænkt, om ikke Inger ... om ikke Fruen kunde bruge Inger.“

„Hvor kan du undvære Inger?“

„Naar det er Ens Hæ'skabs Vel, det gælder, og man kan hjælpe...“, sagde Niels og slog Haanden ud med en opofrende Mine.

„Kan hun noget?“

„Naada, gode Frue!“ Et stort Smil fik Hovedbunden og Ørene til at glide et Stykke bagud. „Jeg siger det ikke for at

rose mit eget Kød og Blod, men er der nogen Pige i Højby Sogn og Menighed, der kan vadske og stryge og gøre ved, saa er det Inger. Men," lagde han til med en ydmyg Vridning af Kroppen, „det er noget, som Fruen kender bedre end en anden."

„Jaja, vi kan jo prøve da."

Da Inger indfandt sig og afleverede sit fineste Godda' med tilhørende Kniks og Rødme, saa Fruen op og ned ad hende et Par Gange og satte endelig Øjnene fast paa Huen.

„Vi maa lægge den Hue, Inger. De er alt for rædsomme at se paa, disse store, rynkede Nakker — herinde i Stuerne."

Inger sagde, at hun syntes i Grunden ogsaa, at de var rædsomme, de store rynkede Nakker.

„Og saa maa Inger se at tage sig lidt op — saadan i Gang og Væsen. Man regner ikke saadanne Smaating, som at du siger „je" i Steden for „jeg", men jeg saa før, at du uden videre tog min Søn og Baronen i Haanden ude i Gaarden — saadan noget gør en Tjenestepige ikke. Men det retter sig altsammen af sig selv, naar du kommer i vort Hus. Det retter sig af sig selv," gentog Fruen og spidsede Munden kærlig.

Inger mente ogsaa, at det rettede sig af sig selv.

* * *

Der var stort Middagsselskab paa Højbygaard. I Dagligstuen og Havestuen drog det med fine, vellugtende Duftbølger, Diamantknapper blinkede fra store, stivede Skjortebryster, og fra alle Kroge hørtes Rislen af Silke.

Aldrig led Rasmus større Kvaler, end naar der var fin Middag paa Gaarden, og dennes Ejer, Baronen, og Omlandets fornemste Familier indfandt sig i stiveste Stads. Fruen maatte altid i Forvejen tage sig personlig af hans Paaklædning og passe paa, at han ikke gjorde Skandale med brune Bukser og blaat Slips el. lign. Naar han mødte frem i Kjole, med udbuede Arme, rødhovedet og forlegen, med en høj fransk Flip, der ved enhver Hovedbevægelse stød Ørelapperne til Vejrs, og med store Manchetter, der ranglede om Knoerne, da saa han meget mærkelig ud og gjorde Indtryk af at være et af den lidende Menneskeheds mest ulykkelige Individer.

Det værste for Rasmus var dog, at der altid var Gæster, der vilde høre hans Mening om de store Verdensspørgsmaal, om

de sidste politiske „Konstellationer“ i Ind- og Udland. En Samtale om saadanne Ting var en ligefrem Rædsel for ham. Han gik og stak sig omkring i Krogene og skævede, men der var altid en eller anden, der nok skulde hitte ham.

I Aften saa han usædvanlig rank og glad ud. Hver Gang Spisestuedøren gik, satte han Blikket gennem Aabningen og kiggede omkring med spændte Miner.

Da kom en gammel Oberst, som aldrig havde været paa Højbygaard før, hen til ham og spurgte, hvad han sagde til den ny militære Straffelov.

Rasmus blev meget rød. „Ja—a,“ sagde han og vred Hagen til Siden.

„Ikke sandt, Hr. de Bang, det er en ren Tort for vort Land — alle disse „folkelige“ Desciplinærmidler, som de militære Myndigheder nu skal ... hvad siger De til Straffe som Ompudsning, Efterøvelse ... hvad?“

„Ja—a,“ gentog Rasmus og vred Hagen til den anden Side.

Heldigvis frelste en velvillig Proprietær ham fra videre Overhøring, idet han var saa venlig at rive en kostbar Vase ned fra en Konsol og derved skar mere end een Samtale i Stykker.

Gæsterne gik til Bords og den højtidelige Akt indviedes med bølgende Taager af Suppe og smaa fine Skrig af Propper.

Et svært Opsving tog Stemningen, da Sherryen begyndte at afløse Rødvinen. Husets Herre stod næsten hele Tiden op ved Bordenden og holdt Tale, vippede med Kniven i Haanden, vippede paa Fodballerne, bøjede sig frem og sendte Morsomheder ned over Rækken til højre og smaa hjertelige Latterudbrud ned over Rækken til venstre, medens Fruen sad ved den modsatte Bordende og skød Barmen frem i husmoderlig Selvfølelse, smilende ved den instinktmæssige Fornemmelse af, at Baronen befandt sig vel.

Inger, der nu havde opholdt sig paa Gaarden i et Par Maaneder, vimsede hjemmevant omkring med Tallerkener og Bakker, fiks og nydelig i sin mørke uldne Kjole og det hvide stivede Smækkeforklæde.

„Det er meget sjældent, Frue“, sagde Baronen, „at en Fader ønsker, at hans Søn skal træde ind i den samme Livsstilling, han selv er i. Jeg tror, det er Aug. Blanche, der siger, at enhver anser den Vej, han har tilbagelagt, for den sværeste.“

„Landbruget er det eneste, som min Mand synes, der saadan

rigtig — — ligger for vor Søn. Og naar Hr. Baronen vilde overlade ham Gaarden for den samme Forpagtningsafgift ... min Mand er jo snart gammel, og jeg tror desuden nok, at min Søn tænker paa at faa en selvstændig Virksomhed; han er jo nu 28 Aar."

„Og maaske forlovet?"

„D e t tør jeg ikke udtale nogen Mening om, Hr. Baron," sagde Fruen smilende og saa hen paa en meget lang kvindelig Næse ved Siden af Rasmus.

Et lille Ophold.

„Hm!" rømmede Baronen sig. „Frøken Nøffling er vist en meget dygtig og elskværdig Pige?"

Fruen løftede Fingeren og truede: „Hr. Baron, Hr. Baron!"

Lige henimod Slutningen af Maaltidet, da Champagnen skummede, og Gæsterne to og to brændte Knalderter af, og Samtaler og Latter sløjfedes sammen i et meningsløst Brus af Lyde, skete der noget, som fik Fru de Bang til at blegne.

Ligesom Inger drog sig tilbage fra Bordet, efter at hun havde bøjet sig frem og sat en Flaske ud for Rasmus, greb denne hendes Haand og trykkede den bag Frk. Nøfflings Ryg. Hvorledes h a n s Ansigt saa ud under denne Akt, kunde hun ikke se; men saa meget saa hun, at Inger fæstede et Blik fuldt af den mest smilende Forelskelse paa ham og derefter lod Øjnene fare rundt i rødmende Angest.

Som sagt: Fru de Bang blegnede; men det var, som hun fra dette Øjeblik blev endnu livligere end før; smilende og adræt drak hun snart med en, snart med en anden, talte til højre og lo til venstre med en nervøs Ivrighed, der gjorde hende blussende rød af Varme.

Vognene rullede ud i Natten. Herren og Fruen drog sig et Øjeblik tilbage til Sovekammeret, medens de andre Værelser blev udluftede.

Den Nat blev der holdt et Forhør paa Højbygaard. To skælvende Syndere stod for Herren og Fruen i Midnattens Stund og tilstod efter en Del Udflugter deres Skyld: den store, ærlige, varme Kærligheds Brøde.

De var blevne trolovede i Aften i Mørkningen, Rasmus havde ikke kunnet „nære sig længer", og hun „vilde nok".

„Hun vilde nok!" udbrød Fruen, der sad i en Lænestol og

kom sig efter en lille Daanelse. „Hører du, hvad hun siger?“ spurgte hun sin Mand.

Hr. Bang gik med Hovedet fuldt af en forvirret syngende, raabende, dunkende Masse, der gjorde hans Gang noget usikker.

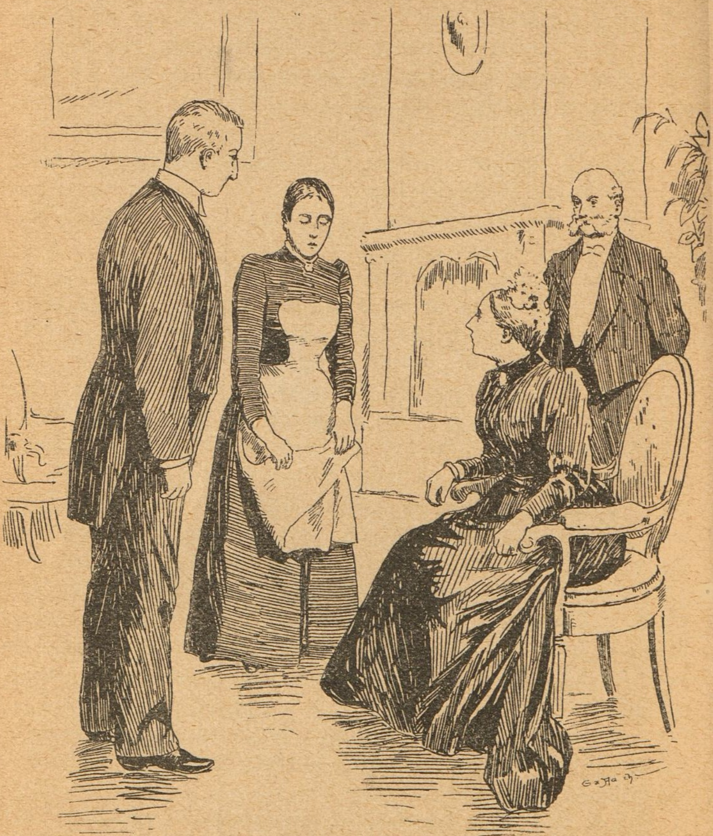

„Hører, hvad han siger!“ bed han hende af. „Hvorfor vil du spørge mig, Nine: „Hører du, hvad han siger?“ naar jeg staar . . . naar jeg gaar lige for Næsen af ham!“

„Naa, saa du vilde nok?“ sagde Fruen med et gennem=

trængende Smil og saa paa Pigen med et Par Øjne, der fremviste usædvanlig meget af det hvide.

„Ja, jeg vilde gerne", tilstod Inger.

„Du vilde nok være Herskerinde paa Højbygaard — hvad? Du vilde nok spille fornem og agere Frue her i disse Stuer, tage imod Baronen, imod Jægermesterens og Præstens — hvad? Det vilde Niels Hjulmands Datter nok."

Inger forstod nu, at hun skulde skamme sig, og det gjorde hun; men hun mente dog, at hun nok kunde lære at blive fornem, naar Fruen vilde lære lidt paa hende. „Jeg kan neje," oplyste hun.

Fruen rejste sig, foldede Hænderne og vilde have set op til den gode Gud, men maatte nøjes med at fæste Blikket paa Lofts-Rosetten over Hængelampen. Aldrig i sine Dage havde hun hørt en saadan Frækhed: Pigen tog det hele for Alvor!

„Mit kære, enfoldige Barn," brød hun ud med Taarer og faldt Rasmus om Halsen, „hvor har du kunnet lade dig filtre ind i dette Fangenæt? Hvor har du kunnet gøre os denne Tort og Sorg, nu, da vi troede, at alt var i Orden med dig og ... med det andet?"

„Det maa have en Ende med denne Forhandling!" sagde Hr. Bang og rettede sin lille Person.

Og saa begyndte Forhandlingen først rigtig, idet Fruen tog fat for Alvor og læste Inger Teksten. Det maatte hun vide, at fra denne Aften var der ikke mere Plads for hende i dette Hus.

„Jamen jeg er jo fæstet til Majdag."

„Jeg gentager endnu en Gang: Her er ikke mere Plads til dig i dette Hus. I Morgen tidlig samler du dine Sager og flytter hjem til din Fader, og dermed er dit hele Forhold til os til Ende. Har du forstaaet mig?"

Herren slog yderligere fast, at der ikke længere kunde være Tale om Plads i dette Hus.

Brystet gik paa Rasmus, Øjnene levede op og fik en sælsom skarp Glans; men i næste Øjeblik sank han sammen i Modløshed.

„Vi er færdige!" sluttede Fruen og pegede mod Døren.

Inger saa paa Rasmus, han paa hende — saa gik hun stille sin Vej.

Ved en lille yderligere Forhandling med Rasmus lykkedes det

Forældrene at gøre ham forstaaeligt, hvor umuligt dette Parti var: Proprietær de Bangs Søn og Niels Hjulmands Datter! Folkenes Respekt for deres Herskab! ... Ingers Umulighed i et dannet Selskab!

Nogle Dage efter blev der udsendt Trolovelseskort til Husets Venner og Kendinger. Paa Kortet stod Navnene „Franciska Nøffling“ og „R. J. de Bang“.

* * *

Sandt at sige stod det meget daarligt til med Proprietær de Bangs Pengevæsen, og da det stod meget godt til med Frøken Nøfflings dito, idet hun nylig havde arvet lige saa mange Tusinde Kroner, som hun var Aar gammel — nemlig to Snese — saa faldt det af sig selv, at Hr. de Bang og Frue ønskede at knytte hende nærmere til Familien til Trods for, at hun og Fruen ofte havde meget ublide Sammenstød, hvor den almægtige Gud gerne blev paakaldt som Vidne i Sagen, og til Trods for, at hun endnu stadig gik og opdrog paa Rasmus og stundom kunde bringe det store Menneske i den pinligste Forlegenhed, — som naar hun i fremmedes Nærværelse bad ham at tage Albuen af Bordet eller lignende.

Frøken Nøffling havde ikke noget imod at blive knyttet til Rasmus, da hun ellers stod Fare for slet ikke at blive knyttet. Ganske vist havde de 40,000 en ikke ringe dragende Magt i forskellige mandlige Hjerter, som hun i det sidste Par Aar havde været paa Vej til at havne ved; men hendes Livs Ulykke var, at lige saa kraftigt som Mønten drog, lige saa kraftigt frastødte hendes „vanskelige“ Væsen. Hertil kom en anden Ting, som det er helt løjerlig at nævne, men som virkelig ogsaa stødte til Side: hendes lange Næse. Denne Legemsdel havde nemlig opnaaet en for den Slags Vækster ualmindelig Længde, især en ualmindelig langstrakt, fin Udformning i det nederste Parti. Naar hun kom i et fremmed Selskab, var der aldrig noget Menneske, der saa paa hendes nydelige smaa Hænder, hendes klædelige Pynt eller hendes smukke Figur, — kun et eneste Punkt fæstedes Blikket paa, og der blev det. Men det var i Grunden ikke saa meget Længden af Næsen, som den Maade, hvorpaa hun fremviste dette Lem, der vakte Folks Undren. Medens andre Damer bly sænkede Aasynet og nejede, naar de traadte ind i en Selskabskreds, mødte hun frem med Brillerne

og Næsen stærkt til Vejrs, som om hun straks vilde se og lugte Graden af Selskabets Dannelse. Dette stødte Folk. Og da hun desuden havde en Svaghed for at blande sig i enhver Samtale og bruge meget stærke Ord, og hun tilmed under Talen svang det lange Organ til højre og venstre med en lidt vel overlegen Frejdighed og hyppig satte det lige ind mod et beslægtet Organ i en Nabos Ansigt, saa var det ikke saa underligt, at selv den mest pengeforelskede Ungkarl blev lidt betænkelig ved hende.

„Ja, jeg ved nok, jeg er vanskelig," kunde hun tilstaa, naar hun havde haft en Bataille med Fru de Bang, og hun bagefter udøste sin Angers Væld ved Fruens Barm."

Men i næste Øjeblik var hun vanskelig igen.

Rasmus gik og saa paa sin Ring og havde mange underlige Tanker. Uge gik efter Uge — han havde endnu ingen Mening om, hvordan Nektaren paa Frøkenens Læber smagte.

Stundom var han borte om Natten og kom først hjem lidt før den Tid, han plejede at kalde Folkene op; til sidst forsvandt han rent fra Gaarden.

Der blev søgt om Natten med Lygter i Mosen, om Dagen i Skovene, i Købstaden — forgæves.

Saa en Nat buldrede en Haand paa Niels Hjulmands Gavlvindue.

„Inger!"

Det var ham. Han saa fælt ud. Klæderne var fulde af Snavs, Øjnene røde. Han havde drevet omkring i Hagerup Skov og By et Par Dage, var til sidst kommen i Kast med Skytten paa Strandbygaard og havde siddet og drukket med ham hele Eftermiddagen og Aftenen i Strandkroen.

Inger tog ham om Halsen og græd.

„Tag noget paa dig," sagde Rasmus.

Aaens Vande klukkede og rislede, Maanen gød en stærk, blaalig Lysstrøm ind paa Stuens Væg.

De to Kærestefolk sad og talte sammen i flere Timer, medens Niels Hjulmand sov trygt i Kammeret ved Siden af.

„Maa jeg blive her, Inger? Jeg vil gifte mig med dig?"

„Jeg vilde gerne," sagde hun med en Strøm ned ad Kinden. „Men jeg har begyndt at indse, at det ikke kan blive til noget med os to."

Han tav lidt og saa ulykkelig ned for sig.

„Jeg vilde gerne," gentog hun; „men det er Synd for dine Forældres Skyld. De er dog gode Folk."

Rasmus sad et Øjeblik og ludede. „Jeg bliver her alligevel, hvis jeg maa for din Fa'r."

En hvid Skikkelse kom paa en Gang til Syne i Døren. „Om De maa, Hr. Forvalter — Svoger kan jeg vel sige i al Underdanighed og Forbundenhed — jeg siger: Velkommen i mit Hus i Glæde og godt Venskab!"

I samme Time blev gamle Bedstemoders Seng flyttet ind i Niels' Kammer, og alle gik til Ro.

Rasmus laa længe vaagen. Det var alligevel saa underligt dette — at ligge med Blaarlærredslagen — — i en Husmandsstue med Frost op ad Væggene.

Næste Dag kom Hr. Bang vandrende ud til Huset. Niels stod udenfor Gavlen og asede med et gammelt Hjul, inde fra Værkstedet lød Hug af en Økse.

Proprietæren lod Niels forstaa, at han øjeblikkelig vilde faa sin Afsked fra Gaarden, dersom han ikke fik hævet dette vederstyggelige Forhold.

„Gode Herre," sagde Niels og vred Huen, „De maa tro, at dette er en Kasus for en gammel Mand. Har jeg ikke siddet her den halve Nat og præket for ham: „Hr. Forvalter, dette er ikke Underdanighed mod en Faders og Moders Kærlighed og Højagtelse!"

Hvad Fader og Søn talte om i Værkstedet, hørte ingen; men Øksen blev tavs, og endnu samme Eftermiddag slentrede Rasmus tilbage til Gaarden.

Her var alt i Forvirring, Fruen kom grædende ud og tog mod den hjemvendende Synder, Frk. Nøffling for rasende omkring med Rejsesager og krævede en Vogn.

„Bedste Frk. Nøffling," bad Husherren, „vær nu fornuftig! Her er ikke Tale om Utroskab ..."

„En lille Ekstravagance ...," indskød Fruen.

„... alt er nu i Orden igen."

Mærkelig nok lod Frøkenen sig atter forsone med Rasmus, og der blev i den nærmest følgende Tid talt meget i Højbygaards Værelser om Lagener, Dækketøj og mange andre Ting.

Men netop som der var udlyst og Bryllupsdagen fastsat, opdagedes det, at Rasmus atter havde opholdt sig en Nat ude i

Hjulmandsstedet, og nu gjorde Frøkenen virkelig Alvor af at bryde op fra Gaarden.

Skandalen fra Højbygaard gik fra Hus til Hus. Hr. de Bang var rasende, Fruen græd og græmmede sig, en dyb, tung Sorg greb begges Hjerter og hjalp Harmen at graane Isserne.

Rasmus var bleven som et helt andet Menneske; Kærligheden havde brudt Skallen om hans Hjerte og frigjort den Smule Vilje og Selvstændighedsfølelse, der boede i det. Forældrene skændte paa ham, græd over ham — intet bed paa ham mere. Til sidst tog Faderen ham for sig i Enrum:

„For sidste Gang vil jeg spørge dig: Vil du holde op med disse Natteture og slaa hende af Hovedet?"

„Jeg kan ikke, Fa'r."

„Vel! Saa siger jeg til dig, som din Moder engang sagde til hende: Her er ikke Plads mere for dig i dette Hus."

Det var svært, saa lidt Plads der var blevet i dette Hus, syntes Rasmus; men det fik nu være; svigte Inger, det vilde han ikke.

Uden at sige videre, flyttede han ind i Hjulmandens Hjem, og et Par Maaneder efter holdt han Bryllup med Inger. Niels fik i den Anledning sin Afsked fra Gaarden; men det brød han sig ikke stort om, da han var en holden Mand og selv havde tænkt paa at drage sig tilbage.

Fra den Dag, Rasmus blev viet til Inger, var Niels næsten ikke til at komme nær. „Min Svaaver herinde, Hæ'rens Søn," hed det uafbrudt, naar han med krummet Piberør, tyk og knejsende stod og talte med vejfarende Folk.

Stedet, som han havde gaaet og pyntet paa i mange Aar, maatte yderligere stadses op. „Vi har Raad til det," sagde Niels og skød Nakken tilbage. „Nu kan I unge bo forneden, saa gaar jeg lidt i Højheden." Brædddetaget over Døren blev revet ned, en Midtgavl (Frontespice) med et Spir af drejet Eg blev opført i Steden for, og et Værelse indrettet paa Loftet. Væggene ud til Vejen blev forsynede med Tremmer til Roserne, og i den lille Forhave blev rejst en Flagstang. Dette med Flagstangen kunde være meget godt, men at Niels vilde hejse Dannebrog lige hver anden Dag, var lovlig megen Højtidelighed, fandt Rasmus og Inger.

Ikke for intet havde Rasmus gaaet i Lære hos Niels Hjul-

mand i en lang Række Aar; Arbejdet i Værkstedet faldt let for ham, og ved Niels' kyndige Vejledning lærte han snart Haandværket til Fuldkommenhed og gjorde fuldt ud Fyldest for Svenden, som Niels havde afskediget. Sikkert var det dog en Overdrivelse af Niels, naar han retledede Rasmus ved et og andet vanskeligt Arbejde og erklærede: „Det er noget, du forstaar dig bedre paa, Svaaver."

Niels blev Bedstefader til tre smaa kvindelige de Bang'er — saa var hans Storheds Lykke forbi. En haard Sygdom kastede ham paa Lejet og knede hans Mod; til sidst forsonede han sig dog med Tanken om sin mulige Bortgang og døde med dejlige Forestillinger om, at han vilde blive indlemmet i en meget fornem adelig Familie deroppe.

Rasmus boede saa hyggeligt og lunt med Inger og Smaapigerne i sin Hulning. Arbejde havde han nok af, da han var afholdt af alle og desuden drog Folk til ved den Glans, hans Navn lagde om Huset. En stor varm Naturfølelse bandt de to enfoldige Ægtefolk fastere og fastere til hinanden, og Tiden gled saa sundt og roligt for dem.

Men naar Suset fra de høje Linde om Højbygaard gled hen over Markerne og hvirvlede sig ned i Hulingen ved Aaen, da kunde der trænge sig en lønlig Følelse af noget uhyggeligt frem i de to Ægtefolks Bevidsthed. Rasmus gik stille med sit, men Inger lagde ikke Skjul paa, at det pinte hende svært indvendig — det med Herren og Fruen.

„For vi maa huske paa, at det er dog en stor Sorg for de gamle Mennesker — saadan at miste deres eneste Barn."

* * *

Det var en mørk, sludfuld Efteraarsaften. Over Højbygaards store nøgne Marker, gennem de bladløse Lindekroner og hen over de nedtrampede Blomsterbede, hvor de sidste Asters laa overstænkede med Jord, gik en susende Nordvestistorm som en strømmende Larm af Skrig og Spottelyde, en vild, hujende Fanfare for Kulde, Mørke og Død.

De to Forpagterfolk sad alene i deres Dagligstue og stirrede tavse hen mod et lille rødt Hjerte i Kakkelovsdøren. Det var blevet helt mørkt i Stuen, men ingen af dem tænkte paa Lys, tavse og sammensunkne sad de hver i sin Krog og grundede.

„Hvad skal det blive til?“ sukkede Hr. Bang ved sig selv. „Jeg ser ingen Udvej.“

Ødselhed i Huset, Uheld med Avlen og Kreaturerne i Forbindelse med et større Pengetab ved en Fallit havde i de senere Aar gjort Hr. de Bangs Stilling saa fortvivlet, at han kun havde evnet at udrede en ringe Del af den Afgift, han skulde svare Baronen. Nu havde denne, der selv var i den pinligste Pengevaande, opsagt Forpagtningen og krævede Gælden, et halvt Hundrede Tusinde Kroner udbetalt til Maj.

Hvor skulde de Penge komme fra? Hr. de Bang havde ingen Slægt, Fruens Familie var ubemidlet.

Begge sad og sendte tunge Suk ud i Mørket. Kun endnu en stakket Tid vilde de faa Lov at bo i disse Stuer, kun i nogle faa Maaneder endnu vilde de kunne kalde disse Møbler, dette Gulvtæppe, alle disse kære Ejendele deres. Den Dag vilde oprinde — snart — om utrolig kort Tid — da det hele spredtes for alle Vinde, og de selv stod hjemløse.

Rasmus — —?

De kunde ikke taale at tænke paa Rasmus, hans Navn var i mange Aar ikke blevet nævnt i denne Stue, han var en tabt Søn. Men de tænkte paa ham hver Time paa Dagen. Hvor vilde dog alt have været anderledes, om han havde underkastet sig deres Vilje!

Fruen rejste sig og tændte Lampen. Da opdagede hun, at hendes Mand sad i en død, ludende Stilling, med Hovedet og Armene hængende dvask ned.

I det samme gik Døren op, hun løftede Hænderne og blegnede: Rasmus traadte ind.

„Godaften!“

Den gamle Mand vaagnede og spilede Øjnene op. „Hvad vil du her?“

„Jeg hørte i Søndags af Præsten, at I vidste ikke, hvor I skulde hen til Majdag.“

„Saa det hørte du. Vi skal nok klare os.“

Rasmus fik sagt nogle Ord om et rigtig pænt lille Værelse ovenpaa, men blev afbrudt af sin Fader.

„Har du glemt, hvad jeg engang sagde dig, at vi to ikke kan bo under Tag sammen?“

„Kære Sofus!“ bad Fruen i Aandenød.

„Har du glemt den Nedværdigelse, du har bragt over os?“

vedblev den gamle. „Har du glemt, at det var dig, der brød med os, og gik din egen Vej, da vi bad dig redde os af den Ulykke, som vi vidste maatte komme?“

„Jeg kunde ikke anderledes.“

„Nu var det rart at faa jævnet det hele hen igen ligesom i Romanerne ... at faa Bedstefa'r og Bedstemo'r op og kysse de søde smaa Børnebørn — hvad?“

„Det er tre rigtig pæne Piger.“

„Jaja, gaa du hjem til dine pæne Piger og din pæne Stue — Aftægtsstue.“

Rasmus gik.

* * *

„De vilde ikke,“ klagede han, da han kom hjem.

Inger havde i de sidste Dage gaaet i den forfærdeligste Vaande paa sin forhenværende Herres og Frues Vegne. At tænke sig, som det var gaaet dem! Og nu til Majdag blive smidt ud, ligefrem smidt ud!

Saa havde hun paa en Gang faaet et stort, bævende Indfald: Stuen deroppe! Nej, det var jo umuligt — Herren og Fruen ... Men hun kunde alligevel ikke komme bort fra Tanken, hun laa om Nætterne og brød Hovedet med vidtsvævende Planer: en ny Chaiselongue, et lille ovalt Mahognibord, en Servante med marmoreret Stel, ny røde Shirtingsgardiner med hvide Frynser, Tæppe paa Gulvet — —

„Prøv dem, Rasmus! Prøv dem! Det er dog Synd for de gamle Mennesker.“

Meningen havde været saare god; det sagde ogsaa Fruen bagefter; men Vejen fra Højbygaard til Niels Hjulmands Hus var de gamle, fintvante Folk for tung.

* * *

Og saa maatte de dog tilbagelægge den — drevne af Nøden.

Det var en Formiddag i Løvspringstiden, Skovene grønnedes, Rugen duftede paa Markerne, og Aaen rislede vaarligglad gennem Engene.

Dannebrog var hejset i Hulingen. Inger der havde vasket og skuret i tre Dage og tumlet med Pigebørnene for at faa lært dem at neje, stod med sit hvide, nydelige Forklæde paa uden for Døren, Side om Side med Rasmus og de tre smaa pyntede Piger.

Ned ad Bakkeskraaningen kom en gammel hvidhaaret Herre og en aldrende Dame stille vandrende. Langsomt og med bøjede Hoveder skred de frem i den tunge Grus — to Mennesker, der kom fra Livets Valplads — slagne, knækkede.

Endelig naaede de Stedet.

„Herre Gud, Børn!“ udbrød den gamle Mand. „Kan I ogsaa have Plads til os i dette lille Hus?“

„Jo, vi har god Plads, Herre!“ sagde Inger rødmende og nejede tillige med sine tre smaa Piger.

Barnelykke.

Du gamle og graa, med Rynkerne paa,
med Sorgerne tunge
gak hen til de unge uskyldige Børn!
Tag med dem en Tørn
af Leg og af Latter,
Til Hjertet igen bliver ungt i dit Bryst!
Da Glæden du fatter;
i Barnelegs jublende skyldfrie Lyst!

A. U.

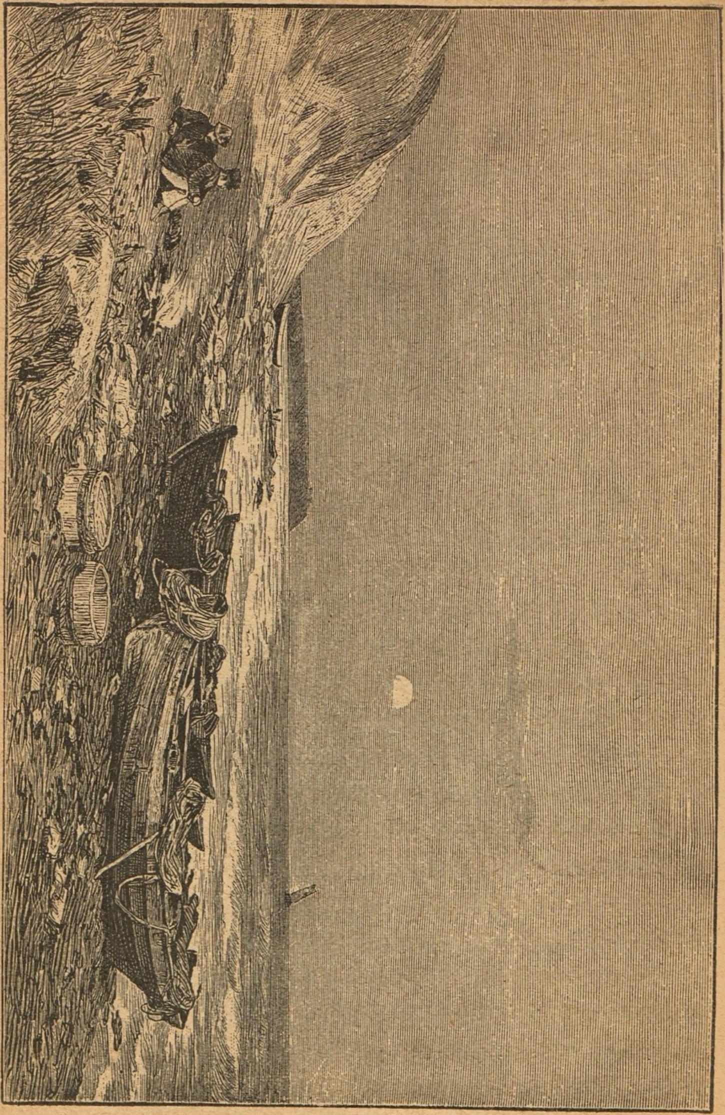

Aften paa Stranden.

Umærkelig viger — som Glød i Aske —
Aftensolen bag Skybunker graa.
Man hører Bølgerne dæmpet plaske,
blødt de mod Strandens Stene slaa,
og ser man dem udad mod Dybet glide:
— Tankerne fare saa vide — saa vide.

Hjemad fra Fiskepladsen derude
stryger en Sejlbaad for sindig Bør.
Ladet med Fangst er den lille Skude,
og med Fiskergutter med godt Humør.
De — som de ventende Kammerater —
hører til Samfundets bedste Soldater.

H—e.

Et Væddemaal.

Ude ved Bovbjærg levede en lykkelig Ægtemand og en anden Ægtemand, som ikke var saa lykkelig. Den lykkelige Ægtemand vidste nemlig bestemt, at det var ham, der raadede, og han troede, at de fleste havde det som han. Den anden vidste ligesaa bestemt det var Konen og ikke ham, der stod ved Styret, og han paastod, at saaledes var det Mændenes Skæbne overalt.

Derover kom de i Trætte, og det endte med et Væddemaal. Den lykkelige skulde køre omkring med et Læs Æg. Hvor han fandt, at Manden raadede, skulde han give en Hest; hvor derimod Konen havde Magten, skulde han forære et Æg. Den lykkelige Ægtemand skulde vove Æggene, den anden Hestene.

Saa agede han afsted. Han blev dog snart lang i Ansigtet; thi hvor han kom frem, maatte han ud med Æggene. En Hest kunde han aldrig med frelst Samvittighed skille sig af med.

Endelig langt om længe, da han kun havde en Snes Æg tilbage, kom han til et Hus nede i Lemvig, hvor Manden skældte og smældte, og hvor den stakkels Kone hoppede omkring som en Kakkerlak. Her var der Syn for Sagen. Han bød dem straks en af Hestene, hvilken de ønskede. Konen syntes bedst om den nærmer, der var blankbrun; men Manden holdt paa den sorte og den tog han.

Fornøjet kørte den lykkelige Ægtemand afsted med sin brune; nu fik han da Ram for alle de forliste Æg. Men han var ikke kommen ret langt frem, før Manden kom galopperende paa den sorte Hest. Han havde alligevel fortrudt — hm! — at han ikke havde taget den brune, sagde han; for den var nok den bedste og den kønneste. Om han maatte bytte?

Vor Ægtemand tog Hesten og spændte den for igen.

Saa jollede han stille hjemad.

J. Gr. P.

Uskyldighed.

Fruen, ærgerlig: „Men, Mine, sagde jeg Dem ikke, at De skulde passe paa, naar Mælken kogte over!"

Mine: „Det har jeg virkelig osse gjort, Frue, for det var lige bestemt Klokken halv Ti."

Han stiver 'en a'.

„Nu har du nok været paa Spil igen, Kristoffer. Den har du nok inte hentet paa Vandværket!"

„Vandværket! ... Sludder ... hæ ... jæ har min Sæl inte vaaren paa Vandværket! Næ ... det er sgu snarere dette hersens Gasvæsen ... Jæ kommer gaaende her i mine egne Tanker ... og tænker paa ingenting ... Staar saa inte denne Lygtepæl aa svajer, aa svajer ... som den var fuld ... og jæ staar nu her aa stiver 'en a' ... gør jæ!"

Den trebenede Hare.

Fortalt af *e* med Tegninger af Emil Wennerwald.

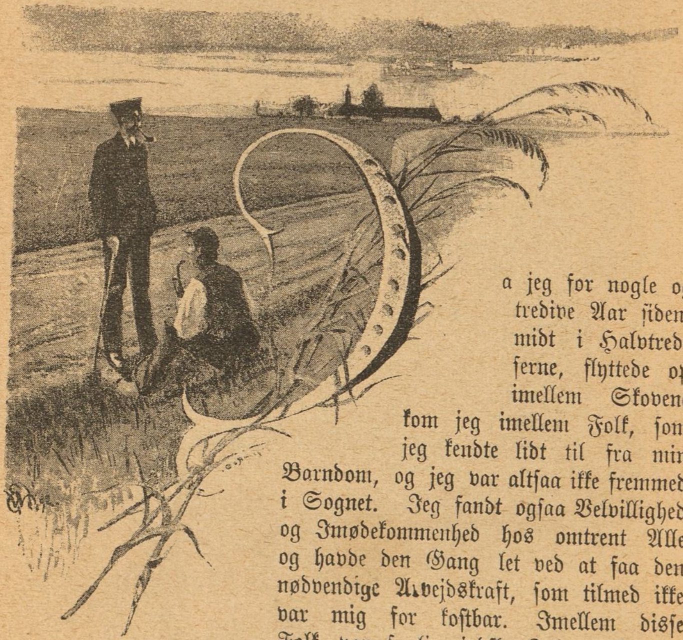

Da jeg for nogle og tredive Aar siden, midt i Halvtredserne, flyttede op imellem Skovene kom jeg imellem Folk, som jeg kendte lidt til fra min Barndom, og jeg var altsaa ikke fremmed i Sognet. Jeg fandt ogsaa Velvillighed og Imødekommenhed hos omtrent Alle og havde den Gang let ved at faa den nødvendige Arbejdskraft, som tilmed ikke var mig for kostbar. Imellem disse Folk var særlig jydske Johans Datter, hendes Mand Rasmus og deres Børn, og jevnlig fik vi, Manden og jeg, os en Passiar om Sommeraftenerne, naar han sad udenfor i Vejgrøften og fik sig en Pibe Tobak, medens Konen gjorde lidt ryddeligt for mig inde i Huset.

„Var det ikke derhenne paa Vejen ved Stenkisten, at Bageren skød Grævlingen i Foraaret?" spurgte Rasmus en Aften, vi talede sammen.

„Jo, netop der," svarede jeg. „Jeg tror, at Dyret havde havt sin Gang ovre fra Fruerskoven og sikkerlig igennem min Have og forbi Grisestien, og det har vistnok været den, som havde sat Skræk i mine Smaagrise, thi de vare altid som forstyrrede, naar vi nærmede os, indtil vi fik talt til dem."

„Kunde De da ikke se Sporene af den?“ spurgte Rasmus.

„Nogle Spor saa vi nok, men vi kunde ikke tyde af hvilket Dyr; først da Grævlingen blev skudt, gik det op for os.“

„Ja, jeg kunde have haft Lyst til at være i Bagerens Sted,“ vedblev Rasmus, „det var jo dog højlys Dag, og det er en Sjældenhed at faa saadan en Bimse paa Skud.“

„Ser De maaske ikke godt, naar det skumrer?“ spurgte jeg.

„Aa jo, det er ikke det,“ svarede han, „men ved Nattetider skyder jeg hverken paa eller nær Præstens Mark mere. Jeg glemmer aldrig min Harejagt, da jeg var ung.“

„Kom maaske Skytten og nappede Dem,“ sagde jeg og lo.

„Ne—j, han gjorde dog ikke,“ vedblev han. „Men har De Lyst at høre, kan jeg gerne fortælle Dem Historien, i hvert Tilfælde kan De ingen Skade have af at høre den.“

Jeg troede nok, jeg kunde risikere at tage Skaden, og da Rasmus havde faaet stoppet og tændt Piben, begyndte han:

„Det var ved det Lag saadan omtrent midt i Trediverne, jeg var dengang Væversvend for gamle Niels, som senere gik omkring paa Landet og solgte Bomuldstøjer. Vi boede jo her lige overfor Præstens Mark, som støder op til Skoven der, og jevnlig saa vi Agerhøns og Harer derovre paa Marken, og det kunde vel nok være den Gang, jeg pustede en Hare ned til Madammen, endskønt vi skulde være meget forsigtige, thi gamle Hans Hendrik, Skovrideren, og hans Broder og Skovfogderne passede jo paa, de havde lejet Præstens Jagt til Hvidkilde Jagtomraade.

I Reglen tog jeg Haren ved vor egen Grønkaalsplet, men Marken ligeoverfor var der jo mere Plads at bevæge sig paa, og jeg syntes, det var mere morsomt at tage en Hare der, end i vor egen Have.

„Du skulde blive fra Præstens Jord med den Bøsse,“ sagde gamle Niels Tit, „de har ikke fire Ben, alle de Harer, du ser der, og dem med tre Ben skal det ikke være godt at komme i Lag med.

Den Historie om den trebenede Hare havde jeg nu hørt saa tidt, baade af gamle Niels og vel andre, men jeg lo deraf og var af den Mening, at alle andre lige saa lidt som jeg troede derpaa, saa jeg skød af Hjertens Lyst, naar noget kom mig paa Skud.

Det var nu en Vinteraften sildig; vi havde siddet ved Væven temmelig længe, for vi havde travlt, men det var smukt Vejr, Fuldmaane og let Frost, og jeg syntes det var ikke til at gaa til Sengs endnu, tilmed syntes jeg det var godt nok at faa Benene

rørt lidt. Saa tog jeg Bøssen ned fra Bjælken, hvor den altid hang nær min Væv; jeg undersøgte den paa alle Maader, skønt jeg nok vidste, at den var i sin fulde Orden, satte Skud i den og Fænghætte paa og sjokkede ud af Døren.

„Lad mig nu se, du bringer en rigtig Morten med hjem, lille Rasmus," raabte Madammen efter mig.

Nu begyndte jeg ved Markens ene Ende, gik Plovfure op og Plovfure ned uden at opdage noget; men da jeg kom omtrent paa Midten af Marken, nær Banken, hvor der endnu dengang voksede vilde Roser og alskens Krat, ser jeg, lige over for mig sidder en Hare nok saa gemytlig og ser paa mig, medens den med Forpoterne stryger sig om Mulen. „Aha," tænker jeg, det er virkelig en pæn lille Fyr den, bare nu gelinde, og saa besindig som mulig lægger jeg Kolben til Kinden og tager godt Sigte og trykker af.

Men idet Skuddet falder, er det, som om Løbet faar et Slag fra neden opad og Skuddet gaar af i Luften.

Hvordan det var gaaet til, vidste jeg ikke; havde jeg maaske traadt paa en Sten, og, uden at jeg havde lagt Mærke dertil, gledet med Foden eller saadant noget; men noget flov ved mig selv blev jeg, og det faldt saa løjerligt, da jeg saa Haren saa jevnt tridse fra sin Plads, som om det ikke hastede med at komme afsted; men da den var naaet saadan omtrent en Snes Skridt fremad, satte den sig i Positur ligesom før og ser hen imod mig.

„Det maa være en gammel Krabat, som har mistet baade Synet og Hørelsen, tænkte jeg, man lad ham bare vente lidt endnu, og forsigtig lader jeg Bøssen paany, sniger mig lidt nærmere, søger fast Fodfæste, lægger atter an og fyrer, men da blev jeg rigtignok bange; thi Bøssen fik den Gang et Slag som fra oven, og Bøssepiben for ned mod Jorden, saa hele Ladningen nær havde røget i Benene paa mig.

„Hvad i Alverden er dog dette," tænkte jeg, thi jeg kunde nu begribe, at der maatte stikke noget muggent under, jeg saa efter, om Haren var borte; nej, den var vel endnu paa samme Plads omtrent som før Skuddet; men da Røgen var trukket bort, saa jeg den flyttede sig nok saa besindigt, den vendte Hovedet om mod mig, og det var mig, som den grangivelig grinede ad mig, og som jeg hørte et hi hi flere Gange.

Nu blev jeg opmærksom paa den luntende Gang, den opstillede, og ved det klare Maaneskin saa jeg tydeligt, at der kun

var tre Ben under den; der var kun eet Bagben, som syntes mig usædvanlig langt. Saa saa jeg, den satte sig noget højt som paa et Mulvarpeskud eller saadant noget, strøg sig om Snuden med den ene Pote og saa paa mig, som om den vilde sige: „Vil du ikke prøve engang endnu.“

Men jeg havde faaet nok.

Baade af Skuddene og af det, jeg saa, var jeg bleven ligesom halvt forstyrret; men da jeg saa Bæstet stille sig op paany, kunde jeg jo forstaa, at detteher sens ikke gik rigtig til. Hvad jeg havde at gøre, jeg smed Bøssen paa Jorden og pilede hjemad.

Jeg ved ikke, hvordan jeg kom over Gærdet og ind ad Døren; men Mester og Madamen havde hørt begge Skuddene og vilde nok se, hvad jeg havde skudt, før de gik tilkøjs, kan jeg tænke.

„Var Skovriderens Folk efter dig, Rasmus, hvor er din Bøsse?“ spørger gamle Niels helt forundret.

„Fri og bevare os,“ raaber Madammen, „hvor du ser ud, du er jo saa hvid som en kalket Væg.“

„Lad ham sidde ned et lille Korn,“ sa'e saa Mester, „og

11*

skænk en Taar varm Kaffe til ham, Frederikke, saa kommer han nok til sig igen."

Og jeg blev skubbet hen i Fa'rs Stol og sundede mig, til jeg fik den varme Kaffe i mig, saa rettede jeg mig lidt i Stolen.

„Nu!" siger Mester, „var det ikke dig, der skød, Rasmus?"

Jeg nikkede.

„Hvad i Alverden skød du paa? En Hare?"

„Tre Ben!" sagde jeg sagte.

„Ja saa, ja saa; — saa fik du vel Troen? sa'e gamle Niels.

Fornøjeligt „Maleri".

Ej „Kærlighed og Kildevand", men „Kærlighed og Kaffe!"
Thi denne er en Gudedrik, der Sindet Fryd kan skaffe,
en Stormagt, højlig skattet af de store som de smaa,
og Kedlen snurrer lystelig i Borg og ussel Vraa.

— Her staar i bare Skjorte een af Danmarks unge Sønner
og gotter sig ved Duften af de brændte Kaffebønner.
Mis, spar din Kattevenlighed, Klavs er ej svigefuld;
naar først din Ven faar proppet sig, han bli'r dig atter huld.

H. P. L.

Landsby-Idyl.

Af Hans P. Lunde.

Det var en Dag først paa Efteraaret — en klar Dag med Sommerluft og Stærefløjten — at jeg kom gaaende ind ad Herregaarden Egedal til. Fløjspirene med de gyldne Kugler ragede højt op, som Herskerstave, over den gulplettede Skovmasse og lyste som Flammer.

Undervejs mødte jeg gamle Lars Smed, en før, foroverbøjet Mand med graat Haar, der strakte et Par lange stive Koste ned foran Ørene, og et bredt venligt Ansigt. Han var adbyklædt.

„Naa, du har nok taget dig en Fridag, Lars!“ sagde jeg, da vi mødtes.

Han vendte Skraaen i Munden og saa oprømt paa mig med halvt tilknebne Øjne.

„Ja—h. Det var jo saa godt Vejr, og saa blev Jakob ved, at nu maatte jeg da hèller gøre Alvor a' 'et med den Tur hen til min Bro'r, som jeg har snakket om saa længe. Rigtignok har vi grov' travlt, me—n saa tænkte jeg ilejn: ja, lad gaa, tænkte jeg!“

„Naa, det er nok bedst, jeg stevler af,“ sagde Lars et Øjeblik senere; „jeg har jo en lang Vej. Farvel.“

„Farvel.“

Da han var kommen et Par Skridt hen, vendte han sig om og sagde:

„Det er sandt! jeg tror nok, Jakob vil gerne snakke med dig. Du kan da sagtens lige stikke Hovedet ind ad Døren, naar du gaar forbi, Jørgen!“

„Det skal jeg gøre.“

Saa drog han af med smaa muntre Skridt og Støttekæppen langt fremefter.

Ved min Ankomst til Smedjen saa jeg, at det forholdt sig, som Lars havde sagt: Jakob havde virkelig meget travlt, ganske vist ikke med Plove eller Harver, men med S t u e p i g e n, den

kønne, friske Lise, der havde indfundet sig i Smedjen for at faa hedet Bolte til sit Strygejærn.

Ja saa! Det var altsaa derfor, den gamle, skulde skikkes ad By. Hvor den Gud Amor dog kan gjøre Menneskene opfind=

somme. Det gik ellers varmt til i Smedjen. Ilden blussede højt paa Essen og i to Par Øjne; det var ikke let at afgøre, hvem af dem, Lise eller Jakob der befandt sig mellem to Ilde.

Det var formodentlig Lyden af mine Fodtrin, der bragte Pigen til hastig at forsvinde med Strygejærnet — naturligvis uden at faa Bolten med. Jakob saa forbavset efter hende.

Da jeg kort efter traadte ind i Smedjen, stod han med Ryggen til Døren og trak Blæsebælgen. Jakob var forøvrigt en stor, mandig Karl med gult Haar og do. Overskæg. Ved min Hilsen drejede han Hovedet og viste mig et meget adstadigt Ansigt, hilste i en tilsvarende Tone, i det han rev en Jærnklump ud af Ilden og hamrede løs, saa Gnisterne sprang som en rød Regn over det sorte Gulv.

Jeg satte mig paa en Plov og saa til.

„Jeg er ene i Dag,“ sagde han, stønnende af Anstrængelse, „saa det gjælder jo om at passe paa, hvis det skal blive til noget.“

„Javist saa. Det la'r jo ogsaa til, du smedder, mens Jærnet er varmt!“ svarede jeg i en Tone, der bragte ham til at se lidt forvirret paa mig.

„Jeg kan nok forstaa,“ føjede jeg til, „at jeg forstyrrer dig i Dag, Jakob; men jeg gaar snart.“

Han var ikke rigtig med og svarede undskyldende:

„Nej, det var ikke derfor, jeg sa' det. Men det er saadan, her ligger de Piger og bisser med deres Strygebolte til enhver Tid og sinker mig i mit Arbejde,“ ytrede han med slet paatagen Ligegyldighed.

„Det er ikke videre behageligt... Ja jeg saa jo nok, at Lise Stuepige var herinde hos dig.“

Jakob satte hastig et Par store Øjne paa mig, medens det glødede under Sværten paa hans Ansigt.

„Du sidder vist og har mig til Nar,“ brummede han.

Jeg besluttede at tage ham med en Trumf og sagde rask:

„Naa, det skal jo saa være dig og Lise, Jakob! Maa jeg ønske til Lykke?“

Hans stirrende Øjne og det forlegne Smil, der lagde sig over hans Ansigt, viste tydelig, at han var slaaet aldeles flad.

„Ne—j — hm! -- nej, det er for tidlig endnu,“ svarede han og tog fat paa sit Arbejde. Der skulde ikke snakkes mere om den Ting, skønnede jeg. Hvad han saa ellers havde at sige mig, fik jeg ikke at vide den Dag.

Fire — fem Aar senere, en varm Midsommerdag, nærmede jeg mig atter Smedjen ved Herregaarden. Fra Vejen fik jeg Øje paa en ung, blomstrende Moder, der sad nede ved Bækken med en køn lille Gut foran sig. Drengen skulde have sig et Bad,

men havde ikke rigtig Mod til at putte sig i Vandet. Han stod med Fødderne i Bækken lænet til Moderen, der søgte at indgyde ham Mod.

„Skynd dig nu!" sagde hun. „Vi kan da ikke ha' saadan

en lille sort Gris. Hvad skulde du ogsaa henne hos Fa'r og Bedstefa'r, du er jo for lille til at smedde endnu."

„Saadan en stor Tamp maa rigtignok skamme sig ved at være saa bange," vedblev hun opmuntrende, da han blev staaende. „Se en Gang de smaabitte Ællinger, hvor glade de er ved at pjaske omkring og dukke sig — du vil da ikke være ringere end dem!"

Gutten prøvede til med nogle gramsende Bevægelser, og snart havde han faaet sin buttede, velskabte Krop ned i Bækkens lune, glasklare Vand. Moderglædens varme Lys skinnede over den unge Smeddekones Ansigt, som hun sad der i Løvværkets flakkende Skygger, overdrysset med hvide Solspætter, og saa paa sin friske Unge, der snart leende boltrede sig i Vandet.

Det var længe, længe siden, jeg havde set et saa betagende køn t Syn. Det var som en Aabenbaring af den ægte Lykke, der er klar som Bækkens Strøm, som Barnets uskyldige Latter, fri for det mindste Malurtstænk.

Kort efter gik de to op til den nærliggende Smeddebolig. Lise holdt Drengen frem i Døren til Værkstedet, hvor Jakob stod og sled, saa Sveden drev i store Draaber af ham. Han lagde Hammeren fra sig og nærmede sig med et bredt Smil de to, i det han strakte Hænderne frem — denne Gang ikke efter Lise, men efter Drengen.

„Fa'r skal holde sine sorte Grabber ved sig selv," sagde hun; „vi vil ikke grises til igen, nu vi er lige bleven vasket."

I det samme traadte jeg til med den Bemærkning:

„Naa, Jakob, maa jeg n u ønske til Lykke?"

Han saa forbavset paa mig; saa gik der pludselig en Praas op for ham.

„Jo! Denne Gang siger jeg saa mange Tak," svarede han leende og bød mig Haanden.

Ved Midsommertid.

I yndige Børn! I glade smaa
med Uskyldsblinket i Øjne blaa,
med Skønhedsformer i spæde Krop,
med Barnesmilet, som lyser op,
med Sommerglæde og evig Jul
I kender kun lidt til Skam og Skjul.

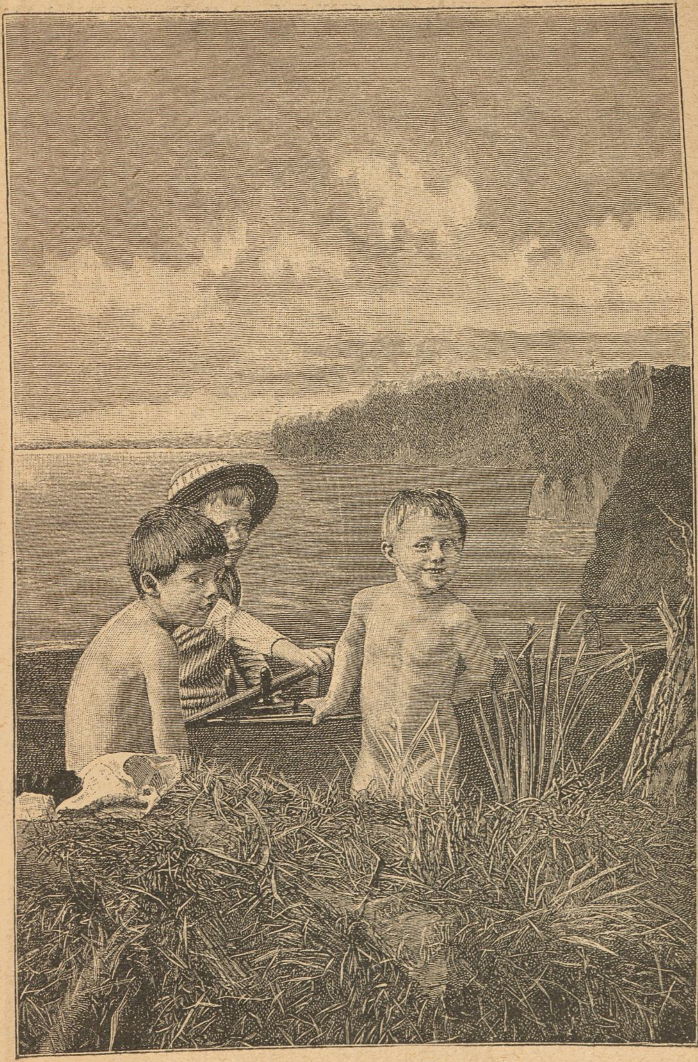

Gedebukken og Ræven.

Engang var Mads Gedebuk gaaet ud til et Vand for at faa noget at drikke.

Vandet var klart, og da han nu saa sit eget Billede i Vandet, udbrød han:

„Halløj, da! Sikke store Horn jeg har! Det har jeg aldrig før rigtig lagt Mærke til! Jeg behøver, Ræven ta' mig, da slet ikke at være bange for Mikkel Ræv! Lad ham bare komme, saa skal han faa et Stød, saa han trimler...."

Mikkel Ræv havde imidlertid staaet bag ved og hørt det alt sammen. Da Mads nu vendte sig for at gaa bort fra Vandet, fik han straks Øje paa Mikkel, og han blev meget forskrækket.

„Goddag, Mads!" siger Mikkel, „hvad er dog alt det, du staar og snakker med dig selv om?"

„Aa, kære Hr. Mikkel!" svarede Mads. „Du ved jo nok, man kommer saa let til at sige for meget, naar man faar noget at drikke."

„Haa, haa, haa!" lo Ræven, og saa luskede Mads Gedebuk af.

Ved Jens Kamp.

En Sommermorgen.

Den prægtige Midsommerdag er begyndt,
Marie er paaklædt luftigt og tyndt,
hun alt i en Time var oppe af Sengen,
hun fik sig en Løbetur ned til Bækken,
saa sværmed hun lidt iblandt Blomster paa Engen
og siden i Haven blandt Roser paa Hækken.
— Saa kalder ved Ruden hun paa sin Veninde,
som snuende end er i Sengen at finde:

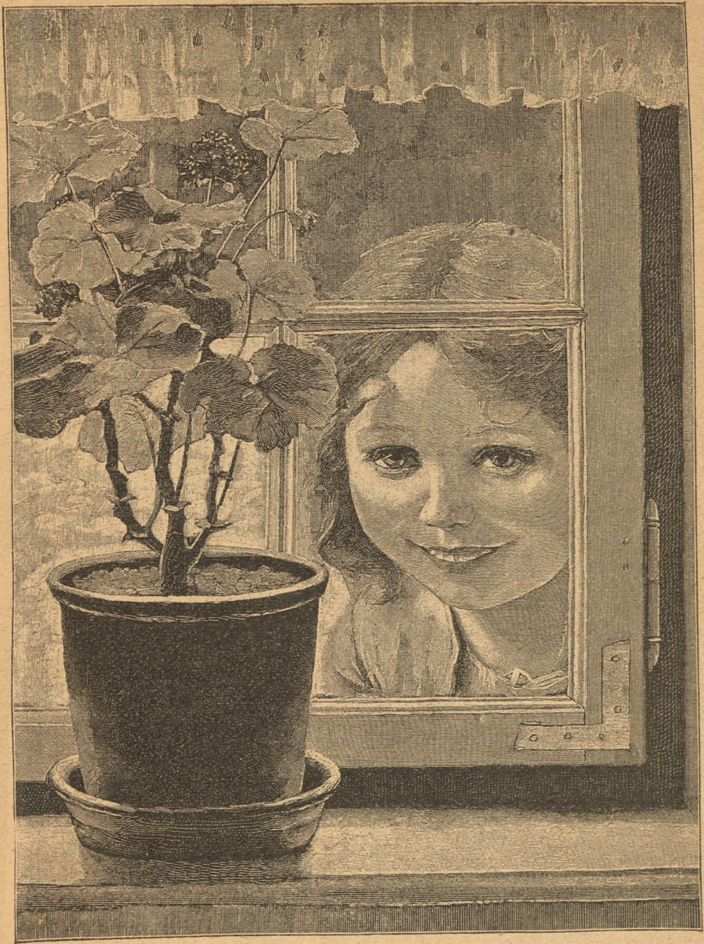

„Syvsover! Vil da til Middag du sove!
Staa op og kom ud! Se hvor Dagen er smuk!
Der er Skygge bag Løvet og Solblink paa Vove,
der er liflig Koncert over Mark og i Skove:
Der er Smaafugles Kvidren og Gøgens Kukkuk!"

Th.

Karneval i Venedig.

Meddelt af **Carit Etlar.**

Med Tegninger af Knud Gamborg.

Det er Styrmand Hermansen, som fortæller:

I Januar Maaned 1842 fo'r jeg som Overstyrmand med den svenske Brig „Kleppertan". Vi ladede i Tronhjem med tør Fisk og skulde gaa til Venedig, hvor der laa en Ladning Byg for os til Gøteborg.

Farten gik i Begyndelsen heldig; efter nogle Ugers Rejse befandt vi os i Golfen. Det blæste en Storm af Sydost, næste Dags Morgen fik vi Taarnet af St. Marco i Sigte, og det begyndte at løje. Men alt som Stormen aftog, blev det saa diset i Luften, at vi næppe kunde se Nokken af vor egen Klyverbom; der var da ikke andet for, end at løbe langs med Landet paa Loddet. Briggen drev snart paa den ene, snart paa den anden Bov, og da Strømmen sætter stærkt sydpaa, bleve vi til sidst vild i Bestikket. Paa Dagvagten efter to Glas loddede jeg og fik kun fire Favne Vand; jeg lod straks gøre klar til at vende, Roret blev lagt i Læ, Briggen løb i Vinden, men begyndte i det samme at hugge igennem. Efter mange Besværligheder kom vi hen paa Formiddagen i flot Vande; men da Skibet blev pejlet, viste det toogtyve Tommer Vand. Pumpen blev sat i Gang, og da det straks efter klarede i Vejret, fik vi Malomocho Kirketaarnet i Sigte, en halv Mil borte. Vi havde nu sikker Landkending og holdt ned i Farvandet, tog Lods om Bord og Folk til at hjælpe ved Pumpen, da det ellers vilde have været umuligt at holde læns Skib.

Denne Tur har jeg fortalt saa vidtløftig, for at I kunne vide Grunden til, at vi siden maatte ligge i 3 Maaneders Havari ved Venedig. Jeg for min Part var ikke utilfreds hermed; thi denne By indeholder for det første mange gamle Mindesmærker og Seværdigheder, og dertil begyndte Karnevalet kort efter vor Ankomst.

St. Marcus Pladsen er et af de skønneste Torve, jeg har set. Men den er vist allerede saa ofte blevet beskrevet af andre, at jeg blot vil bemærke, at Virkeligheden her langt overgaar alle de Forventninger, man er i Stand til at danne sig om Stedet. Fra det store Taarn, der hæver sig paa Pladsen, har man den herligste Udsigt over hele Omegnen. Enhver kan faa Tilladelse til

at gaa derop, men det koster nogen Anstrengelse at naa til Spiret ad den stejle Vej, som i Stedet for Trappetrin fører opad i Sneglegang. Udenfor Dogens Palads ser man endnu blandt Søjlerne, som danne Galleriet, de røde og grønne Støtter, mellem hvilke Raadet i gamle Dage kundgjorde enhver ny Lov for Folket.

I flere Henseender gør Venedig dog et ubehageligt Indtryk paa den Fremmede. Alle disse skumle, forfaldne Paladser, der staa som Monumenter for en begravet Storhed, de mange mudrede Kanaler, der løbe langs med Husene, og deres forfaldne Marmor-

trapper, besatte med Søjler og pjaltede Tiggere — alt dette tilsammen efterlader en uhyggelig og mørk Stemning. Ligesom i London udgør Indvaanerne her kun to Klasser, Fattige og Rige, Ekstremer i begge Henseender; den smudsigste Armod soler sig dorsk og flegmatisk paa de hvide Marmortrapper foran de Riges Paladser. Der findes ingen Middelstand, med mindre man dertil vil henregne de talrige Skarer af Munke, som fødes paa Overtroens og Vankundighedens Bekostning. Den rige Adel har endnu sine forgyldte Gondoler, sine Fædres kongelige Sale og hele deres for-

nemme Grandessa — eller søger i det mindste at vedligeholde Skinnet deraf.

En Eftermiddag havde jeg været i Land og gik, da det blev Aften, ned til Kanalen for at komme om Bord igen. Klokken var henved ti, og for at gøre Vejen kortere, skraaede jeg igennem et lille Stræde og var omtrent kommet midt i Gaden, da der pludselig sprang en Fyr ind imod mig, greb mig i Brystet, idet han hævede en Kniv med den anden Haand, og bød mig i en dæmpet Tone at forholde mig rolig, hvis jeg havde mit Liv kært. Ved at dreje Hovedet til Siden saa jeg en anden mindre Person, indpakket i en stor Kappe, nogle Skridt borte; jeg hengav mig da i min Skæbne og tav, som Banditten befalede.

Jeg var det italienske Sprog temmelig mægtigt, og havde allerede tilbragt over en Maaned i Venedig, saa at jeg ret godt forstod Gavtyven, da han forlangte min Pengepung. Temmelig misfornøjet adlød jeg hans Opfordring. Røveren tog mod Pungen, aabnede den hurtigt, tog en Sølvskilling, og leverede mig Pungen tilbage med de Ord:

„Jeg er sulten, Signor, men ingen Røver."

Efter denne Forklaring forsvandt Manden, fulgt af Kammeraten i den sorte Kappe. Gud maa vide, hvorfor han ikke tog sig en Skilling! Han var vist ogsaa sulten.

Karnevalet var imidlertid begyndt. St. Marcuspladsen, Maskernes fornemste Samlingssted, myldrede af Mennesker i alle mulige og umulige Dragter. Oppe paa Balkonerne saas en Mængde smukke, elegante Damer, som betragtede Sværmen, der larmede under deres Fødder. Om Aftenen syntes hele Pladsen at udgøre et Ildhav, saaledes flammede Baal og Fakkelskin fra alle Sider, og midt imellem disse Galskaber, mellem Larm og Støj, stod det gamle Taarn, belyst af de røde Flammer, medens dets Tinder knejsede i den mørkeblaa Aftenluft koldt, alvorligt og truende. Hvad har det ikke været Vidne til, det Taarn.

I de første Dage af Karnevalet maatte ingen møde paa Markuspladsen efter Klokken tre og til Midnat, uden at være maskeret. Jeg laante da en stor Tyrkekaftan og en Turban med de dejligste Strudsfjer i, og gik hen imod Aften ned til Rialto, den kolossale Marmorbro, der forbinder de to største Dele af Byen, og over hvilken der var en betydelig Folkestimmel, som ilede hen til Pladsen. Paa en af Siderne af denne Bro ses et Stenbillede indmuret, der forestiller en Gondoliere med afbrækket Aare i Haan-

den. Man fortæller herom, at en af de rigeste Venetianere en Dag kom ned til Kanalen og vilde sættes over. Gondolieren kendte Manden og mente, at han, i Betragtning af hans Rigdom, kunde betale lidt mere end enhver anden, hvorfor han forlangte det dobbelte af ham. Den Rige blev vred og nægtede at betale, Gondolieren blev grov og tvang ham dertil, og for at hævne sig lod den Rige Broen Rialto bygge, hvorved Baadførerne mistede den største Del af deres Fortjeneste, hvilket den afbrudte Aare i Billedets Haand skal antyde. Om denne Bro har jeg ogsaa hørt et andet Sagn, nemlig: at der en Gang var en Mand, som kom fra Levanten med Ædelstene, og solgte mange af disse til Venedigs Adel. Blandt sine Skatte fremviste han en meget smuk Sten, for hvilken han forlangte en uhyre Sum Penge. Dogen fik Lyst til Stenen, men kunde ikke komme overens med Købmanden, der stod fast ved sin Fordring. Dogen vilde endelig tvinge ham til at sælge Stenen for den Pris, han forgæves havde budt; da tog Manden sin Ædelsten og kastede den fra Rialto ned i Vandet, idet han raabte: „Til Fisken i Havet vil jeg skænke, hvad Venedigs Doge er for fattig til at købe!"

En af de sidste Dage i Karnevalet havde jeg igen taget Landlov, og indhyllet i min dejlige Tyrkekaftan blandede jeg mig mellem Sværmen. Klokken kunde vel være henved otte, da jeg træt og sulten gik ind i en Beværtning og forlangte en Portion Maccaroni. Min Kappe og Turban lod jeg blive i Entreen hos en Opvarter, der gav mig et Numer til Mærke.

Lejligheden derinde var overfyldt af Gæster; kun ved et af Bordene sad der en enlig Person, ligbleg, men ellers smuk og fornem at se til. Vi to passede for hinanden, og jeg valgte Plads ved hans Bord, lige over for ham. Der sad en to-tre Kanaljer bag os, halvdrukne og højttalende. Den ene strakte Armen ind og rykkede min blege Ven i Frakkeskødet. Her skal nok være Løjer, tænkte jeg, og saa gav jeg, for at melde mig, et Slag med min knyttede Næve i Bordet, et Slag, der lød som naar en Brolægger stamper Stenbroen ned, og som fik Glassene til at ryste af Skræk, ikke at tale om, at der kom en lang Revne i Bordpladen. Derefter gav jeg de tre Kanaljer et Par Øjne langskibs, som beroligede dem og gjorde dem tamme. De saa lidt paa mig, vendte Ryggen til og lod os sidde. Det var ikke muligt at faa et fornuftigt Ord ud af min Patricier, skønt jeg tiltalte ham i det allerfineste Italiensk; han drak sin Flaske Chiantivin og forlod derefter

Stuen. Lidt efter rejste jeg mig ogsaa for at gaa. Da jeg kom ud i Entreen og gav Opvarteren mit Mærke, leverede han mig en kostbar Atlask- og Fløjlsdomino, med Knapper saa store og gloende som et Par Koøjne. Jeg gjorde Knægten opmærksom paa hans Fejltagelse; men han paastod, at det Numer, jeg havde givet, hørte til Dragten. Derimod erindrede han, efter at have hørt mig beskrive min Kaftan, at han et Øjeblik i Forvejen havde leveret samme til den blege Herre, der var gaaet før mig. Det faldt mig da ind, at jeg havde ladet mit Numer blive liggende paa Bordet, medens jeg spiste, og der maatte det være blevet forbyttet; at det var sket forsætlig, anede jeg ikke. Der var imidlertid ikke andet for, end at jeg maatte finde mig i Omstændighederne og tage imod den Ubekendtes kostbare Domino. — Tab var der just ikke forbunden dermed.

Jeg gik, og i samme Øjeblik, jeg kom ud paa Gaden, følte jeg et let Slag paa Skulderen. En Maske, der efter Figuren at dømme lod til at være en Kvinde, gav mig et Tegn med sin Vifte, og gik derpaa foran mig let og hurtig, idet hun, hvor Sværmen truede at skille os, standsede nogle Øjeblikke og vendte Hovedet om efter mig.

Nysgerrig vedblev jeg at følge Masken, uden at agte paa de mange just ikke fine Bemærkninger, der lød efter mig fra de Flokke, jeg i min Iver banede mig Vej igennem, og vi fortsatte saaledes vor Spadseretur hen over St. Markuspladsen, ind i en af de tilstødende Gyder. Her blev jeg pludselig og slet ikke ubehændigt grebet i Brystet og overvældet af to Personer, der sprang ind paa mig, hver fra sin Side, saaledes at det ikke var muligt at tænke paa Modstand; at gøre Anskrig havde ogsaa sin Vanskelighed, eftersom de stoppede mig Munden fuld af et Tørklæde. Det hele var et Øjebliks Værk; den lille Maske forsvandt, og Mændene tog mig venskabeligt hver under sin Arm og slingrede hen ad Gaden med mig, som om jeg havde været beruset. Nede ved Fiskertorvet, der løber ud imod en af de mindre Kanaler, satte de mig i en Gondol, og saa gik det i Fart imellem de mørke Huse, saa at Vandet skummede op over Bougen af den snablede Gondol. Medens de saaledes jumpede bort med mig, laa jeg og spekulerede paa, hvad alt dette skulde betyde; bange var jeg egentlig ikke, men jeg kan heller ikke sige, at jeg var rigtig i mit Es.

Hvad Grund de Mennesker havde til at gøre alle disse Fakserier med mig, var og blev en Gaade. Jeg var derfor ret

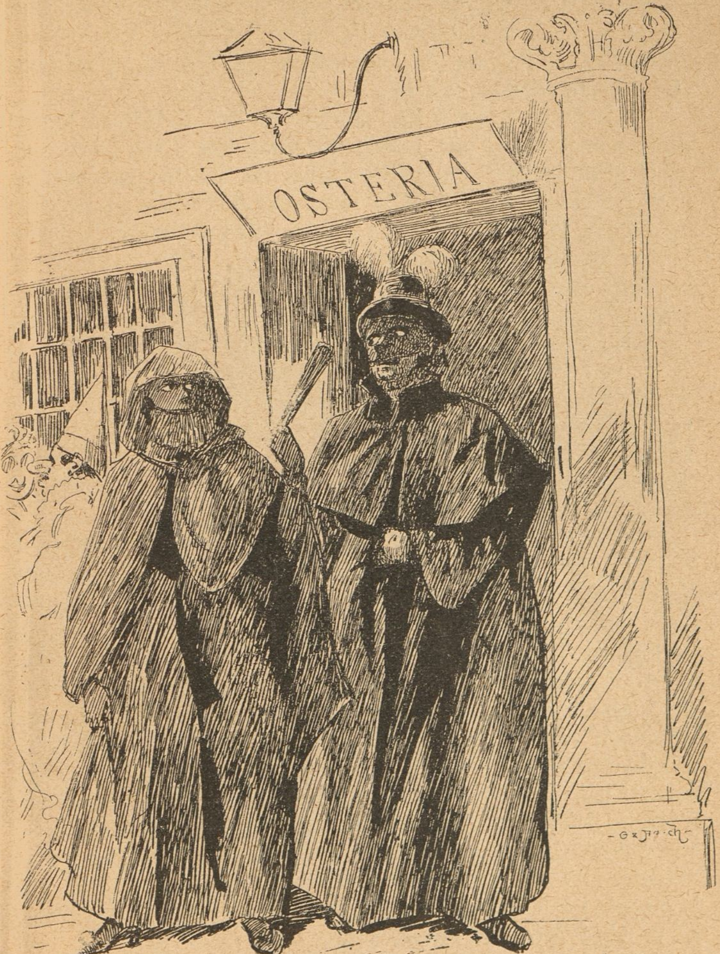
OSTERIA

tilfreds med at se Manden, der stod agter i Gondolen, og som med sin Aare mesterlig forstod baade at give Fart og at styre, lægge til Land, for nu tænkte jeg da, at det maatte komme til en Forklaring. Atter tog de mig imellem sig, men brugte nu langt færre Omstændigheder end før.

Da de havde gaaet lidt, standsede de ved et lavt og temmelig uanseligt Hus, og bankede tre Slag paa Døren. En høj, mørk Skikkelse stak sin anselige Tryne ud, saa lidt paa mig, og vekslede dernæst et Par Ord med mine Voldsmænd, i en Tone og med et Par Øjne saa gnistrende og desperate, at jeg ikke lovede mig nogen fredelig Opløsning paa Eventyret. Nu gik det op ad en stejl og forfalden Trappe, ind i et mørkt Værelse, hvor man løste mine Hænder og tog Tørklædet ud af Munden. Det høje Mandfolk traadte ind og de to andre posterede sig udenfor Døren. I det vi kom ind i Stuen, bragte en gammel Kone Lys. Hendes Ansigt var blegt, og Øjnene forgrædte; Manden gjorde en Bevægelse imod hende og tog Lyset. Konen gik igen. Den Gamle vendte sig imod mig, idet han med en Stemme, der skælvede af Raseri, raabte:

„Se der, Forbandede, det er dit Værk!“

Med disse Ord holdt han Lyset hen til en Løjbænk; paa denne laa en ung Kvinde, bleg og livløs, med et bredt og gabende Knivstik i det blottede Bryst. Endnu inden det var muligt at komme mig efter den Overraskelse, greb den Gamle sin Dolk, og da det utvivlsomt var hans Hensigt at dræbe mig, havde jeg kun Valget imellem at miste mit Liv eller gribe til Modværge, saa godt jeg kunde. Det sidste valgte jeg, sprang et Skridt tilbage, og greb Ryggen af en Stol for at slaa Mandfolket til Jorden. Ved denne Støj blev Døren aabnet, den ene af mine forrige Voldsmænd styrtede ind, for at komme den Gamle til Hjælp. Min Kappe havde jeg kastet bort, fordi den hindrede mig i at bevæge Armene, den kostbare Fjerhat var allerede gaaet tabt ved en af de forrige Manøvrer, de havde foretaget sig med mig. I samme Øjeblik, den sidstkomne saa mig i min Sømandsdragt, udstødte han et Skrig og traadte i Vejen for den Gamle.

„For Guds Skyld!“ udbrød han. „Holdt, Fader, vi have taget fejl. Jeg kender ikke dette Menneske.“

Den Gamle betragtede mig overrasket, men tvivlende; imidlertid fik Sønnen ham beroliget, og nu kom det til en Forklaring, hvoraf det fremgik, at de havde taget fejl af min Person. Den

Gamle rakte mig Haanden, Taarerne trillede ned over hans Kinder; Gud forlade mig min slemme Synd, jeg tror næsten det var mere af Sorg over, at han ikke fik sin Hævn fuldbyrdet, end over den Uret, Bæstet havde tilføjet mig.

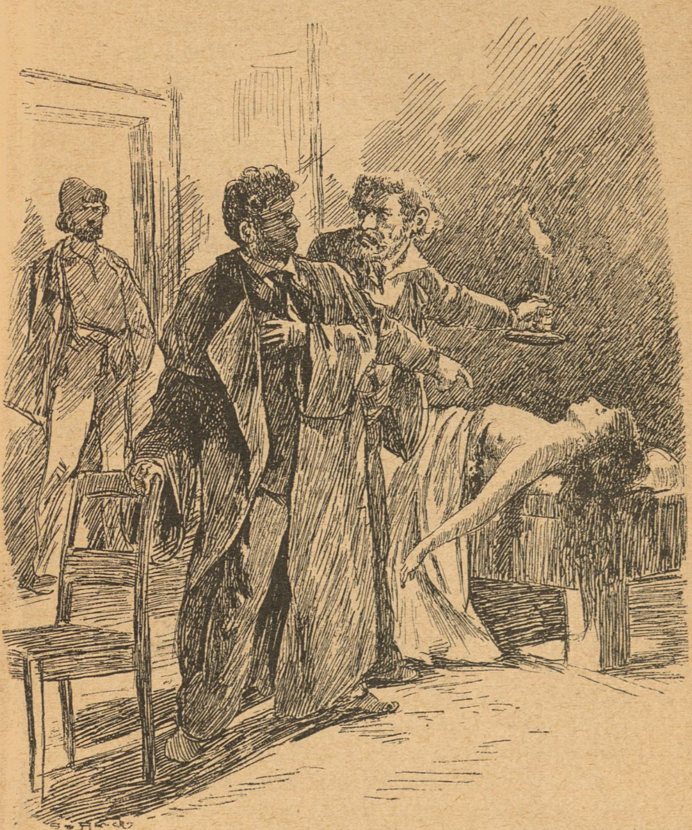

„Ak, Signor," sagde han, „I kommer i et ulykkeligt Hus; se hende der, min eneste Datter, al vor Glæde, vor Stolthed."

„Men hvorledes er denne Ulykke gaaet for sig?" spurgte jeg.

„Hun var saa ung og saa smuk," vedblev den Gamle. „Naar vi andre vare bedrøvede, sang Juanitta for os, og gjorde os glade igen. Ja vist! de maatte holde af hende, alle Mennesker,

og ingen var gladere end Mateo, da vi gav vort „Ja“ til hans Forlovelse med Juanitta. Men saa rejste han og drog til Søs, for at tjene noget til sit Bryllup — havde han blot aldrig forladt hende.“

„Han maatte gøre det,“ bemærkede Sønnen hult og langsomt.“

„Han rejste,“ vedblev Faderen, „og Juanitta var stille og bedrøvet; hun forandrede sig fra den Tid, blev bleg og sang ikke mere. Vi vare alle forundrede, jeg troede, det var af Længsel efter Mateo; men min Hustru kendte hende bedre. Hun paastod, at der var andet i Vejen, og vi lagde da nøje Mærke til Juanitta. Saa kom vi efter, at der hver Aften, hun gik for at købe Mælk, stod en Mand ovre paa den anden Side af Gaden; han fulgte efter hende, vi saa ham tale med hende, vi saa Juanitta smile til ham, som hun havde smilet til sin Brudgom. Stakkels Mateo, hun brød sig ikke mere om ham.“

Han tav nogle Øjeblikke, Smerten overvældede ham, han bøjede Hovedet ned i sine Hænder og hulkede højt.

Den gamle Fader stod midt paa Gulvet og søgte forgæves at betvinge sin Smerte; Sønnen lænede sig til Dørstolpen og stirrede tavs paa Søsterens Lig, som det lille Lys kastede sit Skin over.

„I Gaar kom Mateo tilbage,“ vedblev den Gamle straks efter, „uden at vi anede det. Juanitta var gaaet ud som sædvanlig — hun vendte ikke tilbage. Nede i Gadedøren hørte vi et Skrig og styrtede ud — der laa hun med et Knivstik i Brystet. Hendes Elsker var forsvunden; det var ham, vi troede at genkende i dig.“

„Hvem mener I da har dræbt hende?“ spurgte jeg.

„Mateo,“ hviskede den Gamle.

„Han maatte gøre det,“ bemærkede Sønnen. —

„Hvad saa?“ spurgte en af Tilhørerne.

„Hvad saa, din Tosse!“ svarede Hermansen. „Jeg fik Lov til at gaa min Vej, for der kom ingen Karet og hentede mig. Jeg kunde jo ikke gøre Pigen levende igen. Men min fornemme Dragt samlede jeg op og tog med; Byttet stod jeg mig for Resten ret godt ved. Sikken en Stadsvest, jeg fik ud af det Fløjl og Silketøj!“

Hvor Himmel og Jord mødes.

Af Torvald Køhl.

Det er noksom bekendt, at Himlen og Jorden synes at støde sammen langt borte, og i vore oplyste Tider er det vel egentlig unødvendigt at fremhæve dette „synes", eftersom det formentlig vil staa klart for enhver, at der her ikke kan være Tale om nogen haandgribelig Grænse mellem Himmel og Jord, selv om der unægtelig er en Grænselinie, den saakaldte Synskreds eller Horisont. Den eksisterer med samme Ret som f. Eks. Jordens Ækvator, dens Vendekredse, Polarkredse, Meridianer o. s. v., hvilke heldigvis ikke ere af en saa massiv Beskaffenhed, at de lægge Hindringer i Vejen for Samfærdselen. I ældgamle Dage var man rigtignok hildet i de besynderligste Fordomme om Synskredsen; man mente saaledes, at Solen, Maanen og Stjernerne hver Dag maatte bane sig Vej gennem den faste Jord, der tænktes udstrakt som en jævn Flade uendelig langt til alle Sider. Man saa jo, hvorledes Solen hver Aften sank i Havet, og nogle af de mest naive Fantaster paastod endog at have hørt Plasket af den omtalte Dukkert!

I Løbet af en lang Række Aarhundreder udvikledes efterhaanden de sande Begreber om Jordklodens Form og Stilling i Verden. Ethvert Barn i vore Dage ved, at Jorden er kuglerund og bevæger sig frit i Rummet, men ikke desmindre turde selv mangen voksen Medborger komme lidt i Forlegenhed, hvis et mere opvakt og videbegærligt Barn spurgte ham om Grunden, hvorfor Jorden maa siges at have denne Form. Barnet risikerer enten at faa et affejende Svar eller en tarvelig Oplysning om, at der er mange Grunde for denne Opfattelse, hvilket Svar er lige saa sandt, som det er utilfredsstillende; thi hvad der begæres, er helst een eneste rigtig overbevisende Grund.

For en overfladisk Betragtning kunde Maaneformørkelserne synes at afgive det allerbedste Bevis for Jordens Kugleform; thi naar Skyggen af Jorden ser rund ud, maa selve Jorden dog nok ogsaa være rund. Men her bør det bemærkes, at Jordens Skygge falder paa Maanens hvælvede Overflade og ikke paa nogen flad Baggrund, hvilket modificerer Sagen en Del.

Det paalideligste Vidnesbyrd om vor Klodes Kugleform leveres netop ved Betragtningen over Synskredsen, og da denne Betragtning staar i nøje Forbindelse med en anden interessant Sag, den nemlig, hvor langt man er i Stand til at se frem langs Jordoverfladen, ville vi dvæle lidt ved den Linie, hvor Himmel og Jord mødes.

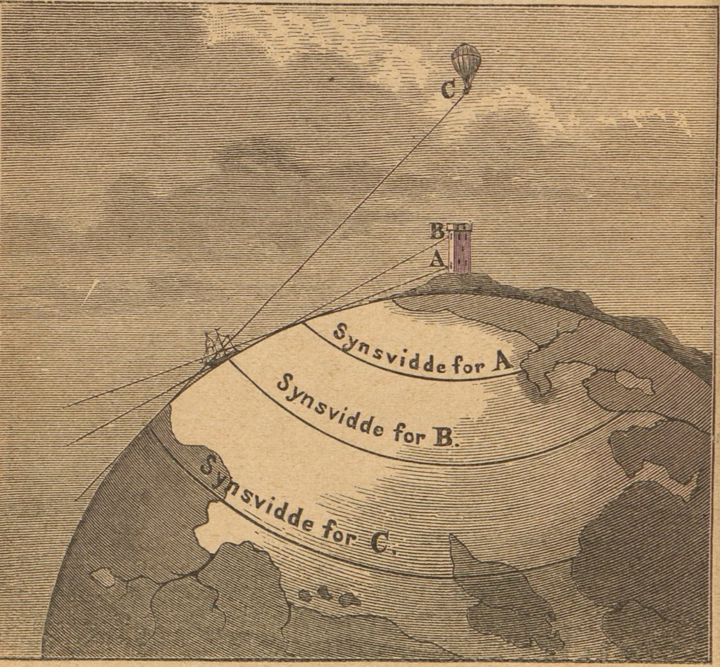

Ude paa det aabne Hav viser Synskredsen sig altid i Form af en nøjagtig Cirkel, og enhver Sømand, der har klatret op til Mastetoppen, kan bevidne, at jo højere han stiger, desto længere viger Synskredsen bort. Luftskipperen gør den samme Erfaring; kun opnaar han en endnu større Synskreds. Men fordi denne Kreds alle Vegne viser sig som en Cirkel, i hvis Midtpunkt Jagttageren selv befinder sig, netop derfor maa vor Klode have Kugleform; thi

intet andet Legeme end Kuglen kan give Jagttageren en cirkelrund Synskreds. Var Jorden flad, maatte et Skib, der fjerner sig fra Kysten, vel efterhaanden for en Jagttager paa Land vise sig mindre, men det maatte dog vedblive at være fremme foran Synskredsen og i ethvert Tilfælde kunne ses i Kikkert. Dette finder jo dog ingenlunde Sted. Efter at Skibet har naaet Synskredsen, begynder det at forsvinde fra neden af, som om det sank i Havet; til sidst forsvinde endog Mastetoppene, og dette sker, vel at mærke, længe før Skibet vilde være kommen af Syne paa Grund af voksende Afstand. Jagttages nemlig det samme Skib fra et højt Taarn ved Kysten, ser man atter Skibet, som nu ligger indenfor Taarntindens videre Synskreds, ja fra en Luftballon over Taarnet vil man endog kunne se Havet langt hinsides Skibet. Paa omstaaende lille Tegning vil Læseren finde dette nærmere anskueliggjort. Paa alle Punkter af Jordoverfladen gentager dette sig og tillige i den Grad regelmæssigt, at Jordens Krumning maa være ens i alle Retninger.

Afstanden mellem Øjet og Synskredsen kaldes Synsvidden. Den er, som sagt, afhængig af Øjets Højde. Er denne Højde kun 10 Tommer over Havfladen, bliver Synsvidden en Kvartmil; staar man derimod paa Dækket af et Skib i 14 Fods Højde, bliver Synsvidden en Mil. Tilnærmelsesvis kan man gaa ud fra, at der til en 2, 3, 4 o. s. v. Gange større Synsvidde skal svare en henholdsvis 4, 9, 16 o. s. v. Gange større Højde, idet sidstnævnte Tal findes ved blot at multiplicere de første Tal med selve disse Tal, hvorved de saakaldte Kvadrattal opstaa. En meget simpel Regel kan opstilles, naar man yderligere tilsteder den lille Fejl: at sætte 16 Fod for 14 Fod som den til Synsvidden en Mil svarende Højde. Man behøver da kun at søge det Tal, som multipliceret med samme Tal frembringer den opgivne Højde, betegnet i Fod, og har da tillige den søgte Synsvidde i Kvartmil. Fra et Punkt paa Møens Klint i en Højde af 400 Fod kan man altsaa se 20 Kvartmil eller 5 Mil bort, fordi 20 Gange 20 udgør 400.

Fra det bekendte Højdepunkt Bregninge Kirke paa Taasinge kan man, da Højden er 240 Fod, se omtrent 4 Mil bort. At man desuden ser Toppen af endnu fjernere Genstande, er en Selvfølge. Toppen af et ligesaa højt Sted maa kunne skimtes netop i den dobbelte Afstand. For Ejers Bavnehøj, Danmarks højeste Punkt (547 Fod), er Synsvidden c. 6 Mil. Paa et Bjærg af

St. Gotthards Højde isoleret ved København, vilde man derfra kunne overse alle de danske Øer, en stor Del af Jyllands og Nordtysklands Kyster, et betydeligt Stykke af Sverrig og Østersøen hinsides Skaane; til en saadan Højde (10,000 Fod) svarer nemlig Synsvidden 26 Mil. Da Himmelbjærget ligger netop lige saa langt fra København, kan man omvendt slutte, at dette „Bjærg" maatte vokse op til 10,000 Fods Højde for at hæve sig over Københavns Horisont. Den største Højde, hvortil Mennesket er naaet, nemlig 32,000 Fod eller $1^1/_3$ Mil, giver en Synsvidde af c. 50 Mil. Denne Højde naaedes af Coxwell og Glaisher i en Luftballon, der steg op fra en af Himalayas Højder den 5te September 1862. Fra en saadan overskuer man en Flade af Størrelse som hele Sverrig. Forfatteren af disse Linier har beregnet, at et Stjerneskud, der iagttoges den 11te August 1891 fra to Punkter i Danmark, for hen over Fyn i 12 Mils Højde over Jorden. Til denne Højde svarer 144 Mils Synsvidde, hvoraf følger, at dette Meteor har vist sig inden for netop saa stor en Afstand fra Fyn rundt til alle Sider og altsaa været synligt i Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Østerrig, Tyskland, Holland, Belgien, Frankrig, England og Skotland samt fra de mellemliggende Farvande.

Om et Højdepunkt er synligt fra et andet, vil bero paa, om deres indbyrdes Afstand er mindre end Summen af de to Synsvidder; thi er Afstanden større, kan man under almindelige Forhold ikke se det ene Punkt fra det andet. Saaledes vil Bornholm ikke kunne ses fra Møens Klint, fordi Afstanden er 20 Mil og Summen af Synsvidderne ikkun 11 Mil. Derimod kan man fra Toppen af Eiffeltaarnet i Paris (960 Fod) netop skimte Toppen af Jærntaarnet paa Notre Dame i Rouen (470 Fod), da Afstanden her paa det nærmeste svarer til Summen af Synsvidderne, nemlig c. 14 Mil. Hvor langt er et 100 Fod højt Fyrtaarn borte, naar dets Top viser sig netop lige i Synskredsen for et Skib, hvor Øjets Højde over Havet er 16 Fod? Den søgte Afstand maa være Synsviddernes Sum, som er 14 Kvartmil eller $3^1/_2$ Mil.

At endnu fjernere Genstande ganske undtagelsesvis kunne vise sig, skyldes kun Luftspejling.

Forlang i nærmeste Boglade

Salmonsens

store illustrerede Konversationsleksikon
for Norden.

Hele den danske Presse har varmt og indtrængende anbefalet dette Leksikon, som under Ledelse af Forfatteren, Premierløjtnant **Chr. Blangstrup** med en Stab af

200 Fag- og Videnskabsmænd

udgives i Hæfter til **50 Øre** pr. Hæfte.

»Man skal vanskelig kunne anvende Penge bedre til at skaffe underholdende Nytte og Hygge i Hjemmet end ved at subskribere paa Salmonsens Leksikon.« Den Sum af Kund skab fra alle Videnskabens Omraader, her findes, vil udgøre et mægtigt Middel i Oplysningens Tjeneste. »Maatte enhver Mand og Kvinde, der kan afse

1 Krone om Maaneden,

subskribere: ethvert Eksemplar kan i den Kreds, hvori det findes, stifte en Nytte, der ikke kan maales i Penge.«

Leksikonet illustreres med ca.

5000 Afbildninger.

Desuden følger Farvetryk, Kort, Planer, Tabeller m. m.

Første Bind vil være sluttet i 1892 og bl. a. indeholde: Kort over **Aarhus, Aalborg, Afrika, Alperne, Amerika, Amsterdam** osv., og Farvetryk over **afrikanske og amerikanske Folkeslag.**

Subskription paa Salmonsens Leksikon modtages i enhver Boglade i Danmark, Norge og Sverige saavel som hos Forlæggerne

Brødrene Salmonsen.
Holbergsgade 2.

Kjøbenhavn i Juni 1892.

Dansk Familie-Bibel.

Stort Pragtværk paa over 1500 Foliosider med mellem 8 og 900 Tegninger.

Bogladepris 30 Kr., nedsat Pris **15 Kroner.**

Medens i vore Dage Bøger, der ofte er af tvivlsom Værdi, udstyres paa en tiltalende Maade med fint, smukt Papir, stor, tydelig Tryk og med prægtige Billeder, er hos os „Bøgernes Bog", Den hellige Skrift ikke sjælden Stedbarn, saa at man nøjes med den i muligst simpel og prisbillig Skikkelse. Ofte nøjes man med en saa lille og smaastilet Udgave, at gamle eller svage Øjne har ondt ved at læse denne Bog. Det er imidlertid ikke alene stor, klar Tryk, men ogsaa en smuk Udstyrelse med Billeder, der ret kan gjøre en Bibel tiltrækkende, særlig som Familie-Bibel. Medens den billedløse Bibel ofte kun alt for sjælden kommer frem fra Boghylden, vil en Billed-Bibel altid have saa stor Tiltrækningskraft, ikke mindst for Ungdommen, at den tit og ofte vil komme frem til Beskuelse. Billederne medfører, at Bibelen i alle sine Bøger snart bliver kjendt og kjær, saa at man fra Ungdommen af i Ordets egentlige Forstand bliver hjemme i sin Bibel.

Dansk Familie-Bibel tør saaledes anbefales til Anskaffelse i ethvert Hus som et saare værdifuldt Middel til Opbyggelse og kristelig Oplysning. Den er trykt paa fint Papir med en overmaade klar og tydelig dansk Skrift, saa at den er let at læse. Den kaldes **Familie-Bibel,** fordi den fortjener Indgang i ethvert Hjem, og man kunde ønske, at ethvert ungt Par, der sætter Bo, maatte kunne erholde en saadan Bog til Bryllupsgave.

For at selv mindre velhavende Familier kan komme til at eje den, udbydes herved Restoplaget til 15 Kroner, en Pris der er ganske overordentlig billig for et pragtfuldt Billedværk som dette, der med Hensyn til **Billedernes Mangfoldighed og Righoldighed** er **ganske eneståaende.**

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn V.

Mærk: **Enhver Husfader bør holde „Husvennen" for sin Families og Tjenestetyendets Skyld.**

„Husvennen",

har nu gennem en lang Aarrække hævdet sit Ry som vort Lands **bedste Søndagsblad.** Det bringer kun god, sund Læsning: **Fortællinger** og **Romaner** af vore bedste **folkelige Forfattere; kristelige og opbyggelige Smaastykker** af dygtige Præster og Lærere; livlige Skildringer fra fremmede Lande, fra **Historien** og **Kirkelivet;** nyttige Oplysninger for Have, Hus og Hjem; samt **en Mængde Billeder** tildels af danske Kunstnere.

Med 1ste Oktober 1892 begynder „Husvennen" en ny Aargang. Det første Nr. aabnes med:

„Blichers Hat",

en ny Fortælling af Carit Etlar.

Hovedpersonen i denne smukke, interessante Fortælling er Folkedigteren **St. St. Blicher,** og om ham grupperer sig flere andre bekendte Forfattere, nemlig **M. Goldschmidt, P. L. Møller, P. Chiewitz o. fl.**

Af andre Fortællinger som Bladet i den nærmeste Fremtid vil bringe, kan fremhæves:

Carit Etlar: „Viben Peter", en stor historisk Fortælling.

Knud Skytte: „Drømmen"; „Klokkeren og hans Venner".

C. A. Thyregod: „Knud Korporal", en Fortælling fra Soldaterlivet i ældre Tid; **„Jelling Seminarister i Krigsaaret 1848".**

Bertel Elmgaard: „Krybskyttens Hustru".

M. Henckel: En historisk Fortælling fra Middelalderen.

„Molboernes Liv og Levned", med **mange Billeder.**

„Husvennen" koster **kun 1 Krone Kvartalet** og kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt i alle Boglader. Bestil Bladet for et Kvartal! Hvor det først vinder Indgang, bliver det snart **Hjemmets** kæreste Gæst, lige velkommen med sine Fortællinger og Billeder for store og smaa.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kjøbenhavn V.

Haandgerningsbog for Ungdommen.

Af N. C. Rom.

Sjette Oplag med 734 Tegninger.

Denne Bog indeholder fuldstændig Vejledning i:

Træarbejde; **Snedkerarbejde,** Redskaberne og deres Anvendelse, Slibning, Limning, Øvelsesarbejder, Lakering og Polering. Huggehusarbejde, Grenearbejde, **Kurvefletning, Drejning.** Finere Træarbejde: **Løvsavarbejde, indlagt Arbejde, Billedskærerarbejde. Udskæring i Almuestil og i norsk Stil, finere Naturarbejder. Paparbejde, Bogbinding, Fiskeskælsblomster, Ravarbejde, Horn- og Benarbejde, Metalarbejde:** Støbning, Lodning, Filning, Afslibning og Polering, Forsølvning og Fornikling, Staaltraadsarbejde osv. **Børstenbinding** og Penselbinding. Maling med **Olje- og Limfarve** samt **Tapetsering.**

Af Udgiverens Forord anføres følgende:

At Haandgerningsbogen i en kort Aarrække er udkommen i seks store Oplag er et Vidnesbyrd om, at Bogen er funden brugbar og har været ualmindelig velkommen som en god Raadgiver mangfoldige Steder og ofte har været Anledning til mangen en ikke lidet indbringende Virksomhed. Mangen ældre Husflidsdyrker har heri ofte funden en tidligere haardt savnet Vejledning i en og anden Retning, ja selv mangen Haandværker har i denne Bog fundet Vink og Raad, der ikke sjælden har været ham til god Nytte ved hans Gerning.

Af Pressens mangfoldige rosende Anbefalinger af denne Bog anføres **„Morgenbladet“:**

Noget bedre Bevis paa Bogens praktiske Betydning end en saa sjælden Udbredelse i Løbet af 12 Aar kan næppe forlanges. Interessen for Husfliden er i stadig Stigen, og Hr. Rom har Ret til at være stolt af, at han gennem sin hele Virksomhed, og ikke mindst gennem nærværende Bog, har givet sit betydelige Bidrag til denne Sags Fremme. Haandgerningsbogen er for hver ny Udgave blevet forøget og forbedret og tæller bl. A. nu ikke mindre end 734 forklarende Tegninger.

Et af de interessanteste af Bogens nye Afsnit er Kapitlet om Udskæring i Almuestil. Fyldigere i Behandlingen og rigeligere forsynet med Afbildninger, men i Hovedindholdet det samme, er et lille, smukt udstyret Hæfte, som er udkommet under Titlen: **Om Almueudskæring af N. C. Rom.**

Haandgerningsbog for Ungdommen

faas i alle Boglader hæftet for 5 Kr.

Indbundet i Pragtbind 6 Kr.

Om Almueudskæring.

Af N. C. Rom.

Af Pressens mange velvillige Udtalelser om denne lille Bog anføres følgende:

„De fleste kjender Stilen fra Manglestokke og Banketræer og vil erindre dens smukke Anvendelse paa det hvide og sorte Møblement i Husflidsafdelingen paa den nordiske Udstilling, samt fra adskillige svenske og danske Husflidsarbejder. Netop Tegningen til dette Møblements findes i Hr. Roms Bog. Vi anbefaler begge de gavnlige og billige Bøger til Husflidens mange Venner, idet vi haaber, at den Tid er nær, hvor den sunde og smukke Almuestil komplet har fortrængt den skrækkelige Naturstil". („Morgenbl.").

„Denne Bog giver Anvisning til, hvorledes man kan lære sig selv denne forholdsvis lette og dog saa smukke og smagfulde Udskæringsmethode. Den folkelige Udskæring, som senere er kaldet Almuestil, bestaar i en rig Sammensætning af Kredse og lige Linier, indridsede med Passer og Lineal, samt tildels nedskaaret i Træet med Knivspidsen i smaa Fordybninger. Man finder denne Stil anvendt i Manglestokke, Banketræer og andre gamle Redskaber, og Almuestil er derfor hos os med Rette dens Hædersnavn. Vi anbefale derfor trøstig Hr. Roms gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner omkring i vor Læsekreds".

(„Randers Dagbl. og Folketid.").

Denne lille Bog er udmærket smukt udstyret og koster kun **75 Øre.** Faas gjennem alle Boglader.

For at fremme Udbredelsen af Almuestilen og give enhver Husflidsmand og Haandarbejder paalidelig Vejledning til smagfuldt Arbejde er der, med Bistand af Dansk Husflidsselskab, udgivet:

Arbejdstegninger i fuld Størrelse til

Bohave i Almuestil,

udført under Ledelse af N. C. Rom af Arkitekt
O. Rosendahl-Langballe.

Af dette store Værk er der udkommet to Dele indeholdende samtlige Tegninger til det ovenfor nævnte Møblement, der vandt saa stort Bifald ved Udstillingen i Kjøbenhavn 1888.

I. En Sofa (Løjbænk). En Lænestol. Et Hjørneskab. En Stol. En Pyramide (Tavlet).

II. Et gammeldags Skab. Et Bord. Et Spejl. En Vugge.

Hvert af de store Hæfter koster 5 Kr., og indeholder 8 store Planer med alle Enkeltheder udført i fuld Størrelse. Enhver Snedker vil her have Lejlighed til for den billige Pris af 10 Kr. at komme i Besiddelse af de med fuldendt Smag udførte Arbejdstegninger til et prægtigt Møblement, der vil have Udsigt til stor Afsætning hvor en dygtig Haandværker efter Tegningerne udfører Snedkerarbejdet holdbart og korrekt, og Husflidsfolk i Vintertiden kan bistaa med det fine Udskæringsarbejde der sætter Kronen paa Værket.

„**Hvad der er spart er fortjent**" lyder det gamle Ordsprog, og intet Sted har dette bedre hjemme end ved Pasning af Landets mangfoldige Dampanlæg, hvor der daglig ødsles Værdier for Tusinder af Kroner alene ved mindre kyndig Fyring og Pasning af Dampkedlen. At omgaas denne saaledes at **Faren for Sprængning** og **Brændselsforbruget** bliver det **mindst mulige,** er en Kunst, som man ikke kan forudsætte kendt af Folk, der ingen særlig Uddannelse har, men som paa Landet i Reglen maa sættes til at passe Dampanlægene. For enhver Ejer af saadanne vil derfor en **særlig kyndig** og **praktisk** Anvisning til Pasning være af stor Vigtighed og en saadan er netop nylig udkommet paa **N. C. Roms Forlag** under Navn af **Haandbog for Smede, Maskinmestre, Fyrbødere, Mejerister og Kedelejere, indeholdende praktiske Anvisninger til Pasning af Dampanlæg. Ved Maskinmester Kallesen.** Bogen koster kun 60 Øre og faas i alle Boglader.

Om Gedehold i Danmark

er Navnet paa en lille Bog af **B. A. Duurloo** og **A. P. Larsen,** Formand for »Vallø Stifts Gedeavlerforening«. Dette Skrift bør enhver Husmand kende, da der vil kunne hentes mangt et gavnligt Vink om Gedehold og mangen en Smaamand vil ved at eje den faa Lyst til at lægge sig efter at holde Geder. Efter at Fællesmejerierne ere blevne almindelige overalt paa Landet er det blevet mere og mere vanskeligt for Arbejderfamilierne at faa den uundværlige Mælk. Holde Ko kan der ikke Tale om, men »Smaamandens Malkeko«, som Geder saa træffende er blevet kaldt, kan overkommes paa mangfoldige Steder i Landet og den vil med sin fede Mælk kunne blive den fattige Husmoders Trøst. Den styrker Smaamandens Selvstændighed og bliver en stor Hjælp til at bringe god nærende Føde til Huset. Det er maaske den nyttigste Bog for Landarbejderen der længe er udkommet. Den faas gennem alle Boglader for 60 Øre.

Skomagerbogen.

Man kan naturligvis ikke lære Skomagerhaandværket af en Bog, men man kan af ovennævnte Bog lære at flikke og reparere Skotøj, smukt og godt, om man bor langt fra Skomageren og har ondt ved at faa Arbejdet gjort. Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige sine egne Støvler selv, om man har Tid og Lyst til at gøre Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog — for det er virkelig Fornøjelse at kunne pløkke Flikker paa sine egne Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve.

Bogen har 88 vejledende Træsnit og koster kun 1 Kr. i enhver Boghandel.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Vejledning til Udstopning

og Opstilling af Fugle samt mindre Pattedyr
af Alfred Pirtzel.

Om denne Bog siger »Morgenbladet«:

»N. C. Roms Forlagsforretning, fra hvilken denne Bog er udkommet, har Æren af efterhaanden at have udsendt en Række Smaaskrifter med praktiske Vejledninger i forskellige Retninger, alt mere eller mindre henhørende under Begrebet **Husflid,** i ethvert Tilfælde under: Beskæftigelse i Hjemmet.« For de mange, som holder af Fugle og gerne vil bevare dem efter deres Død, indeholder nærværende Bog utallige Oplysninger og gode Raad. Forfatteren har i denne Bog nedlagt sin rige Erfaring, og med udmærket Sagkundskab givet en Vejledning, hvorefter enhver vil kunne opnaa at udføre smukke Udstopningsarbejder naar den fornødne Omhu og Flid anvendes. Bogen er forsynet med en Snes oplysende Tegninger og koster 1 Krone 50 Øre.

Legetøjsbog for Ungdommen,

indeholdende Vejledning til at forfærdige mange Slags morsomt og nyttigt Legetøj. *Andet Oplag med 180 Afbildninger.*

Pris 1 Kr. 50 Øre.

Den lille Paparbejder.

(Særtryk af »Haandgerningsbogen«).

Indeholder fuldstændig Anvisning til Udførelsen af en Mængde nyttige og smukke **Pap- og Papirgenstande,** samt **udførlig Vejledning til Bogbinding.**

Med 124 Afbildninger. Pris indbunden 1 Kr. 50 Øre.

Vejledning i Stænktegning.

Enhver vil ved Hjælp af denne lille Bog kunne udføre en Mængde overordentlig **smukke og originale Naturtegninger** til Udsmykning af mangfoldige Brugsgenstande. Fremgangsmaaden er saa nem og dog saa virkningsfuld, at enhver kan frembringe overraskende smukke Resultater med den. Vejledningen er oplyst af **76 elegante Afbildninger. Pris 1 Krone.**

Disse Bøger anbefales som fortræffelige Vejledninger til smuk og behagelig underholdende Sysselsættelse i Hjemmet baade for unge og gamle. Mangen en kedelig Aftentime vil ved Hjælp deraf kunne finde en lige saa nyttig som fornøjelig Anvendelse.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Enhver Landboer bør kjøbe Bogen

Hver Mands Brev- og Formularbog.

Denne Bog tør siges at „afhjælpe et længe følt Savn“ i det den fremtræder i en Skikkelse, der gjør den ganske anderledes brugbar i **Menigmands Haand** end alle tidligere udkomne Bøger af denne Art, og søger sit væsentlige **Fortrin i en jævn, sund og folkelig Stil.** Bogen, der indledes med nogle almindelige **Regler for Brevskrivning og Tegnsætning** og indeholder en Række **Familiebreve af alle Arter, Kjærlighedsbreve og Svar, forskjellige Henvendelser og Anmodninger, Anbefalinger, Bekjendtgjørelser og Annoncer i Aviserne, Regninger og Kvitteringer, Klager og andre Skrivelser til Sogneraad, Amtsraad, Præster osv., Vejledning til Affattelsen af de almindeligst forekommende juridiske Dokumenter,** slutter med en **alfabetisk ordnet Fortegnelse over de Titler, som Rangspersoner og højere staaende betitlede Personer kan gjøre Krav paa.** For Bondestanden vil Bogen være af **særlig** Betydning ved sit **rige Udvalg** af **allehaande Skrivelser til kommunale Myndigheder,** angaaende **Skatte-** og **Vejvæsen, Vandløbs-** og **Hegnsspørgsmaal, Tyendesager, Snekastningsarbejde** osv. I denne Retning tør man dristig udtale, at ingen tidligere udkommen Brevbog har afgivet en saa paalidelig og omfattende Vejledning, som den, der findes i nærværende Bog. **Pris 1 Kr. 50 ℘.**

Hver Mands Ret.

Uundværlig Haandbog for den danske Bondestand,
indeholdende
Uddrag af alle de Love, der har særlig Interesse for Landboere,
samlet af Sagfører **G. Nyegaard.**

Der foreligger i vor Literatur flere Lovsamlinger, men saa vidt vi ved, er ovennævnte Samling den første, **der udelukkende er beregnet for Landboerne,** og der er derved givet den mindre Ejendomsbesidder en praktisk Vejleder i Hænde, ved Hjælp af hvilken han i paakommende Tilfælde kan komme til Kundskab om Begrænsningen af sine **Rettigheder** og **Pligter,** en Kundskab, der i mangt et Tilfælde vil værne ham for Overgreb baade fra hans egen og andres Side, ligesom den ogsaa vil kunne spare ham en tidsspildende Gang til Sagføreren i saadanne Tilfælde, hvor Lovene selv vil kunne give fornøden Oplysning. Bogen, der udmærker sig ved tydeligt og smukt Tryk og faas i indbunden Tilstand til en Pris af 1 Kr. 50 Øre, anbefales derfor til Landboernes Opmærksomhed, i det den i mangfoldige Tilfælde vil kunne være dem til særdeles Nytte. **Alle nye Love af Vigtighed ere medtagne i sidste Oplag.**

„Hver Mands Ret“ faas gjennem alle Boglader smukt indbundet for **den overordentlige billige Pris 1 Kr. 50 Øre.**

Den erfarne Husmoder,

Vejledning i den fine og grove Landhusholdning med særligt Hensyn til Folkehusholdningen,

af en mangeaarig Husbestyrerinde.

Formanden for **Viborg Amts landøkonomiske Forening** har medgivet Bogen følgende Anbefaling.

»Paa Foranledning af Forfatterinden, hvis store praktiske Dygtighed i Husholdningsfaget var mig bekendt, har jeg anmodet et Par dygtige Husmødre om at give en Bedømmelse om denne Bogs Brugbarhed, og have de bægge afgivet den Erklæring, at de ikke tidligere nogensteds have fundet saa gode, fornuftige Regler samlede, hvorefter en økonomisk og ordentlig Landhusholdning kan føres. Heri adskiller den nærværende Landhusholdningsbog sig fra de almindelige Kogebøger, der indeholde Regler for Madlavning, saa at de formener, at den vil udfylde et Savn, og blive til stor Nytte for alle Husmødre paa Landet, der skal styre en større Husholdning«.

Bogen udgør 232 Sider og faas **stærkt indbunden i smukt Bind** gennem hver Boghandel for 2 Kroner.

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl

eller

Vink for Fjerkrævenner.

Af J. Pedersen-Bjergaard.

Forfatteren farer ikke med løs Tale men er kendt som en udmærket Sagkyndig paa Fjerkræavlens Omraade og hans foreliggende Skrift bærer helt igennem Vidne om grundig Erfaring og Indsigt forenet med stor Kærlighed til Sagen, saa at **enhver** Fjerkræholder, ikke alene store, men ogsaa, og maaske særlig, Smaafolk vil have **megen Fornøjelse** og kunne faa **megen Nytte** gennem betydelig forøget Indtægt af Hønseholdet, ved at købe denne lille billige Bog, som derfor paa det bedste anbefales til alle dem, der have Gavn og Glæde af at se deres Fjerkræ trives om dem, og som har lært at indse Rigtigheden af den gamle Sætning: **Dyrenes Røgt viser Menneskets Kløgt.** Og det er det fornøjelige, at her falder Kløgt og Fordel sammen med sand og ægte Dyrevenlighed.

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl faas gennem alle Boglader for 1 Kr. 25 Øre.

Vink for Smaakaarsfolk,

af J. Pedersen-Bjergaard.

Denne ypperligt og overbevisende skrevne lille Bog maa man ønske den **videst mulige Udbredelse** blandt alle Smaakaarsfolk. Paa en indtrængende og tiltalende Maade søger den at vække Sansen for de mange Smaaerhverv, der kan bringe »Smaamanden« Fortjeneste og Hygge i det kære Hjem. Pris 25 Øre.

Havedyrkning.

Det gaar mere og mere op for alle, hvilken uhyre Betydning en vel anlagt og vel holdt Frugthave har for enhver Landboer. Et heldigt Udfald er afhængigt af at alt er forberedt i Tide efter en god, kyndig udtænkt Plan og Vejledning. En saadan vil enhver mindre Landbruger finde i en fortræffelig lille Bog af den bekendte dygtige Havemand, Gaardejer Niels Rasmussen Søkilde. En Bondemands mangeaarige Erfaring er nedlagt her baade til Grundens Behandling, Plantning og Valg af Frugtsorter. Bogen hedder: **Om Frugthavens Anlæg og Pleje tilligemed en Vejledning i Valget af Frugtsorter.** Andet Oplag, med 14 Tegninger, faas i alle Boglader for 50 Øre.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af N. Rasmussen Søkilde.

„Naar man hører, at der aarlig gaar 8 Mill. Kr. ud af Landet til Vin og tørret Frugt, vil man snart indrømme, at der er god Brug for en praktisk lille Bog om **„Anvendelse af Frugt til Brug i Husholdningen samt til Brygning af Most og Frugtvine“**, saaledes som den gode Vejledning af N. Rasmussen Søkilde, der er udkommen paa N. C. Roms Forlag. Paa en overordentlig jævn og letfattelig Maade gives der her Vejledning i Tørring og Konservering af Frugt samt i Tilvirkning af Frugtvin og Most, Bærvin og Likører, altsammen Ting, der kun udfordrer faa og lidet kostbare Apparater. For enhver, som i det hele beskæftiger sig med Frugtavl, vil det hurtigt svare Regning at anskaffe sig denne Bog og omhyggeligt studere dens Indhold.“
Loll. Falst. Folkeblad.

Denne lille Bog, der allerede er udkommet i **andet Oplag**, koster kun 50 Øre, og enhver Haveejer, saavel som enhver, der kan købe billigt i den gode Frugttid, vil kunne tjene Bogens Pris mange Gange ved at følge dens fyldige og klare Vejledninger.

En kort Anvisning til Bærfrugtens Dyrkning og Pleje
samt til Vejledning til **Anvendelse af Frugterne.**

Denne lille Bog af **Franz Göschke,** Overgartner ved det kgl. pomologiske Institut i Proskau, vil hjælpe enhver Haveejer til at faa langt mere Nytte og Fornøjelse af sin Bærfrugtavl, end sædvanlig sker. Den koster kun 40 Øre.

A B C

af I. Thorsen.

Udgave A: 35 Øre.

Denne udmærket smukke ABC bedes alle Forældre mærke sig og købe. Den er særdeles smukt udstyret med Tryk og Billeder. Begyndelsen er med **skrevne** Bogstaver, og derefter komme **latinske**, medens Bogen slutter med **danske** (Fraktur) Bogstaver.

A B C

af J. Thorsen.

Udgave B: 25 Øre.

Indeholder et Udvalg af ovennævnte Udgave **A** uden skrevne Bogstaver. Den første Del er med **danske** (Fraktur) Bogstaver, og den sidste med **latinske**. Bægge disse fortrinlige ABC-Bøger faas hos alle Boghandlere. Læg Mærke til vedtegnede Omslag, der viser Bøgernes forskellige Udseende.

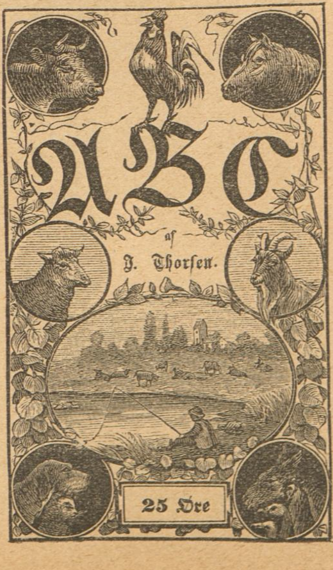

Enhver Lærer vil være glad ved, at Forældre købe en af disse ABC'er til Børnene.

Udkommet er:

Otteogtyvende og tredivte Oplag

af

Geografi og Fædrelandshistorie

for Borger- og Almueskolen.

Udgivne af N. C. Rom.

Autoriserede af Kultusministeriet ved Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner.

Med henholdsvis 65 og 20 Illustrationer.

Smukt udstyrede, i gode stærke Skolebind à 50 Øre.

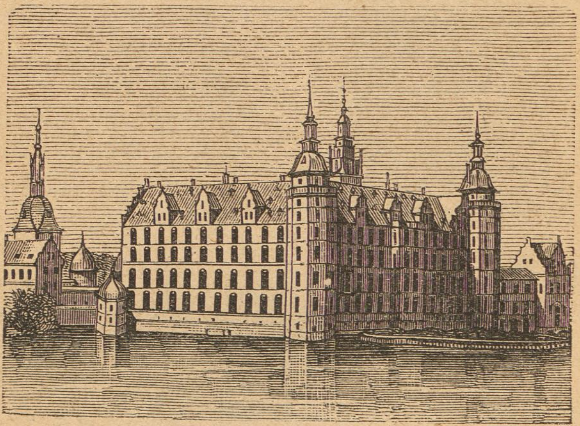

Frederiksborg Slot.

Disse to Skolebøger, der i de faa Aar, siden de første Gang udkom, have vundet en saa overordentlig stor Udbredelse, at de allerede nu tilsammen have maattet trykkes i over 285,000 Eksemplarer og antages at være indførte i 1400—1500 Skoler, ere overalt varmt anbefalede i Pressen (**Ugeskrift for Skolen, Skoletidende, Højskolebladet, Morgenbladet, Dagens Nyheder, Dagbladet, Fædrelandet, Berlingske Tidende, Illustreret Tidende, Nær og Fjern, Lolland Falsters Stiftstidende, Fyens Stiftstidende, Jyllandsposten** o. m. a.) og ere af **Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet** ved en Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner blevne autoriserede til Brug i Folkeskolen. Bøgerne foreligge **særdeles smukt udstyrede** med Hensyn til Tryk, Papir og Indbinding.

N. C. Roms Forlagsforretning.

København V.

C. Th. Rom & Co.,

Isenkramforretning en gros & en detail.

Største Lager af

Værktøj for alle Haandværk og for Dilettanter

Haveredskaber. Husholdningsartikler.

Knive i største Udvalg

fra de bedste Fabriker.

Bygningsbeslag, Søm, Skruer, Jærntraad.

Artikler for Handlende.

Illustrerede Prislister gratis.

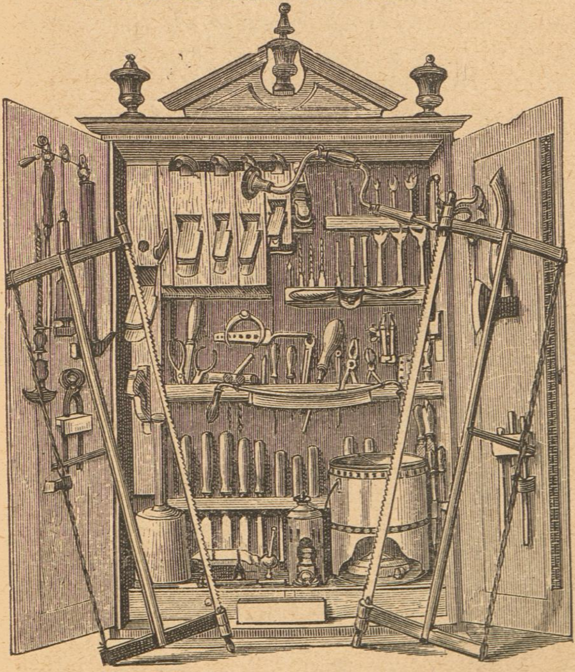

Alle vore Værktøjer ere garanterede.

Eneforhandlere for Landbrugsmaskinerne **„Planet jr.“**, ubetinget den nyere Tids mest arbejdsbesparende Redskaber, som enhver Landmand og Havebruger vil have Fordel af at gøre sig bekendt med.

Vesterbrog. (Axelhus) 2 B, Kbh.

Hjemmefarvning.

Buchs Farvefabrik, Kjøbenhavn, Studiestræde 32 anbefaler sine bekendte **ægte Farver** til Hjemmefarvning, hvormed enhver Husmoder vil være i Stand til at farve ligesaa godt som den dygtigste Farver, idet vore Farver ere sammensatte af en **praktisk Fagmand**. Farverne bleve prisbelønnede ved Udstillingen i Kjøbenhavn 1888.

Brugsanvisning følger med hver Pakke.

Samme Fabrik fremstiller endvidere en ny **støvfri Ovnsværte,** som langt overgaar alle andre Slags Pudsemidler til Ovne, og anbefales denne Ovnsværte til enhver Husmoder som sætter Pris paa en smuk Kakkelovn.

Ovnsværten er beskyttet ved kgl. dansk Patent af 28de Oktober 1891.

Buchs Farvefabrik,
Studiestræde 32.
Kjøbenhavn K.

Barnevogne, Legevogne,

Dukkevogne, Barnestole,

Sygevogne, Sygestole.

største Udvalg, alle Dessins.

Enestaaende største Fabrik i Norden.

Fabrik, Lager og Udsalg
Nørregade 35, Kjøbenhavn. K.
S. C. W. Knudsen.

Jens Hansen,

15, Vestergade 15,

Kjøbenbavn K.

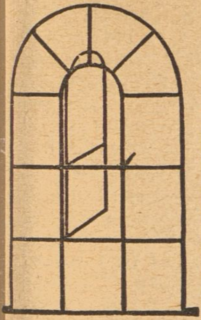

2 Kr. 10 Øre.

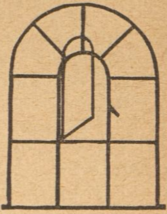

1 Kr. 35 Øre.

Enhver, der skal bruge Staldvinduer, maa først forlange tilsendt min **Prisliste over Staldvinduer,** som giver Oplysninger over Størrelserne, Vægten og Prisen. Der findes **over 324 forskellige Vinduer. I 1892 solgt over hele Danmark 4550 af disse Vinduer. Køb ingen Varer andet Steds, forinden De har set min Prisliste. De vil blive overrasket over de billige Priser og det meget store Udvalg, som ikke findes andet Steds i Danmark.** — Varerne leveres fragtfrit paa Bestillerens nærmeste Dampskibs- eller Jærnbanestation.

Det bemærkes udtrykkelig, at Varerne kun kan erholdes hos mig. Jeg sælger ikke til Forhandlere og har intet andet Udsalg noget Steds.

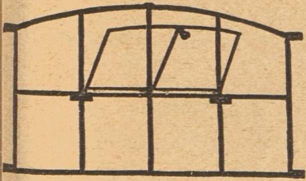

1 Kr. 50 Øre.

40 Øre.

Fylla

er det billigste illustrerede Ugeblad til Indbinding.

Fylla

indeholder fornøjelige spændende Romaner og Fortællinger.

Fylla

udkommer hver Uge og koster kun 65 Øre Kvartalet.

Fylla

er det Morskabsblad du vil have mest Fornøjelse af at holde.

Fylla

er det illustrerede Billedblad, der i det første Halvaar har vundet den største Udbredelse.

Fylla

kan bestilles i alle Boglader, Postkontorer og hos alle Landpostbude for 65 Øre Kvartalet.

Prydkort over Fædrelandet.

Dette Kort er tegnet af Litograf **Harald Jensen** efter Ide af Kaptajn **J. C. la Cour.** Selve Kortet er redigeret af Højskolelærer, Cand. **Bågø.** Der skal vanskelig tænkes noget til Fædrelandets Historie knyttet Navn, som ikke findes paa det. Kortet er omgivet af en udmærket smukt udført Ramme i Oldstil, hvori er indfattet foroven Danmarks Genius, tegnet af Professor **Olrik,** Danevirke og Dybbøl, Landsoldaten og Niels Ebbesen. Rammens nederste Part indeholder en »kortfattet« Fædrelandshistorie af den gamle historiske Forfatter **Frederik Barfod.** Paa begge Sider af Historien ses Saxe Runemester og Grundtvig. Rammens to Sider indfatter tolv udmærket smukt og fint graverede Billeder af Danmarks Natur og navnkundigste Bygninger paa Historiens og Kunstens Omraade. Det er et Pragtværk af første Rang, samlet i et kunstfuldendt og særdeles smukt Hele, og bør ikke savnes i noget Hjem, hvor man har Fædrelandet kært. Bogladeprisen er sat til den særdeles billige Pris af $1^1/_2$ Kr., men for at **enhver af Almanakkens mange Købere** kan have Lejlighed til endnu billigere Adkomst **medfølger en Kupon,** ved hvis Aflevering Kortet vil kunne faas gennem enhver Boglade for

halv Bogladepris 75 Øre.

Intet Kunstblad har nogensinde ved sin Fremkomst været udbudt til saa billig Pris.

Det smukkeste større Danmarkskort til Kontor- og Privatbrug

er **Oberst Klingseys** farvetrykte Oversigtskort (i to Planer). Det er ca. $1^1/_2$ **Alen højt** og $1^1/_3$ **Alen bredt,** tegnet og litograferet med stor Nøjagtighed. Der er lagt særlig Vægt paa at fremstille **Landets Overfladeforhold,** saa man med stor Klarhed faar et Overblik over hvad der er **dyrket Land, Skove** og **Enge, Heder** og **Sande, Moser** og **Kalkbund** osv. Alle **Vandløb** ere trykte med **Blaat,** alle **Jærnbanelinier** og **Stationsnavne** med **Rødt.** Foruden de vigtigste **Højdepunkter** med Angivelse af Højden er medtaget **Fyr** og **Redningsstationer,** samt de vigtigste Grunde i Havet. Bogladeprisen er 4 Kroner uopklæbet, men alle Almanakkens Købere vil kunne faa det gennem enhver Boghandel for **halv Bogladepris** 2 Kr., idet en med denne Almanak følgende **Kupon** ved Købet af Kortet modtages som Betaling for **to Kroner.** Med hvert Kort følger en trykt Vejledning hvorefter man selv kan opklæbe Kortet paa Lærred.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kristelig Almanak for 1893,

redigeret af Pastor **Birkedal-Barfod.**

Denne yndede Almanak udgaar nu paa trettende Aar og bringer ligesom hidtil, foruden Aarets Kalender med Markedsfortegnelser: Glædeligt Nytaar (med Billede), Digt, Smaastykker til hver Dag i Maaneden, Kirkeaarets Festdage, Daab og Nadvere, Kongeparrets Guldbryllupsfest (med Billede), Digt, Fra det virkelige Liv, Vuggevise (med Billede), Digt, Midnatssolen (med Billede), Børnenes Lovsang (med Billede), Digt, Forældre og Børn, Herren kommer (med Billede), Digt, Herrens syv Ord fra Korset (med Billede), Opstanden er Jesus (med Billede). Digt.

„Kristelig Almanak“ anbefales som en særlig **sund, fortrinlig Andagtsbog for Hjemmet** og faas gennem enhver Boglade for 50 Øre.

De tidligere Aargange sælges til nedsat Pris à 25 Øre.

„Den nye Almanak“

tilegnet den danske **Kvinde.**

Under dette Navn er udkommet en ny Billedkalender for 1893, redigeret af den yndede folkelige Forfatter **Anton Nielsen.**

„Den nye Almanak“ har et meget righoldigt Indhold med en Mængde smukke Billeder.

Indholdsfortegnelsen til „Den nye Almanak“ findes paa omstaaende Side i nærværende Almanak.

Det er almindelig Skik, at Naboer og Venner køber hver sin Almanak og saa bytter. Som ifjor, tilraade vi i Aar enhver Køber af »Folkets Almanak«: Sørg for at den anden Almanak der købes, bliver Anton Nielsens nye Almanak!

„Den nye Almanak“ udkommer i tre Størrelser til 50 Øre, 75 Øre og 1 Krone og faas i enhver Boghandel. Skulde den enkelte Steder ikke kunne faas saa send Pengene med Postanvisning lige ind til N. C. Roms Forlagsforretning, København V., saa skal Almanakken straks blive sendt efter opgiven Adresse. Glem ikke at forlange:

„Den nye Almanak“, tilegnet den danske Kvinde, af Anton Nielsen.

N. C. Roms Forlagsforretning.
Jærnbanegade 5, København V.

Indholdsfortegnelse
til
„Den nye Almanak“ for 1893.
Redigeret af Anton Nielsen.

Aarets Kalender. Markedsfortegnelser.
Fjerkræhold og Fjerkræavl, af *Georg St. Bricka.*
Penge og Kunst, Fortælling af *Georg Aarslev,* med 3 Tegninger.
Den lille Kunstner, Tegning med Tekst.
De forviste i Sibirien, med 1 Tegning.
Gedekiddet og Hanen, Tegning med Tekst.
For Hus og Hjem.
I Blæst, Tegning med Tekst
Øjenforblændelse, Fortælling af *Anton Nielsen,* med 4 Tegninger.
Ud fra Hjemmet, Tegning med Tekst.
Fjerkræsagen som Kvindesag, ved *Frederikke Olesen.*
Drengens gode Ven, Tegning med Tekst.

Paa Lystbænken, Fortælling af *Anton Nielsen,* med 3 Tegninger
En underdanig Ansøger, Tegning med Tekst.
Anvendelse af Frugt i Husholdningen: Anvisning til at lave Frugtmost, Bærvin, Ribsvin, Stikkelsbærvin, Solbærvin, Hindbærvin, Hyldevin og Blommemost.
Bag Præstens Have, Tegning med Tekst af *Anton Andersen.*
Lænkehunden, Tegning med Tekst.
Fra Mørkebjærg, Skitse af *Anton Andersen,* med 4 Tegninger.
Mormo'er, Digt af *Emanuel Henningsen.*
En snild Mand og en dum Kone, Folkeeventyr, fortalt af *Jens Kamp.*

Roser i Flok, Digt med Tegning.
Det kommer igen, Fortælling af *Jens Skytte.*
Med i Legen, Tegning med Tekst af *Th.*
Udvandrerskibet, Digt af *Peder R. Møller,* med Tegning.
Den passede! Tegning med Tekst.
Lottes Mand, Fortælling af *Danholm Nielsen.*
Fane, fortalt af Fru *Helene Bagger.*

„Den nye Almanak“ for 1893
foreligger med ovenstaaende Indhold i 3 Størrelser til en Pris af 50 Øre, 75 Øre og 1 Krone.

Indholdsfortegnelse
til
Folkets Almanak for 1893.

Aarets Kalender. Markedsfortegnelser.
Fjerkræhold og Fjerkræavl, af *Georg St. Bricka.*
Tolv Tids-Sonetter, af *Nicolai Bøgh.*
Mester Mortens Juleaften, Fortælling af *M. Henckel,* med Tegninger af *Knud Gamborg*
Fiskehandelen, Tegning af *Klæstrup,* med Tekst.
Landsoldaten paa Feltøvelse. Tegning.
Indkvartering, Skitse af *Edv. Egeberg,* med 3 Tegninger af *Knud Gamborg.*
Enevold Skovhuggers Raabuk, Fortalt af *Jens Skytte,* med 4 Tegninger af *R. Christiansen.*
Han stiver 'en a', Tegning med Tekst.
Den trebenede Hare, Fortalt af * *e* *, med 3 Tegninger af *Emil Wennerwald.*
Fornøjeligt Maleri, Tegning med Tekst.
Landsby-Idyl, af *H. P. Lunde,* med 2 Tegninger.
Ved Midsommerstid, Tegning med Tekst.
Gedebukken og Ræven, ved *Jens Kamp.*
En Sommermorgen, Tegning med Tekst af *Th.*
Karneval i Venedig, af *Carit Etlar,* med 3 Tegninger af *Knud Gamborg.*

Gamle Skikke, Nytaarsminder af *Robert Schak,* med 3 Tegninger af *R. Christiansen.*
Fra vort jydske Amerika, Fortælling af *Folkvar Krag,* med 5 Tegninger af *R. Christiansen.*
Landsbybreve, af *Anton Andersen,* med 7 Tegninger af *R. Christiansen.*
Hyrden og Hertugdatteren. Et Sagn fortalt af *Ingvor Bondesen,* med 5 Tegninger.

Jakob skal giftes, Fortælling af *Anton Nielsen,* med 5 Tegninger af *O. Hermansen.*
Et Eventyr i Spanien, af *Carit Etlar,* med 2 Tegninger.
Lige haardt nok, Tegning med Tekst af *G. Aa.*
Rasmus og Inger, Fortælling af *Zakarias Nielsen,* med 5 Tegninger af *Alfr. Schmidt.*
Barnelykke, Tegning med Tekst af *A. N.*
Aften paa Stranden, Tegning med Tekst af *H—e.*
Et Væddemaal. Fortalt af *J. Gr. P.*
Uskyldighed, Tegning med Tekst.
Skjalden i Knibetangen, Fortælling af *Magdalene Thoresen.*
Solnedgang ved Napoli, Digt af *J. Blicher.*
Skrædderens Lotterilykke, Fortælling af *C. A. Thyregod,* med 6 Tegninger af *M. Moe.*

Vejrforudsigelser for 1893.

Mennesket spaar, Gud raa'r.

Januar: 1—8 Let Frost, 9—14 Sne eller Regn, 15—18 Stærk Snefald med Frost og Blæst 19—31 Foranderligt.
Februar: 1—4 Sne og Regnbyger, 5—10 Frost, 11—20 Frost og Sne, 21—22 Tøvejr, 23—28 Frost.
Marts: 1—6 Frost og Sne, 7—14 Mildt Vejr, 15—16 Tordenluft, 17—24 Ustadigt, 25—30 Smukt Foraarsvejr, 31 Blæst.
April: 1—4 Blæst og Bygevejr, 5—11 Klar Frost, 12—16 Hagl-byger, 17—21 Blæst og Kulde, 22—25 Regnvejr, 26—30 Mildt Vejr.
Maj: 1—8 Klart Vejr med Nattefrost, 9—14 Regn og Hagel-byger, 15—16 Smukt Vejr, 17—19 Regn, 20—31 Varme.
Juni: 1—7 Varme, 8—15 Blæst og Regn, 16—20 Varme, 21—23 Torden, 24—29 Smukt Sommervejr, 30 Regn.
Juli: 1—5 Stærk Varme, 6—12 Køligt med jævnlig Regn, 13—19 Varme, 20—23 Torden, 24—31 Varme.
August: 1—10 Meget varmt, Torden, 11—20 Ustadigt, 21-23 Tordenvejr, 24—28 Blæst og Regn, 29—31 Ustadigt.
Septbr.: 1—7 Tørt Vejr med Blæst, 8—20 Klart Vejr, 21—26 Regnbyger, 27—30 Smukt Vejr.
Oktbr.: 1—3 Smukt Vejr, 4—11 Blæst og Regn, 12—18 Smukt Vejr, 19—24 Ustadigt, 25—31 Klart og koldt.
Novbr.: 1-5 Klart Vejr med Nattefrost, 6—14 Uroligt Vejr, 15—23 Kulde og Hagelbyger, 24—30 Regn eller Sne.
Decbr.: 1—10 Frost og Sne, 11—14 Tø, 15—20 Blæst og Sne, 21—25 Klar Frost, 36—31 Blæst og Regn.

Ældre Aargange
af
„Folkets Almanak", „Den nye Almanak"
og **Kristelig Almanak**
faas for **halv Pris** ved Henvendelse til Ekspeditionen i

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn, Jærnbanegade 5.